

Ο περί της Συμφωνίας Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης μεταξύ των Κρατών της Καραϊβικής (CARIFORUM), αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Κρατών Μελών της, αφετέρου, (Κυρωτικός) Νόμος του 2013 εκδίδεται με δημοσίευση στην Επίσημη Εφημερίδα της Κυπριακής Δημοκρατίας σύμφωνα με το Άρθρο 52 του Συντάγματος.

Αριθμός 17(ΙΙΙ) του 2013

ΝΟΜΟΣ ΠΟΥ ΚΥΡΩΝΕΙ ΤΗ ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ
ΜΕΤΑΞΥ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΤΗΣ ΚΑΡΑΪΒΙΚΗΣ (CARIFORUM) ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ
ΚΟΙΝΟΤΗΤΑΣ ΚΑΙ ΤΩΝ ΚΡΑΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ

Η Βουλή των Αντιπροσώπων ψηφίζει ως ακολούθως:

Συνοπτικός
τίτλος.

1. Ο παρών Νόμος θα αναφέρεται ως ο περί της Συμφωνίας Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης μεταξύ των Κρατών της Καραϊβικής (CARIFORUM), αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των Κρατών Μελών της, αφετέρου, (Κυρωτικός) Νόμος του 2013.

Ερμηνεία.

2. Στον παρόντα Νόμο, εκτός εάν από το κείμενο προκύπτει διαφορετική έννοια-

«Συμφωνία» σημαίνει τη Συμφωνία Οικονομικής Εταιρικής Σχέσης μεταξύ των κρατών της Καραϊβικής (CARIFORUM), αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, αφετέρου, η οποία υπογράφηκε από τους αντιπροσώπους των κρατών της Καραϊβικής (CARIFORUM) και τους αντιπροσώπους των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τον αντιπρόσωπο της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, στο Bridgetown των Μπαρμπάντος, στις 15 Οκτωβρίου 2008, και της οποίας την υπογραφή, εκ μέρους της Δημοκρατίας, ενέκρινε το Υπουργικό Συμβούλιο, με την απόφαση του υπ' αρ. 74.717 και ημερομηνία 14 Φεβρουαρίου 2013.

Κύρωση της
Συμφωνίας.
Πίνακας.

3. Με τον παρόντα Νόμο, κυρώνεται η Συμφωνία, της οποίας το κείμενο, στο Ελληνικό πρωτότυπο, εκτίθεται στον Πίνακα.

ΠΙΝΑΚΑΣ
(Άρθρο 3)

30.10.2008

EL

Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης

L 289/1/3

ΣΥΜΦΩΝΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΣΧΕΣΗΣ

μεταξύ των κρατών CARIFORUM, αφενός, και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της,
αφετέρου

Η ΑΝΤΙΓΚΟΥΑ ΚΑΙ ΜΠΑΡΜΠΟΥΝΤΑ,

Η ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΩΝ ΜΠΑΧΑΜΑΣ,

ΤΟ ΜΠΑΡΜΠΑΝΤΟΣ,

ΤΟ ΜΠΕΛΙΖΕ,

Η ΚΟΙΝΟΠΟΛΙΤΕΙΑ ΤΗΣ ΔΟΜΙΝΙΚΑ,

Η ΔΟΜΙΝΙΚΑΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΓΡΕΝΑΔΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΟΥΙΑΝΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΪΤΗΣ,

Η ΤΖΑΜΑΪΚΑ,

Ο ΑΓΙΟΣ ΧΡΙΣΤΟΦΟΡΟΣ ΚΑΙ ΝΕΒΙΣ,

Η ΑΠΑ ΛΟΥΚΙΑ,

Ο ΑΓΙΟΣ ΒΙΚΕΝΤΙΟΣ ΚΑΙ ΓΡΕΝΑΔΙΝΕΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΣΟΥΡΙΝΑΜ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΟΥ ΤΡΙΝΙΔΑΔ ΚΑΙ ΤΟΜΠΑΓΚΟ,

εφεξής αποκαλούμενα «τα κράτη CARIFORUM»,

αφενός, και

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΟΥ ΒΕΛΓΙΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ,

Η ΤΣΕΧΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΔΑΝΙΑΣ,

Η ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΓΕΡΜΑΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΕΣΘΟΝΙΑΣ,

Η ΙΡΛΑΝΔΙΑ,

Η ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΙΣΠΑΝΙΑΣ,

Η ΓΑΛΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΙΤΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΕΤΤΟΝΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΛΙΘΟΥΑΝΙΑΣ,

ΤΟ ΜΕΓΑΛΟ ΔΟΥΚΑΤΟ ΤΟΥ ΛΟΥΞΕΜΒΟΥΡΓΟΥ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΟΥΓΓΑΡΙΑΣ,

Η ΜΑΛΤΑ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΩΝ ΚΑΤΩ ΧΩΡΩΝ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΑΥΣΤΡΙΑΣ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΩΝΙΑΣ,

Η ΠΟΡΤΟΓΑΛΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΡΟΥΜΑΝΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΣΛΟΒΕΝΙΑΣ,

Η ΣΛΟΒΑΚΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ,

Η ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ ΤΗΣ ΦΙΝΛΑΝΔΙΑΣ,

ΤΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΣΟΥΗΔΙΑΣ,

ΤΟ ΗΝΩΜΕΝΟ ΒΑΣΙΛΕΙΟ ΤΗΣ ΜΕΓΑΛΗΣ ΒΡΕΤΑΝΙΑΣ ΚΑΙ ΒΟΡΕΙΟΥ ΙΡΛΑΝΔΙΑΣ,

συμβαλλόμενα μέρη της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση, εφεξής αποκαλούμενα «τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης»,

και

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ,

αφετέρου

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗΝ αναθεωρημένη Συνθήκη της Chaguaramas για την ίδρυση της Κοινότητας της Καραϊβικής, συμπεριλαμβανομένης της ενιαίας αγοράς και οικονομίας CARICOM, τη Συνθήκη της Basseterre για την ίδρυση του Οργανισμού Κρατών της Ανατολικής Καραϊβικής και τη Συμφωνία για την ίδρυση χώρου ελεύθερων συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας της Καραϊβικής και της Δομινικανής Δημοκρατίας, αφενός, και τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, αφετέρου·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΥΠΟΨΗ ΤΗ Συμφωνία εταιρικής σχέσης μεταξύ των μελών της ομάδας των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της, η οποία υπογράφηκε στο Κοτονού στις 23 Ιουνίου 2000 και αναθεωρήθηκε στις 25 Ιουνίου 2005, εφεξής η αποκαλούμενη «η Συμφωνία του Κοτονού»·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους για τον σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, των δημοκρατικών αρχών και του κράτους δικαίου, που αποτελούν τα θεμελιώδη στοιχεία της Συμφωνίας του Κοτονού και την ορθή διακυβέρνηση, που αποτελεί το θεμελιώδες στοιχείο της Συμφωνίας του Κοτονού·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη να προωθήσουν και να επαυχύνουν την οικονομική, πολιτιστική και κοινωνική ανάπτυξη των κρατών CARIFORUM, με σκοπό να συμβάλλουν στην ειρήνη και στην ασφάλεια και να προάγουν το σταθερό και δημοκρατικό πολιτικό περιβάλλον·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη σημασία που αποδίδουν στους διεθνώς συμφωνημένους αναπτυξιακούς στόχους και στους αναπτυξιακούς στόχους της χλιετίας των Ηνωμένων Εθνών·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ την ανάγκη να προάγουν την οικονομική και κοινωνική πρόοδο για τους λαούς τους με τρόπο συνεπή προς την αειφόρο ανάπτυξη με σεβασμό για τα βασικά εργατικά δικαιώματα σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) και προστατεύοντας το περιβάλλον σύμφωνα με τη Δήλωση του Γιохάνεσμπουργκ του 2002·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να εργασθούν από κοινού για την επίτευξη των στόχων της Συμφωνίας του Κοτονού, συμπεριλαμβανομένων της εξάλειψης της φτώχειας, της αειφόρου ανάπτυξης και της βαθμιαίας ενσωμάτωσης των κρατών της Αφρικής, της Καραϊβικής και του Ειρηνικού (ΑΚΕ) στην παγκόσμια οικονομία·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να διευκολύνουν την εφαρμογή του αναπτυξιακού οράματος CARICOM·

ΕΞΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους στις αρχές και τους κανόνες που διέπουν το διεθνές εμπόριο, ιδίως τις αρχές και τους κανόνες που περιλαμβάνονται στη Συμφωνία για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (ΠΟΕ)·

ΕΒΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη διαφορά των επιπέδων οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης που υφίσταται μεταξύ των κρατών CARIFORUM και της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της·

ΕΒΕΤΑΖΟΝΤΑΣ τη σημασία των υφιστάμενων παραδοσιακών δεσμών και, κυρίως, τους στενούς ιστορικούς, πολιτικούς και οικονομικούς δεσμούς μεταξύ τους·

ΕΒΕΤΑΖΟΝΤΑΣ ότι επιθυμούν να ενισχύσουν τους δεσμούς αυτούς και να δημιουργήσουν μόνιμες σχέσεις βάσει εταιρικής σχέσης και αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων, που υποστηρίζονται από τακτικό διάλογο με σκοπό τη βελτίωση της αμοιβαίας γνώσης και κατανόησης·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν το πλαίσιο των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ τους, μέσω της θέσπισης μιας συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης, η οποία μπορεί να χρησιμεύσει ως μέσο για την ανάπτυξη των κρατών CARIFORUM·

ΕΠΙΘΥΜΩΝΤΑΣ να ενισχύσουν την οικονομική τους σχέση, και ιδίως τις ροές συναλλαγών και επενδύσεων, αξιοποιώντας και βελτιώνοντας το τρέχον επίπεδο προσημαστικής πρόσβασης στην αγορά στην Ευρωπαϊκή Κοινότητα για τα κράτη CARIFORUM·

ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ τη δέσμευσή τους να υποστηρίξουν τη διαδικασία περιφερειακής ολοκλήρωσης των κρατών CARIFORUM, και, ιδίως, να ενισχύσουν την περιφερειακή οικονομική ολοκλήρωση ως βασικό μέσο για τη διευκόλυνση της ενσωμάτωσής τους στην παγκόσμια οικονομία και για να τα βοηθήσουν να αντιμετωπίσουν τις προκλήσεις της παγκοσμιοποίησης, καθώς και να επιτύχουν την οικονομική μεγέθυνση και την κοινωνική πρόοδο που είναι συμβατές με την αειφόρο ανάπτυξη στην οποία στοχεύουν·

ΕΧΟΝΤΑΣ ΕΠΙΓΝΩΣΗ ότι απαιτούνται η οικοδόμηση ικανοτήτων και η αντιμετώπιση των περιορισμών προμήθειας στα κράτη CARIFORUM ώστε να αξιοποιήσουν πλήρως τις αυξημένες εμπορικές ευκαιρίες και να μεγιστοποιήσουν τα οφέλη των εμπορικών μεταρρυθμίσεων και **ΕΠΙΒΕΒΑΙΩΝΟΝΤΑΣ** τον ουσιώδη ρόλο τον οποίο μπορεί να διαδραματίσει η αναπτυξιακή βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας που συνδέεται με το εμπόριο, όσον αφορά την υποστήριξη των κρατών CARIFORUM, ώστε να εφαρμόσουν και να αξιοποιήσουν την παρούσα συμφωνία·

ΥΠΕΝΘΥΜΙΖΟΝΤΑΣ ότι η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) δεσμεύεται για την κλιμάκωση της αναπτυξιακής βοήθειας, συμπεριλαμβανομένης της βοήθειας για εμπόριο, και για την εξασφάλιση ότι ένα σημαντικό μερίδιο των αναλήψεων υποχρεώσεων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών μελών της ΕΕ διοχετεύεται στις χώρες ΑΚΕ·

ΑΠΟΦΑΣΙΣΜΕΝΑ να εξασφαλίσουν ότι η αναπτυξιακή συνεργασία της Ευρωπαϊκής Κοινότητας για την περιφερειακή οικονομική συνεργασία και ολοκλήρωση, κατά τα προβλεπόμενα στη Συμφωνία του Κοτονού, πραγματοποιείται έτσι ώστε να μεγιστοποιηθούν τα αναμενόμενα οφέλη της παρούσας συμφωνίας·

ΔΕΣΜΕΥΟΜΕΝΑ να συνεργασθούν, σύμφωνα με τη Δήλωση του Παρισιού για την αποτελεσματικότητα της βοήθειας, την ευρωπαϊκή κοινή αντίληψη για την ανάπτυξη και την εταιρική σχέση της ΕΕ και των χωρών της Καραϊβικής για οικονομική μεγέθυνση, σταθερότητα και ανάπτυξη ώστε να διευκολυνθεί η συμβολή των κρατών μελών της ΕΕ και η συμμετοχή άλλων δωρητών όσον αφορά την υποστήριξη των προπαθειών των κρατών CARIFORUM να επιτύχουν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας·

ΠΕΠΙΣΤΕΜΕΝΑ ότι η συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης θα δημιουργήσει ένα νέο και ευνοϊκότερο κλίμα για τις σχέσεις τους στους τομείς του εμπορίου και των επενδύσεων και θα δημιουργήσει νέες δυναμικές ευκαιρίες για οικονομική μεγέθυνση και ανάπτυξη,

ΣΥΜΦΩΝΗΣΑΝ ΣΤΙΣ ΑΚΟΛΟΥΘΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ:

ΜΕΡΟΣ Ι

ΕΜΠΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΣΧΕΣΗ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΕΙΦΟΡΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Άρθρο 1

Στόχοι

Οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας είναι:

- α) η συμβολή στη μείωση και, μακροπρόθεσμα, στην εξάλειψη της φτώχειας μέσω της θέσπισης μιας εμπορικής εταιρικής σχέσης σύμφωνης με τον στόχο της αειφόρου ανάπτυξης, τους αναπτυξιακούς στόχους της χλιετίας και τη Συμφωνία του Κοτονού·
- β) η προώθηση της περιφερειακής ολοκλήρωσης, της οικονομικής συνεργασίας και της χρηστής διακυβέρνησης, δημιουργώντας και εφαρμόζοντας ούτως ένα αποτελεσματικό, προβλέψιμο και διαφανές ρυθμιστικό πλαίσιο εμπορίου και επενδύσεων μεταξύ των μερών και στην περιοχή CARIFORUM·
- γ) η προαγωγή της βαθμιαίας ενσωμάτωσης των κρατών CARIFORUM στην παγκόσμια οικονομία, σύμφωνα με τις πολιτικές επιλογές και τις αναπτυξιακές προτεραιότητές τους·
- δ) η βελτίωση της ικανότητας των κρατών CARIFORUM όσον αφορά την πολιτική για το εμπόριο και τα ζητήματα που συνδέονται με το εμπόριο·
- ε) η υποστήριξη των συνθηκών για την αύξηση των επενδύσεων και της ιδιωτικής πρωτοβουλίας, καθώς και η ενίσχυση της ικανότητας παροχής, της ανταγωνιστικότητας και της οικονομικής μεγέθυνσης στην περιοχή CARIFORUM·

στ) η ενίσχυση των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ των μερών με βάση την αλληλεγγύη και το αμοιβαίο συμφέρον. Για τον σκοπό αυτό, λαμβάνοντας υπόψη τα αντίστοιχα επίπεδα ανάπτυξης τους και σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του ΠΟΕ, η συμφωνία ενισχύει τις εμπορικές και οικονομικές σχέσεις, υποστηρίζει μια νέα εμπορική δυναμική μεταξύ των μερών μέσω της προοδευτικής, ασύμμετρης απελευθέρωσης του εμπορίου μεταξύ τους και ενισχύει, διευρύνει και εμβαθύνει τη συνεργασία σε όλους τους τομείς τους σχετικούς με το εμπόριο και τις επενδύσεις.

Άρθρο 2

Αρχές

1. Η παρούσα συμφωνία βασίζεται στις θεμελιώδεις αρχές καθώς και στα ουσιαδή και θεμελιώδη στοιχεία της Συμφωνίας του Κοτονού, όπως παρατίθενται στα άρθρα 2 και 9, αντίστοιχα, της Συμφωνίας του Κοτονού. Η παρούσα συμφωνία αξιοποιεί τις διατάξεις της Συμφωνίας του Κοτονού και των προηγούμενων συμφωνιών εταιρικής σχέσης ΑΚΕ-ΕΚ στον τομέα της περιφερειακής συνεργασίας και ολοκλήρωσης, καθώς και στον τομέα της οικονομικής και εμπορικής συνεργασίας.

2. Τα μέρη συμφωνούν ότι η Συμφωνία του Κοτονού και η παρούσα συμφωνία εφαρμόζονται κατά συμπληρωματικό και αλληλοενισχυόμενο τρόπο.

Άρθρο 3

Αειφόρος ανάπτυξη

1. Τα μέρη επανεπιβεβαιώνουν ότι ο στόχος της αειφόρου ανάπτυξης πρέπει να εφαρμοσθεί και να ενσωματωθεί σε κάθε επίπεδο της οικονομικής εταιρικής σχέσης τους, προς εκπλήρωση των κυρίαρχων δεσμεύσεων που καθορίζονται στα άρθρα 1, 2 και 9 της Συμφωνίας του Κοτονού και ειδικότερα της γενικής δέσμευσης για τη μείωση και, μακροπρόθεσμα, την εξάλειψη της φτώχειας κατά τρόπο που να είναι σύμφωνος με τους στόχους της αειφόρου ανάπτυξης.

2. Τα μέρη συμφωνούν ότι ο στόχος αυτός εφαρμόζεται στην περίπτωση της παρούσας συμφωνίας οικονομικής εταιρικής σχέσης ως δέσμευση ότι:

- α) η εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας λαμβάνει πλήρως υπόψη με τον καλύτερο τρόπο το ανθρώπινο, πολιτιστικό, οικονομικό, κοινωνικό, υγειονομικό και περιβαλλοντικό συμφέρον των αντίστοιχων πληθυσμών τους και των μελλοντικών γενεών·
- β) οι μέθοδοι λήψης αποφάσεων λαμβάνουν υπόψη τις θεμελιώδεις αρχές της ιδιοκτησίας, της συμμετοχής και του διαλόγου.

3. Κατά συνέπεια, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν για την υλοποίηση της αειφόρου ανάπτυξης που επικεντρώνεται στον άνθρωπο, ο οποίος είναι ο κύριος αποδέκτης των ωφελημάτων της ανάπτυξης.

Άρθρο 4

Περιφερειακή ολοκλήρωση

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η περιφερειακή ολοκλήρωση αποτελεί αναπόσπαστο στοιχείο της εταιρικής σχέσης τους, καθώς και ισχυρό μέσο για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Τα μέρη αναγνωρίζουν και επανεπιβεβαιώνουν τη σημασία της περιφερειακής ολοκλήρωσης μεταξύ των κρατών CARIFORUM ως μηχανισμού για τη διευκόλυνση των εν λόγω χωρών να επιτύχουν μεγαλύτερες οικονομικές ευκαιρίες και ενισχυμένη πολιτική σταθερότητα και να ενισχύσουν την αποτελεσματική ενσωμάτωσή τους στην παγκόσμια οικονομία.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν τις προσπάθειες των κρατών CARIFORUM να ενισχύσουν την περιφερειακή και υποπεριφερειακή ολοκλήρωση μεταξύ τους μέσω της αναθεωρημένης Συνθήκης της Chaguaramas για την ίδρυση της Κοινότητας της Καραϊβικής, συμπεριλαμβανομένης της ενιαίας αγοράς και οικονομίας CARICOM, της Συνθήκης της Basseterre για την ίδρυση του Οργανισμού Κρατών της Ανατολικής Καραϊβικής και της Συμφωνίας για την ίδρυση ζώνης ελευθέρων συναλλαγών μεταξύ της Κοινότητας της Καραϊβικής και της Δομινικανής Δημοκρατίας.

4. Τα μέρη αναγνωρίζουν επιπλέον ότι, με την επιφύλαξη των δεσμεύσεων που ελήφθησαν με την παρούσα συμφωνία, ο ρυθμός και το περιεχόμενο της περιφερειακής ολοκλήρωσης αποτελούν ζητήματα που θα καθορισθούν αποκλειστικά από τα κράτη CARIFORUM κατά την άσκηση των εξουσιών τους και υπό το πρίσμα των τρεχουσών και μελλοντικών πολιτικών φιλοδοξιών τους.

5. Τα μέρη συμφωνούν ότι η εταιρική σχέση τους αναπτύσσει περαιτέρω και στοχεύει στην ενδυνάμυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και αναλαμβάνουν να συνεργασθούν για την περαιτέρω ανάπτυξη της, λαμβάνοντας υπόψη τα επίπεδα ανάπτυξης των μερών, τις ανάγκες, τη γεωγραφική πραγματικότητα τους και τη στρατηγική τους για την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και τις προτεραιότητες που τα κράτη CARIFORUM έχουν καθορίσει για αυτά τα ίδια και τις υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στις υφιστάμενες συμφωνίες περιφερειακής ολοκλήρωσης που προορίζονται στην παράγραφο 3.

6. Τα μέρη δεσμεύονται να συνεργασθούν για να διευκολύνουν την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και να υποστηρίξουν την περιφερειακή ολοκλήρωση των κρατών CARIFORUM.

Άρθρο 5

Παρακολούθηση

Τα μέρη αναλαμβάνουν να παρακολουθούν συνεχώς τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας μέσω των αντίστοιχων συμμετοχικών διαδικασιών και θεσμών τους, καθώς και εκείνων που συστήνονται δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, ώστε να εξασφαλίσουν ότι θα υλοποιηθούν οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας, ότι η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται κατάλληλα και μεγιστοποιούνται τα οφέλη για άνδρες, γυναίκες, νέους και παιδιά τα οποία απορρέουν από την εταιρική σχέση τους. Τα μέρη προβαίνουν επίσης άμεσα σε εκατέρωθεν διαβουλεύσεις για οποιοδήποτε πρόβλημα ενδέχεται να προκύψει.

Άρθρο 6

Συνεργασία στα διεθνή φόρα

Τα μέρη επιχειρούν να συνεργάζονται στο πλαίσιο όλων των διεθνών φόρα όταν συζητούνται ζητήματα σχετικά με την εν λόγω εταιρική σχέση.

Άρθρο 7

Συνεργασία για την ανάπτυξη

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η αναπτυξιακή συνεργασία αποτελεί ζωτικό στοιχείο της εταιρικής σχέσης τους, καθώς και ουσιώδη παράγοντα για την υλοποίηση των στόχων της παρούσας συμφωνίας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 1. Η συνεργασία αυτή μπορεί να λάβει χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές μορφές.

2. Η αναπτυξιακή συνεργασία για την περιφερειακή οικονομική συνεργασία και ολοκλήρωση, όπως προβλέπεται στη Συμφωνία του Κοτονού, πραγματοποιείται έτσι ώστε να μεγιστοποιήσει τα αναμενόμενα οφέλη της παρούσας συμφωνίας. Τομείς της συνεργασίας και της τεχνικής βοήθειας καθορίζονται, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, στα επιμέρους κεφάλαια της παρούσας συμφωνίας. Η συνεργασία εφαρμόζεται σύμφωνα με τις λεπτομέρειες που προβλέπονται στο παρόν άρθρο, τελεί υπό συνεχή επανεξέταση και αναθεωρείται, εφόσον κρίνεται αναγκαίο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 246 της παρούσας συμφωνίας.

3. Η χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σχετικά με τη συνεργασία για την ανάπτυξη μεταξύ CARIFORUM και Ευρωπαϊκής Κοινότητας, η οποία υποστηρίζει την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, πραγματοποιείται στο πλαίσιο των κανόνων και των σχετικών διαδικασιών που προβλέπονται από τη Συμφωνία του Κοτονού, ιδίως των διαδικασιών προγραμματισμού του Ευρωπαϊκού

Ταμείου Ανάπτυξης (ΕΤΑ), και στο πλαίσιο των σχετικών μέτρων που χρηματοδοτούνται από τον γενικό προϋπολογισμό της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στο πλαίσιο αυτό, η υποστήριξη της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας αποτελεί μία από τις προτεραιότητες.

4. Ανάλογα με τους αντίστοιχους ρόλους και αρμοδιότητές τους, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM λαμβάνουν όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσουν την αμοιβαία κινητοποίηση, παροχή και χρησιμοποίηση πόρων που στοχεύουν στη διευκόλυνση των δραστηριοτήτων αναπτυξιακής συνεργασίας, οι οποίες προβλέπονται στην παρούσα συμφωνία.

5. Τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναλαμβάνουν συλλογικά να υποστηρίξουν, μέσω των αντίστοιχων πολιτικών και μέσων τους για την ανάπτυξη, τις δραστηριότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας για την περιφερειακή οικονομική συνεργασία και ολοκλήρωση και για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας στα κράτη CARIFORUM και σε περιφερειακό επίπεδο, σύμφωνα με τις αρχές της συμπληρωματικότητας και της αποτελεσματικότητας της βοήθειας.

6. Τα μέρη συνεργάζονται για να διευκολύνουν τη συμμετοχή άλλων δωρητών που επιθυμούν να υποστηρίξουν τις δραστηριότητες συνεργασίας που αναφέρονται στην παράγραφο 5 και τις προσπάθειες των κρατών CARIFORUM για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 8

Προτεραιότητες συνεργασίας

1. Η αναπτυξιακή συνεργασία, όπως προβλέπεται στο άρθρο 7, επικεντρώνεται πρωταρχικά στους ακόλουθους τομείς, όπως διαρθρώνονται περαιτέρω στα επιμέρους κεφάλαια της παρούσας συμφωνίας:

- i) παροχή τεχνικής ενίσχυσης για την οικοδόμηση ανθρώπινων, νομικών και θεσμικών ικανοτήτων στα κράτη CARIFORUM, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η ικανότητά τους να συμμορφώνονται με τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στην παρούσα συμφωνία·
- ii) παροχή ενίσχυσης για την οικοδόμηση ικανοτήτων και θεσμών για τη φορολογική μεταρρύθμιση, ώστε να ενισχυθεί η φορολογική διοίκηση και να βελτιωθεί η συλλογή φορολογικών εσόδων με σκοπό τη μετατόπιση της εξάρτησης από δασμούς και άλλους φόρους και επιβαρύνσεις σε άλλες μορφές έμμεσης φορολογίας·
- iii) παροχή μέσων υποστήριξης που στοχεύουν στην προαγωγή του ιδιωτικού τομέα και την ανάπτυξη επιχειρήσεων, ιδίως μικρών οικονομικών φορέων, και στην ενίσχυση της διεθνούς ανταγωνιστικότητας των εταιρειών CARIFORUM και τη διαφοροποίηση των οικονομιών CARIFORUM·
- iv) διαφοροποίηση των εξαγωγών αγαθών και υπηρεσιών CARIFORUM μέσω νέων επενδύσεων και της ανάπτυξης νέων κλάδων·
- v) ενίσχυση των τεχνολογικών και ερευνητικών ικανοτήτων των κρατών CARIFORUM, έτσι ώστε να διευκολυνθεί η ανάπτυξη και η συμμόρφωση με διεθνώς αναγνωρισμένα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα και τεχνικά πρότυπα και διεθνώς αναγνωρισμένα εργασιακά και περιβαλλοντικά πρότυπα·

vi) ανάπτυξη συστημάτων καινοτομίας CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης τεχνολογικής ικανότητας·

vii) υποστήριξη για την ανάπτυξη υποδομών στα κράτη CARIFORUM που είναι αναγκαίες για τη διεξαγωγή του εμπορίου.

2. Οι προτεραιότητες της αναπτυξιακής συνεργασίας, όπως περιγράφονται λεπτομερώς στην παράγραφο 1 και καθορίζονται περαιτέρω στα επιμέρους κεφάλαια της παρούσας συμφωνίας,

εφαρμόζονται σύμφωνα με τις λεπτομερείς διατάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 7.

3. Τα μέρη συμφωνούν σχετικά με τα οφέλη ενός ταμείου περιφερειακής ανάπτυξης, αντιπροσωπευτικού των συμφερόντων όλων των κρατών CARIFORUM, για την κινητοποίηση και τη διαχείριση των αναπτυξιακών πόρων που συνδέονται με τη συμφωνία οικονομικής εταιρικής σχέσης από το ETA και άλλους πιθανούς δωρητές. Στο πλαίσιο αυτό, τα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθεια να συστήσουν το εν λόγω ταμείο εντός δύο ετών από την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.

ΜΕΡΟΣ II

ΕΜΠΟΡΙΟ ΚΑΙ ΘΕΜΑΤΑ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΠΤΑΟΣ I

ΕΜΠΟΡΕΥΜΑΤΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Τελωνειακοί δασμοί

Άρθρο 9

Πεδίο εφαρμογής

Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται σε όλα τα εμπορεύματα, καταγωγής μέρους ΕΚ και κάθε κράτους CARIFORUM⁽¹⁾.

Άρθρο 10

Κανόνες καταγωγής

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ο όρος «καταγόμενο» ή «καταγωγής» σημαίνει τους κανόνες καταγωγής που εκάθενται στο πρωτόκολλο I. Εντός των πρώτων πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη επανεξετάζουν τις διατάξεις του πρωτοκόλλου I, με σκοπό την περαιτέρω απλοποίηση των εννοιών και των μεθόδων που χρησιμοποιούνται για τον καθορισμό της καταγωγής υπό το πρίσμα των αναπτυξιακών αναγκών των κρατών CARIFORUM. Στην επανεξέταση αυτή, τα μέρη λαμβάνουν υπόψη την ανάπτυξη των τεχνολογιών, τις παραγωγικές διαδικασίες και όλους τους υπόλοιπους παράγοντες που ενδέχεται να απαιτούν τροποποιήσεις των διατάξεων του πρωτοκόλλου I. Κάθε τέτοια τροποποίηση πραγματοποιείται με απόφαση του κοινού συμβουλίου CARIFORUM-EK.

Άρθρο 11

Δασμοί

Ως δασμοί νοούνται οι δασμοί ή άλλες επιβαρύνσεις, συμπεριλαμβανομένων όλων των μορφών πρόσθετων τελών ή

⁽¹⁾ Εκτός εάν ρητώς προβλέπεται, οι όροι «εμπορεύματα» και «προϊόν» έχουν την ίδια έννοια.

επιβαρύνσεων, που επιβάλλονται κατά την εισαγωγή ή εξαγωγή εμπορευμάτων, με εξαίρεση:

- α) εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 27·
- β) μέτρα αντανάκμιγκς, αντιτάθμισης ή διασφάλισης που εφαρμόζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 του παρόντος τίτλου·
- γ) τέλη ή άλλες επιβαρύνσεις που επιβάλλονται σύμφωνα με το άρθρο 13.

Άρθρο 12

Κατάταξη εμπορευμάτων

Η κατάταξη των εμπορευμάτων που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία είναι αυτή που ορίζεται στο εναρμονισμένο σύστημα περιγραφής και κωδικοποίησης των εμπορευμάτων («ΕΣ») σύμφωνα με τους εφαρμοστέους κανόνες κατάταξης. Η ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία και τη διευκόλυνση των συναλλαγών, όπως προβλέπεται δυνάμει του άρθρου 36, αντιμετωπίζει κάθε ζήτημα που συνδέεται με την κατάταξη των εμπορευμάτων και που προκύπτει κατά τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 13

Τέλη και άλλες επιβαρύνσεις

Τα τέλη και οι άλλες επιβαρύνσεις που αναφέρονται στο άρθρο 11 περιορίζονται στο κατά προσέγγιση κόστος των παρεχόμενων υπηρεσιών και δεν αποτελούν έμμεση προστασία των εθνικών

προϊόντων ή επιβάρυνση των εισαγωγών ή εξαγωγών για φορολογικούς σκοπούς. Δεν υπερβαίνουν την πραγματική αξία της παρεχόμενης υπηρεσίας. Δεν επιβάλλονται τέλη και επιβαρύνσεις σε προξενικές υπηρεσίες.

Άρθρο 14

Εξάλειψη των δασμών στις εξαγωγές

1. Οι δασμοί στις εξαγωγές δεν εφαρμόζονται σε εμπορεύματα, καταγωγής των κρατών CARIFORUM, και εισαγόμενα στο μέρος ΕΚ και αντιστρόφως.

2. Παρά την παράγραφο 1, τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I καταργούν τους δασμούς στις εξαγωγές που καθορίζονται στο εν λόγω παράρτημα ενός τριών ετών από την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 15

Δασμοί στις εισαγωγές προϊόντων καταγωγής κρατών CARIFORUM

Τα προϊόντα, καταγωγής κρατών CARIFORUM, εισάγονται στο μέρος ΕΚ χωρίς δασμούς, εκτός από τα προϊόντα που αναφέρονται και υπό τους όρους που προσδιορίζονται στο παράρτημα II.

Άρθρο 16

Δασμοί σε εισαγωγές προϊόντων, καταγωγής μέρους ΕΚ

1. Τα προϊόντα, καταγωγής μέρους ΕΚ, κατά την εισαγωγή τους στα κράτη CARIFORUM, δεν υπόκεινται σε δασμούς υψηλότερους από εκείνους που καθορίζονται στο παράρτημα III.

2. Τα προϊόντα, καταγωγής του μέρους ΕΚ, κατά την εισαγωγή τους στα κράτη CARIFORUM, απαλλάσσονται από όλους τους δασμούς κατά την έννοια του άρθρου 11, εκτός από αυτούς που απαριθμούνται στο παράρτημα III.

3. Για περίοδο δέκα ετών μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας, τα κράτη CARIFORUM μπορούν να συνεχίσουν να εφαρμόζουν οποιουδήποτε δασμούς κατά την έννοια του άρθρου 11, εκτός αυτών που απαριθμούνται στο παράρτημα III, σε οποιοδήποτε εισαγόμενο προϊόν καταγωγής του μέρους ΕΚ, υπό την προϋπόθεση ότι οι δασμοί αυτοί επιβάλλονται στο εν λόγω προϊόν κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας και ότι οι ίδιοι δασμοί επιβάλλονται στο ομοειδές προϊόν που εισάγεται από όλες τις άλλες χώρες.

4. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεν απαιτείται να αρχίσουν σταδιακή εξάλειψη των τελωνειακών δασμών εκτός αυτών που απαριθμούνται στο παράρτημα III και αναφέρονται στην παράγραφο 2 κατά τα επτά έτη μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας. Η εν λόγω διαδικασία συνοδεύεται από την υποστήριξη των αναγκαίων φορολογικών μεταρρυθμίσεων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 22.

5. Με σκοπό την εξασφάλιση διαφάνειας, οι εν λόγω δασμοί κοινοποιούνται στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK εντός έξι μηνών από την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας. Η κατάργησή τους κοινοποιείται επίσης αμέσως στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

6. Σε περίπτωση σοβαρών δυσκολιών όσον αφορά τις εισαγωγές ενός δεδομένου προϊόντος, το πρόγραμμα των μειώσεων και των καταργήσεων των δασμών μπορεί να επανεξετασθεί από την επιτροπή

εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK με κοινή συμφωνία με σκοπό, ενδεχομένως, την τροποποίηση του χρονοδιαγράμματος μείωσης ή εξάλειψης. Οποιαδήποτε τέτοια τροποποίηση δεν οδηγεί στην παράταση των χρονικών διαστημάτων στο πρόγραμμα για το οποίο έχει ζητηθεί επανεξέταση όσον αφορά το εν λόγω προϊόν πέραν μιας ανώτατης μεταβατικής περιόδου για μείωση ή εξάλειψη δασμού για το εν λόγω προϊόν, όπως προβλέπεται στο παράρτημα III. Εάν η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK δεν έχει λάβει απόφαση εντός τριάντα ημερών από την αίτηση επανεξέτασης του χρονοδιαγράμματος, τα κράτη CARIFORUM μπορούν να αναστείλουν το χρονοδιάγραμμα προσωρινά για περίοδο η οποία δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος.

Άρθρο 17

Τροποποίηση των δασμολογικών υποχρεώσεων

Λαμβάνοντας υπόψη τις ειδικές αναπτυξιακές ανάγκες της Αντίγκουα και Μπαρμπούντα, του Μπελίτζε, της Κοινοπολιτείας της Δομίνικα, της Γρενάδας, της Δημοκρατίας της Γουιάνας, της Δημοκρατίας της Αϊτής, του Αγίου Χριστόφορου και Νέβις, της Αγίας Λουκίας και του Αγίου Βικεντίου και Γρεναδίνων, τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν, στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, να τροποποιήσουν το επίπεδο των δασμών που ορίζονται στο παράρτημα III, οι οποίοι μπορούν να εφαρμοσθούν σε ένα προϊόν, καταγωγής του μέρους ΕΚ κατά την εισαγωγή του στα κράτη CARIFORUM. Τα μέρη εξασφαλίζουν ότι οποιαδήποτε τέτοια τροποποίηση δεν έχει ως αποτέλεσμα ασυμβατότητα της παρούσας συμφωνίας με τις απαιτήσεις του άρθρου XXIV της ΓΔΣΕ 1994. Τα μέρη μπορούν επίσης να αποφασίσουν να τροποποιήσουν ταυτόχρονα τις δασμολογικές υποχρεώσεις που ορίζονται στο παράρτημα III και αφορούν τα λοιπά προϊόντα που εισάγονται από το μέρος ΕΚ, ανάλογα με την περίπτωση.

Άρθρο 18

Κυκλοφορία εμπορευμάτων

Τα μέρη αναγνωρίζουν τον στόχο της επιβολής δασμών μόνον άπαξ στα εμπορεύματα καταγωγής που εισάγονται στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM. Εν αναμονή της καθιέρωσης των αναγκαίων ρυθμίσεων για την επίτευξη του στόχου αυτού, τα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν τις βέλτιστες σχετικές προσπάθειές τους. Το μέρος ΕΚ παρέχει την αναγκαία τεχνική βοήθεια για την επίτευξη του στόχου αυτού.

Άρθρο 19

Ευνοϊκότερη μεταχείριση βάσει των συμφωνιών ελεύθερων συναλλαγών

1. Όσον αφορά τα ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, το μέρος ΕΚ χορηγεί στα κράτη CARIFORUM οποιαδήποτε ευνοϊκότερη μεταχείριση βάσει του γεγονότος ότι το μέρος ΕΚ καθίσταται μέρος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτες χώρες μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

2. Όσον αφορά τα ζητήματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, τα κράτη CARIFORUM ή οποιοδήποτε κράτος CARIFORUM χορηγεί στο μέρος ΕΚ οποιαδήποτε ευνοϊκότερη μεταχείριση βάσει του γεγονότος ότι τα κράτη CARIFORUM ή οποιοδήποτε κράτος CARIFORUM καθίστανται μέρη της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με οποιαδήποτε σημαντική εμπορική οικονομία μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

3. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι υποχρεώνουν το μέρος ΕΚ ή οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM να επεκτείνει αμοιβαία οποιαδήποτε προτιμησιακή μεταχείριση που εφαρμόζεται ως αποτέλεσμα του γεγονότος ότι το μέρος ΕΚ ή οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM καθίσταται μέρος μιας συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτα μέρη κατά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.

4. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «σημαντική εμπορική οικονομία» νοείται κάθε ανεπτυγμένη χώρα ή κάθε χώρα ή επικράτεια που αντιπροσωπεύει μερίδιο των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών άνω του 1 % ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 ή οποιαδήποτε ομάδα χωρών που δρα μεμονωμένα, συλλογικά ή μέσω συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αντιστοιχεί συλλογικά σε μερίδιο των παγκόσμιων εξαγωγών εμπορευμάτων άνω του 1,5 % ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών που αναφέρεται στην παράγραφο 2 (!).

5. Όταν οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM καθίσταται μέρος της συμφωνίας ελεύθερων συναλλαγών με τρίτο μέρος που αναφέρεται στην παράγραφο 2, και μια τέτοια συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών προβλέπει ευνοϊκότερη μεταχείριση στο εν λόγω τρίτο μέρος από αυτή που χορηγείται από το υπογράφων κράτος CARIFORUM στο μέρος ΕΚ σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις. Τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν κατά πόσο το σχετικό υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να αρνηθεί την ευνοϊκότερη μεταχείριση που περιλαμβάνεται στη συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών με το μέρος ΕΚ. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK μπορεί να υιοθετήσει τυχόν αναγκαία μέτρα για την προσαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 20

Ειδικές διατάξεις σχετικά με τη διοικητική συνεργασία

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η διοικητική συνεργασία έχει ζωτική σημασία για την εφαρμογή και τον έλεγχο της προτιμησιακής μεταχείρισης που χορηγείται στο πλαίσιο του παρόντος τίτλου και υπογραμμίζουν τη δέσμευσή τους να καταπολεμούν την ύπαρξη παρατυπιών και απάτης σε τελωνειακά και σχετικά θέματα.

2. Όταν ένα μέρος ή ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM έχει διαπιστώσει, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και παρατυπίες ή απάτη, το οικείο μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να αναστέλλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του (των) εκάστοτε προϊόντος(-ων) σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

3. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, ως «αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας» νοείται, μεταξύ άλλων:

- α) η επανειλημμένη αδυναμία τήρησης των υποχρεώσεων για επαλήθευση του χαρακτήρα καταγωγής του (των) εκάστοτε προϊόντος(-ων)
- β) η επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση στη διεξαγωγή και/ή στην κοινοποίηση των αποτελεσμάτων του εκ των υστέρων ελέγχου του πιστοποιητικού καταγωγής
- γ) η επανειλημμένη άρνηση ή αδικαιολόγητη καθυστέρηση στην έγκριση της διενέργειας αποστολών διοικητικής συνεργασίας με σκοπό να επαληθευτεί η γνησιότητα των εγγράφων ή η

(!) Για τον υπολογισμό αυτό, χρησιμοποιούνται επίσημα στοιχεία από τον ΠΟΕ σχετικά με τους κορυφαίους εξαγωγείς ως προς τις παγκόσμιες εμπορικές ροές (πλην ενδοκοινοτικού εμπορίου).

ακρίβεια των πληροφοριών σχετικά με την παραχώρηση της συγκεκριμένης προτιμησιακής μεταχείρισης.

Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η ανεύρεση παρατυπιών ή απάτης διαπιστώνεται, μεταξύ άλλων, όταν παρατηρείται ραγδαία αύξηση, χωρίς ικανοποιητική εξήγηση, εισαγωγών εμπορευμάτων, η οποία υπερβαίνει το σύνηθες επίπεδο παραγωγικής και εξαγωγικής ικανότητας του άλλου μέρους, και η οποία συνδυάζεται με αντικειμενικές πληροφορίες σχετικά με την ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

4. Η εφαρμογή προσωρινής αναστολής υπόκειται στις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Το μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM που προβαίνει στη διαπίστωση, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμίας εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και παρατυπιών ή απάτης, κοινοποιεί χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK τις διαπιστώσεις του καθώς και τις αντικειμενικές πληροφορίες και αρχίζει διαβουλεύσεις με την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK με βάση όλες τις σχετικές πληροφορίες και τις αντικειμενικές διαπιστώσεις, με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής και από τα δύο μέρη.

β) Όταν τα μέρη διεξάγουν διαβουλεύσεις στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω, και αποτυγχάνουν να συμφωνήσουν επί μιας αποδεκτής λύσης εντός 3 μηνών από την κοινοποίηση, το ενδιαφερόμενο μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να αναστέλλει προσωρινά τη σχετική προτιμησιακή μεταχείριση του (των) συγκεκριμένου(-ων) προϊόντος(-ων). Η προσωρινή αναστολή κοινοποιείται αμέσως στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

γ) Οι προσωρινές αναστολές βάσει του παρόντος άρθρου περιορίζονται στο επίπεδο που είναι αναγκαίο για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων του ενδιαφερομένου μέρους ή υπογράφων κράτους CARIFORUM. Οι αναστολές αυτές δεν μπορούν να ισχύουν για διάστημα μεγαλύτερο των έξι μηνών με δυνατότητα ανανέωσης. Οι προσωρινές αναστολές κοινοποιούνται αμέσως μετά την έγκρισή τους στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK. Οι αναστολές αυτές αποτελούν το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, ιδίως με σκοπό την κατάργησή τους, μόλις παύουν να συντρέχουν οι λόγοι εφαρμογής τους.

5. Ταυτόχρονα με την κοινοποίηση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK σύμφωνα με την παράγραφο 4 στοιχείο α) του παρόντος άρθρου, το ενδιαφερόμενο μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM δημοσιεύει ανακοίνωση για τους εισαγωγείς στην επίσημη εφημερίδα του. Η ανακοίνωση αυτή θα πρέπει να αναφέρει ότι, για το συγκεκριμένο προϊόν, έχει διαπιστωθεί, βάσει αντικειμενικών πληροφοριών, αδυναμία εξασφάλισης διοικητικής συνεργασίας ή/και ύπαρξη παρατυπιών ή απάτης.

Άρθρο 20α

Σε συνέχεια των προσαπειρών των μερών να ανεύρουν αποδεκτή λύση στα θέματα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 20, το μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM κατά

του οποίου κοινοποιήθηκε διαπίστωση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί επίσης να επιδιώξει προσφυγή σε διαμεσολαβητή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 205 παράγραφοι 2 έως 5. Η γνώμη του διαμεσολαβητή κοινοποιείται εντός της περιόδου των τριών μηνών που αναφέρεται στο άρθρο 20 παράγραφος 4 στοιχείο β).

Άρθρο 21

Επεξεργασία διοικητικών σφαλμάτων

Στην περίπτωση που οι αρμόδιες αρχές διαπράξουν σφάλμα κατά τη διαχείριση του προτιμησιακού συστήματος εξαγωγών, ιδίως κατά την εφαρμογή των διατάξεων του πρωτοκόλλου 1 και εφόσον το σφάλμα αυτό έχει επιπτώσεις στους εισαγωγικούς δασμούς, το μέρος που υφίσταται τις επιπτώσεις αυτές μπορεί να ζητήσει από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK να εξετάσει τις δυνατότητες θέσης όλων των κατάλληλων μέτρων με σκοπό τη διόρθωση της κατάστασης.

Άρθρο 22

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας ώστε να ενισχυθεί η φορολογική διοίκηση και να βελτιωθεί η συλλογή των φορολογικών εσόδων.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) τεχνική βοήθεια στον τομέα της φορολογικής μεταρρύθμισης με σκοπό τη μετατόπιση της εξάρτησης από το δασμολόγιο και άλλους δασμούς και επιβαρύνσεις σε άλλες μορφές έμμεσης φορολογίας και
- β) οικοδόμηση ικανοτήτων και θεσμών όσον αφορά τα μέτρα που περιγράφονται στο στοιχείο α).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μέσα εμπορικής άμυνας

Άρθρο 23

Μέτρα αναντίμπινγκ και αντισταθμιστικά μέτρα

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είτε μεμονωμένα είτε συλλογικά, να υιοθετήσουν μέτρα αναντίμπινγκ ή αντισταθμιστικά μέτρα σύμφωνα με τις σχετικές συμφωνίες του ΠΟΕ. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η καταγωγή καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM.

2. Πριν από την επιβολή οριστικών δασμών αναντίμπινγκ ή αντισταθμιστικών δασμών όσον αφορά προϊόντα που εισάγονται από τα κράτη CARIFORUM, το μέρος ΕΚ εξετάζει τη δυνατότητα μέτρων επικοινωνιακής αποκατάστασης, όπως προβλέπεται στις σχετικές συμφωνίες ΠΟΕ.

3. Όταν έχει επιβληθεί μέτρο αναντίμπινγκ ή αντισταθμιστικό μέτρο εξ ονόματος δύο ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών CARIFORUM από περιφερειακή ή υποπεριφερειακή αρχή, υπάρχει ένα μοναδικό φόρουμ δικαστικού ελέγχου, συμπεριλαμβανομένου του σταδίου των εφέσεων.

4. Ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν εφαρμόζει μέτρο αναντίμπινγκ ή αντισταθμιστικό μέτρο σε προϊόν που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής περιφερειακού ή υποπεριφερειακού μέτρου που επιβάλλεται στο ίδιο προϊόν. Παρομοίως, τα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι περιφερειακό ή υποπεριφερειακό μέτρο που επιβάλλεται σε κάποιο προϊόν δεν εφαρμόζεται σε κανένα υπογράφων κράτος CARIFORUM, το οποίο εφαρμόζει ένα τέτοιο μέτρο στο ίδιο προϊόν.

5. Το μέρος ΕΚ κοινοποιεί στα εξαγοντα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM την παραλαβή κατάλληλα τεκμηριωμένης καταγγελίας πριν από την έναρξη οποιασδήποτε έρευνας.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται σε όλες τις έρευνες που ξεκίνησαν μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται στις διατάξεις διευθέτησης διαφορών της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 24

Πολυμερείς διασφαλίσεις

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος άρθρου, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM και το μέρος ΕΚ να υιοθετήσουν μέτρα σύμφωνα με το άρθρο XIX της Γενικής Συμφωνίας Δασμών και Εμπορίου του 1994, τη Συμφωνία για τις Διασφαλίσεις και το άρθρο 5 της Συμφωνίας για τη γεωργία που προσαρτάται στη συμφωνία του Μαρακές για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου. Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η καταγωγή καθορίζεται σύμφωνα με τους μη προτιμησιακούς κανόνες καταγωγής των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM.

2. Παρά την παράγραφο 1, λαμβάνοντας υπόψη τους γενικούς αναπτυξιακούς στόχους της παρούσας συμφωνίας και το μικρό μέγεθος των οικονομιών των κρατών CARIFORUM, το μέρος ΕΚ αποκλείει τις εισαγωγές από οποιοδήποτε κράτος CARIFORUM από οποιαδήποτε μέτρα που λαμβάνονται σύμφωνα με το άρθρο XIX της GATT 1994, τη Συμφωνία ΠΟΕ περί διασφαλίσεων και το άρθρο 5 της Συμφωνίας για τη γεωργία.

3. Οι διατάξεις της παραγράφου 2 εφαρμόζονται για περίοδο πέντε ετών, από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της συμφωνίας. Το αργότερο 120 ημέρες πριν από τη λήξη της εν λόγω περιόδου, το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK επανεξετάζει τη λειτουργία των διατάξεων αυτών, υπό το πρίσμα των αναπτυξιακών αναγκών των κρατών CARIFORUM, με σκοπό να καθορισθεί κατά πόσο θα επεκταθεί η εφαρμογή τους για περαιτέρω περίοδο.

4. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 δεν υπόκεινται στις διατάξεις διευθέτησης διαφορών της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 25

Ρήτρα διασφάλισης

1. Παρά το άρθρο 24, μετά την εξέταση εναλλακτικών λύσεων, μέρος μπορεί να εφαρμόσει μέτρα διασφάλισης περιορισμένης διάρκειας, τα οποία παρεκκλίνουν από τις διατάξεις του άρθρου 15 ή 16, ανάλογα με την περίπτωση, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στην παράγραφο 1 μπορούν να ληφθούν όταν προϊόν, καταγωγής μέρους, εισάγεται στο έδαφος του άλλου μέρους σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν:

- α) σοβαρή ζημία στην εγχώρια βιομηχανία παραγωγής ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών προϊόντων στο έδαφος του μέρους εισαγωγής ή
- β) διαταραχές σε τομέα της οικονομίας, ιδίως όταν οι εν λόγω διαταραχές δημιουργούν σοβαρά κοινωνικά προβλήματα ή δυσκολίες, που θα μπορούσαν να επιφέρουν σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής κατάστασης του εισάγοντος μέρους ή
- γ) διαταραχές στις αγορές ομοειδών ή άμεσα ανταγωνιστικών γεωργικών προϊόντων (*) ή στους μηχανισμούς που ρυθμίζουν τις εν λόγω αγορές.

3. Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν υπερβαίνουν το επίπεδο που είναι αναγκαίο για την αποκατάσταση ή την πρόληψη σοβαρής βλάβης ή διαταραχών, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2. Τα εν λόγω μέτρα διασφάλισης του εισάγοντος μέρους μπορούν να συνίστανται μόνο σε ένα ή περισσότερα από τα ακόλουθα:

- α) ανάληψη της περαιτέρω μείωσης του ποσοστού του εισαγωγικού δασμού για το οικείο προϊόν, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία,
- β) αύξηση του τελωνειακού δασμού στο οικείο προϊόν έως ένα επίπεδο που δεν υπερβαίνει τον τελωνειακό δασμό που επιβάλλεται σε άλλα μέλη του ΠΟΕ, και
- γ) εισαγωγή δασμολογικών ποσοστώσεων στο οικείο προϊόν.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 3, όταν οποιοδήποτε προϊόν καταγωγής ενός ή περισσότερων υπογραφόντων κρατών CARIFORUM εισάγεται σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α), β) και γ), σε μία ή περισσότερες εξόχως απόκεντρες περιοχές του μέρους ΕΚ, το μέρος ΕΚ μπορεί να λαμβάνει μέτρα επιτήρησης ή διασφάλισης που περιορίζονται στην οικεία ή στις οικείες περιοχές σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.

5. α) Με την επιφύλαξη των παραγράφων 1 έως 3, όταν οποιοδήποτε προϊόν, καταγωγής του μέρους ΕΚ, εισάγεται

(*) Για τον σκοπό του παρόντος άρθρου, τα γεωργικά προϊόντα είναι εκείνα που καλύπτονται από το παράρτημα Ι της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη γεωργία.

σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 2 στοιχεία α), β) και γ) σε ένα υπογράφον κράτος CARIFORUM, το οικείο υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί να λαμβάνει μέτρα επιτήρησης ή διασφάλισης που περιορίζονται στο έδαφος του σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.

β) Ένα υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί να λαμβάνει μέτρα διασφάλισης όταν ένα προϊόν, καταγωγής μέρους ΕΚ, εισάγεται στο έδαφος του σε αυξημένες ποσότητες και υπό προϋποθέσεις που προκαλούν ή απειλούν να προκαλέσουν διαταραχές σε νηριακή βιομηχανία που παράγει ομοειδή ή άμεσα ανταγωνιστικά προϊόντα. Η διάταξη αυτή εφαρμόζεται μόνο για περίοδο 10 ετών από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Επιβάλλεται η λήψη μέτρων σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 6 έως 9.

6. α) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο διατηρούνται μόνο για το χρονικό διάστημα που κρίνεται αναγκαίο για την πρόληψη ή την αποκατάσταση σοβαρής βλάβης ή διαταραχών, όπως ορίζονται στις παραγράφους 2, 4 και 5.

β) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζονται για περίοδο άνω των δύο ετών. Όταν εξακολουθούν να συντρέχουν οι περιστάσεις που επιτρέπουν την επιβολή των μέτρων διασφάλισης, τα μέτρα αυτά μπορούν να παρατείνονται για περαιτέρω περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο έτη. Όταν τα κράτη CARIFORUM ή ένα υπογράφον κράτος CARIFORUM εφαρμόζει μέτρο διασφάλισης, ή όταν το μέρος ΕΚ εφαρμόζει μέτρο που περιορίζεται στο έδαφος μίας ή περισσότερων από τις εξόχως απόκεντρες περιοχές του, τα μέτρα αυτά μπορούν ωστόσο να εφαρμόζονται για περίοδο η οποία δεν υπερβαίνει τα τέσσερα έτη και, όταν οι περιστάσεις που επιτρέπουν την επιβολή μέτρων διασφάλισης εξακολουθούν να συντρέχουν, να παρατείνονται για περαιτέρω περίοδο τεσσάρων ετών.

γ) Τα μέτρα διασφάλισης που αναφέρονται στο παρόν άρθρο και τα οποία υπερβαίνουν το ένα έτος περιέχουν σαφή στοιχεία που οδηγούν προοδευτικά προς την εξάλειψή τους στο τέλος της καθορισμένης περιόδου, το αργότερο.

δ) Κανένα μέτρο διασφάλισης που αναφέρεται στο παρόν άρθρο δεν εφαρμόζεται στις εισαγωγές προϊόντος που έχει ήδη υποχθεί σε τέτοια μέτρα για περίοδο τουλάχιστον ενός έτους από την ημερομηνία λήξης του μέτρου.

7. Για την εφαρμογή των παραγράφων 1 έως 6, ισχύουν οι ακόλουθες διατάξεις:

α) Όταν ένα μέρος έχει την άποψη ότι υφίσταται μία από τις περιστάσεις που ορίζονται στις παραγράφους 2, 4 ή/και 5, παραπέμπει αμέσως το ζήτημα για εξέταση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

- β) Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί να διατυπώσει κάθε αναγκαία σύσταση για την αποκατάσταση των περιστάσεων που έχουν ανακύψει. Σε περίπτωση που η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK δεν έχει διατυπώσει σύσταση που να αποσκοπεί στην αποκατάσταση των περιστάσεων ή δεν έχει επιτευχθεί καμία άλλη ικανοποιητική λύση εντός τριάντα ημερών από τη διαβίβαση της υπόθεσης στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, το εισάγον μέρος μπορεί να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα για την αποκατάσταση των περιστάσεων σύμφωνα με το παρόν άρθρο.
- γ) Πριν να ληφθεί οποιοδήποτε μέτρο που προβλέπεται στο παρόν άρθρο ή στις περιπτώσεις που ισχύει η παράγραφος 8, το ταχύτερο δυνατόν, το μέρος ή το υπογράφων κράτος CARIFORUM παρέχει στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK όλες τις σχετικές πληροφορίες που απαιτούνται για την ενδελεχή εξέταση της κατάστασης με σκοπό την εξεύρεση λύσης αποδεκτής από τα ενδιαφερόμενα μέρη.
- δ) Κατά την επιλογή των μέτρων διασφάλισης σύμφωνα με το παρόν άρθρο, πρέπει να δίνεται προτεραιότητα στα μέτρα εκείνα που διαταράσσουν το λιγότερο τη λειτουργία της παρούσας συμφωνίας.
- ε) Κάθε μέτρο διασφάλισης που λαμβάνεται σύμφωνα με το παρόν άρθρο κοινοποιείται αμέσως στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK και αποτελεί το αντικείμενο τακτικών διαβουλεύσεων στο πλαίσιο αυτού του οργάνου, ιδίως με σκοπό να καταρτισθεί χρονοδιάγραμμα για την κατάργηση του αμέσως μόλις το επιτρέψουν οι συνθήκες.
8. Όταν εξαιρετικές συνθήκες απαιτούν άμεση δράση, το οικείο εισάγον μέρος, είτε το μέρος EK, τα κράτη CARIFORUM ή ένα υπογράφων κράτος CARIFORUM, ανάλογα με την περίπτωση, μπορεί να λαμβάνει προσωρινά τα προβλεπόμενα μέτρα στις παραγράφους 3, 4 ή/και 5 χωρίς να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις της παραγράφου 7. Η δράση αυτή μπορεί να αναληφθεί για ανώτατη περίοδο 180 ημερών, όταν λαμβάνονται μέτρα από το μέρος EK, και 200 ημέρες, όταν τα μέτρα λαμβάνονται από τα κράτη CARIFORUM ή υπογράφων κράτος CARIFORUM ή όταν τα μέτρα που λαμβάνονται από το μέρος EK περιορίζονται στο έδαφος μίας ή περισσότερων από τις πιο απομακρυσμένες περιοχές. Η διάρκεια ισχύος κάθε τέτοιου προσωρινού μέτρου συνυπολογίζεται στην αρχική χρονική περίοδο, καθώς και σε οποιαδήποτε παράταση που αναφέρεται στην παράγραφο 6. Κατά τη λήψη αυτών των προσωρινών μέτρων, λαμβάνεται υπόψη το συμφέρον όλων των εμπλεκόμενων μερών. Το ενδιαφερόμενο εισάγον μέρος ενημερώνει το άλλο ενδιαφερόμενο μέρος και παραπέμπει αμέσως το ζήτημα για εξέταση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.
9. Εάν ένα εισάγον μέρος υποβάλλει τις εισαγωγές ενός προϊόντος σε διοικητική διαδικασία έχοντας ως σκοπό την ταχεία παροχή πληροφοριών σχετικά με την τάση των εμπορικών ροών που πρόκειται να προκαλέσουν τα προβλήματα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο, ενημερώνει την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK αμελλητί.
10. Τα μέτρα διασφάλισης που θεσπίζονται βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου δεν υπόκεινται στις διατάξεις διευθέτησης διαφορών του ΠΟΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Μη δασμολογικά μέτρα

Άρθρο 26

Απαγόρευση των ποσοτικών περιορισμών

Καμία απαγόρευση εισαγωγών ή εξαγωγών ή κανένας περιορισμός εισαγωγών ή εξαγωγών σχετικά με εισαγωγές ή εξαγωγές προϊόντων καταγωγής, εκτός των δασμών και φόρων και τελών και άλλων επιβαρύνσεων που προβλέπονται δυνάμει του άρθρου 13, είτε κατέστησαν αποτελεσματικά μέσω ποσοτώσεων, αδειών εισαγωγής ή εξαγωγής είτε μέσω άλλων μέτρων, δεν διατηρούνται από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Δεν θεσπίζονται νέα μέτρα αυτού του είδους. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των άρθρων 23 και 24.

Άρθρο 27

Εθνική μεταχείριση όσον αφορά την εσωτερική φορολογία και ρυθμίσεις

1. Τα προϊόντα που εισάγονται από το έδαφος άλλου μέρους δεν υπόκεινται, αμέσως ή εμμέσως, σε εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις οιαδήποτε χαρακτήρα, επιπλέον των φόρων ή των επιβαρύνσεων που εφαρμόζονται, αμέσως ή εμμέσως, στα ομοειδή εγχώρια προϊόντα. Επιπλέον, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεν επιβάλλουν με άλλο τρόπο εσωτερικούς φόρους ή άλλες εσωτερικές επιβαρύνσεις για την προστασία των ομοειδών εγχώριων προϊόντων.

2. Στα προϊόντα αυτά χορηγείται όχι λιγότερο ευνοϊκό καθεστώς από εκείνο που χορηγείται στα ομοειδή εγχώρια προϊόντα σύμφωνα με όλους τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις για την πώλησή τους στην εσωτερική αγορά, την προσηφορά προς πώληση, την αγορά, τη μεταφορά, τη διανομή ή τη χρησιμοποίηση. Οι διατάξεις της παρούσας παραγράφου δεν παρεμποδίζουν την εφαρμογή διαφοροποιημένων εσωτερικών επιβαρύνσεων μεταφορές που βασίζονται αποκλειστικά στην οικονομική λειτουργία των μεταφορικών μέσων και όχι στην εθνικότητα του προϊόντος.

3. Κανένα μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν θεσπίζει ούτε διατηρεί εσωτερικές ποσοτικές ρυθμίσεις σχετικά με την ανάμιξη, τη μεταποίηση, τη χρησιμοποίηση προϊόντων σε συγκεκριμένες ποσότητες ή αναλογίες που απαιτούν, αμέσως ή εμμέσως, την προμήθεια κάποιας συγκεκριμένης ποσότητας ή ποσοστού του προϊόντος που αποτελεί αντικείμενο ρυθμίσεων από εγχώριες πηγές. Επιπλέον, κανένα μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν εφαρμόζει με άλλο τρόπο εσωτερικές ποσοτικές ρυθμίσεις για την προστασία της εγχώριας παραγωγής.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν απαγορεύουν την καταβολή επιδοτήσεων αποκλειστικά στους εθνικούς παραγωγούς, συμπεριλαμβανομένων των πληρωμών στους εθνικούς παραγωγούς που προέρχονται από το προϊόν των εσωτερικών φόρων ή

επιβαρύνσεων που επιβάλλονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου και επιδοτήσεων υπό μορφήν αγοράς εγχώριων προϊόντων από τις δημόσιες αρχές.

5. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται σε νόμους, κανονισμούς, διαδικασίες ή πρακτικές που διέπουν τις δημόσιες συμβάσεις, οι οποίες υπόκεινται αποκλειστικά στις διατάξεις του κεφαλαίου 3 του τίτλου IV.

6. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 23.

Άρθρο 28

Γεωργικές εξαγωγικές επιδοτήσεις

1. Κανένα μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δεν μπορεί να θεσπίσει νέο πρόγραμμα επιδότησης, το οποίο να εξαρτάται από τις εξαγωγές ή να αυξάνει τυχόν υφιστάμενη επιδότηση αυτής της

φύσεως σε γεωργικά προϊόντα που προορίζονται για το έδαφος του άλλου μέρους ⁽¹⁾.

2. Όσον αφορά οποιοδήποτε προϊόν όπως ορίζεται στην παράγραφο 3 για το οποίο τα κράτη CARIFORUM έχουν δεσμευθεί ως προς την εξάλειψη των δασμών, το μέρος ΕΚ αναλαμβάνει να εξαλείψει σταδιακά όλες τις υφιστάμενες επιδοτήσεις που χορηγούνται για την εξαγωγή του εν λόγω προϊόντος στο έδαφος των κρατών CARIFORUM. Οι λεπτομέρειες της εν λόγω σταδιακής εξάλειψης αποφασίζονται από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-ΕΚ.

3. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται σε προϊόντα που καλύπτονται από το παράρτημα Ι της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη γεωργία.

4. Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται με την επιφύλαξη της εφαρμογής του άρθρου 9.4 της Συμφωνίας ΠΟΕ για τη γεωργία και του άρθρου 27 της Συμφωνίας ΠΟΕ για τις επιδοτήσεις και τα αντισταθμιστικά μέτρα από τα κράτη CARIFORUM.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Διευκόλυνση των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών

Άρθρο 29

Στόχοι

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και των εμπορικών συναλλαγών στο αναδυόμενο παγκόσμιο εμπορικό περιβάλλον και στην ανάπτυξη του εσωτερικού εμπορίου των κρατών CARIFORUM και του εμπορίου μεταξύ των μερών.

2. Τα μέρη συμφωνούν να ενισχύσουν τη συνεργασία στον τομέα αυτό με σκοπό να εξασφαλίσουν ότι η σχετική νομοθεσία και διαδικασίες, καθώς και η διοικητική ικανότητα των σχετικών διοικήσεων πληρούν τους στόχους του αποτελεσματικού ελέγχου και της προαγωγής της διευκόλυνσης του εμπορίου και συμβάλλουν στην προαγωγή της ανάπτυξης και της περιφερειακής ολοκλήρωσης των κρατών CARIFORUM.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι, κατά την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, οι θεμελιοί στόχοι δημόσιας πολιτικής, συμπεριλαμβανομένων των στόχων που συνδέονται με την ασφάλεια και την πρόληψη της απάτης, δεν διακυβεύονται κατά κανένα τρόπο.

Άρθρο 30

Τελωνειακή και διοικητική συνεργασία

1. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου και η αποτελεσματική απάντηση στους στόχους που καθορίζονται στο άρθρο 29, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοινα κράτη CARIFORUM:

α) ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την τελωνειακή νομοθεσία και τις τελωνειακές διαδικασίες·

β) αναπτύσσουν κοινές πρωτοβουλίες σε αμοιβαία συμφωνημένους τομείς·

γ) θεσπίζουν, εφόσον είναι δυνατόν, κοινές θέσεις σε διεθνείς οργανισμούς στον τελωνειακό τομέα, όπως π.χ. στον ΠΟΕ και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Τελωνείων (WCO)·

δ) προάγουν τον συντονισμό μεταξύ σχετικών υπηρεσιών.

2. Τα μέρη παρέχουν αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα σύμφωνα με τις διατάξεις του πρωτοκόλλου II.

Άρθρο 31

Τελωνειακή νομοθεσία και διαδικασίες

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοινα κράτη CARIFORUM συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές και τελωνειακές νομοθεσίες, διατάξεις και διαδικασίες τους βασίζονται σε διεθνή όργανα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των κύριων στοιχείων της αναθεωρημένης Σύμβασης του Κυότο για την απλούστευση και την εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών, του πλαισίου προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση του παγκόσμιου εμπορίου του WCO, του συνόλου δεδομένων του WCO και της Σύμβασης ΕΣ.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοινα κράτη CARIFORUM συμφωνούν ότι οι αντίστοιχες εμπορικές τελωνειακές νομοθεσίες, διατάξεις και διαδικασίες τους βασίζονται:

α) στην ανάγκη να προστατευθεί και να διευκολυνθεί το εμπόριο μέσω της εφαρμογής των νομοθετικών απαιτήσεων και της συμμόρφωσης με αυτές και στην ανάγκη να προβλεφθεί πρόσθετη διευκόλυνση για τους εμπόρους με υψηλό επίπεδο συμμόρφωσης·

⁽¹⁾ Για τον σκοπό της παραγράφου 1, κάθε τροποποίηση των πληρωμών επιδοτήσεων βάσει των υφιστάμενων προγραμμάτων επιδότησης λόγω των διακυμάνσεων στις συνθήκες αγοράς δεν θεωρείται ότι αποτελεί νέο πρόγραμμα επιδότησης ή αύξηση της επιδότησης.

- β) στην ανάγκη να εξασφαλισθεί ότι οι απαιτήσεις των οικονομικών φορέων είναι εύλογες, δεν εισάγουν διακρίσεις, προστατεύουν έναντι της απάτης και δεν οδηγούν στην εφαρμογή υπερβολικών ποινών για ήσσονες παραβιάσεις των τελωνειακών κανονισμών ή των διαδικαστικών απαιτήσεων·
- γ) στην ανάγκη να εφαρμοσθεί ενιαίο διοικητικό έγγραφο ή ηλεκτρονικό ισοδύναμο στο μέρος ΕΚ και στα κράτη CARIFORUM αντίστοιχα. Τα κράτη CARIFORUM συνεχίζουν τις προσπάθειες προς αυτήν την κατεύθυνση, με στόχο την εφαρμογή σε πρώιμο στάδιο μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας. Πραγματοποιείται κοινή επανεξέταση της κατάστασης 3 χρόνια μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας·
- δ) στην ανάγκη να εφαρμοσθούν σύγχρονες τελωνειακές τεχνικές, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της επικινδυνότητας, απλοποιημένες διαδικασίες εισαγωγών και εξαγωγών, εκ των υστέρων έλεγχοι και αντικειμενικές διαδικασίες για εξουσιοδοτημένους εμπόρους. Οι διαδικασίες πρέπει να είναι διαφανείς, αποτελεσματικές και απλουστευμένες ώστε να μειώνεται το κόστος και να αυξάνεται η δυνατότητα πρόβλεψης εκ μέρους των οικονομικών παραγόντων·
- ε) στην ανάγκη για τη μη εφαρμογή διακρίσεων όσον αφορά τις απαιτήσεις και τις διαδικασίες που εφαρμόζονται στις εισαγωγές, τις εξαγωγές και τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων, αν και γίνεται δεκτό ότι οι αποστολές ενδέχεται να αντιμετωπίζονται διαφορετικά ανάλογα με τα αντικειμενικά κριτήρια εκτίμησης της επικινδυνότητας·
- στ) στην ανάγκη για διαφάνεια. Για τον σκοπό αυτό, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να εφαρμόσουν ένα σύστημα δεσμευτικών αποφάσεων για τα τελωνειακά ζητήματα, ιδίως όσον αφορά τη δασμολογική κατάσταση και τους κανόνες καταγωγής, σύμφωνα με τους κανόνες που ορίζονται στην αντίστοιχη νομοθεσία τους·
- ζ) στην ανάγκη για την προοδευτική ανάπτυξη συστημάτων, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που βασίζονται στην τεχνολογία πληροφοριών, ώστε να διευκολύνεται η ηλεκτρονική ανταλλαγή δεδομένων μεταξύ των εμπορών, των τελωνειακών διοικήσεων και των συναφών υπηρεσιών·
- η) στην ανάγκη να διευκολύνονται οι μετακινήσεις διαμετακόμισης·
- θ) σε διαφανείς και αμερόληπτους κανόνες όσον αφορά την αδειοδότηση των εκτελωνιστών, καθώς και σχετικά με τη μη απαίτηση για την υποχρεωτική χρήση ανεξάρτητων εκτελωνιστών·
- ι) στην ανάγκη να αποφευχθεί η υποχρεωτική διεξαγωγή ελέγχων πριν από την αποστολή ή ισοδυνάμων τους με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων τους σύμφωνα με τη Συμφωνία ΠΟΕ για τον έλεγχο πριν από την αποστολή. Τα μέρη αναλύουν το ζήτημα στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-ΕΚ και μπορούν εν συνεχεία να συμφωνήσουν να αποποιηθούν τη δυνατότητα διεξαγωγής υποχρεωτικών ελέγχων πριν από την αποστολή ή των ισοδυνάμων τους.
- για τις διάφορες πράξεις, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM:
- α) αναλαμβάνουν περαιτέρω ενέργειες για τη μείωση, την απλούστευση και την τυποποίηση των στοιχείων και της τεκμηρίωσης·
- β) απλουστεύουν τις απαιτήσεις και τις διατυπώσεις, εφόσον είναι δυνατόν, όσον αφορά την ταχεία παράδοση και διασφάλιση των εμπορευμάτων·
- γ) παρέχουν αποτελεσματικές και ταχείες διαδικασίες που δεν εισάγουν διακρίσεις και είναι εύκολα προσβάσιμες, οι οποίες παρέχουν το δικαίωμα προσφυγής κατά τελωνειακών διοικητικών ενεργειών, κανόνων και αποφάσεων που επηρεάζουν τις εισαγωγές, τις εξαγωγές ή τη διαμετακόμιση εμπορευμάτων. Τυχόν επιβαρύνσεις είναι ανάλογες με το κόστος των διαδικασιών προσφυγής και
- δ) εξασφαλίζουν ότι τηρούνται οι υψηλότερες προδιαγραφές ακεραιότητας, μέσω της εφαρμογής μέτρων που αντανακλούν τις αρχές των σχετικών διεθνών συμβάσεων και μέσω στο συγκεκριμένο τομέα.

Άρθρο 32

Σχέσεις με την επιχειρηματική κοινότητα

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν:

- α) να εξασφαλίζουν ότι όλες οι νομοθεσίες, διαδικασίες και τελικές επιβαρύνσεις, καθώς και, όποτε είναι δυνατόν, οι σχετικές επεξηγήσεις να δημοσιοποιούνται, εφόσον είναι δυνατόν, μέσω ηλεκτρονικών μέσων·
- β) στην ανάγκη για έγκαιρο και τακτικό διάλογο με οικονομικούς φορείς σχετικά με νομοθετικές προτάσεις για τελωνειακές και εμπορικές διαδικασίες·
- γ) ότι, εφόσον είναι δυνατόν, κατά τη θέσπιση νέων ή τροποποιημένων νομοθεσιών και διαδικασιών, οι πληροφορίες να καθίστανται διαθέσιμες στους οικονομικούς φορείς εκ των προτέρων. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δημοσιοποιούν τις σχετικές ανακοινώσεις διοικητικής φύσης, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων των οργανισμών και των διαδικασιών εισόδου, των ωρών λειτουργίας και των διαδικασιών λειτουργίας των τελωνείων σε λιμένες και σε σημεία διέλευσης των συνόρων, καθώς και τις υπηρεσίες επικοινωνίας για τη συγκέντρωση πληροφοριών, ώστε να διευκολύνεται η συμμόρφωση των επιχειρήσεων με τις τελωνειακές υποχρεώσεις και την έγκαιρη κυκλοφορία των εμπορευμάτων·
- δ) να ενθαρρύνουν τη συνεργασία μεταξύ φορέων και σχετικών διοικήσεων και να προωθούν τον υγιή ανταγωνισμό στο πλαίσιο της εμπορικής κοινότητας μέσω της χρησιμοποίησης μη αυθαίρετων και δημόσια προσβάσιμων διαδικασιών, όπως τα μηνύματα κατανόησης, κάνοντας κατάλληλη χρήση αυτών που διαδίδονται από τον WCO·
- ε) ότι η συνεργασία αυτή θα πρέπει επίσης να στοχεύει στην καταπολέμηση παράνομων πρακτικών και στην προστασία της ασφάλειας του πολίτη, καθώς και στη συλλογή δημόσιων εσόδων·

3. Για να βελτιωθούν οι μέθοδοι εργασίας, καθώς και για να εξασφαλισθούν η μη διακριτική μεταχείριση, η διαφάνεια, η αποτελεσματικότητα, η ακεραιότητα και η πλήρης απόδοση ευδυνών

ση) να εξασφαλίζουν ότι οι αντίστοιχες τελωνειακές και σχετικές απαιτήσεις και οι διαδικασίες τους τηρούν τις βέλτιστες πρακτικές και παραμένουν όσο το δυνατόν λιγότερο περιοριστικές για τις συναλλαγές.

Άρθρο 33

Δασμολογητέα αξία

1. Η Συμφωνία για την εφαρμογή του άρθρου VII της ΓΣΔΕ (1994) δίδει τους κανόνες για τη δασμολογητέα αξία που εφαρμόζονται στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

2. Τα μέρη συνεργάζονται με σκοπό την επίτευξη κοινής προσέγγισης σε ζητήματα που αφορούν τη δασμολογητέα αξία.

Άρθρο 34

Περιφερειακή ολοκλήρωση

1. Τα μέρη προάγουν στο μέγιστο δυνατό βαθμό την περιφερειακή ολοκλήρωση στον τελωνειακό τομέα και εργάζονται για την ανάπτυξη περιφερειακής τελωνειακής νομοθεσίας, διαδικασιών και απαιτήσεων σύμφωνα με τα σχετικά διεθνή πρότυπα.

2. Η ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία και τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών που προβλέπεται στο άρθρο 36 μεριμνά για τη συνεχή παρακολούθηση της εφαρμογής των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 35

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας όσον αφορά τα μέτρα διευκόλυνσης των τελωνειακών διαδικασιών και εμπορικών συναλλαγών προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν, μεταξύ άλλων, με τη διευκόλυνση της υποστήριξης, ιδίως στους ακόλουθους τομείς:

α) την εφαρμογή σύγχρονων τελωνειακών τεχνικών, συμπεριλαμβανομένης της εκτίμησης της επικινδυνότητας, της εκ των προτέρων έκδοσης δεσμευτικών αποφάσεων, της απλούστευσης των διαδικασιών εισόδου και της θέσης των εμπορευμάτων σε ελεύθερη κυκλοφορία, των εκ των υστέρων ελέγχων και των μεθόδων λογιστικού ελέγχου των εταιρειών

β) τη θέπιση διαδικασιών και πρακτικών που αντανακλούν, στο μέγιστο δυνατό βαθμό στην πράξη, διεθνή μέσα και πρότυπα που εφαρμόζονται στον τομέα των τελωνείων και του εμπορίου, συμπεριλαμβανομένων των κανόνων του ΠΟΕ και των μέσων και προτύπων του WCO, μεταξύ άλλων, της αναθεωρημένης Σύμβασης του Κιότο για την απλούστευση και εναρμόνιση των τελωνειακών διαδικασιών και του πλαισίου προτύπων για την ασφάλεια και τη διευκόλυνση των παγκόσμιων συναλλαγών του WCO και

γ) τον αυτοματισμό των τελωνειακών και άλλων εμπορικών διαδικασιών.

Άρθρο 36

Ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία και τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών

1. Τα μέρη συμφωνούν να συγκροτήσουν ειδική επιτροπή για την τελωνειακή συνεργασία και τη διευκόλυνση των εμπορικών συναλλαγών, η οποία θα απαρτίζεται από εκπροσώπους των μερών. Η επιτροπή συνέρχεται σε ημερομηνία και με ημερήσια διάταξη που καθορίζονται εκ των προτέρων από τα μέρη. Η προεδρία της επιτροπής εναλλάσσεται ετησίως μεταξύ των μερών. Η επιτροπή αναφέρεται στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

2. Τα καθήκοντα της επιτροπής περιλαμβάνουν τα εξής:

α) παρακολούθηση της εφαρμογής και της διαχείρισης των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου·

β) εκτέλεση των καθηκόντων και λειτουργιών που ορίζονται στο πρωτόκολλο I·

γ) παροχή φόρουμ διαβούλευσης μεταξύ των μερών όσον αφορά τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στο πρωτόκολλο II·

δ) βελτίωση της συνεργασίας και του διαλόγου μεταξύ των μερών σχετικά με δασμολογικά ζητήματα, τελωνειακή νομοθεσία και διαδικασίες, αμοιβαία διοικητική συνδρομή σε τελωνειακά ζητήματα, κανόνες καταγωγής και διοικητικής συνεργασίας και

ε) ανάλυση ζητημάτων που συνδέονται με δραστηριότητες τεχνικής βοήθειας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Γεωργία και αλιεία

Άρθρο 37

Στόχοι

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι θεμελιώδης στόχος της παρούσας συμφωνίας είναι η αειφόρος ανάπτυξη και η εξάλειψη της φτώχειας στα κράτη CARIFORUM και η ομαλή και βαθμιαία ενσωμάτωση των οικονομιών αυτών στην παγκόσμια οικονομία. Στους τομείς της γεωργίας και της αλιείας, η παρούσα συμφωνία αναμένεται να συμβάλει στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας, της παραγωγής, της

μεταποίησης και του εμπορίου των γεωργικών και αλιευτικών προϊόντων τόσο στους παραδοσιακούς όσο και στους μη παραδοσιακούς τομείς, μεταξύ των συμβαλλόμενων μερών, σύμφωνα με την αειφόρο διαχείριση των φυσικών πόρων.

2. Τα μέρη αναγνωρίζουν την οικονομική και κοινωνική σημασία των δραστηριοτήτων που συνδέονται με την αλιεία και τη χρησιμοποίηση των έμβιων θαλάσσιων πόρων των κρατών CARIFORUM, καθώς και την ανάγκη να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη

αυτά σε σχέση με παράγοντες, όπως π.χ. η ασφάλεια των τροφίμων, η απασχόληση, η μείωση της φτώχειας, τα έσοδα από συνάλλαγμα και η κοινωνική σταθερότητα των αλιευτικών κοινοτήτων.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η αλιεία και τα θαλάσσια οικοσυστήματα των κρατών CARIFORUM είναι σύνδετα, βιολογικά ποικίλα και ευαίσθητα και ότι η εκμετάλλευση πρέπει να λαμβάνει υπόψη τους παράγοντες αυτούς μέσω της αποτελεσματικής διατήρησης και διαχείρισης των αλιευτικών πόρων και των συναφών οικοσυστημάτων βάσει έγκυρων επιστημονικών συμβουλών και της αρχής της προφύλαξης όπως ορίζεται από τον κώδικα δεοντολογίας για την υπεύθυνη αλιεία του FAO.

4. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η εξασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων και η ενίσχυση των συνθηκών διαβίωσης των αγροτικών και αλιευτικών κοινοτήτων είναι ζωτικά στοιχεία της εξάλειψης της φτώχειας και της επιδίωξης της αειφόρου ανάπτυξης. Τα συμβαλλόμενα μέρη αναγνωρίζουν συνεπώς την ανάγκη να αποφευχθεί σημαντική διαταραχή των αγορών για γεωργικά, διατροφικά και αλιευτικά προϊόντα στα κράτη CARIFORUM.

5. Τα μέρη συμφωνούν να λάβουν πλήρως υπόψη την ποικιλοπλοία των οικονομικών, κοινωνικών και περιβαλλοντικών χαρακτηριστικών και αναγκών και των αναπτυξιακών στρατηγικών των κρατών CARIFORUM.

Άρθρο 38

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η ολοκλήρωση των γεωργικών, διατροφικών και αλιευτικών τομέων στα κράτη CARIFORUM, μέσω της προοδευτικής άρσης των εμποδίων που εξακολουθούν να υπάρχουν και της παροχής κατάλληλου ρυθμιστικού πλαισίου, θα συμβάλει στην εμβάθυνση της διαδικασίας περιφερειακής ολοκλήρωσης και στην υλοποίηση των στόχων του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 39

Διευκόλυνση των πολιτικών

Τα κράτη CARIFORUM δεσμεύονται να υιοθετήσουν και να εφαρμόσουν πολιτικές και θεσμικές μεταρρυθμίσεις για να καταστήσουν δυνατή και να διευκολύνουν την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 40

Ασφάλεια τροφίμων

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η άρση των εμπορικών φραγμών μεταξύ των μερών, όπως προβλέπεται στην παρούσα συμφωνία, ενδέχεται να δημιουργήσει σημαντικές προκλήσεις στους παραγωγούς CARIFORUM στον αγροτικό τομέα, στους τομείς των τροφίμων και της αλιείας και στους καταναλωτές και συμφωνούν να διαβουλευθούν μεταξύ τους σχετικά με τα ζητήματα αυτά.

2. Όταν η συμμόρφωση με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δημιουργεί προβλήματα όσον αφορά τη διαθεσιμότητα ή την πρόσβαση σε τρόφιμα ή άλλα προϊόντα ζωικά για την εξασφάλιση της ασφάλειας των τροφίμων ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM και όταν η κατάσταση αυτή προκαλεί ή ενδέχεται να προκαλέσει σημαντικές δυσχέρειες στο κράτος αυτό, το υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί να λαμβάνει κατάλληλα

μέτρα σύμφωνα με τις διαδικασίες που ορίζονται στις παραγράφους 7, στοιχεία β) έως δ), 8 και 9 του άρθρου 25.

Άρθρο 41

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν εμπειρίες, πληροφορίες και βέλπστες πρακτικές και να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις σχετικά με όλα τα ζητήματα που συνδέονται με την επιδίωξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου και σχετικά με το εμπόριο μεταξύ των μερών.

2. Τα μέρη συμφωνούν ότι ο διάλογος θα είναι ιδιαίτερα χρήσιμος στους ακόλουθους τομείς:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τη γεωργική παραγωγή, την κατανάλωση και το εμπόριο και σχετικά με τις αντίστοιχες εξελίξεις της αγοράς για γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα·
- β) προώθηση των επενδύσεων στο γεωργικό τομέα, τον τομέα των τροφίμων και της αλιείας CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένων των δραστηριοτήτων μικρής κλίμακας·
- γ) ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με τις πολιτικές στους τομείς της γεωργίας, της αγροτικής ανάπτυξης και της αλιείας, καθώς και σχετικά με τους νόμους και τους κανονισμούς·
- δ) ανάλυση των αλλαγών πολιτικής και των θεσμικών αλλαγών που απαιτούνται για την υλοποίηση της μεταρρύθμισης των τομέων της γεωργίας και της αλιείας, καθώς και διατύπωση και εφαρμογή περιφερειακών πολιτικών για τη γεωργία, τα τρόφιμα, την αγροτική ανάπτυξη και την αλιεία στο πλαίσιο της επιδίωξης της περιφερειακής ολοκλήρωσης·
- ε) ανταλλαγή απόψεων σχετικά με τις νέες τεχνολογίες, καθώς και με τις πολιτικές και τα μέτρα που συνδέονται με την ποιότητα.

Άρθρο 42

Παραδοσιακά γεωργικά προϊόντα

1. Τα μέρη δεσμεύονται να αναλάβουν προκαταρκτικές διαβουλεύσεις για τις εξελίξεις της εμπορικής πολιτικής που ενδέχεται να έχουν αντίκτυπο στις ανταγωνιστικές θέσεις των παραδοσιακών γεωργικών προϊόντων, μεταξύ των οποίων είναι οι μπανάνες, το ρούμι, το ρύζι και η ζάχαρη, στην αγορά του μέρους ΕΚ.

2. Το μέρος ΕΚ επιδιώκει να διατηρεί τη σημαντική προτιμησιακή πρόσβαση στο πλαίσιο του πολυμερούς συστήματος εμπορικών συναλλαγών για τα εν λόγω προϊόντα, καταγωγής κρατών CARIFORUM, για όσο χρονικό διάστημα είναι εφικτό, και να εξασφαλίζει ότι η τυχόν αναπόφευκτη μείωση της προτιμησης πραγματοποιείται σταδιακά στη διάρκεια όσο το δυνατόν μεγαλύτερης χρονικής περιόδου.

Άρθρο 43

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία των τομέων της γεωργίας, των τροφίμων και της αλιείας για τις οικονομίες των κρατών CARIFORUM, καθώς και της συνεργασίας για την προαγωγή του μετασχηματισμού των εν λόγω τομέων με στόχο την αύξηση της

ανταγωνιστικότητάς τους, την ανάπτυξη της ικανότητάς τους να αποκτήσουν πρόσβαση σε αγορές υψηλής ποιότητας και με βάση την πιθανή τους συμβολή στην αειφόρο ανάπτυξη των κρατών CARIFORUM. Αναγνωρίζουν την ανάγκη να διευκολυνθεί η προσαρμογή των τομέων της γεωργίας, των τροφίμων και της αλιείας και της αγροτικής οικονομίας στις προοδευτικές αλλαγές που επέρχονται με την παρούσα συμφωνία, δίνοντας παράλληλα ιδιαίτερη προσοχή σε επιχειρήσεις μικρής κλίμακας.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) βελτίωση της ανταγωνιστικότητας της πιθανώς βιώσιμης παραγωγής, συμπεριλαμβανομένης της μεταποίησης των επόμενων σταδίων παραγωγής, μέσω της καινοτομίας, της κατάρτισης, της προαγωγής δεσμών και άλλων δραστηριοτήτων υποστήριξης στα γεωργικά και αλιευτικά προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων τόσο των παραδοσιακών όσο και των μη παραδοσιακών εξαγωγικών τομέων
- β) ανάπτυξη ικανοτήτων προώθησης εξαγωγών, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας αγοράς, τόσο για το εμπόριο μεταξύ των κρατών CARIFORUM όσο και μεταξύ των μερών, καθώς και προσδιορισμός των επιλογών για τη βελτίωση της υποδομής εμπορικής προώθησης και των μεταφορών και

προσδιορισμός των επιλογών χρηματοδότησης και συνεργασίας για παραγωγούς και εμπόρους:

- γ) συμμόρφωση με τα πρότυπα ποιότητας σχετικά με την παραγωγή και την εμπορική προώθηση τροφίμων και την έγκρισή τους, συμπεριλαμβανομένων των προτύπων που συνδέονται με περιβαλλοντικές και κοινωνικά ορθές γεωργικές πρακτικές και βιολογικά και μη γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα·
- δ) προαγωγή των ιδιωτικών επενδύσεων και των συμπράξεων ιδιωτικού και δημόσιου τομέα σε δυνητικά βιώσιμη παραγωγή·
- ε) βελτίωση της ικανότητας των φορέων CARIFORUM να συμμορφώνονται με τα εθνικά, περιφερειακά και διεθνή τεχνικά, υγειονομικά και ποιοτικά πρότυπα για τα ψάρια και τα προϊόντα αλιείας·
- στ) οικοδόμηση ή ενίσχυση των επιστημονικών, τεχνικών, ανθρώπινων και θεσμικών ικανοτήτων σε περιφερειακό επίπεδο για το βιώσιμο εμπόριο αλιευτικών προϊόντων, συμπεριλαμβανομένης της υδατοκαλλιέργειας, και
- ζ) διαδικασία διαλόγου που αναφέρεται στο άρθρο 41.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Τεχνικά εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές

Άρθρο 44

Πολυμερείς υποχρεώσεις

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους όσον αφορά τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που πρόβλεπονται στη Συμφωνία του ΠΟΕ σχετικά με τα τεχνικά εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές (εφεξής «συμφωνία ΤΕΕΣ του ΠΟΕ»).

Άρθρο 45

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι:

- α) να διευκολύνεται το εμπόριο μεταξύ των μερών και παράλληλα, να διατηρηθεί και να αυξηθεί η ικανότητα των μερών να προστατεύουν την υγεία, την ασφάλεια, τους καταναλωτές και το περιβάλλον·
- β) να βελτιωθεί η ικανότητα των μερών να προσδιορίζουν, να προλαμβάνουν και να αίρουν τα περιττά εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους ως αποτέλεσμα τεχνικών κανονισμών, προτύπων και διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης που εφαρμόζονται από κάθε μέρος·
- γ) να αυξηθεί η ικανότητα των μερών να εξασφαλίζουν τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα και με τους τεχνικούς κανονισμούς και τα πρότυπα εκάστου μέρους.

Άρθρο 46

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα και τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης, όπως ορίζονται στη συμφωνία ΤΕΕΣ του ΠΟΕ, στο βαθμό που επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ορισμοί της συμφωνίας ΤΕΕΣ του ΠΟΕ.

Άρθρο 47

Περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση

Τα μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία μεταξύ των εθνικών και των περιφερειακών αρχών που ασχολούνται με την τυποποίηση, τη διαπίστευση και άλλα τεχνικά εμπόδια σε εμπορικά ζητήματα, διευκολύνει σημαντικά τόσο τις ενδοπεριφερειακές εμπορικές συναλλαγές όσο και το εμπόριο μεταξύ των μερών, καθώς και τη συνολική διαδικασία περιφερειακής ολοκλήρωσης CARIFORUM και την ανάπτυξη συνεργασίας για τον σκοπό αυτό.

Άρθρο 48

Διαφάνεια

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να εφαρμόζουν τις διατάξεις περί διαφάνειας, οι οποίες πρόβλεπονται στη συμφωνία

ΤΕΕΣ του ΠΟΕ. Επιπλέον, τα μέρη μεριμνούν ώστε να αλληλοενημερώνονται σε αρχικό στάδιο σχετικά με τις προτάσεις για την τροποποίηση ή την εισαγωγή τεχνικών κανονισμών και προτύπων που έχουν άμεση σχέση με το εμπόριο μεταξύ των μερών.

Άρθρο 49

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβούλευση

1. Τα μέρη συμφωνούν, με την έναρξη της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, να καθορίσουν σημεία επαφής με σκοπό την ανταλλαγή πληροφοριών όπως ορίζεται στο παρόν κεφάλαιο. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν τις πληροφορίες μέσω περιφερειακών σημείων επαφής στο μέγιστο δυνατό βαθμό.
2. Τα μέρη συμφωνούν να εντείνουν την επικοινωνία τους και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα που εμπνέονται στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, και ιδίως όσον αφορά τους τρόπους διευκόλυνσης της συμμόρφωσης με τους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα και τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης μεταξύ των μερών και την άρση των περιττών εμποδίων στο μεταξύ τους εμπόριο.
3. Όταν προκύπτει ιδιαίτερο πρόβλημα που αφορά τους τεχνικούς κανονισμούς, τα πρότυπα ή τις διαδικασίες εκτίμησης της συμμόρφωσης, το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των μερών, τα μέρη αλληλοενημερώνονται και διαβουλεύονται μεταξύ τους όσο το δυνατόν ενωρίτερα, με σκοπό την εξεύρεση κοινώς αποδεκτής λύσης.
4. Τα μέρη συμφωνούν να αλληλοενημερώνονται γραπτώς για τα μέτρα που ελήφθησαν ή πρόκειται να ληφθούν προκειμένου να αποκλειστεί η εισαγωγή οποιουδήποτε εμπορεύματος έτσι ώστε να αντιμετωπισθεί ένα πρόβλημα σχετικά με την υγεία, την ασφάλεια και το περιβάλλον το ευλόγως συντομότερο δυνατό μετά τη λήψη της απόφασης.
5. Τα μέρη συμφωνούν να προσδιορίζουν τα προϊόντα για τα οποία τα μέρη ανταλλάσσουν πληροφορίες με σκοπό την ανάπτυξη συνεργασίας έτσι ώστε τα εν λόγω προϊόντα να συμμορφώνονται με τους τεχνικούς κανονισμούς και τα πρότυπα που απαιτούνται για την πρόσβαση στην αγορά του κάθε κράτους. Οι πληροφορίες αυτές μπορούν να περιλαμβάνουν τον εντοπισμό των αναγκών σε ικανότητα και των προτάσεων για την ικανοποίηση αυτών των αναγκών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα

Άρθρο 52

Πολυμερείς υποχρεώσεις

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στη Συμφωνία του ΠΟΕ σχετικά με τα υγειονομικά και τα φυτοϋγειονομικά μέτρα (εφεξής «συμφωνία ΥΦΥ του ΠΟΕ»). Τα μέρη επιβεβαιώνουν επίσης τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη διεθνή σύμβαση για την προστασία των φυτών (ΔΣΠΦ), τον CODEX Alimentarius και τον Παγκόσμιο Οργανισμό για την Υγεία των Ζώων (ΟΙΕ).

Άρθρο 50

Συνεργασία σε επίπεδο διεθνών φορέων

Τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται στο πλαίσιο διεθνών φορέων τυποποίησης, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της συμμετοχής των εκπροσώπων των κρατών CARIFORUM στις συνεδριάσεις και στο έργο των φορέων αυτών.

Άρθρο 51

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας στους τομείς των τεχνικών κανονισμών, των προτύπων και των διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης με σκοπό την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) θέσπιση των κατάλληλων ρυθμίσεων για την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης, συμπεριλαμβανομένης της κατάλληλης κατάρτισης, προκειμένου να εξασφαλισθεί επαρκής και διαρκής τεχνική ικανότητα των αρμόδιων φορέων τυποποίησης, μετρολογίας, διαπίστευσης, εποπτείας της αγοράς και εκτίμησης της συμμόρφωσης, ιδίως των φορέων που δραστηριοποιούνται στην περιοχή CARIFORUM.
 - β) δημιουργία κέντρων εμπειρογνωμοσύνης σε επίπεδο CARIFORUM για την αξιολόγηση εμπορευμάτων με σκοπό την πρόσβαση των εν λόγω εμπορευμάτων στην αγορά της ΕΚ.
 - γ) ανάπτυξη της ικανότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των επιχειρήσεων CARIFORUM, να καλύπτουν τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις της αγοράς.
 - δ) ανάπτυξη και έκδοση εναρμονισμένων τεχνικών κανονισμών, προτύπων και διαδικασιών εκτίμησης της συμμόρφωσης με βάση τα σχετικά διεθνή πρότυπα.

Άρθρο 53

Στόχοι

Οι στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι:

- α) να διευκολύνονται οι εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών και, παράλληλα, να διατηρηθεί και να αυξηθεί η ικανότητα των μερών να προστατεύουν τα φυτά, τα ζώα και τη δημόσια υγεία.

- β) να βελτιωθεί η ικανότητα των μερών να προσδιορίζουν, να προλαμβάνουν και να ελαχιστοποιούν τις μη επιδωκόμενες διαταραχές ή τα εμπόδια στις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους ως αποτέλεσμα των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία των φυτών, των ζώων και της δημόσιας υγείας εντός των μερών·
- γ) να βοηθήσουν τα κράτη CARIFORUM ώστε να εφαρμόσουν εναρμονισμένα ενδοπεριφερειακά υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά (εφεξής «ΥΦΥ») μέτρα με σκοπό, μεταξύ άλλων, να διευκολυνθεί η αναγνώριση της ισοδυναμίας των εν λόγω μέτρων με τα μέτρα που εφαρμόζονται στο μέρος ΕΚ·
- δ) να βοηθήσουν τα κράτη CARIFORUM να εξασφαλίσουν τη συμμόρφωση με τα μέτρα ΥΦΥ του μέρους ΕΚ.

Άρθρο 54

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται στα μέτρα ΥΦΥ, όπως ορίζονται στη συμφωνία ΥΦΥ του ΠΟΕ, στο βαθμό που επηρεάζουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, ισχύουν οι ορισμοί της συμφωνίας ΥΦΥ του ΠΟΕ.

Άρθρο 55

Αρμόδιες αρχές

1. Τα μέρη συμφωνούν, με την έναρξη της προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, να καθορίζουν τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο. Τα μέρη αλληλοενημερώνονται εγκαίρως για κάθε σημαντική αλλαγή στη δομή, τη φύση, την οργάνωση και την κατανομή των αρμοδιοτήτων των αρμόδιων αρχών.
2. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή των μέτρων που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο μέσω περιφερειακού φορέα που εκπροσωπεί τις αρμόδιες αρχές στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Άρθρο 56

Περιφερειακή συνεργασία και ολοκλήρωση

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η συνεργασία των εθνικών και περιφερειακών αρχών που ασχολούνται με θέματα ΥΦΥ, συμπεριλαμβανομένων των αρμόδιων αρχών, διευκολύνει σημαντικά τόσο τις ενδοπεριφερειακές εμπορικές συναλλαγές όσο και το εμπόριο μεταξύ των μερών, καθώς και τη συνολική διαδικασία περιφερειακής ολοκλήρωσης CARIFORUM.
2. Σε ό,τι αφορά το ζήτημα αυτό, τα μέρη συμφωνούν ως προς τη σημασία που έχει η θέσπιση εναρμονισμένων μέτρων ΥΦΥ, τόσο στην ΕΚ όσο και μεταξύ των κρατών CARIFORUM, και αναλαμβάνουν να συνεργασθούν για τον σκοπό αυτό. Τα μέρη συμφωνούν επίσης να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις προκειμένου να επιτύχουν διμερείς

ρυθμίσεις σχετικά με την αναγνώριση της ισοδυναμίας των καθορισμένων μέτρων ΥΦΥ.

3. Εάν δεν υπάρχουν εναρμονισμένα μέτρα ΥΦΥ ή αναγνώριση της ισοδυναμίας, τα μέρη συμφωνούν να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις όσον αφορά τους τρόπους διευκόλυνσης των εμπορικών συναλλαγών και περιορισμού των περιττών διοικητικών απαιτήσεων.

Άρθρο 57

Διαφάνεια

Τα μέρη επιβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να εφαρμόζουν τις διατάξεις περί διαφάνειας, οι οποίες προβλέπονται στο παράρτημα Β της συμφωνίας ΥΦΥ του ΠΟΕ. Επιπροσθέτως, τα μέρη μεριμνούν ώστε να αλληλοενημερώνονται σε αρχικό στάδιο σχετικά με τις προτάσεις για την τροποποίηση ή την εισαγωγή κανονισμών ή μέτρων ΥΦΥ που έχουν άμεση σχέση με τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών.

Άρθρο 58

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη συμφωνούν να εντείνουν την επικοινωνία τους και την ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με ζητήματα που εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, τα οποία μπορούν να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ τους.
2. Όταν προκύπτει συγκεκριμένο πρόβλημα ΥΦΥ που μπορεί να επηρεάσει τις συναλλαγές μεταξύ των μερών, οι αρμόδιες αρχές των μερών αλληλοενημερώνονται και διαβουλεύονται όσο το δυνατόν συντομότερα με σκοπό την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτής λύσης.

Άρθρο 59

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας όσον αφορά τα υγειονομικά και φυτοϋγειονομικά μέτρα προκειμένου να επιτευχθούν οι στόχοι της παρούσας συμφωνίας.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργασθούν, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) ενίσχυση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και βελτίωση της παρακολούθησης, της εφαρμογής και της επιβολής μέτρων ΥΦΥ, σύμφωνα με το άρθρο 56, συμπεριλαμβανομένων των εκδηλώσεων κατάρτισης και ενημέρωσης για το ρυθμιστικό προσωπικό. Οι συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα μπορούν να υποστηρίζονται για την επίτευξη των στόχων αυτών·
- β) θέσπιση των κατάλληλων ρυθμίσεων για την ανταλλαγή εμπειρογνωμοσύνης, με σκοπό την αντιμετώπιση ζητημάτων σχετικά με την υγεία των φυτών και των ζώων και τη δημόσια υγεία, καθώς και εκδηλώσεις κατάρτισης και ενημέρωσης για το ρυθμιστικό προσωπικό·

γ) ανάπτυξη της ικανότητας των επιχειρήσεων, ιδίως των επιχειρήσεων CARIFORUM, να πληρούν τις ρυθμιστικές απαιτήσεις και τις απαιτήσεις της αγοράς·

δ) συνεργασία στο επίπεδο των διεθνών φορέων που αναφέρονται στο άρθρο 52, συμπεριλαμβανομένης της διευκόλυνσης της συμμετοχής εκπροσώπων των κρατών CARIFORUM στις συνεδριάσεις των εν λόγω φορέων.

ΤΙΤΛΟΣ II

ΕΠΕΝΔΥΣΕΙΣ, ΕΜΠΟΡΙΟ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΟ ΕΜΠΟΡΙΟ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 60

Στόχος, πεδίο εφαρμογής και κάλυψη

1. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη – CARIFORUM, επιβεβαιώνοντας τις δεσμεύσεις τους βάσει της συμφωνίας του ΠΟΕ και με σκοπό τη διευκόλυνση της περιφερειακής ολοκλήρωσης και της αειφόρου ανάπτυξης των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM και της ομαλής και βαθμιαίας ενσωμάτωσής τους στην παγκόσμια οικονομία, καθορίζουν τις αναγκαίες ρυθμίσεις για την προοδευτική, αμοιβαία και ασύμμετρη απελευθέρωση των επενδύσεων και του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών, καθώς και για τη συνεργασία στο ηλεκτρονικό εμπόριο.

2. Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι απαιτεί την ιδιωτικοποίηση των δημόσιων επιχειρήσεων ή ότι επιβάλλει οποιαδήποτε υποχρέωση όσον αφορά τις δημόσιες προμήθειες.

3. Οι διατάξεις του παρόντος τίτλου δεν ισχύουν για τις επιδοτήσεις που χορηγούνται από τα μέρη ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

4. Σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος τίτλου, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM διατηρούν το δικαίωμα να ρυθμίζουν και να θεσπίζουν νέους κανονισμούς για την εκπλήρωση θεμελιών πολιτικών στόχων.

5. Ο παρών τίτλος δεν εφαρμόζεται σε μέτρα για φυσικά πρόσωπα που επιζητούν πρόσβαση στην αγορά εργασίας του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM ούτε σε μέτρα για την υπηκοότητα, τη διαμονή ή την απασχόληση σε μόνιμη βάση.

Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν απαγορεύει στα μέρη ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να εφαρμόζουν μέτρα για τη ρύθμιση της εισόδου ή της προσωρινής διαμονής φυσικών προσώπων στο έδαφός τους, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που είναι αναγκαία για την προστασία της ακεραιότητας των φυσικών προσώπων και την εξασφάλιση της ομαλής διασυνοριακής κυκλοφορίας τους, υπό την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται έτσι ώστε να ανααιρούν, εν όλω ή εν μέρει, τα οφέλη που απορρέουν για οποιοδήποτε μέρος από τους όρους της συγκεκριμένης υποχρέωσης.

Άρθρο 61

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος τίτλου, νοούνται ως:

- α) «μέτρο», κάθε μέτρο που λαμβάνεται από τα μέρη ή από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, είτε υπό τη μορφή νόμου, κανονισμού, κανόνα, διαδικασίας, απόφασης, διοικητικής πράξης είτε υπό οποιαδήποτε άλλη μορφή·
- β) «μέτρα που εγκρίνονται ή διατηρούνται από τα μέρη ή από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM», μέτρα που λαμβάνονται από:
 - i) κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αρχές, και
 - ii) μη κυβερνητικά όργανα κατά την άσκηση των αρμοδιοτήτων που μεταβιβάζονται από κεντρικές, περιφερειακές ή τοπικές διοικήσεις και αρχές·
- γ) «φυσικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ» ή «φυσικό πρόσωπο των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM», υπήκοος ενός των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους·
- δ) «νομικό πρόσωπο», κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή οργανωθεί, βάσει της ισχύουσας νομοθεσίας, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, η οποία ανήκει στον ιδιωτικό ή το δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων ή των ενώσεων·
- ε) «νομικό πρόσωπο μέρους», νομικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, που συγκροτείται σύμφωνα με τους νόμους κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα, και έχει την επίσημη έδρα του, την κεντρική διοίκηση του ή την κύρια θέση επιχειρησεώς του στο έδαφος για το οποίο ισχύει η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή στο έδαφος ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα.

Εάν το νομικό πρόσωπο έχει μόνον την επίσημη έδρα του ή την κεντρική διοίκησή του στο έδαφος στο οποίο εφαρμόζεται η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή στο έδαφος των υπογράφωντων κρατών CARIFORUM, αντίστοιχα, δεν θεωρείται ως νομικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα, εκτός εάν συμμετέχει σε ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες ⁽¹⁾ στο έδαφος στο οποίο ισχύει η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM αντίστοιχα.

Παρά την προηγούμενη παράγραφο, οι ναυτιλιακές εταιρείες που ιδρύονται εκτός μέρους ΕΚ ή των κρατών CARIFORUM και ελέγχονται από τους υπηκόους κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM αντίστοιχα, είναι επίσης δικαιούχοι των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας, εάν τα σκάφη τους έχουν νηολογηθεί σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία τους, στο εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε υπογράφον κράτος CARIFORUM και φέρουν τη σημαία κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM.

στ) «~~συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης~~», συμφωνία που ουσιαστικά απελευθερώνει το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων σύμφωνα με τους κανόνες του ΠΟΕ.

Άρθρο 62

Μελλοντική απελευθέρωση

Κατά την επιδίωξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, τα μέρη αναλαμβάνουν περαιτέρω διαπραγματεύσεις σχετικά με τις επενδύσεις και το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών το αργότερο πέντε έτη από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος της παρούσας συμφωνίας με στόχο την ενίσχυση των γενικών δεσμεύσεων που ανελήφθησαν βάσει του παρόντος τίτλου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Εμπορική παρουσία

Άρθρο 65

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

α) «εμπορική παρουσία», κάθε είδος επιχειρηματικής ή επαγγελματικής δραστηριότητας μέσω:

⁽¹⁾ Σύμφωνα με την κοινοποίηση της Συνθήκης ΕΚ στον ΠΟΕ (έγγρ. WT/REG39/1), το μέρος ΕΚ θεωρεί ότι η έννοια του «οπιστελεγματικού και συνεχούς δεσμού» με την οικονομία κράτους μέλους που αναφέρεται στο άρθρο 48 της Συνθήκης ΕΚ, είναι ισοδύναμη με την έννοια των «ουσιαστικών επιχειρηματικών δραστηριοτήτων», όπως προβλέπεται στο άρθρο V παράγραφος 6 της GATS και στην παρούσα συμφωνία.

Άρθρο 63

Εφαρμογή στην Κοινοπολιτεία των Νήσων Μπαχάμες και στη Δημοκρατία της Αϊτής

Με σκοπό την ενσωμάτωση στο παράρτημα IV των υποχρεώσεων της Κοινοπολιτείας των Νήσων Μπαχάμες και της Δημοκρατίας της Αϊτής, οι οποίες πρέπει να είναι συμβατές με τις σχετικές απαιτήσεις δύναμει της Γενικής Συμφωνίας για το εμπόριο στις υπηρεσίες (εφεξής GATS), τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προβαίνουν σε αλλαγές σε αυτό το παράρτημα με απόφαση της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK το αργότερο εντός έξι μηνών από την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας. Εν αναμονή της λήψης τέτοιας απόφασης, η προσημειωμένη μεταχείριση που χορηγείται από το μέρος ΕΚ βάσει του παρόντος τίτλου δεν είναι εφαρμόστεια για την Κοινοπολιτεία των Νήσων Μπαχάμες και της Δημοκρατίας της Αϊτής.

Άρθρο 64

Περιφερειακή ολοκλήρωση CARIFORUM

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η οικονομική ολοκλήρωση των κρατών CARIFORUM, μέσω της προοδευτικής άρσης των πόλοισων εμποδίων και της παροχής κατάλληλων ρυθμιστικών πλαισίων για το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών και των επενδύσεων, συμβάλλει στην εμβάθυνση της διαδικασίας περιφερειακής ολοκλήρωσής τους και στην υλοποίηση των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Τα μέρη αναγνωρίζουν περαιτέρω ότι οι αρχές που ορίζονται στο κεφάλαιο 5 του παρόντος τίτλου για την υποστήριξη της προοδευτικής απελευθέρωσης των επενδύσεων και του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών μεταξύ των μερών, παρέχουν χρήσιμο πλαίσιο για την περαιτέρω απελευθέρωση των επενδύσεων και του εμπορίου στον τομέα των υπηρεσιών μεταξύ των κρατών CARIFORUM στο πλαίσιο της περιφερειακής ολοκλήρωσής τους.

ι) της σύστασης, αγοράς ή διατήρησης νομικού προσώπου ⁽²⁾, είτε

⁽²⁾ Οι όροι «σύσταση» και «αγορά» νομικού προσώπου θεωρείται ότι περιλαμβάνουν την κεφαλαιουχική συμμετοχή σε νομικό πρόσωπο με σκοπό την ίδρυση ή τη διατήρηση διαρκών οικονομικών δεσμών. Όταν το νομικό πρόσωπο έχει το καθεστώς μετοχικής εταιρείας, υπάρχει διαρκής οικονομικός δεσμός όταν το μπλοκ των μετοχών δίνει τη δυνατότητα στο μέτοχο, είτε σύμφωνα με τις διατάξεις των εθνικών νόμων που αφορούν τις μετοχές ή άλλες εταιρείες περιορισμένης ευθύνης, να συμμετέχουν πραγματικά στη διαχείριση της εν λόγω εταιρείας ή στον έλεγχό της. Με τον όρο «μακροπρόθεσμα χορηγούμενα δάνεια που έχουν χαρακτήρα συμμετοχής» νοούνται τα δάνεια διάρκειας πάνω από πέντε έτη που προορίζονται να δημιουργήσουν ή να διατηρήσουν στενούς οικονομικούς δεσμούς· τα κυριότερα παραδείγματα είναι τα δάνεια που χορηγούνται από εταιρεία στις θυγατρικές της ή σε εταιρείες επί των οποίων έχει δικαίωμα συμμετοχής, καθώς και τα δάνεια που συνδέονται με συμμετοχή στα κέρδη.

- ii) της δημιουργίας ή διατήρησης ενός υποκαταστήματος ή γραφείου αντιπροσωπείας εντός του εδάφους του μέρους EK ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM με σκοπό την άσκηση οικονομικής δραστηριότητας·
- β) «επενδυτής», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω της σύστασης οικονομικής παρουσίας·
- γ) «επενδυτής ενός μέρους», φυσικό ή νομικό πρόσωπο του μέρους EK ή φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM που ασκεί οικονομική δραστηριότητα μέσω της σύστασης εμπορικής παρουσίας·
- δ) «οικονομική δραστηριότητα», ενέργεια που δεν περιλαμβάνει δραστηριότητες που πραγματοποιούνται κατά την άσκηση κυβερνητικής εξουσίας, ήτοι δραστηριότητες που δεν πραγματοποιούνται ούτε σε εμπορική βάση ούτε σε πλαίσιο ανταγωνισμού με έναν ή περισσότερους οικονομικούς φορείς·
- ε) «θυγατρική εταιρεία» νομικού προσώπου, το νομικό πρόσωπο επί του οποίου ασκείται αυσιαστικός έλεγχος από άλλο νομικό πρόσωπο⁽¹⁾·
- στ) «υποκατάστημα» ενός νομικού προσώπου, φορέας άσκησης επιχειρηματικών δραστηριοτήτων χωρίς ίδια νομική προσωπικότητα, με χαρακτήρα νομιμότητας, όπως η επέκταση μιας μητρικής επιχείρησης, που διαθέτει διευθυντικό προσωπικό και τον υλικό εξοπλισμό που απαιτούνται για τη διενέργεια επιχειρηματικών δραστηριοτήτων με τρίτους οι οποίοι, αν και γνωρίζουν ότι, αν χρειαστεί, υφίσταται νομικός δεσμός με τη μητρική επιχείρηση, η έδρα της οποίας βρίσκεται στην αλλοδαπή, δεν είναι υποχρεωμένοι να διαπραγματεύονται άμεσα με τη μητρική αυτή επιχείρηση, αλλά μπορούν να συναλλάσσονται στον τόπο του φορέα των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων που συνιστά την επέκταση.

Άρθρο 66

Κάλυψη

Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα των μερών ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM που επηρεάζουν την εμπορική παρουσία⁽²⁾ σε όλες τις οικονομικές δραστηριότητες, με εξαίρεση:

- α) μεταλλεία, παραγωγή και επεξεργασία πυρηνικών υλικών·
- β) παραγωγή ή εμπόριο όπλων, πυρομαχικών και πολεμικού υλικού·
- γ) οπτικοακουστικές υπηρεσίες·
- δ) εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές⁽³⁾ και

⁽¹⁾ Νομικό πρόσωπο ελέγχεται από άλλο νομικό πρόσωπο, εάν το δεύτερο έχει την εξουσία να διορίσει την πλειοψηφία των διευθυντών του ή αλλιώς να κατευθύνει νομικά τις ενέργειές του.

⁽²⁾ Μέτρα που αφορούν την απαλλοτριώση και τη διευθέτηση διαφορών μεταξύ επενδυτή και κράτους, όπως εκείνα που καλύπτονται από τις διμερείς συμφωνίες επενδύσεων, δεν θεωρείται ότι επηρεάζουν την εμπορική παρουσία.

⁽³⁾ Η εθνική θαλάσσια ακτοπλοία καλύπτει τις υπηρεσίες μεταφορών εντός ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή εντός ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων καταγωγής και τελικού προορισμού στο εν λόγω υπογράφον κράτος CARIFORUM ή στο εν λόγω κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

- ε) εθνικές και διεθνείς αεροπορικές υπηρεσίες, είτε τακτικές είτε μη τακτικές, και υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την άσκηση των δικαιωμάτων κυκλοφορίας με εξαίρεση:
- i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·
- ii) την πώληση και την προώθηση στην αγορά υπηρεσιών αερομεταφορών·
- iii) τις υπηρεσίες τις σχετικές με το ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (HΣΚ)·
- iv) άλλες βοηθητικές υπηρεσίες που διευκολύνουν τη λειτουργία των αερομεταφορών, όπως οι επίγειες υπηρεσίες διακίνησης, οι υπηρεσίες ενοίκιασης αεροσκαφών με πλήρωμα και οι υπηρεσίες διαχείρισης αερολιμένων.

Άρθρο 67

Πρόσβαση στην αγορά

1. Όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω εμπορικής παρουσίας, το μέρος EK και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν στις εμπορικές παρουσίες και στους επενδυτές του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπεται, στις ειδικές υποχρεώσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.

2. Σε τομείς στους οποίους αναλαμβάνονται υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά, τα μέτρα που δεν διατηρούνται ούτε λαμβάνονται από το μέρος EK και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους τους, εκτός αν ορίζεται άλλως στο παράρτημα IV, είναι τα εξής:

- α) περιορισμοί ως προς τον αριθμό των εμπορικών παρουσιών υπό μορφήν είτε αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων ή κατ' αποκλειστικότητα παροχής υπηρεσιών είτε άλλων απαιτήσεων εμπορικής παρουσίας, όπως η εξέταση οικονομικών αναγκών·
- β) περιορισμοί ως προς τη συνολική αξία συναλλαγών ή στοιχείων του ενεργητικού υπό μορφήν είτε αριθμητικών ποσοστώσεων είτε απαιτήσης εξέτασης οικονομικών αναγκών·
- γ) περιορισμοί όσον αφορά το συνολικό αριθμό λειτουργιών είτε ως προς τη συνολική ποσότητα απόδοσης εκφρασμένης σε καθορισμένες αριθμητικές μονάδες υπό τη μορφήν ποσοστώσεων είτε ως προς την απαίτηση εξέτασης οικονομικών αναγκών⁽⁴⁾·

⁽⁴⁾ Τα εδάφια 2α), 2β) και 2γ) δεν καλύπτουν μέτρα που ελήφθησαν προκειμένου να περιορισθεί η παραγωγή ενός γεωργικού προϊόντος.

- δ) περιορισμοί όσον αφορά τη συμμετοχή ξένου κεφαλαίου υπό μορφήν ανώτατων ποσοστιαίων περιορισμών στις μετοχές που κατέχουν αλλοδαποί ή τη συνολική αξία μεμονωμένων ή συνολικών ξένων επενδύσεων, και
- ε) μέτρα που επιβάλλουν περιορισμούς ή απαιτούν ειδικές μορφές εμπορικής παρουσίας (θυγατρική, υποκατάστημα, γραφείο αντιπροσωπείας) ⁽¹⁾ ή κοινές επιχειρήσεις μέσω των οποίων επενδυτής του άλλου μέρους μπορεί να ασκήσει οικονομική δραστηριότητα.

Άρθρο 68

Εθνική μεταχείριση

1. Στους τομείς για τους οποίους οι υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV και με την επιφύλαξη ενδεχομένως όρων και περιορισμών που παρατίθενται στο παράρτημα αυτό, σε ό,τι αφορά όλα τα μέτρα που επηρεάζουν την εμπορική παρουσία, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM χορηγούν στις εμπορικές παρουσίες και στους επενδυτές του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από εκείνη που χορηγούν στις δικές τους εμπορικές παρουσίες και επενδυτές.
2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να καλύπτουν την απαίτηση της παραγράφου 1 χορηγώντας, στις εμπορικές παρουσίες και τους επενδυτές του άλλου μέρους, είτε επίσημα πανομοιότυπη μεταχείριση είτε επίσημα διαφορετική μεταχείριση από εκείνη που χορηγούν στις δικές τους εμπορικές παρουσίες και επενδυτές.
3. Η επίσημα πανομοιότυπη ή επίσημα διαφορετική μεταχείριση θεωρείται ότι είναι λιγότερο ευνοϊκή εάν τροποποιεί τους όρους του ανταγωνισμού υπέρ των εμπορικών παρουσιών και επενδυτών του μέρους ΕΚ ή των υπογραφότων κρατών CARIFORUM σε σύγκριση με παρόμοιες εμπορικές παρουσίες και επενδυτές του άλλου μέρους.
4. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν νοείται ότι απαιτούν από το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να αντισταθμίσουν τα εγγενή ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που προκύπτουν από τον εξωγενή χαρακτήρα των σχετικών εμπορικών παρουσιών και επενδυτών.

Άρθρο 69

Κατάλογοι υποχρεώσεων

Οι τομείς που απελευθερώνονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο

⁽¹⁾ Κάθε μέρος ή υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί να απαιτήσει όπως σε περίπτωση ενσωμάτωσης βάσει του δικού του δικαίου, οι επενδυτές πρέπει να υιοθετήσουν συγκεκριμένη νομική μορφή. Στο βαθμό που η απαίτηση αυτή εφαρμόζεται κατά τρόπο που δεν εισάγει διακρίσεις, δεν χρειάζεται να καθορισθεί στον κατάλογο υποχρεώσεων του μέρους ώστε να διατηρηθεί ή να εγκριθεί από το εν λόγω μέρος.

και, μέσω επιφυλάξεων, η πρόσβαση στην αγορά και οι εθνικοί περιορισμοί μεταχείρισης που εφαρμόζονται σε εμπορικές παρουσίες και επενδυτές του άλλου μέρους στους εν λόγω τομείς, παρατίθενται στους καταλόγους υποχρεώσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.

Άρθρο 70

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Όσον αφορά τυχόν μέτρα που επηρεάζουν την εμπορική παρουσία που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο:

- α) το μέρος ΕΚ παρέχει σε εμπορικές παρουσίες και επενδυτές των υπογραφότων κρατών CARIFORUM μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς εμπορικές παρουσίες και επενδυτές οποιασδήποτε τρίτης χώρας με την οποία συνάπτει συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.
 - β) τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν σε εμπορικές παρουσίες και επενδυτές του μέρους ΕΚ μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς εμπορικές παρουσίες και επενδυτές οποιασδήποτε σημαντικής εμπορικής οικονομίας με την οποία συνάπτουν συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.
2. Όταν μέρος ή υπογράφον κράτος CARIFORUM συνάπτει συμφωνία περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που δημιουργεί εσωτερική αγορά ή που απαιτεί από τα μέρη να προβούν στη σημαντική προσέγγιση της νομοθεσίας τους με σκοπό την άρση εμποδίων που δεν εισάγουν διακρίσεις στην εμπορική παρουσία και στο εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών, η μεταχείριση που το εν λόγω μέρος ή υπογράφον κράτος CARIFORUM χορηγεί στις εμπορικές παρουσίες και επενδυτές τρίτων χωρών σε τομείς που υπόκεινται στην εσωτερική αγορά ή στη σημαντική προσέγγιση της νομοθεσίας δεν καλύπτεται από τη διάταξη της παραγράφου 1 ⁽²⁾.
 3. Οι υποχρεώσεις που ορίζονται στην παράγραφο 1 δεν ισχύουν σε μεταχείριση που χορηγείται:

- α) βάσει μέτρων που προβλέπουν την αναγνώριση περιορισμών, αδειών ή μέτρων προληπτικής εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο VII της GATS ή του παραρτήματός της για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
- β) βάσει οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας ή ρύθμισης που αφορά, εν όλω ή κυρίως, τη φορολογία, ή

⁽²⁾ Κατά τη χρονική στιγμή της υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος, οι προενταξιακές συμφωνίες στην Ευρωπαϊκή Ένωση, η ενιαία αγορά και οικονομία CARICOM και η συμφωνία ελεύθερου εμπορίου CARICOM-Δομινικανής Δημοκρατίας θεωρείται ότι εμπίπτουν εν όλω στην εξαίρεση αυτή.

γ) βάσει μέτρων που επωφελούνται από την κάλυψη μιας εξαίρεσης κατόπιν της εφαρμογής της ρήτρας του μάλλον ευνοημένου κράτους που απαριθμούνται σύμφωνα με το άρθρο II.2 της GATS.

4. Για τον σκοπό της παρούσας διάταξης, ως «σημαντική εμπορική οικονομία» νοείται κάθε ανεπτυγμένη χώρα ή κάθε χώρα που αντιπροσωπεύει ποσοστό των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών πάνω από ένα τοις εκατό (1 %) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 ή κάθε ομάδα χωρών που δρα ατομικά, συλλογικά ή μέσω συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αντιπροσωπεύει συλλογικά ποσοστό των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών άνω του ενάμιση τοις εκατό (1,5 %) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1 (1).

5. Όταν οιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM γίνεται μέρος σε συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με τρίτο μέρος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) και η συμφωνία αυτή προβλέπει, για το εν λόγω τρίτο μέρος, ευνοϊκότερη μεταχείριση απ' ό,τι χορηγείται από το υπογράφων κράτος CARIFORUM στο μέρος ΕΚ σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις. Τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν κατά πόσο το οικείο υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να απορρίψει την ευνοϊκότερη μεταχείριση που περιλαμβάνεται στη συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με το μέρος ΕΚ. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-ΕΚ μπορεί να λαμβάνει τα τυχόν αναγκαία μέτρα για την προσαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 71

Άλλες συμφωνίες

Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι περιορίζει τα δικαιώματα των επενδυτών των μερών να επωφεληθούν από οποιαδήποτε ευνοϊκότερη μεταχείριση που προβλέπεται σε οποιαδήποτε υφιστάμενη ή μελλοντική διεθνή συμφωνία σχετικά με τις επενδύσεις, με κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υπογράφων κράτος CARIFORUM.

Άρθρο 72

Συμπεριφορά επενδυτών

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συνεργάζονται και λαμβάνουν, εντός των αντίστοιχων εδαφών τους, τα μέτρα που ενδέχεται να είναι αναγκαία για να εξασφαλιστεί ότι, μεταξύ άλλων, μέσω εθνικής νομοθεσίας:

α) Απαγορεύεται στους επενδυτές, οι οποίοι θεωρούνται σχετικά υπόλογοι, να προσφεύγουν, να υπόσχονται ή να δίδουν οποιοδήποτε αθέμιτο οικονομικό ή άλλο πλεονέκτημα, είτε

(1) Για τον υπολογισμό αυτό, χρησιμοποιούνται επίσημα στοιχεία από τον ΠΟΕ σχετικά με τους κορυφαίους εξαγωγείς στο πλαίσιο των παγκόσμιων εμπορικών ροών (πλην του ενδοκοινοτικού εμπορίου).

άμεσα είτε μέσω ενδιάμεσων, σε οποιονδήποτε δημόσιο υπάλληλο ή μέλος της οικογένειάς του (της) ή σε επιχειρηματικούς συνεταιρούς ή σε άλλο άτομο πολύ κονιά στον υπάλληλο, στο εν λόγω άτομο ή σε τρίτο μέρος, προκειμένου ο υπάλληλος ή το τρίτο μέρος να ενεργήσει ή να απέχει από ενέργειες όσον αφορά την εκτέλεση υπαλληλικών καθηκόντων ή προκειμένου να επιτύχει τυχόν εύνοια σε σχέση με προτεινόμενη επένδυση ή τυχόν άδειες, συμβάσεις ή άλλα δικαιώματα σε σχέση με επένδυση.

β) Οι επενδυτές ενεργούν σύμφωνα με τους θεμελιώδεις κανόνες εργασίας, όπως απαιτείται από τη Δήλωση της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ) περί Θεμελιωδών Αρχών και Δικαιωμάτων Εργασίας του 1998, στην οποία είναι μέρη το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM (2).

γ) Οι επενδυτές δεν διαχειρίζονται ούτε διοικούν τις επενδύσεις τους κατά τρόπο που παρακάμπτει τις διεθνείς περιβαλλοντικές ή εργασιακές υποχρεώσεις που απορρέουν από συμφωνίες στις οποίες είναι μέρη το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

δ) Οι επενδυτές ιδρύουν και διατηρούν, εφόσον ενδείκνυται, διαδικασίες σύνδεσης με την τοπική κοινότητα, ιδίως σε έργα που περιλαμβάνουν εκτεταμένες φυσικές δραστηριότητες με βάση τους πόρους, εφόσον δεν αναιρούν, εν όλω ή εν μέρει, τα οφέλη που απορρέουν για το άλλο μέρος, υπό τους όρους της συγκεκριμένης υποχρέωσης.

Άρθρο 73

Διατήρηση των προτύπων

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι δεν ενθαρρύνονται οι ξένες άμεσες επενδύσεις με τη μείωση της εγχώριας περιβαλλοντικής νομοθεσίας και των προτύπων καθώς και της νομοθεσίας και των προτύπων για την εργασία ή την υγεία και την ασφάλεια κατά την εργασία ή με τη μείωση των θεμελιωδών εργασιακών κανόνων ή των νόμων που στοχεύουν στην προστασία και την προαγωγή της πολιτιστικής ποικιλομορφίας.

Άρθρο 74

Επανεξέταση

Με σκοπό την προοδευτική απελευθέρωση των επενδύσεων, τα μέρη επανεξετάζουν το νομικό πλαίσιο για τις επενδύσεις, το επενδυτικό περιβάλλον καθώς και τη ροή των επενδύσεων μεταξύ τους σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που έχουν αναλάβει στο πλαίσιο των διεθνών συμφωνιών το αργότερο τρία έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και, στη συνέχεια, σε τακτικά διαστήματα.

(2) Αυτοί οι θεμελιώδεις κανόνες εργασίας τυγχάνουν περαιτέρω επέργασίας, σύμφωνα με τη δήλωση, στις διασκέψεις της ΔΟΕ σχετικά με την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την εξάλειψη της καταναγκαστικής εργασίας, την κατάργηση της παιδικής εργασίας και την εξάλειψη των διακρίσεων στο χώρο εργασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών

Άρθρο 75

Κάλυψη και ορισμοί

1. Το παρόν κεφάλαιο ισχύει για μέτρα των μερών ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή όλων των υπηρεσιών, με εξαίρεση:

- α) τις οπτικοακουστικές υπηρεσίες·
 - β) τις εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές ⁽¹⁾ και
 - γ) τις εθνικές και διεθνείς αεροπορικές υπηρεσίες, είτε τακτικές είτε μη τακτικές, και τις υπηρεσίες που συνδέονται άμεσα με την άσκηση των δικαιωμάτων κυκλοφορίας, με εξαίρεση:
 - i) τις υπηρεσίες επισκευής και συντήρησης αεροσκαφών κατά τις οποίες ένα αεροσκάφος αποσύρεται από τη γραμμή·
 - ii) την πώληση και την προώθηση στην αγορά υπηρεσιών αερομεταφορών·
 - iii) τις υπηρεσίες σχετικά με το ηλεκτρονικό σύστημα κρατήσεων (HΣΚ), και
 - iv) άλλες βοηθητικές υπηρεσίες που διευκολύνουν τη λειτουργία των αερομεταφορών, όπως οι επίγειες υπηρεσίες διακίνησης, οι υπηρεσίες ενοίκιασης αεροσκάφους με πλήρωμα και οι υπηρεσίες διαχείρισης αερολιμένος.
2. Για τον σκοπό του παρόντος κεφαλαίου:
- α) η διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών ορίζεται ως η παροχή μιας υπηρεσίας:
 - i) από το έδαφος ενός μέρους στο έδαφος του άλλου μέρους (τρόπος 1)·
 - ii) στο έδαφος μέρους για τους χρήστες υπηρεσιών του άλλου μέρους (τρόπος 2)·
 - β) ο όρος «υπηρεσίες» περιλαμβάνει το σύνολο των υπηρεσιών σε όλους τους τομείς, με εξαίρεση τις υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας·
 - γ) ως «υπηρεσίες που παρέχονται κατά την άσκηση κρατικής εξουσίας», νοούνται οι υπηρεσίες που δεν παρέχονται ούτε σε εμπορική βάση ούτε ανταγωνιστικά σε σχέση με έναν ή περισσότερους παρόχους υπηρεσιών·

⁽¹⁾ Οι εθνικές θαλάσσιες ενδομεταφορές καλύπτουν τις μεταφορικές υπηρεσίες εντός ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή εντός ενός κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τη μεταφορά επιβατών ή εμπορευμάτων καταγωγής και προορισμού στο εν λόγω κράτος CARIFORUM ή στο εν λόγω κράτος μέλος.

- δ) ως «πρόσχος υπηρεσιών», νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που επιθυμεί να παράσχει ή που παρέχει υπηρεσία·
- ε) ως «φορέας παροχής υπηρεσιών ενός μέρους», νοείται ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο μέρους ΕΚ ή ένα φυσικό ή νομικό πρόσωπο ενός υπογράφοντος κράτους CARIFORUM που επιδιώκει να παράσχει ή παρέχει μια υπηρεσία·
- στ) ο όρος «παροχή υπηρεσίας» περιλαμβάνει την παραγωγή, διανομή, εμπορία, πώληση και διάθεση υπηρεσίας.

Άρθρο 76

Πρόσβαση στην αγορά

1. Όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά μέσω της διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παραχωρούν στις υπηρεσίες και τους παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπεται στις συγκεκριμένες δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.

2. Σε τομείς στους οποίους αναλαμβάνονται υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά, τα μέτρα τα οποία δεν διατηρούνται ούτε λαμβάνονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιάρθρωσης είτε στο σύνολο του εδάφους τους, εκτός αν ορίζεται άλλως στο παράρτημα IV, είναι τα εξής:

- α) περιορισμοί ως προς τον αριθμό των παρόχων υπηρεσιών, υπό μορφήν είτε αριθμητικών ποσοστώσεων, μονοπωλίων, αποκλειστικής παροχής υπηρεσιών είτε εξέτασης των οικονομικών αναγκών·
- β) περιορισμοί ως προς τη συνολική αξία συναλλαγών ή στοιχείων του ενεργητικού στον τομέα των υπηρεσιών, υπό μορφήν αριθμητικών ποσοστώσεων ή εξέτασης των οικονομικών αναγκών·
- γ) περιορισμοί ως προς το συνολικό αριθμό συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών ή ως προς τη συνολική ποσότητα των παραγόμενων υπηρεσιών, η οποία εκφράζεται με καθορισμένες αριθμητικές μονάδες, υπό μορφή ποσοστώσεων ή εξέτασης των οικονομικών αναγκών.

Άρθρο 77

Εθνική μεταχείριση

1. Στους τομείς στους οποίους οι υποχρεώσεις πρόσβασης στην αγορά περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV, και με την επιφύλαξη τυχόν όρων και περιορισμών που καθορίζονται σε αυτό, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν σε υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους, όσον αφορά όλα τα μέτρα που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από τη μεταχείριση που παραχωρούν στις δικές τους ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είναι δυνατόν να πληρούν την απαίτηση της παραγράφου 1 χορηγώντας στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους, είτε τυπικά πανομοιότυπη μεταχείριση με αυτή που παρέχουν στις δικές τους ομοειδείς υπηρεσίες και στους δικούς τους παρόχους υπηρεσιών είτε τυπικά διαφορετική μεταχείριση.

3. Η τυπικά πανομοιότυπη ή τυπικά διαφορετική μεταχείριση θεωρείται ότι είναι λιγότερο ευνοϊκή εάν τροποποιεί τους όρους ανταγωνισμού υπέρ των υπηρεσιών ή των παρόχων υπηρεσιών του μέρους ΕΚ ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σε σύγκριση με ομοειδείς υπηρεσίες ή παρόχους ομοειδών υπηρεσιών του άλλου μέρους.

4. Οι συγκεκριμένες υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται βάσει του παρόντος άρθρου δεν συνεπάγεται ότι απαιτούν από το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να αντισταθμίζουν τα εγγενή ανταγωνιστικά μειονεκτήματα που απορρέουν από τον εξωγενή χαρακτήρα των σχετικών υπηρεσιών ή παρόχων υπηρεσιών.

Άρθρο 78

Κατάλογος δεσμεύσεων

Οι τομείς που απελευθερώνονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM σύμφωνα με το παρόν κεφάλαιο και, μέσω επιφυλάξεων, η πρόσβαση στην αγορά και οι εθνικοί περιορισμοί μεταχείρισης που εφαρμόζονται σε υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους στους εν λόγω τομείς, καθορίζονται σε καταλόγους δεσμεύσεων που περιλαμβάνονται στο παράρτημα IV.

Άρθρο 79

Μεταχείριση του μάλλον ευνοούμενου κράτους

1. Όσον αφορά τυχόν μέτρα που επηρεάζουν τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, η οποία καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο,

α) το μέρος ΕΚ παραχωρεί σε υπηρεσίες και παρόχους υπηρεσιών των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχους ομοειδών υπηρεσιών οποιασδήποτε τρίτης χώρας με την οποία συνάπτεται συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας·

β) τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM χορηγούν στις υπηρεσίες και στους παρόχους υπηρεσιών του μέρους ΕΚ μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από την πλέον ευνοϊκή μεταχείριση που εφαρμόζεται σε ομοειδείς υπηρεσίες και παρόχους ομοειδών υπηρεσιών οποιασδήποτε εμπορικής οικονομίας με την οποία συνάπτουν συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας.

2. Όταν ένα μέρος ή ένα υπογράφον κράτος CARIFORUM συνάπτει μια συμφωνία περιφερειακής οικονομικής ολοκλήρωσης που δημιουργεί μια εσωτερική αγορά ή απαιτεί από τα μέρη της να προβούν στη σημαντική προσέγγιση της νομοθεσίας τους με σκοπό την άρση εμποδίων που εισάγουν διακρίσεις στο εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών, η μεταχείριση την οποία το μέρος αυτό ή το υπογράφον κράτος CARIFORUM χορηγεί στις υπηρεσίες και τους παρόχους υπηρεσιών τρίτων χωρών σε τομείς που υπόκεινται στην εσωτερική αγορά ή στη σημαντική προσέγγιση νομοθεσίας δεν καλύπτεται από τη διάταξη της παραγράφου 1⁽¹⁾.

3. Οι υποχρεώσεις που καθορίζονται στην παράγραφο 1 δεν ισχύουν για τη μεταχείριση που χορηγείται:

- α) βάσει μέτρων που προβλέπουν την αναγνώριση προσόντων, αδειών ή μέτρων προληπτικής εποπτείας σύμφωνα με το άρθρο VII της GATS ή το παράρτημά της για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες,
- β) βάσει οποιασδήποτε διεθνούς συμφωνίας ή ρύθμισης που αφορά, εν όλω ή κυρίως, τη φορολογία, ή
- γ) βάσει μέτρων που επωφελούνται από την κάλυψη μιας εξαίρεσης από την εφαρμογή της ρήτρας του μάλλον ευνοημένου κράτους που παρατίθεται σύμφωνα με το άρθρο II.2 της GATS.

4. Για τον σκοπό της εν λόγω διάταξης, ως «σημαντική εμπορική οικονομία» νοείται οιαδήποτε ανεπτυγμένη χώρα ή οιαδήποτε χώρα αντιπροσωπεύει ποσοστό των παγκόσμιων εμπορικών εξαγωγών άνω του ένα τοις εκατό (1 %) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1, ή οποιαδήποτε ομάδα χωρών που δρα μεμονωμένα, συλλογικά ή μέσω συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αντιπροσωπεύει συλλογικά ποσοστό των παγκόσμιων εξαγωγών εμπορευμάτων άνω του ενάμισι τοις εκατό (1,5 %) ετησίως πριν από την έναρξη ισχύος της συμφωνίας οικονομικής ολοκλήρωσης, η οποία αναφέρεται στην παράγραφο 1⁽²⁾.

5. Όταν οιοδήποτε υπογράφον κράτος CARIFORUM γίνεται μέρος σε συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με τρίτο μέρος που αναφέρεται στην παράγραφο 1 στοιχείο β) και η εν λόγω συμφωνία προβλέπει ευνοϊκότερη μεταχείριση, σε αυτό το τρίτο μέρος, απ' ό,τι χορηγείται από το υπογράφον κράτος CARIFORUM στο μέρος ΕΚ σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία, τα μέρη αρχίζουν διαβουλεύσεις. Τα μέρη μπορούν να αποφασίσουν κατά πόσο το οικείο υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί να απορρίψει την ευνοϊκότερη μεταχείριση που περιλαμβάνεται στη συμφωνία οικονομικής ολοκλήρωσης με το μέρος ΕΚ. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK μπορεί να λαμβάνει τα τυχόν αναγκαία μέτρα για την προσαρμογή των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

⁽¹⁾ Κατά τη χρονική στιγμή της υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, ο Ευρωπαϊκός Οικονομικός Χώρος, οι προεταξιακές συμφωνίες με την Ευρωπαϊκή Ένωση, η ενιαία αγορά και οικονομία CARICOM και η συμφωνία ελεύθερων συναλλαγών CARICOM-Δομικανής Δημοκρατίας θεωρείται ότι εμπίπτουν εν όλω στην εξαίρεση αυτή.

⁽²⁾ Για τον υπολογισμό αυτό, χρησιμοποιούνται επίσημα στοιχεία από τον ΠΟΕ σχετικά με τους κορυφαίους εξαγωγείς του παγκόσμιου εμπορίου εμπορευμάτων (ήδη του ενδοκοινοτικού εμπορίου).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς

Άρθρο 80

Κάλυψη και ορισμοί

1. Το παρόν κεφάλαιο εφαρμόζεται σε μέτρα των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σχετικά με την είσοδο και την προσωρινή διαμονή στο έδαφος τους στελεχών, ασκούμενων πτυχιούχων, πωλητών επιχειρηματικών υπηρεσιών, παρόχων συμβατικών υπηρεσιών, ανεξάρτητων επαγγελματιών και προσωρινών επισκεπτών για επιχειρηματικούς σκοπούς, σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 5.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

α) «στελέχη», φυσικά πρόσωπα που απασχολούνται από ένα νομικό πρόσωπο του μέρους EK ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, πλην μη κερδοσκοπικού οργανισμού, και τα οποία είναι αρμόδια για τη σύσταση ή τον κατάλληλο έλεγχο, διοίκηση και λειτουργία μιας εμπορικής παρουσίας.

Ο όρος «στελέχη» περιλαμβάνει «επιχειρηματικούς επισκέπτες» αρμόδιους για τη σύσταση μιας εμπορικής παρουσίας και «ενδοεταιρικές μεταθέσεις».

— Ως «επιχειρηματικοί επισκέπτες», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα που εργάζονται σε ανώτερη θέση και τα οποία είναι αρμόδια για τη σύσταση μιας εμπορικής παρουσίας. Δεν συμμετέχουν σε άμεσες συναλλαγές με το ευρύ κοινό και δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή εντός του μέρους EK υποδοχής ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα.

— Ως «ενδοεταιρικές μεταθέσεις», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα του μέρους EK ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM που απασχολούνταν από νομικό πρόσωπο ή ήταν εταιρείες σε αυτό για τουλάχιστον ένα έτος και τα οποία μετατέθηκαν προσωρινά σε μια εμπορική παρουσία στο έδαφος του άλλου μέρους. Το οικείο φυσικό πρόσωπο πρέπει να ανήκει σε μια από τις ακόλουθες κατηγορίες:

1. Διευθυντικά στελέχη:

Ανώτερα στελέχη νομικού προσώπου που ασκούν κατ' εξοχήν διευθυντικά καθήκοντα της εμπορικής παρουσίας υπό τη γενική εποπτεία ή τη διεύθυνση του διοικητικού συμβουλίου ή των μετόχων της επιχείρησης ή εξομοιούμενων παραγόντων στα καθήκοντά τους περιλαμβάνονται τα εξής:

i) διεύθυνση της εμπορικής παρουσίας ή τμήματος ή υποδιαίρεσης αυτής·

ii) επίβλεψη και έλεγχος της εργασίας των άλλων υπαλλήλων με εποπτικές, τεχνικές ή διοικητικές αρμοδιότητες·

iii) εξουσία να προσλαμβάνουν και να απολύουν προσωπικό ή να προτείνουν προσλήψεις, απολύσεις ή άλλες ενέργειες που αφορούν το προσωπικό.

2. Ειδικοί:

Άτομα που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο και διαθέτουν ειδικές γνώσεις που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία της εμπορικής παρουσίας, τον ερευνητικό εξοπλισμό, τις τεχνικές γνώσεις ή τη διαχείριση. Η αξιολόγηση των εν λόγω γνώσεων δύναται να αφορά, εκτός από τις ειδικές γνώσεις που αφορούν την εμπορική παρουσία, υψηλού επιπέδου προσόντα για τον συγκεκριμένο τύπο εργασίας ή εμπορίου που απαιτεί ειδικές τεχνικές γνώσεις, καθώς και την ιδιότητα μέλους αναγνωρισμένου επαγγέλματος.

β) Ως «ασκούμενοι πτυχιούχοι», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα του μέρους EK ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM που απασχολήθηκαν από νομικό πρόσωπο του εν λόγω μέρους EK ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM επί χρονικό διάστημα τουλάχιστον ενός έτους, διαθέτουν πανεπιστημιακό πτυχίο και μετατέθηκαν προσωρινά σε μια εμπορική παρουσία ή στη μητρική εταιρεία του νομικού προσώπου στο έδαφος του άλλου μέρους, με σκοπό την επαγγελματική εξέλιξη ή την απόκτηση κατάρτισης σε επιχειρηματικές τεχνικές ή μεθόδους (1).

γ) Ως «πωλητές επιχειρηματικών υπηρεσιών», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα του μέρους EK ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM που είναι αντιπρόσωποι φορέα παροχής υπηρεσιών του εν λόγω μέρους EK ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM που επίζητούν προσωρινή είσοδο στο έδαφος του άλλου μέρους με σκοπό τη διαπραγμάτευση της πώλησης υπηρεσιών ή τη σύναψη συμφωνιών για την πώληση υπηρεσιών για τον εν λόγω πάροχο υπηρεσιών. Δεν συμμετέχουν στην πραγματοποίηση άμεσων πωλήσεων στο ευρύ κοινό και δεν λαμβάνουν αμοιβή από πηγή εντός του μέρους EK υποδοχής ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, αντίστοιχα.

δ) Ως «συμβατικοί πάροχοι υπηρεσιών», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα του μέρους EK ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM που απασχολούνται από νομικό πρόσωπο του εν λόγω μέρους EK ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, το οποίο δεν έχει εμπορική παρουσία στο

(1) Μπορεί να απαιτηθεί από την εμπορική παρουσία υποδοχής να υποβάλει ένα πρόγραμμα κατάρτισης που να καλύπτει τη διάρκεια της διαμονής για προηγούμενη έγκριση, αποδεικνύοντας ότι ο σκοπός της διαμονής είναι για κατάρτιση. Για την Ισπανία, τη Γαλλία, τη Γερμανία, την Αυστρία και την Ουγγαρία, η κατάρτιση πρέπει να συνδέεται με το πανεπιστημιακό πτυχίο το οποίο έχει αποκτηθεί.

έδαφος του άλλου μέρους και το οποίο έχει συνάψει σύμβαση καλής πίστης (πλην εκείνης μέσω υπηρεσίας όπως ορίζεται με το CPC 872) για την παροχή υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο δεύτερο μέρος απαιτώντας την παρουσία σε προσωρινή βάση των υπαλλήλων του στο εν λόγω μέρος έτσι ώστε να πληρωθεί η σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών.

- ε) Ως «ανεξάρτητοι επαγγελματίες», νοούνται τα φυσικά πρόσωπα του μέρους ΕΚ ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM που συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσίας και είναι εγκατεστημένοι ως αυτοαπασχολούμενοι στο έδαφος του εν λόγω μέρους ΕΚ ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM και οι οποίοι δεν έχουν εμπορική παρουσία στο έδαφος του άλλου μέρους και έχουν συνάψει σύμβαση καλής πίστης (εκτός εκείνης μέσω υπηρεσίας όπως ορίζεται από το CPC 872) για την παροχή υπηρεσιών με τελικό καταναλωτή στο δεύτερο μέρος απαιτώντας την παρουσία τους σε προσωρινή βάση στο εν λόγω μέρος έτσι ώστε να πληρωθεί η σύμβαση για την παροχή υπηρεσιών⁽¹⁾.
- στ) Ως «τίτλοι», νοούνται διπλώματα, πιστοποιητικά και άλλα αποδεικτικά στοιχεία (επίσημης εκπαίδευσης) που εκδίδονται από αρχή καθορισμένη σύμφωνα με τις νομικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις και τα οποία πιστοποιούν επιτυχή ολοκλήρωση επαγγελματικής κατάρτισης.

Άρθρο 81

Στελέχη και ασκούμενοι πτυχιούχοι

1. Για κάθε τομέα που απελευθερώνεται σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 του παρόντος τίτλου και υπό την προϋπόθεση τυχόν επιφυλάξεων που απαριθμούνται στο παράρτημα IV, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν στους επενδυτές του άλλου μέρους να απασχολούν στις εμπορικές παρουσίες τους φυσικά πρόσωπα του άλλου μέρους, υπό την προϋπόθεση ότι οι υπάλληλοι αυτοί είναι στελέχη ή ασκούμενοι πτυχιούχοι, όπως ορίζεται στο άρθρο 80. Η προσωρινή είσοδος και η διαμονή στελεχών και ασκούμενων πτυχιούχων διαρκεί έως τρία έτη για ενδοεταφικές μεταθέσεις, 90 ημέρες σε οποιαδήποτε 12μηνη περίοδο για τους επιχειρηματικούς επισκέπτες και ένα έτος για τους ασκούμενους πτυχιούχους.
2. Για κάθε τομέα που απελευθερώνεται σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 του παρόντος τίτλου, τα μέτρα τα οποία δεν διατηρούνται ούτε υιοθετούνται από το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είτε σε επίπεδο περιφερειακής υποδιαίρεσης είτε στο σύνολο του εδάφους τους, εκτός αν ορίζεται άλλως στο παράρτημα IV, καθορίζονται ως περιορισμοί ως προς τον συνολικό αριθμό των φυσικών προσώπων που επενδυτής μπορεί να απασχολεί ως στελέχη και των ασκούμενων πτυχιούχων σε ένα συγκεκριμένο τομέα με τη μορφή αριθμητικών ποσοστώσεων ή απαίτησης εξέτασης οικονομικών αναγκών και ως περιορισμοί που εισάγουν διακρίσεις.

Άρθρο 82

Πωλητές επιχειρηματικών υπηρεσιών

Για κάθε τομέα που απελευθερώνεται σύμφωνα με τα κεφάλαια 2 ή 3 του παρόντος τίτλου και υπόκειται σε οποιοδήποτε επιφυλάξεις που

⁽¹⁾ Η σύμβαση παροχής υπηρεσίας που αναφέρεται στα στοιχεία δ) και η) συμμορφώνεται με τους νόμους, κανονισμούς και απαιτήσεις του μέρους ΕΚ ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM, όπου εκτελείται η σύμβαση.

απαριθμούνται στο παράρτημα IV, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν την προσωρινή είσοδο και διαμονή πωλητών επιχειρηματικών υπηρεσιών για περίοδο έως και ενενήντα ημέρες σε κάθε δωδεκάμηνη περίοδο.

Άρθρο 83

Πάροχοι συμβατικών υπηρεσιών και ανεξάρτητοι επαγγελματίες

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επανεπιβεβαιώνουν τις αντίστοιχες υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τις δεσμεύσεις τους δυνάμει της συμφωνίας GATS όσον αφορά την προσωρινή είσοδο και διαμονή των παρόχων συμβατικών υπηρεσιών και των ανεξάρτητων επαγγελματιών.

2. Παρά την παράγραφο 1, το μέρος ΕΚ επιτρέπει την παροχή υπηρεσιών στο έδαφος των κρατών μελών του από παρόχους συμβατικών υπηρεσιών των κρατών CARIFORUM μέσω παρουσίας φυσικών προσώπων, με την επιφύλαξη των προϋποθέσεων που καθορίζονται κατωτέρω και στο παράρτημα IV, στους ακόλουθους υποτομείς:

1. Νομικές συμβουλευτικές υπηρεσίες όσον αφορά το διεθνές δημόσιο δίκαιο και το αλλοδαπό δίκαιο (π.χ. μη κοινοτικό δίκαιο)
2. Υπηρεσίες λογιστικής και τήρησης λογιστικών βιβλίων
3. Συμβουλευτικές υπηρεσίες στον τομέα της φορολογίας
4. Αρχιτεκτονικές υπηρεσίες
5. Υπηρεσίες πολεοδομίας και αρχιτεκτονικής τοπίου
6. Υπηρεσίες λοιπών μηχανικών
7. Ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικών
8. Ιατρικές και οδοντιατρικές υπηρεσίες
9. Κτηνιατρικές υπηρεσίες
10. Υπηρεσίες μαιών
11. Υπηρεσίες που παρέχονται από νοσηλευτές, φυσιοθεραπευτές και παραϊατρικό προσωπικό
12. Υπηρεσίες πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες
13. Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης
14. Διαφημιστικές υπηρεσίες
15. Έρευνα αγοράς και δημοσκοπήσεις
16. Υπηρεσίες παροχής συμβουλών στον τομέα της διαχείρισης
17. Υπηρεσίες συναφείς προς τις υπηρεσίες παροχής συμβουλών στον τομέα της διαχείρισης
18. Υπηρεσίες τεχνικών δοκιμών και αναλύσεων

19. Συναφείς υπηρεσίες παροχής επιστημονικών και τεχνικών συμβουλών
20. Συντήρηση και επιδιόρθωση εξοπλισμού, συμπεριλαμβανομένου του εξοπλισμού μεταφορών, ιδίως στο πλαίσιο σύμβασης παροχής υπηρεσιών μετά την πώληση ή μετά τη χρηματοδοτική μίσθωση
21. Υπηρεσίες αρχιμαγείρου
22. Υπηρεσίες μοντέλων επιδείξεων μόδας
23. Υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας
24. Διερευνητικές εργασίες του χώρου των εργοταξίων
25. Υπηρεσίες τριτοβάθμιας εκπαίδευσης (μόνο ιδιωτικά χρηματοδοτούμενες υπηρεσίες)
26. Περιβαλλοντικές υπηρεσίες
27. Υπηρεσίες ταξιδιωτικών γραφείων και οργάνωσης περιηγήσεων
28. Υπηρεσίες ξεναγών
29. Ψυχαγωγικές υπηρεσίες πλην των οπτικοακουστικών υπηρεσιών.

Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών στο έδαφός τους από παρόχους συμβατικών υπηρεσιών της ΕΚ μέσω παρουσίας φυσικών προσώπων, υπό τους όρους που καθορίζονται κατωτέρω και στο παράρτημα IV.

Οι δεσμεύσεις που αναλαμβάνουν το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM υπόκεινται στους ακόλουθους όρους:

- α) Τα φυσικά πρόσωπα αναλαμβάνουν την υποχρέωση να παρέχουν υπηρεσίες σε προσωρινή βάση ως υπάλληλοι νομικού προσώπου, το οποίο έχει αποκτήσει σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.
- β) Τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος πρέπει να προσφέρουν τέτοιες υπηρεσίες όπως ένας υπάλληλος του νομικού προσώπου που παρέχει τις υπηρεσίες τουλάχιστον για το έτος αμέσως πριν από την ημερομηνία υποβολής αίτησης για είσοδο στο άλλο μέρος. Επιπλέον, τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης εισόδου στο άλλο μέρος, τουλάχιστον τρία έτη επαγγελματικής εμπειρίας⁽¹⁾ στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης.
- γ) Με την εξαίρεση των υπηρεσιών μοντέλων για επιδείξεις μόδας, των υπηρεσιών αρχιμαγείρου και των ψυχαγωγικών υπηρεσιών πλην των οπτικοακουστικών υπηρεσιών, τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος πρέπει να διαθέτουν
- i) πανεπιστημιακό πτυχίο ή τυπικά προσόντα που να αποδεικνύουν γνώση ισοδύναμου επιπέδου⁽²⁾ και
 - ii) επαγγελματικά προσόντα όταν αυτό απαιτείται για την άσκηση δραστηριότητας σύμφωνα με τη νομοθεσία, τους κανονισμούς ή τις απαιτήσεις του μέρους ΕΚ ή του

(¹) Που αποκτήθηκαν μετά τη συμπλήρωση του έτους ενηλικίωσης.

(²) Όταν το πτυχίο ή ο τίτλος δεν έχουν αποκτηθεί στο μέρος όπου παρέχεται η υπηρεσία, το εν λόγω μέρος μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσο αυτό είναι ισοδύναμο με πανεπιστημιακό πτυχίο απαιτούμενο στο έδαφός του.

υπογράφοντος κράτους CARIFORUM που εφαρμόζονται όπου παρέχεται η υπηρεσία.

- δ) Το φυσικό πρόσωπο δεν λαμβάνει αμοιβή για την παροχή υπηρεσιών άλλη από την αμοιβή που καταβάλλεται από τον πάροχο συμβατικής υπηρεσίας κατά τη διάρκεια της διαμονής του στο άλλο μέρος.
- ε) Η προσωρινή είσοδος και η διαμονή φυσικών προσώπων στο οικείο μέρος υπολογίζεται αθροιστικά για περίοδο όχι μεγαλύτερη από έξι μήνες ή, στην περίπτωση του Λουξεμβούργου, εικοσιπέντε εβδομάδες σε οποιαδήποτε δωδεκάμηνη περίοδο ή για τη διάρκεια της σύμβασης, ανάλογα με το ποια είναι μικρότερη.
- στ) Η πρόσβαση που χορηγείται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος άρθρου αφορά μόνον τη δραστηριότητα υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης και δεν παρέχει το δικαίωμα άσκησης του επαγγελματικού τίτλου του μέρους όπου παρέχεται η υπηρεσία.
- ζ) Ο αριθμός των ατόμων που καλύπτονται από τη σύμβαση παροχής υπηρεσιών δεν υπερβαίνει τον αριθμό των ατόμων που είναι απαραίτητοι για την εκτέλεση της σύμβασης, όπως είναι δυνατόν να καθορίζεται από τους νόμους, τους κανονισμούς και τις απαιτήσεις του μέρους όπου παρέχεται η υπηρεσία.
- η) Άλλοι περιορισμοί που εισάγουν διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των φυσικών προσώπων με τη μορφή εξέτασης οικονομικών αναγκών που καθορίζονται στο παράρτημα IV.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, το μέρος ΕΚ επιτρέπει την παροχή υπηρεσιών στο έδαφος των κρατών μελών του από ανεξάρτητους επαγγελματίες των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, υπό τους όρους που καθορίζονται κατωτέρω και στο παράρτημα IV, στους ακόλουθους υποτομείς:

1. Νομικές υπηρεσίες συμβουλών όσον αφορά το διεθνές δημόσιο δίκαιο και το αλλοδαπό δίκαιο (π.χ. μη κοινοτικό δίκαιο)
2. Αρχιτεκτονικές υπηρεσίες
3. Υπηρεσίες πολεοδομίας και αρχιτεκτονικής τοπίου
4. Υπηρεσίες λοιπών μηχανικών
5. Ολοκληρωμένες υπηρεσίες μηχανικού
6. Υπηρεσίες πληροφορικής και συναφείς υπηρεσίες
7. Υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης
8. Έρευνα της αγοράς και δημοσκοπήσεις
9. Υπηρεσίες παροχής συμβουλών στον τομέα της διαχείρισης
10. Υπηρεσίες συναφείς προς τις υπηρεσίες παροχής συμβουλών στον τομέα της διαχείρισης
11. Υπηρεσίες μετάφρασης και διερμηνείας.

Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν την παροχή υπηρεσιών στο έδαφός τους από ανεξάρτητους επαγγελματίες της ΕΚ, υπό τους όρους που καθορίζονται κατωτέρω και στο παράρτημα IV.

Οι υποχρεώσεις που αναλαμβάνονται από το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM υπόκεινται στους ακόλουθους όρους:

- α) Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να αναλαμβάνουν την υποχρέωση παροχής υπηρεσίας σε προσωρινή βάση ως αυτοαπασχολούμενα πρόσωπα εγκατεστημένα στο άλλο μέρος και πρέπει να έχουν σύμβαση παροχής υπηρεσιών για περίοδο που να μην υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες.
- β) Τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος πρέπει να διαθέτουν, κατά την ημερομηνία υποβολής αίτησης, εισόδου στο άλλο μέρος, τουλάχιστον έξι έτη επαγγελματικής εμπειρίας στον τομέα δραστηριότητας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης.
- γ) Τα φυσικά πρόσωπα που εισέρχονται στο άλλο μέρος πρέπει να διαθέτουν i) πανεπιστημιακό πτυχίο ή τίτλο που να αποδεικνύει τη γνώση ισοδύναμου επιπέδου ⁽¹⁾ και ii) επαγγελματικά προσόντα, όταν αυτό απαιτείται για την άσκηση δραστηριότητας σύμφωνα με τους νόμους, τους κανονισμούς ή τις απαιτήσεις του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM που είναι εφαρμοστέοι, όταν παρέχεται η υπηρεσία.
- δ) Η προσωρινή είσοδος και διαμονή φυσικών προσώπων στο οικείο μέρος υπολογίζεται για αθροιστική περίοδο όχι άνω των έξι μηνών ή, στην περίπτωση του Λουξεμβούργου, εικοσιπέντε εβδομάδων σε οποιαδήποτε δωδεκάμηνη περίοδο ή για τη διάρκεια της σύμβασης, ανάλογα με το ποια είναι μικρότερη.
- ε) Η πρόσβαση που χορηγείται βάσει των διατάξεων του παρόντος άρθρου αφορά μόνον τη δραστηριότητα υπηρεσίας που αποτελεί αντικείμενο της σύμβασης και δεν παρέχει δικαίωμα άσκησης του επαγγελματικού τίτλου του μέρους όπου παρέχεται η υπηρεσία.
- στ) Άλλοι περιορισμοί που εισάγουν διακρίσεις, συμπεριλαμβανομένου του αριθμού των φυσικών προσώπων με τη μορφή εξέτασης οικονομικών αναγκών, που καθορίζονται στο παράρτημα IV.

Άρθρο 84

Προσωρινοί επισκέπτες για επιχειρηματικούς σκοπούς

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιχειρούν να διευκολύνουν, σε συμφωνία με τις αντίστοιχες νομοθεσίες τους, την είσοδο και προσωρινή διαμονή στο έδαφός τους προσωρινών επισκεπτών για επιχειρηματικούς σκοπούς από το

⁽¹⁾ Όταν το πτυχίο ή ο τίτλος δεν έχει αποκτηθεί στο μέρος στο οποίο παρέχεται η υπηρεσία, το εν λόγω μέρος μπορεί να αξιολογήσει κατά πόσο αυτό είναι ισοδύναμο με το πανεπιστημιακό πτυχίο που απαιτείται στο έδαφός του.

μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, κατά περίπτωση, με σκοπό την πραγματοποίηση των ακόλουθων δραστηριοτήτων:

- α) έρευνα και σχεδιασμός: τεχνικοί, επιστημονικοί και στατιστικοί ερευνητές εξ ονόματος μιας εταιρείας που ευρίσκεται στο έδαφος του άλλου μέρους·
- β) έρευνα στον τομέα του μάρκετινγκ: προσωπικό που διεξάγει έρευνα ή ανάλυση, συμπεριλαμβανομένης της έρευνας αγοράς, εξ ονόματος εταιρείας που είναι εγκατεστημένη στο έδαφος του άλλου μέρους·
- γ) σεμινάρια κατάρτισης: προσωπικό εταιρείας στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, το οποίο εισέρχεται στο έδαφος του άλλου μέρους για να λάβει κατάρτιση σε τεχνικές και πρακτικές εργασίες που χρησιμοποιούν οι εταιρείες ή οι οργανώσεις στο εν λόγω μέρος, υπό την προϋπόθεση ότι η κατάρτιση που λαμβάνεται περιορίζεται μόνον σε παρατήρηση, εξοικείωση και διδασκαλία σε αίθουσα·
- δ) εμπόρικές εκθέσεις και επιδείξεις: προσωπικό που παρακολουθεί μια εμπορική έκθεση με σκοπό την προώθηση της εταιρείας του ή τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες της·
- ε) πωλήσεις: αντιπρόσωποι πωλήσεων και πράκτορες που λαμβάνουν παραγγελίες ή διαπραγματεύονται συμβάσεις για εμπορεύματα για κάποια εταιρεία που βρίσκεται στο έδαφος του άλλου συμβαλλόμενου μέρους, αλλά δεν αποστέλλει εμπορεύματα·
- στ) αγορά: αγοραστές που αγοράζουν για μια εταιρεία ή προσωπικό διαχείρισης και εποπτείας που συμμετέχει σε εμπορική συναλλαγή που πραγματοποιείται στο έδαφος του άλλου μέρους·
- ζ) προσωπικό τουρισμού (αντιπρόσωποι ξενοδοχείου, πράκτορες περιηγήσεων και ταξιδιών, ξεναγοί ή τουριστικοί πράκτορες) που παρακολουθεί ή συμμετέχει σε τουριστικά συνέδρια ή τουριστικές εκθέσεις,

υπό την προϋπόθεση ότι δεν πωλούν τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες τους στο ευρύ κοινό ή παρέχουν οι ίδιοι τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες τους, δεν λαμβάνουν οποιαδήποτε αμοιβή για τους εαυτούς τους από πηγή που βρίσκεται εντός του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM όταν διαμένουν προσωρινά και δεν συμμετέχουν στην παροχή υπηρεσίας στο πλαίσιο σύμβασης που έχει συναφθεί μεταξύ νομικού προσώπου που δεν έχει εμπορική παρουσία στο μέρος ΕΚ ή στο υπογράφον κράτος CARIFORUM, όταν οι προσωρινοί επισκέπτες για επιχειρηματικούς σκοπούς διαμένουν προσωρινά και ένας καταναλωτής στο μέρος ΕΚ ή στο υπογράφον κράτος CARIFORUM.

2. Αυτή η είσοδος και προσωρινή διαμονή στο έδαφός τους, όταν επιτρέπεται, είναι για περίοδο έως και 90 ημέρες σε οποιαδήποτε δωδεκάμηνη περίοδο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Ρυθμιστικό πλαίσιο

Τμήμα 1

Διατάξεις γενικής εφαρμογής

Άρθρο 85

Αμοιβαία αναγνώριση

1. Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν εμποδίζει το μέρος ΕΚ και το υπογράφον κράτος CARIFORUM να απαιτεί ότι τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να διαθέτουν τα αναγκαία προσόντα ή/και την επαγγελματική εμπειρία που καθορίζονται στο έδαφος όπου παρέχεται η υπηρεσία, για τον τομέα της σχετικής δραστηριότητας.

2. Τα μέρη ενθαρρύνουν τους σχετικούς επαγγελματικούς φορείς στο αντίστοιχο έδαφος τους να αναπτύξουν από κοινού και να παράσχουν συστάσεις σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK με σκοπό την πλήρωση, εν όλω ή εν μέρει, από επενδυτές και παρόχους υπηρεσιών των κριτηρίων που εφαρμόζονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM για την έγκριση, αδειοδότηση, λειτουργία και πιστοποίηση επενδυτών και παρόχων υπηρεσιών και, ιδίως, στον τομέα των επαγγελματικών υπηρεσιών.

3. Ειδικότερα, τα μέρη ενθαρρύνουν τους σχετικούς επαγγελματικούς φορείς στο αντίστοιχο έδαφος τους να αρχίσουν διαπραγματεύσεις το αργότερο μέσα σε τρία έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας ώστε να αναπτύξουν από κοινού και να παρέχουν αυτές τις συστάσεις σχετικά με την αμοιβαία αναγνώριση, μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους τομείς: λογιστική, αρχιτεκτονική, τομείς μηχανικών και τουρισμός.

4. Με την παραλαβή της σύστασης που αναφέρεται στην προηγούμενη παράγραφο, η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, εντός εύλογου χρόνου, εξετάζει τη σύσταση με σκοπό να καθορίσει κατά πόσο είναι σύμφωνη με την παρούσα συμφωνία.

5. Εάν, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται στην παράγραφο 2, η σύσταση που αναφέρεται στην ίδια παράγραφο κριθεί συμβατή με την παρούσα συμφωνία και οι αρμόδιες αρχές διαπιστώσουν ότι υπάρχει επαρκής αντιστοιχία μεταξύ των σχετικών κανονισμών των μερών και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, τα μέρη διαπραγματεύονται, προκειμένου να εφαρμόσουν την εν λόγω σύσταση μέσω των αρμόδιων αρχών τους, συμφωνία για την αμοιβαία αναγνώριση των απαιτήσεων, των επαγγελματικών προσόντων, των αδειών και άλλων κανονισμών.

6. Κάθε τέτοια συμφωνία πρέπει να συμφωνεί με τις σχετικές διατάξεις της συμφωνίας του ΠΟΕ, και, ιδίως, με το άρθρο VII της GATS.

7. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK εξετάζει την πρόοδο στον τομέα της αμοιβαίας αναγνώρισης κάθε δύο έτη.

Άρθρο 86

Διαφάνεια

Με την επιφύλαξη του άρθρου 235 παράγραφος 3, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM απαντούν αμέσως σε όλα τα αιτήματα του άλλου μέρους για συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με οποιοδήποτε από τα μέτρα γενικής εφαρμογής ή τις διεθνείς συμβάσεις που αναφέρονται ή επηρεάζουν την παρούσα συμφωνία. Τα μέρη δημιουργούν επίσης ένα ή περισσότερα κέντρα πληροφόρησης για να παρέχουν, κατόπιν σχετικού αιτήματος, ειδικές πληροφορίες σε επενδυτές και παρόχους υπηρεσιών του άλλου συμβαλλόμενου μέρους σχετικά με όλα αυτά τα ζητήματα. Αυτά τα κέντρα πληροφόρησης απαριθμούνται στο παράρτημα V. Τα κέντρα πληροφόρησης δεν απαιτείται να αποτελούν θεματοφύλακες νόμων και κανονισμών.

Άρθρο 87

Διαδικασίες

1. Σε περιπτώσεις που απαιτείται άδεια για την παροχή υπηρεσίας ή εμπορικής παρουσίας για την οποία έχει αναληφθεί συγκεκριμένη υποχρέωση, οι αρμόδιες αρχές των μερών και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα μετά την υποβολή αίτησης που θεωρείται πλήρης βάσει της εσωτερικής νομοθεσίας και ρυθμίσεων, ενημερώνουν τον αιτούντα για την απόφαση σχετικά με την αίτηση. Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, οι αρμόδιες αρχές των μερών ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, ανάλογα με την περίπτωση, παρέχουν, χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση, πληροφορίες σχετικά με την κατάσταση της αίτησης.

2. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM διατηρούν ή θεσπίζουν τακτικά, διατηρητικά ή διοικητικά δικαστήρια ή διαδικασίες, που εξασφαλίζουν, κατόπιν αίτησης διγόμενου επενδυτή ή παρόχου υπηρεσιών, ταχεία επανεξέταση των διοικητικών αποφάσεων που επηρεάζουν την εμπορική παρουσία, τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών ή την προσωρινή παρουσία φυσικών προσώπων για επιχειρηματικούς σκοπούς και, εφόσον δικαιολογείται, την επιβολή των κατάλληλων λύσεων. Στις περιπτώσεις που οι εν λόγω διαδικασίες δεν είναι ανεξάρτητες από την υπηρεσία στην οποία έχει ανατεθεί η οικεία διοικητική απόφαση, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι οι διαδικασίες όντως παρέχουν δυνατότητα αντικειμενικής και αμερόληπτης επανεξέτασης.

Τμήμα 2

Υπηρεσίες πληροφορικής

Άρθρο 88

Μνημόνιο κατανόησης για τις υπηρεσίες πληροφορικής

1. Στο βαθμό που το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών πληροφορικής απελευθερώνεται σύμφωνα με τα κεφάλαια 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προσχωρούν στο μνημόνιο κατανόησης που ορίζεται στις παραγράφους 2, 3 και 4.

2. Ο κωδικός των Ηνωμένων Εθνών CPC 84 που χρησιμοποιείται για την περιγραφή υπηρεσιών πληροφορικής και συναφών υπηρεσιών, καλύπτει τις βασικές λειτουργίες που χρησιμοποιούνται για την παροχή όλων των υπηρεσιών πληροφορικής και συναφών υπηρεσιών: προγράμματα πληροφορικής που ορίζονται ως τα σύνολα των οδηγιών που απαιτούνται για να λειτουργήσουν και να επικοινωνήσουν οι υπολογιστές (συμπεριλαμβανομένης της ανάπτυξης και της εφαρμογής τους), επεξεργασία και αποθήκευση δεδομένων και συναφείς υπηρεσίες, όπως π.χ. παροχή συμβουλών και υπηρεσίες κατάρτισης για το προσωπικό των πελατών. Οι τεχνολογικές εξελίξεις έχουν οδηγήσει στην αυξημένη προσφορά των εν λόγω υπηρεσιών με τη μορφή δέσμης ή πακέτου συναφών υπηρεσιών που μπορούν να περιλαμβάνουν ορισμένες ή όλες αυτές τις βασικές λειτουργίες. Παραδείγματος χάριν, υπηρεσίες όπως οι ξένες υπηρεσίες στον ιστό, οι υπηρεσίες άντλησης δεδομένων και οι τεχνολογίες πλέγματος συνιστούν η καθένα συνδυασμό των βασικών λειτουργιών υπηρεσιών πληροφορικής.

3. Οι υπηρεσίες πληροφορικής και οι συναφείς υπηρεσίες, ανεξάρτητα από το εάν παρέχονται μέσω δικτύου, συμπεριλαμβανομένου του Διαδικτύου, περιλαμβάνουν όλες τις υπηρεσίες που παρέχουν:

- α) συμβουλές, στρατηγική, ανάλυση, σχεδιασμό, εξειδίκευση, μελέτη, ανάπτυξη, εγκατάσταση, εφαρμογή, ολοκλήρωση, δοκιμή, διόρθωση σφαλμάτων, ενημέρωση, υποστήριξη, τεχνική βοήθεια ή διαχείριση υπολογιστών ή συστημάτων υπολογιστών, ή
- β) προγράμματα πληροφορικής που ορίζονται ως τα σύνολα των εντολών που απαιτούνται για να λειτουργούν και να επικοινωνούν οι υπολογιστές (στο εσωτερικό τους και μεταξύ τους), συν συμβουλές, στρατηγική, ανάλυση, σχεδιασμός, ειδίκευση, μελέτη, ανάπτυξη, εγκατάσταση, εφαρμογή, ολοκλήρωση, δοκιμή, διόρθωση σφαλμάτων, ενημέρωση, αναπροσαρμογή, συντήρηση, υποστήριξη, τεχνική βοήθεια, διαχείριση ή χρήση προγραμμάτων υπολογιστών ή για υπολογιστές, ή
- γ) επεξεργασία δεδομένων, αποθήκευση δεδομένων, ξενισμός δεδομένων ή υπηρεσίες βάσης δεδομένων, ή
- δ) υπηρεσίες συντήρησης και επισκευής μηχανημάτων και εξοπλισμού γραφείου, συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών υπολογιστών, ή
- ε) υπηρεσίες κατάρτισης για το προσωπικό πελατών, που συνδέονται με προγράμματα υπολογιστών, υπολογιστές ή συστήματα υπολογιστών και δεν ταξινομούνται κάπου αλλού.

4. Οι υπηρεσίες πληροφορικής και οι συναφείς υπηρεσίες καθιστούν εφικτή την παροχή άλλων υπηρεσιών (π.χ. τραπεζικών) τόσο με ηλεκτρονικά όσο και με άλλα μέσα. Ωστόσο, υπάρχει σημαντική διάκριση μεταξύ της υπηρεσίας διευκόλυνσης (π.χ. φιλοξενία ιστοσελίδων ή φιλοξενία εφαρμογών) και του περιεχομένου ή της βασικής υπηρεσίας που παρέχεται ηλεκτρονικά (π.χ. τραπεζικές εργασίες). Στις περιπτώσεις αυτές, η υπηρεσία περιεχομένου ή η βασική υπηρεσία δεν καλύπτεται από τον CPC 84.

Τμήμα 3

Υπηρεσία ταχυμεταφορών

Άρθρο 89

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Το παρόν τμήμα καθορίζει τις αρχές του ρυθμιστικού πλαισίου για όλες τις υπηρεσίες ταχυμεταφορών που απελευθερώνονται σύμφωνα με τα κεφάλαια 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου.
2. Για τον σκοπό του παρόντος τμήματος και των κεφαλαίων 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου, νοούνται ως:
 - α) «καθολική υπηρεσία», η μόνιμη παροχή ταχυδρομικής υπηρεσίας συγκεκριμένης ποιότητας σε όλα τα σημεία της επικράτειας του μέρους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σε τιμές προσιτές για όλους τους χρήστες
 - β) «ειδική άδεια», άδεια που χορηγείται σε μεμονωμένο πάροχο από την κανονιστική αρχή, η οποία απαιτείται πριν από την παροχή μιας δεδομένης υπηρεσίας.

Άρθρο 90

Πρόληψη της εφαρμογής ανταγωνιστικών πρακτικών στον τομέα των ταχυμεταφορών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 1 του τίτλου IV, διατηρούνται ή θεσπίζονται τα ενδεδειγμένα μέτρα από το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM με σκοπό να αποτραπούν οι πάροχοι οι οποίοι, ατομικά ή από κοινού, έχουν τη δυνατότητα να επηρεάσουν σε σημαντικό βαθμό τους όρους συμμετοχής (όσον αφορά, την τιμή και την παροχή) στη σχετική αγορά για υπηρεσίες ταχυμεταφορών ως αποτέλεσμα της χρησιμοποίησης της θέσης τους στην αγορά, από τη συμμετοχή σε ή τη συνέχιση πρακτικών που είναι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό.

Άρθρο 91

Παροχή καθολικής υπηρεσίας

Το μέρος ΕΚ ή οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM έχει το δικαίωμα να καθορίσει το είδος της υποχρέωσης καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει. Οι εν λόγω υποχρεώσεις δεν θα θεωρούνται καθαιρετές αντίθετες προς τον ανταγωνισμό, υπό τον όρο ότι θα εκπληρώνονται κατά τρόπο διαφανή, αμερόληπτο και ανταγωνιστικά ουδέτερο και δεν θα είναι περισσότερο επαχθείς απ' όσο απαιτείται για το είδος της καθολικής υπηρεσίας που καθορίζεται από το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

Άρθρο 92

Ειδικές άδειες

1. Ειδική άδεια μπορεί να απαιτείται μόνο για υπηρεσίες οι οποίες βρίσκονται εντός του πεδίου εφαρμογής της καθολικής υπηρεσίας.
2. Όταν απαιτείται η χορήγηση ειδικής άδειας, δημοσιοποιούνται τα ακόλουθα στοιχεία:
 - α) όλα τα κριτήρια αδειοδότησης και η χρονική περίοδος που απαιτείται κανονικά για την έκδοση απόφασης σχετικά με μια αίτηση χορήγησης άδειας και
 - β) οι όροι και οι προϋποθέσεις των ειδικών αδειών.
3. Οι λόγοι για την άρνηση παροχής ειδικής άδειας καθίστανται γνωστοί στον αιτούντα κατόπιν σχετικού αιτήματος, ενώ διαδικασία

έφευξης μέσω ανεξάρτητου φορέα συστήνεται στο επίπεδο του μέρους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM. Η διαδικασία αυτή είναι διαφανής, δεν εισάγει διακρίσεις και βασίζεται σε αντικειμενικά κριτήρια.

Άρθρο 93

Ανεξαρτησία των ρυθμιστικών φορέων

Οι ρυθμιστικοί φορείς είναι νομικά διακριτοί από οποιονδήποτε πάροχο υπηρεσιών εταιρειών ταχυμεταφορών και δεν είναι υπόλογοι σε αυτούς. Οι αποφάσεις των ρυθμιστικών αρχών και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτές είναι αντικειμενικές και ισχύουν έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.

Τμήμα 4

Τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες

Άρθρο 94

Ορισμοί και πεδίο εφαρμογής

1. Κατά την έννοια του παρόντος τίτλου, νοούνται ως:
 - α) «τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες», όλες οι υπηρεσίες που αποτελούνται από τη μετάδοση και λήψη ηλεκτρομαγνητικών σημάτων και δεν καλύπτουν την οικονομική δραστηριότητα που αποτελείται από την παροχή περιεχομένου που απαιτεί τηλεπικοινωνίες για τη μεταφορά του·
 - β) «ρυθμιστική αρχή» στον τομέα των τηλεπικοινωνιακών, ο φορέας ή οι φορείς που είναι επιφορτισμένοι με τη νομοθετική ρύθμιση των τηλεπικοινωνιών που αναφέρονται στο παρόν κεφάλαιο·
 - γ) «ουσιώδεις εγκαταστάσεις τηλεπικοινωνιών», οι εγκαταστάσεις δημοσίου δικτύου μεταφοράς τηλεπικοινωνιών και υπηρεσιών που
 - i) παρέχονται αποκλειστικά ή κυρίως από έναν και μόνον προμηθευτή ή από περιορισμένο αριθμό παρόχων, και
 - ii) δεν είναι δυνατόν να αντικατασταθούν από οικονομική ή τεχνική άποψη για την παροχή υπηρεσίας·
 - δ) «κύριος πάροχος» στον τομέα των τηλεπικοινωνιών, πάροχος ο οποίος έχει την ικανότητα να επηρεάζει σε σημαντικό βαθμό τους όρους συμμετοχής (όσον αφορά την τιμή και την παροχή) στη σχετική αγορά τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών ως αποτέλεσμα του ελέγχου ουσιωδών εγκαταστάσεων ή της χρησιμοποίησης της θέσης του στην αγορά·
 - ε) «διασύνδεση», η σύνδεση με παρόχους που παρέχουν δημόσια δίκτυα ή υπηρεσίες μεταφοράς τηλεπικοινωνιών ώστε να επιτρέπεται στους χρήστες ενός παρόχου να επικοινωνούν με τους χρήστες κάποιου άλλου παρόχου και να έχουν πρόσβαση σε υπηρεσίες που παρέχει κάποιος άλλος πάροχος·
 - στ) ως «καθολική υπηρεσία» νοείται το σύνολο των υπηρεσιών καθορισμένης ποιότητας που πρέπει να καθίσταται διαθέσιμο σε όλους τους χρήστες στο έδαφος του μέρους ΕΚ και των

υπογραφόντων κρατών CARIFORUM ανεξάρτητα από τη γεωγραφική τους θέση και σε προσιτή τιμή· το πεδίο εφαρμογής και η εφαρμογή της αποφασίζονται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

2. Το παρόν τμήμα καθορίζει τις αρχές του ρυθμιστικού πλαισίου για τις ακόλουθες τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες, πλην των ραδιοτηλεοπτικών εκπομπών, που απελευθερώνονται σύμφωνα με τα κεφάλαια 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου: υπηρεσίες φωνητικής τηλεφωνίας, υπηρεσίες διαβίβασης δεδομένων με μεταγωγή κατά πακέτα, υπηρεσίες μεταγωγής δεδομένων μέσω κυκλωμάτων, υπηρεσίες τηλετυπίας, τηλεγραφικές υπηρεσίες, τηλεομοιοτυπικές υπηρεσίες, υπηρεσίες ιδιωτικών μοιωμένων κυκλωμάτων και υπηρεσίες και συστήματα κινητών και προσωπικών επικοινωνιών.

Άρθρο 95

Ρυθμιστική αρχή

1. Οι ρυθμιστικές αρχές για τις τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες είναι νομικά διακριτές και δεν εξαρτώνται λειτουργικά από πάροχο τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών.
2. Στη ρυθμιστική αρχή χορηγούνται επαρκείς αρμοδιότητες για τη νομοθετική ρύθμιση του τομέα. Τα καθήκοντα που αναλαμβάνει η ρυθμιστική αρχή δημοσιοποιούνται σε εύκολα προσβάσιμη και σαφή μορφή, ιδίως όταν τα καθήκοντα αυτά ανατίθενται σε περισσότερους από έναν φορείς.
3. Οι αποφάσεις των ρυθμιστικών φορέων και οι διαδικασίες που εφαρμόζονται από αυτούς είναι αμερόληπτες και ισχύουν έναντι όλων των συμμετεχόντων στην αγορά.
4. Πάροχος που επηρεάζεται από απόφαση ρυθμιστικής αρχής έχει δικαίωμα προσφυγής κατά της απόφασης ενώπιον οργάνου προσφυγής το οποίο είναι ανεξάρτητο από τα εμπλεκόμενα μέρη. Εάν το όργανο προσφυγής δεν έχει δικαιοδοτικό χαρακτήρα, αιτιολογεί πάντοτε εγγράφως τις αποφάσεις του και οι αποφάσεις του υπόκεινται σε αναθεώρηση από αμερόληπτη και ανεξάρτητη δικαστική αρχή. Η εφαρμογή των αποφάσεων που λαμβάνονται από όργανο προσφυγής επιβάλλεται με αποτελεσματικό τρόπο.

Άρθρο-96

Άδεια παροχής τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών

1. Η παροχή υπηρεσιών εγκρίνεται, στο μέγιστο δυνατό βαθμό, ύστερα από απλή κοινοποίηση.
2. Για την αντιμετώπιση ζητημάτων χορήγησης αριθμών και συχνοτήτων μπορεί να απαιτηθεί άδεια. Οι όροι και οι προϋποθέσεις για τις άδειες αυτές δημοσιοποιούνται.
3. Όταν απαιτείται άδεια:
 - α) δημοσιοποιούνται όλα τα κριτήρια αδειοδότησης και η εύλογη χρονική περίοδος που απαιτείται κανονικά για τη λήψη απόφασης σχετικά με την αίτηση άδειας·
 - β) οι λόγοι για την άρνηση χορήγησης άδειας δημοσιοποιούνται στον αιτούντα γραπτώς κατόπιν σχετικού αιτήματος·

- γ) ο αιτών τη χορήγηση άδειας μπορεί να καταθέσει προσφυγή ενώπιον οργάνου προσφυγής σε περίπτωση αδικαιολόγητης άρνησης χορήγησης άδειας·
- δ) τα τέλη για την άδεια που απαιτούνται από το μέρος ΕΚ ή από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM για τη χορήγηση άδειας δεν υπερβαίνουν τις διοικητικές δαπάνες που κανονικά προκύπτουν στο πλαίσιο της διαχείρισης, του ελέγχου και της επιβολής των αδειών για τις οποίες υποβλήθηκε αίτηση.

Άρθρο 97

Ανταγωνιστικές διασφαλίσεις σε κύριους παρόχους

Σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 1 του τίτλου IV, διατηρούνται ή θεσπίζονται τα ενδεδειγμένα μέτρα από το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM με σκοπό να αποτραπούν οι πάροχοι οι οποίοι, μόνιμοι ή από κοινού, είναι κύριοι πάροχοι από τη συμμετοχή σε πρακτικές αντιδίες προς τον ανταγωνισμό ή τη συνέχισή τους. Αυτές οι αντιδίες προς τον ανταγωνισμό πρακτικές περιλαμβάνουν ιδίως:

- α) συμμετοχή σε αντίδιες προς τον ανταγωνισμό αλληλοεπυχορηγούμενες δραστηριότητες·
- β) χρήση πληροφοριών που λαμβάνονται από ανταγωνιστές κατά τρόπο που βλάπτει τον ανταγωνισμό· και
- γ) μη έγκαιρη διάθεση σε άλλους παρόχους υπηρεσιών πληροφοριών τεχνικού χαρακτήρα για βασικές εγκαταστάσεις και πληροφοριών εμπορικού χαρακτήρα που είναι απαραίτητες για την παροχή υπηρεσιών.

Άρθρο 98

Διασύνδεση

- Κάθε πάροχος που έχει την άδεια να παρέχει τηλεπικοινωνιακές υπηρεσίες έχει το δικαίωμα να διαπραγματεύεται τη διασύνδεση με άλλους παρόχους δημόσιων διαθέσιμων δικτύων και υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών. Η διασύνδεση πρέπει κατ' αρχήν να συμφωνείται με βάση εμπορικές διαπραγματεύσεις μεταξύ των ενδιαφερόμενων εταιρειών.
- Οι ρυθμιστικές αρχές εξασφαλίζουν ότι οι πάροχοι που αποκτούν πληροφορίες από κάποια άλλη επιχείρηση κατά τη διάρκεια διαδικασίας διαπραγμάτευσης των ρυθμίσεων διασύνδεσης χρησιμοποιούν τις πληροφορίες αυτές αποκλειστικά και μόνο για το σκοπό τον οποίο παρασχέθηκαν και σέβονται πάντα την εμπιστευτικότητα των πληροφοριών που μεταδίδονται ή αποθηκεύονται.
- Η διασύνδεση με κύριο φορέα παροχής υπηρεσιών διασφαλίζεται σε οποιοδήποτε τεχνικά εφικτό σημείο του δικτύου. Η διασύνδεση αυτή πραγματοποιείται:
 - υπό όρους και συνθήκες (συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών), συντελεστές και ποιότητα που δεν αποτελούν διακριτική μεταχείριση ούτε λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που προβλέπεται για παρόμοιες υπηρεσίες μη συνδεδεμένων παρόχων υπηρεσιών ή θυγατρικών ή άλλων συνδεδεμένων εταιρειών αυτού·

- β) εγκαίρως, υπό όρους και συνθήκες (συμπεριλαμβανομένων των τεχνικών προτύπων και προδιαγραφών) και με συντελεστές (1) που είναι διαφανείς, λογικοί, σχετικοί με την οικονομική σκοπιμότητα και επαρκώς λεπτομερείς έτσι ώστε ο φορέας παροχής υπηρεσιών να μη χρειάζεται να πληρώσει για συστατικά ή εγκαταστάσεις του δικτύου που δεν απαιτούνται για την παρεχόμενη υπηρεσία και
- γ) κατόπιν αίτησης, σε σημεία διαφορετικά από το σημείο περάτωσης του δικτύου στα οποία έχει πρόσβαση η πλειονότητα των χρηστών έναντι τιμών που αντανακλούν το κόστος κατασκευής των αναγκαίων συμπληρωματικών εγκαταστάσεων.

4. Οι διαδικασίες που εφαρμόζονται για τη διασύνδεση με κύριο πάροχο δημοσιοποιούνται.

5. Οι κύριοι πάροχοι δημοσιοποιούν είτε τις συμφωνίες διασύνδεσής τους είτε τις προσφορές διασύνδεσης αναφοράς τους.

6. Πάροχος υπηρεσιών που ζητά διασύνδεση με κύριο πάροχο προσφεύγει οποιαδήποτε χρονική στιγμή ή μετά από εύλογη χρονική περίοδο που έχει δημοσιοποιηθεί, σε ανεξάρτητο εγχώριο φορέα ο οποίος μπορεί να είναι ρυθμιστικός φορέας, όπως αναφέρεται στο άρθρο 95, για την επίλυση διαφορών όσον αφορά τους κατάλληλους όρους, περιορισμούς και συντελεστές για τη διασύνδεση.

Άρθρο 99

Ανεπαρκείς πόροι

Οι διαδικασίες για την κατανομή και τη χρήση ανεπαρκών πόρων, συμπεριλαμβανομένων των συχνοτήτων, των αριθμών και των δικαιωμάτων διέλευσης, εφαρμόζονται με αντικειμενικό, έγκαιρο, διαφανή τρόπο και χωρίς διακρίσεις. Η τρέχουσα κατάσταση όσον αφορά τις εκχωρημένες ζώνες συχνοτήτων δημοσιοποιείται, αλλά δεν απαιτούνται λεπτομερή στοιχεία ταυτοποίησης των συχνοτήτων που έχουν εκχωρηθεί για ειδική χρήση από το κράτος.

Άρθρο 100

Παροχή καθολικής υπηρεσίας

- Το μέρος ΕΚ ή οποιοδήποτε υπογράφον κράτος CARIFORUM έχει το δικαίωμα να ορίσει το είδος των υποχρεώσεων καθολικής υπηρεσίας που επιθυμεί να διατηρήσει.
- Αυτές καθεαυτές οι υποχρεώσεις δεν θα θεωρούνται αντανταγωνιστικές, υπό τον όρο ότι εκπληρώνονται κατά τρόπο διαφανή και αντικειμενικό, ο οποίος συν τοις άλλοις δεν εισάγει διακρίσεις. Οι υποχρεώσεις αυτές εκπληρώνονται επίσης με ουδέτερο τρόπο όσον αφορά τον ανταγωνισμό και δεν είναι περισσότερο επαχθείς απ' όσο απαιτείται για το είδος της καθολικής υπηρεσίας που καθορίζεται από το μέρος ΕΚ και από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.
- Όλοι οι πάροχοι πρέπει να είναι επιλέξιμοι για την εξασφάλιση της καθολικής υπηρεσίας. Ο καθορισμός γίνεται μέσω αποδοτικού, διαφανούς μηχανισμού που δεν εισάγει διακρίσεις. Όταν είναι αναγκαίο, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αξιολογούν κατά πόσο η παροχή καθολικής υπηρεσίας αντιπροσωπεύει αθέμιτη επιβάρυνση σε οργανισμό(-ούς)

(1) Αυτοί οι συντελεστές είναι συντελεστές με βάση το κόστος στο μέρος ΕΚ και συντελεστές με βάση το κόστος στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

καθορισμένο(-ους) να παρέχει(-ουν) καθολική υπηρεσία. Εφόσον δικαιολογείται, βάσει του υπολογισμού αυτού και λαμβάνοντας υπόψη το τυχόν όφελος της αγοράς το οποίο αποκομίζει ο οργανισμός ο οποίος προσφέρει καθολική υπηρεσία, οι εθνικές ρυθμιστικές αρχές καθορίζουν κατά πόσο απαιτείται μηχανισμός για την αντιστάθμιση του οικείου(-ων) παρόχου(-ων) ή τον καταμερισμό του καθαρού κόστους των υποχρεώσεων καθολικής υπηρεσίας.

4. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι:

- α) διατίθενται στους χρήστες πλήρεις κατάλογοι των συνδρομητών σε εγκεκριμένη από την αρμόδια ρυθμιστική αρχή μορφή, είτε έντυπη είτε ηλεκτρονική, είτε σε αμφότερες τις μορφές, οι οποίοι και ενημερώνονται τακτικά και τουλάχιστον μία φορά ετησίως·
- β) οι οργανισμοί που παρέχουν τις υπηρεσίες που αναφέρονται στο στοιχείο α) εφαρμόζουν την αρχή της μη εισαγωγής διακρίσεων όσον αφορά την επεξεργασία των πληροφοριών που τους έχουν παρασχεθεί από άλλους οργανισμούς.

Άρθρο 101

Εμπιστευτικότητα των πληροφοριών

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM κατοχυρώνουν την εμπιστευτικότητα των τηλεπικοινωνιών που διενεργούνται μέσω δημόσιου δικτύου επικοινωνιών και των διαδόσεων στο κοινό υπηρεσιών ηλεκτρονικών επικοινωνιών καθώς και των συναφών δεδομένων κίνησης, χωρίς να περιορίζουν το εμπόριο στον τομέα των υπηρεσιών.

Άρθρο 102

Διαφορές μεταξύ παρόχων

1. Στην περίπτωση διαφοράς που προκύπτει μεταξύ παρόχων δικτύων ή υπηρεσιών τηλεπικοινωνιών σε σχέση με δικαιώματα και υποχρεώσεις που απορρέουν από το παρόν κεφάλαιο, η οικεία εθνική ρυθμιστική αρχή, κατόπιν αίτησης που υποβάλλει ένα από τα μέρη της διαφοράς, εκδίδει δεσμευτική απόφαση για την επίλυση της διαφοράς το ταχύτερο δυνατό.
2. Όταν αυτή η διαφορά αφορά τη διασυνοριακή παροχή υπηρεσιών, η οικεία εθνική ρυθμιστική αρχή συντονίζει τις προσπάθειές τους προκειμένου να επιτύχει την επίλυση της διαφοράς.

Τμήμα 5

Χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες

Άρθρο 103

Πεδίο εφαρμογής και ορισμοί

1. Το παρόν τμήμα καθορίζει τις αρχές του ρυθμιστικού πλαισίου για όλες τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες που απελευθερώνονται σύμφωνα με τα κεφάλαια 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου.
2. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου και των κεφαλαίων 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου, νοούνται ως:
 - α) «χρηματοπιστωτική υπηρεσία», οποιαδήποτε υπηρεσία χρηματοπιστωτικής φύσης που παρέχεται από έναν πάροχο χρηματοπιστωτικής υπηρεσίας του μέρους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM. Στις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες περιλαμβάνονται οι ακόλουθες δραστηριότητες:

A. Υπηρεσίες ασφάλισης και συναφείς με την ασφάλεια υπηρεσίες

1. άμεση ασφάλιση (συμπεριλαμβανομένης της συνασφάλισης):
 - i) ζωής·
 - ii) άλλη·
2. αντασφάλιση και υπαναχώρηση·
3. ασφαλιστική διαμεσολάβηση, όπως υπηρεσίες μεσιτείας και πρακτορείας ασφαλειών και
4. επικουρικές ασφαλιστικές υπηρεσίες, όπως παροχή συμβουλευτικών υπηρεσιών, αναλογιστικές μελέτες, εκτίμηση επικινδυνότητας και υπηρεσίες διακανονισμού αποζημιώσεων.

B. Τραπεζικές και άλλες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (εκτός των ασφαλίσεων):

1. αποδοχή καταθέσεων και άλλων ανταποδοσίμων ποσών από το κοινό·
2. κάθε μορφής δανειοδότηση, συμπεριλαμβανομένης της καταναλωτικής πίστης, των ενυπόθηκων πιστώσεων, της διαχείρισης επιχειρηματικών απαιτήσεων και της χρηματοδότησης εμπορικών συναλλαγών·
3. χρηματοδοτική μίσθωση·
4. όλες οι υπηρεσίες πληρωμής και μεταβίβασης χρημάτων, συμπεριλαμβανομένων των πιστωτικών και χρεωστικών καρτών, των ταξιδιωτικών και τραπεζικών επιταγών·
5. εγγυήσεις και αναλήψεις υποχρεώσεων·
6. συναλλαγές για ίδιο λογαριασμό ή για λογαριασμό πελατών είτε στο χρηματιστήριο είτε σε εξωχρηματιστηριακές αγορές ή με άλλο τρόπο για:
 - i) τίτλους χρηματαγοράς (συμπεριλαμβανομένων των επιταγών, των συναλλαγματικών, των πιστοποιητικών καταθέσεων)·
 - ii) αγορές συναλλάγματος·
 - iii) παράγωγα προϊόντα, συμπεριλαμβανομένων, μεταξύ άλλων, των προθεσμιακών συμβολαίων και των συμβολαίων με δικαίωμα προαίρεσης·
 - iv) συναλλαγματικές ισοτιμίες και επιτόκιο, συμπεριλαμβανομένων προϊόντων όπως οι συμφωνίες ανταλλαγής και οι προθεσμιακές συμφωνίες επιτοκίου·
 - v) μεταβιβάσιμες κινητές αξίες·
 - vi) άλλους διαπραγματεύσιμους τίτλους και χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού, συμπεριλαμβανομένων των αποθεμάτων χρυσού ή αργύρου·
7. συμμετοχή στην έκδοση κάθε είδους χρεογράφων, συμπεριλαμβανομένων της ανάληψης, της έκδοσης και της πρακτορεύσης (είτε σε δημόσιο είτε σε ιδιωτικό επίπεδο) και παροχή υπηρεσιών σχετικών με τέτοιου είδους εκδόσεις·
8. χρηματομεσιτεία·
9. διαχείριση περιουσιακών στοιχείων, όπως διαχείριση ρευστών ή χαρτοφυλακίου, διαχείριση συλλογικών

επενδύσεων κάθε είδους, διαχείριση συνταξιοδοτικών ταμείων, υπηρεσίες παρακαταθηκών και καταθέσεων υπό εποπτεία·

10. υπηρεσίες διακανονισμού και εκκαθάρισης περιουσιακών στοιχείων, συμπεριλαμβανομένων των χρεογράφων, των παράγωγων προϊόντων και άλλων διαπραγματευσιμων τίτλων·
11. παροχή και μεταφορά χρηματοπιστωτικών πληροφοριών και λογισμικού επεξεργασίας χρηματοπιστωτικών δεδομένων και συναφές λογισμικό·
12. υπηρεσίες παροχής συμβουλών, διαμεσολάβησης και άλλες επικουρικές χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες σχετικές με το σύνολο των δραστηριοτήτων που αναφέρονται στα σημεία 1 έως 11, συμπεριλαμβανομένων της αξιολόγησης και της ανάλυσης της πιστοληπτικής ικανότητας, της έρευνας και των συμβουλών για επενδύσεις και συγκρότηση χαρτοφυλακίων, της παροχής συμβουλών για εξαγορές καθώς και για αναδιάρθρωση και στρατηγική επιχειρήσεων·

β) «πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο του μέρους ΕΚ ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM που επιδιώκει να παράσχει ή παρέχει χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες. Ο όρος «πάροχος χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών» δεν καλύπτει δημόσια πρόσωπα·

γ) «δημόσιος φορέας»:

1. διοικητική αρχή, κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή μέρους ΕΚ ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή φορέας που ανήκει σε μέρος ΕΚ ή υπογράφον κράτος CARIFORUM ή ελέγχεται από αυτό, ο οποίος έχει επιφορτισθεί κυρίως με την εκτέλεση διοικητικών λειτουργιών ή δραστηριοτήτων προς εξυπηρέτηση σκοπών του δημοσίου, μη συμπεριλαμβανομένων των φορέων που ασχολούνται κυρίως με την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών εμπορικού χαρακτήρα, ή
2. ιδιωτικός φορέας επιφορτισμένος με λειτουργίες οι οποίες κανονικά εκτελούνται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή, όταν ασκεί αυτές τις λειτουργίες·

δ) «νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες», οι υπηρεσίες χρηματοπιστωτικού χαρακτήρα, συμπεριλαμβανομένων των υπηρεσιών που έχουν σχέση με υφιστάμενα και νέα προϊόντα ή με τον τρόπο παράδοσης ενός προϊόντος, οι οποίες δεν παρέχονται από κανέναν πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών στο έδαφος μέρους ΕΚ ή υπογράφοντων κρατών CARIFORUM, παρέχονται όμως στο έδαφος του άλλου μέρους.

Άρθρο 104

Μέτρα προληπτικής εποπτείας

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να θεσπίζουν ή να διατηρούν μέτρα για προληπτικούς λόγους, όπως:

- α) η προστασία των επενδυτών, των καταθετών, των συμμετεχόντων στη χρηματοπιστωτική αγορά ή των προσώπων τα οποία έχουν καταπιστευματική αξίωση έναντι του παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών·
- β) η διαφύλαξη της ακεραιότητας και της σταθερότητας του χρηματοπιστωτικού συστήματός τους.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι απαιτεί από το μέρος ΕΚ ή από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να αποκαλύπτουν πληροφορίες σχετικά με επιχειρηματικές υποθέσεις και λογαριασμούς μεμονωμένων πελατών ή πληροφορίες εμπιστευτικού ή περιουσιακού χαρακτήρα που έχουν στην κατοχή τους δημόσιοι φορείς.

Άρθρο 105

Αποτελεσματικότητα και διαφάνεια των ρυθμίσεων

1. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιχειρούν να παράσχουν εκ των προτέρων σε όλα τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα κάθε μέτρο γενικής εφαρμογής που το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προτείνουν προς θέσπιση έτσι ώστε να δίδεται η ευκαιρία στα άτομα αυτά να διατυπώνουν σχόλια σχετικά με το μέτρο. Τα μέτρα αυτά παρέχονται μέσω:

- α) επίσημης δημοσίευσης, ή
- β) άλλης γραπτής ή ηλεκτρονικής μορφής.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM θέτουν στη διάθεση των ενδιαφερομένων τις απαιτήσεις τους για τη συμπλήρωση των αιτήσεων που αφορούν την παροχή χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Κατόπιν αιτήματος του αιτούντος, το οικείο μέρος ΕΚ ή υπογράφον κράτος CARIFORUM ενημερώνει τον αιτούντα σχετικά με την τύχη της αίτησής του. Εάν το οικείο μέρος ΕΚ ή το υπογράφον κράτος CARIFORUM επαδμει συμπληρωματικά στοιχεία από τον αιτούντα, απευθύνει κοινοποίηση στον αιτούντα χωρίς αδικαιολόγητη καθυστέρηση.

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιχειρούν να διευκολύνουν την υλοποίηση και την εφαρμογή στο έδαφός τους διεθνών συμφωνημένων προτύπων για τη ρύθμιση και την εποπτεία στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

Άρθρο 106

Νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες (1)

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν στον πάροχο χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους να παρέχει νέες χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες παρόμοιες με εκείνες που το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν

(1) Το παρόν άρθρο εφαρμόζεται μόνο σε δραστηριότητες χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών που καλύπτονται από το άρθρο 103 και που απελευθερώθηκαν σύμφωνα με τον παρόντα τίτλο.

στους δικούς τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών υπό παρόμοιες συνθήκες δυνάμει του εθνικού δικαίου τους. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να καθορίζουν τη νομική μορφή της υπηρεσίας και να ζητούν την έγκριση για την παροχή της υπηρεσίας. Όταν απαιτείται μια τέτοια έγκριση, λαμβάνεται απόφαση εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος και η έγκριση μπορεί να απορρίπτεται μόνο για προληπτικούς λόγους.

Άρθρο 107

Επεξεργασία δεδομένων

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν στους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών του άλλου μέρους να διαβιβάζουν πληροφορίες υπό ηλεκτρονική ή άλλη μορφή εντός ή εκτός του εδάφους τους, με σκοπό την επεξεργασία των δεδομένων που έχει ζητηθεί στο πλαίσιο των συνήθων εμπορικών πράξεων του εν λόγω παρόχου χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM θεσπίζουν επαρκείς διασφαλίσεις για την προστασία της ιδιωτικότητας και των θεμελιωδών δικαιωμάτων καθώς και της ελευθερίας των ατόμων, ιδίως όσον αφορά τη μεταβίβαση προσωπικών δεδομένων.

Άρθρο 108

Ειδικές εξαιρέσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν θεωρείται ότι αποτρέπει το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων τους, να διεξάγουν αποκλειστικά στο έδαφός τους δραστηριότητες ή υπηρεσίες που αποτελούν μέρος σχεδίου συνταξιοδότησης του δημοσίου ή θεσμικού συστήματος κοινωνικής ασφάλισης ή τις παρέχουν στο έδαφός τους, εκτός εάν οι δραστηριότητες αυτές μπορούν να ασκούνται από τους παρόχους χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ανταγωνιστικά με δημόσιους ή ιδιωτικούς φορείς όπως προβλέπεται από την εγχώρια ρύθμιση του ενδιαφερόμενου μέρους ΕΚ ή των ενδιαφερόμενων υπογραφόντων κρατών CARIFORUM.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εφαρμόζεται στις δραστηριότητες που διεξάγονται από κεντρική τράπεζα ή νομισματική αρχή ή οποιοδήποτε οργανισμό του δημοσίου τομέα κατά την εφαρμογή νομισματικών ή συναλλαγματικών πολιτικών.

3. Καμία διάταξη του παρόντος τίτλου δεν θεωρείται ότι αποτρέπει το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένων των δημόσιων φορέων τους, να παρέχουν κατ' αποκλειστικότητα στο έδαφός τους δραστηριότητες ή υπηρεσίες για λογαριασμό ή με την εγγύηση ή τη χρήση χρηματοδοτικών πόρων του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή των δημοσίων οντοτήτων τους.

Τμήμα 6

Υπηρεσίες διεθνών θαλάσσιων μεταφορών

Άρθρο 109

Πεδίο εφαρμογής, ορισμοί και αρχές

1. Το παρόν τμήμα καθορίζει τις αρχές όσον αφορά την απελευθέρωση των υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών σύμφωνα με τα κεφάλαια 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου.

2. Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος και των κεφαλαίου 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου, νοούνται ως:

α) «διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές», μεταξύ άλλων, οι μεταφορές από πόρτα σε πόρτα και συνδυασμένες μεταφορές, που είναι η μεταφορά εμπορευμάτων με τη χρησιμοποίηση περισσότερων του ενός τρόπων μεταφοράς, συμπεριλαμβανομένων των θαλάσσιων μεταφορών, βάσει ενιαίου εγγράφου μεταφοράς και, για τον σκοπό αυτό, περιλαμβάνει το δικαίωμα να συνάπτουν απευθείας σύμβαση με φορέα παροχής άλλου είδους μεταφοράς·

β) «υπηρεσίες χειρισμού φορτίων», οι δραστηριότητες που ασκούνται από επιχειρήσεις συσκευασίας, συμπεριλαμβανομένων των φορέων εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών, αλλά μη συμπεριλαμβανομένων των άμεσων δραστηριοτήτων των λιμενεργατών, όταν αυτό το εργατικό δυναμικό οργανώνεται ανεξάρτητα από τις επιχειρήσεις στοιβασίας ή τις επιχειρήσεις εκμετάλλευσης τερματικών σταθμών. Οι δραστηριότητες που καλύπτονται περιλαμβάνουν την οργάνωση και την επίβλεψη των εξής:

i) φόρτωση/εκφόρτωση φορτίου προς/από σκάφος·

ii) πρόσδεση/απελευθέρωση φορτίου·

iii) παραλαβή/παράδοση και φύλαξη φορτίων πριν από την αποστολή ή μετά την εκφόρτωση·

γ) «υπηρεσίες εκτελωνισμού» (εναλλακτικά «υπηρεσίες εκτελωνιστών»), οι δραστηριότητες που συνίστανται στη διεκπεραίωση, εξ ονόματος άλλου μέρους, τελωνειακών διατυπώσεων σχετικά με τις εισαγωγές, εξαγωγές ή μεταφορές φορτίων, ανεξάρτητα από το εάν η εν λόγω υπηρεσία αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του φορέα παροχής της υπηρεσίας ή σύνηθες συμπλήρωμα της κύριας δραστηριότητάς του·

δ) «υπηρεσίες σταθμού εμπορευματοκιβωτίων και εναπόθεσης», οι δραστηριότητες που συνίστανται στην αποθήκευση εμπορευματοκιβωτίων είτε σε λιμενικές περιοχές είτε σε νησιακές περιοχές με σκοπό την φόρτωση/εκφόρτωση, επισκευή και προετοιμασία τους για αποστολή·

ε) «υπηρεσίες ναυτιλιακού πρακτορείου», οι δραστηριότητες που συνίστανται στην εκπροσώπηση, σε μια δεδομένη γεωγραφική περιοχή, υπό την ιδιότητα του πράκτορα των επιχειρηματικών συμφερόντων μίας ή περισσότερων αμπολιτικών γραμμών ή ναυτιλιακών εταιρειών για τους ακόλουθους σκοπούς:

i) την εμπορία και την πώληση υπηρεσιών θαλάσσιων μεταφορών και συναφών υπηρεσιών, από τον καθορισμό της τιμής έως την έκδοση τιμολογίου και την έκδοση της φορτωτικής εξ ονόματος των εταιρειών, την αγορά και μεταπώληση των απαραίτητων συναφών υπηρεσιών, την προετοιμασία των σχετικών εγγράφων και την παροχή επιχειρηματικών πληροφοριών·

ii) την εκπροσώπηση των εταιρειών, την οργάνωση του ελλιμενισμού του πλοίου ή ενδεχομένως τη λήψη φορτίων·

στ) «υπηρεσίες διαμετακόμισης εμπορευμάτων», οι δραστηριότητες που συνίστανται στην οργάνωση και επίβλεψη αποστολών από μέρους πρακτόρων διαμετακόμισης, με αγορά υπηρεσιών μεταφοράς και συναφών υπηρεσιών, προετοιμασίας των σχετικών εγγράφων και παροχής επιχειρηματικών πληροφοριών.

3. Με βάση τα σημερινά επίπεδα απελευθέρωσης μεταξύ των μερών όσον αφορά τις διεθνείς θαλάσσιες μεταφορές:

α) το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εφαρμόζουν με αποτελεσματικό τρόπο την αρχή της άνευ περιορισμών πρόσβασης στην αγορά των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών και συναλλαγών στο πλαίσιο εμπορικών όρων και χωρίς να εφαρμόζουν διακριτική μεταχείριση·

β) το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν στα πλοία που φέρουν τη σημαία του άλλου μέρους ή τυχόν υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή η εκμετάλλευση των οποίων ανήκει σε παρόχους υπηρεσιών του άλλου μέρους, μεταχείριση όχι λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που παρέχουν στα δικά τους πλοία όσον αφορά, μεταξύ άλλων, την πρόσβαση στις λιμένες, τη χρήση των υποδομών και των βοηθητικών ναυπλιακών υπηρεσιών των λιμένων, καθώς και τα σχετικά τέλη και επιβαρύνσεις, τις τελεωσιακές διευκολύνσεις και τον καθορισμό αγκυροβολίων και εγκαταστάσεων για τη φόρτωση και την εκφόρτωση.

4. Κατά την εφαρμογή των αρχών αυτών, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM:

α) δεν περιλαμβάνουν ρήτρες κατανομής φορτίου σε μελλοντικές διμερείς συμφωνίες με τρίτες χώρες σχετικά με το εμπόριο ξηρού και υγρού χύδην φορτίου και καταργούν, εντός εύλογης χρονικής περιόδου, αυτές τις ρήτρες κατανομής φορτίου σε περίπτωση που υπάρχουν σε προηγούμενες διμερείς συμφωνίες και·

β) κατά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καταργούν και απέχουν από τη θέσπιση τυχόν μονομερών μέτρων και διοικητικών, τεχνικών και άλλων εμποδίων που ενδέχεται να αποτελούν συγκεκριμένο περιορισμό ή να εισάγουν διακρίσεις στην ελεύθερη παροχή υπηρεσιών στον τομέα των διεθνών θαλάσσιων μεταφορών.

5. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιτρέπουν στους παρόχους υπηρεσιών διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους να έχουν εμπορική παρουσία στο έδαφός τους υπό όρους εγκατάστασης και λειτουργίας όχι λιγότερο ευνοϊκούς από εκείνους που παρέχουν στους δικούς τους παρόχους υπηρεσιών ή στους φορείς τρίτης χώρας, ανάλογα με το ποιο είναι ευνοϊκότεροι.

6. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καθιστούν διαθέσιμες στους παρόχους διεθνών θαλάσσιων μεταφορών του άλλου μέρους με εύλογους και ισότιμους όρους και περιορισμούς τις ακόλουθες υπηρεσίες στον λιμένα: πλοήγηση, ρυμούλκηση και παροχή βοήθειας με ρυμουλκά, προμήθειες, προμήθεια καυσίμων και ανεφοδιασμός σε νερό, συλλογή αποβλήτων

και διάθεση έρματος, υπηρεσίες λιμενάρχη, βοηθήματα ναυσιπλοΐας, υπηρεσίες που είναι απαραίτητες για τη λειτουργία των πλοίων και παρέχονται από παράκτιους σταθμούς, συμπεριλαμβανομένων των επικοινωνιών, υδροδότηση και ηλεκτροδότηση, μέσα επείγουσας επισκευής, αγκυροβόλιο, θέση πρόσδεσης και συναφείς υπηρεσίες.

Τμήμα 7

Τουριστικές υπηρεσίες

Άρθρο 110

Πεδίο εφαρμογής

Το παρόν τμήμα καθορίζει τις αρχές του ρυθμιστικού πλαισίου για όλες τις τουριστικές υπηρεσίες που απελευθερώνονται σύμφωνα με τα κεφάλαια 2, 3 και 4 του παρόντος τίτλου.

Άρθρο 111

Αποτροπή αντανταγωνιστικών πρακτικών

Σύμφωνα με τις διατάξεις του κεφαλαίου 1 του τίτλου IV, εφαρμόζονται ή θεσπίζονται τα κατάλληλα μέτρα από το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM για την παρεμπόδιση παρόχων, ιδίως στο πλαίσιο των δικτύων διανομής τουρισμού⁽¹⁾, να επηρεάζουν σημαντικά τους όρους συμμετοχής στην αντίστοιχη αγορά τουριστικών υπηρεσιών, εμπλεκόμενοι σε πρακτικές αντίθετες προς τον ανταγωνισμό ή συνεχίζοντας αυτές, συμπεριλαμβανομένων μεταξύ άλλων της κατάρτησης της δεσπόζουσας θέσης μέσω της επιβολής αθέμιτων τιμών, ρητρών αποκλειστικότητας, άρνησης παροχής υπηρεσιών, σφικτών πωλήσεων, ποσοτικών περιορισμών ή κάδαιης ολοκλήρωσης.

Άρθρο 112

Πρόσβαση στην τεχνολογία

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθειες να διευκολύνουν τη μεταφορά τεχνολογίας σε εμπορική βάση σε εμπορικές παρουσίες στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

Άρθρο 113

Μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθειες να διευκολύνουν τη συμμετοχή των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων στον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών.

Άρθρο 114

Αμοιβαία αναγνώριση

Τα μέρη συνεργάζονται προς την κατεύθυνση της αμοιβαίας αναγνώρισης απαιτήσεων, προσόντων, αδειών ή άλλων κανονισμών σύμφωνα με το άρθρο 85.

⁽¹⁾ Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, ως δίκτυα διανομής των τουριστικών προϊόντων νοούνται οι διοργανωτές περιηγήσεων και άλλοι χονδρέμποροι τουριστικών προϊόντων (τόσο προς το εξωτερικό όσο και προς το εσωτερικό), ηλεκτρονικά συστήματα κράτησης και συστήματα παγκόσμιας διανομής (είτε είναι συνδεδεμένα σε αεροπορικές εταιρείες είτε όχι, είτε παρέχονται μέσω του Διαδικτύου), πρακτορεία ταξιδιών και άλλοι διανομείς τουριστικών υπηρεσιών.

Άρθρο 115

Αύξηση του αντικτύπου του τουρισμού στην αειφόρο ανάπτυξη

Τα μέρη ενδαρρύνουν τη συμμετοχή των παρόχων υπηρεσιών CARIFORUM σε διεθνή, περιφερειακά, υποπεριφερειακά και ιδιωτικά χρηματοδοτούμενα προγράμματα για την υποστήριξη της αειφόρου ανάπτυξης του τουρισμού.

Άρθρο 116

Περιβαλλοντικά πρότυπα και πρότυπα ποιότητας

Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM ενδαρρύνουν τη συμμόρφωση με τα περιβαλλοντικά πρότυπα και τα πρότυπα ποιότητας που εφαρμόζονται στις υπηρεσίες τουρισμού με εύλογο και αντικειμενικό τρόπο, χωρίς να συνιστούν περιττά εμπόδια στο εμπόριο και καταβάλλουν κάθε προσπάθεια για να διευκολύνουν τη συμμετοχή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σε σχετικούς διεθνείς οργανισμούς που καθορίζουν περιβαλλοντικά πρότυπα και πρότυπα ποιότητας που εφαρμόζονται στις τουριστικές υπηρεσίες.

Άρθρο 117

Αναπτυξιακή συνεργασία και τεχνική βοήθεια

1. Τα μέρη συνεργάζονται για την πρόοδο του τουριστικού τομέα στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, δεδομένων των εγγενών ασυμμετριών στα αντίστοιχα επίπεδα ανάπτυξης των μερών.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) αναβάθμιση των εθνικών λογιστικών συστημάτων με σκοπό τη διευκόλυνση της εισαγωγής των συμπληρωματικών λογαριασμών για τον τουρισμό (TSA) στο περιφερειακό και τοπικό επίπεδο.

β) οικοδόμηση ικανότητας για την περιβαλλοντική διαχείριση σε τουριστικές περιοχές στο περιφερειακό και το τοπικό επίπεδο.

γ) ανάπτυξη στρατηγικών εμπορίας στο Διαδίκτυο για μικρομεσαίες τουριστικές επιχειρήσεις στον τομέα των τουριστικών υπηρεσιών.

δ) μηχανισμοί για την εξασφάλιση της αποτελεσματικής συμμετοχής των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM σε διεθνείς φορείς τυποποίησης που επικεντρώνονται στην ανάπτυξη προτύπων αειφόρου τουρισμού· προγράμματα για την επίτευξη και την εξασφάλιση ισοδυναμίας μεταξύ εθνικών/περιφερειακών και διεθνών προτύπων για τον αειφόρο τουρισμό και προγράμματα που στοχεύουν στην αύξηση του επιπέδου συμμόρφωσης με πρότυπα αειφόρου τουρισμού από περιφερειακούς παρόχους τουριστικών υπηρεσιών.

ε) προγράμματα ανταλλαγής τουρισμού και κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένης της γλωσσικής κατάρτισης, για παροχές τουριστικών υπηρεσιών.

Άρθρο 118

Ανταλλαγή πληροφοριών και διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη συμφωνούν να ανταλλάσσουν εμπειρίες, πληροφορίες και βέλτιστες πρακτικές και να διαβουλεύονται σχετικά με θέματα που καλύπτονται από το παρόν τμήμα και σχετικά με το εμπόριο μεταξύ των μερών. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK αναπτύσσει διαδικασίες για αυτόν τον τακτικό διάλογο σχετικά με τα ζητήματα που καλύπτει το παρόν τμήμα.

2. Τα μέρη καλούν τους ιδιώτες και άλλους σχετικούς ενδιαφερομένους στον εν λόγω διάλογο, εφόσον το κρίνουν σκόπιμο και συμφωνούν.

3. Τα κράτη μέλη συμφωνούν περαιτέρω ότι ο τακτικός διάλογος είναι χρήσιμος για την έκδοση ταξιδιωτικών οδηγιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Ηλεκτρονικό εμπόριο

Άρθρο 119

Στόχοι και αρχές

1. Τα μέρη, αναγνωρίζοντας ότι η χρήση ηλεκτρονικών μέσων αυξάνει τις ευκαιρίες εμπορικών συναλλαγών σε πολλούς τομείς, συμφωνούν να προωθήσουν την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου μεταξύ τους, συνεργαζόμενα ιδίως για θέματα που προκύπτουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο δυνάμει των διατάξεων του παρόντος τίτλου.

2. Τα μέρη συμφωνούν ότι η ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου πρέπει να είναι πλήρως συμβατή με τα υψηλότερα διεθνή πρότυπα προστασίας των δεδομένων ώστε να εξασφαλίζει την εμπιστοσύνη των χρηστών του ηλεκτρονικού εμπορίου.

3. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι παραδόσεις με ηλεκτρονικά μέσα θεωρούνται ως παροχή υπηρεσιών κατά την έννοια του κεφαλαίου 3 του παρόντος τίτλου που δεν μπορούν να υπαχθούν σε δασμούς.

Άρθρο 120

Ρυθμιστικές πτυχές του ηλεκτρονικού εμπορίου

1. Τα μέρη διατηρούν διάλογο σχετικά με κανονιστικά ζητήματα που απορρέουν από το ηλεκτρονικό εμπόριο, με τον οποίο, μεταξύ άλλων, θα καλύπτονται τα ακόλουθα ζητήματα:

- α) αναγνώριση πιστοποιήσεων ηλεκτρονικών υπογραφών που εκδίδονται για το κοινό και η διευκόλυνση των διασυνοριακών υπηρεσιών πιστοποίησης,

- β) ευθύνη ενδιάμεσων παρόχων υπηρεσιών όσον αφορά την μεταβίβαση ή αποθήκευση πληροφοριών,
- γ) μεταχείριση μη παραγγελθεισών ηλεκτρονικών εμπορικών επικοινωνιών,
- δ) προστασία των καταναλωτών στον τομέα του ηλεκτρονικού εμπορίου,
- ε) κάθε άλλο ζήτημα σχετικό με την ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου.
2. Η συνεργασία αυτή μπορεί να λαμβάνει τη μορφή ανταλλαγής πληροφοριών σχετικά με την αντίστοιχη νομοθεσία των μερών και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM όσον αφορά τα ζητήματα αυτά, καθώς και σχετικά με την εφαρμογή της εν λόγω νομοθεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

Συνεργασία

Άρθρο 121

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της τεχνικής συνεργασίας και βοήθειας προκειμένου να ολοκληρωθεί η απελευθέρωση των υπηρεσιών και των επενδύσεων, να υποστηρίξουν τις προσπάθειες των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM να ενισχύσουν την ικανότητά τους ως προς την παροχή υπηρεσιών, να διευκολύνουν την εφαρμογή των δεσμεύσεων βάσει του παρόντος τίτλου και να επιτύχουν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, παρέχοντας υποστήριξη για τεχνική βοήθεια, κατάρτιση και οικοδόμηση ικανότητας, μεταξύ άλλων, στους ακόλουθους τομείς:

- α) βελτίωση της ικανότητας των παρόχων υπηρεσιών των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM να συγκεντρώσουν σχετικές πληροφορίες και να ικανοποιήσουν τους κανονισμούς και τα πρότυπα του μέρους ΕΚ σε ευρωπαϊκό κοινοτικό και εθνικό επίπεδο και σε επίπεδο κατώτερο του εθνικού·
- β) βελτίωση της ικανότητας εξαγωγών των παρόχων υπηρεσιών των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM με ιδιαίτερη προσοχή στην εμπορία τουριστικών και πολιτιστικών υπηρεσιών, τις ανάγκες των μικρομεσαίων επιχειρήσεων, τη

δικαιόκτηση και τη διαπραγμάτευση συμφωνιών αμοιβαίας αναγνώρισης·

- γ) διευκόλυνση αλληλεπίδρασης και διαλόγου μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών του μέρους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM·
- δ) αντιμετώπιση των αναγκών ποιότητας και προτύπων στους εν λόγω τομείς στους οποίους τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM έχουν αναλάβει δεσμεύσεις δυνάμει της παρούσας συμφωνίας όσον αφορά τις εγχώριες και περιφερειακές αγορές τους καθώς και το εμπόριο μεταξύ των μερών και έτσι ώστε να εξασφαλιστεί η συμμετοχή στην ανάπτυξη και υιοθέτηση προτύπων αειφόρου τουρισμού·
- ε) ανάπτυξη και εφαρμογή κανονιστικών συστημάτων για συγκεκριμένους τομείς υπηρεσιών σε περιφερειακό επίπεδο CARIFORUM και στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM στους εν λόγω τομείς, στους οποίους έχουν αναλάβει δεσμεύσεις δυνάμει της παρούσας συμφωνίας· και
- στ) συγκρότηση μηχανισμών για την προώθηση των επενδύσεων και κοινών επιχειρήσεων μεταξύ των παρόχων υπηρεσιών του μέρους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM και ενίσχυση των ικανοτήτων των υπηρεσιών προώθησης επενδύσεων στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

ΤΙΤΛΟΣ III

ΤΡΕΧΟΥΣΕΣ ΠΛΗΡΩΜΕΣ ΚΑΙ ΚΙΝΗΣΕΙΣ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Άρθρο 122

Τρέχουσες πληρωμές

Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 124, τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM και το μέρος ΕΚ αναλαμβάνουν να μην επιβάλουν περιορισμούς και να επιτρέπουν όλες τις πληρωμές για τις τρέχουσες συναλλαγές μεταξύ κατοίκων του μέρους ΕΚ και των κρατών CARIFORUM να πραγματοποιούνται σε ελεύθερα μετατρέψιμο νόμισμα.

Άρθρο 123

Κινήσεις κεφαλαίων

1. Όσον αφορά τις συναλλαγές επί του λογαριασμού κεφαλαίων του ισοζυγίου πληρωμών, τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM και το μέρος ΕΚ αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην επιβάλουν περιορισμούς στην ελεύθερη κυκλοφορία κεφαλαίων που αφορούν άμεσες επενδύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τη νομοθεσία της χώρας υποδοχής και επενδύσεις που πραγματοποιούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου II, καθώς και στην εκκαθάριση και τον επαναπαιρισμό αυτών των κεφαλαίων και των κερδών που, ενδεχομένως, απορρέουν από αυτές.

2. Τα μέρη πραγματοποιούν διαβουλεύσεις για να διευκολύνουν τη μεταξύ τους κυκλοφορία κεφαλαίων ώστε να προωθήσουν τους στόχους της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 124

Μέτρα διασφάλισης

1. Εάν, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, οι πληρωμές και οι κινήσεις κεφαλαίων μεταξύ των μερών προκαλούν ή ενδέχεται να προκαλέσουν σοβαρές δυσκολίες ως προς τη λειτουργία της

νομισματικής ή της συναλλαγματικής πολιτικής σε ένα ή περισσότερα κράτη CARIFORUM ή σε ένα ή περισσότερα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τα μέρη ΕΚ ή το οικείο υπογράφων κράτος ή κράτη CARIFORUM μπορούν να λαμβάνουν τα απολύτως απαραίτητα μέτρα διασφάλισης όσον αφορά τις κινήσεις κεφαλαίων για περίοδο που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.

2. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK ενημερώνεται αμέσως για την έκδοση τυχόν μέτρων διασφάλισης και, το ταχύτερο δυνατόν, για το χρονοδιάγραμμα άρσης τους.

ΤΙΤΛΟΣ IV

ΘΕΜΑΤΑ ΣΥΝΑΦΗ ΜΕ ΤΙΣ ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΣΥΝΑΛΛΑΓΕΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

Ανταγωνισμός

Άρθρο 125

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

1. «αρχή ανταγωνισμού», για το μέρος ΕΚ, η «Ευρωπαϊκή Επιτροπή» και για τα κράτη CARIFORUM, μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες αρχές ανταγωνισμού κατά περίπτωση: η επιτροπή ανταγωνισμού CARICOM και η Comisión Nacional de Defensa de la Competencia της Δομινικανής Δημοκρατίας.
2. «διαδικασία αναγκαστικής εκτέλεσης», μια διαδικασία που θεσπίζεται από την αρμόδια αρχή ανταγωνισμού ενός μέρους κατά μίας ή περισσότερων επιχειρήσεων με σκοπό να αποδειχθεί και να διορθωθεί η ανταγωνιστική συμπεριφορά.
3. Η «νομοθεσία περί ανταγωνισμού» περιλαμβάνει τα εξής:
 - α) για το μέρος ΕΚ, τα άρθρα 81, 82 και 86 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και τους εκτελεστικούς κανονισμούς της ή τις τροποποιήσεις της
 - β) για τα κράτη CARIFORUM, το κεφάλαιο 8 της αναθεωρημένης Συνθήκης της Chaguaramas της 5ης Ιουλίου 2001, την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού, η οποία συνάδει με την αναθεωρημένη Συνθήκη της Chaguaramas και την εθνική νομοθεσία περί ανταγωνισμού των Μπαχάμας και της Δομινικανής Δημοκρατίας. Από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας και εφεξής, η θέσπιση της εν λόγω νομοθεσίας γνωστοποιείται στο μέρος ΕΚ μέσω της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

Άρθρο 126

Αρχές

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία του ελεύθερου και ανόδητου ανταγωνισμού στις εμπορικές συναλλαγές τους. Τα μέρη

αναγνωρίζουν ότι οι επιχειρηματικές πρακτικές που είναι αντίθετες προς τον ανταγωνισμό μπορούν να στρεβλώσουν την εύρυθμη λειτουργία των αγορών και γενικώς να υπονομεύσουν τα οφέλη που προκύπτουν από την απελευθέρωση του εμπορίου. Ως εκ τούτου, συμφωνούν ότι οι ακόλουθες πρακτικές που περιορίζουν τον ανταγωνισμό δεν συνάδουν με την ορθή λειτουργία της παρούσας συμφωνίας στο βαθμό που μπορεί να επηρεάσουν τις εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των μερών:

- α) συμφωνίες και συμφωνημένες πρακτικές μεταξύ επιχειρήσεων, οι οποίες έχουν ως στόχο ή αποτέλεσμα να αποτρέψουν ή να περιορίσουν σημαντικά τον ανταγωνισμό στην επικράτεια του μέρους ΕΚ ή των κρατών CARIFORUM, στο σύνολό τους ή σε ένα ουσιώδες τμήμα τους·
- β) η καταχρηστική εκμετάλλευση, από μία ή περισσότερες επιχειρήσεις, της δύναμης που έχουν στην αγορά στην επικράτεια του μέρους ΕΚ ή των κρατών CARIFORUM στο σύνολό τους ή σε ένα ουσιώδες τμήμα τους.

Άρθρο 127

Υλοποίηση

1. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι, εντός πέντε ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, θεσπίζουν νομοθετικές πράξεις για να αντιμετωπισθούν οι περιορισμοί στον ανταγωνισμό στο πλαίσιο της δικαιοδοσίας τους και δημιουργούν τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 125 παράγραφος 1.

2. Από την έναρξη ισχύος των νομοθετικών πράξεων και από τη δημιουργία των φορέων που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα μέρη εφαρμόζουν τις διατάξεις του άρθρου 128. Τα μέρη συμφωνούν επίσης να επανεξετάσουν τη λειτουργία του παρόντος κεφαλαίου μετά παρέλευση εξαετούς περιόδου οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των αρχών ανταγωνισμού τους μετά την έναρξη λειτουργίας του άρθρου 128.

Άρθρο 128

Ανταλλαγή πληροφοριών και συνεργασία στον τομέα της επιβολής της εφαρμογής

1. Κάθε αρχή ανταγωνισμού μπορεί να ενημερώνει τις άλλες αρχές ανταγωνισμού για την πρόθεσή της να συνεργασθεί στο πλαίσιο των δραστηριοτήτων εφαρμογής. Αυτή η συνεργασία δεν αποτρέπει τα μέρη ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM από τη λήψη αυτόνομων αποφάσεων.

2. Οι αρχές ανταγωνισμού, στην προσπάθειά τους να διευκολύνουν την αποτελεσματική εφαρμογή της νομοθεσίας τους περί ανταγωνισμού, μπορούν να ανταλλάσσουν μη εμπιστευτικές πληροφορίες. Κάθε ανταλλαγή πληροφοριών υπόκειται στους κανόνες περί εμπιστευτικότητας που ισχύουν για κάθε μέρος και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

3. Κάθε αρχή ανταγωνισμού μπορεί να ενημερώνει τις άλλες αρχές ανταγωνισμού για οποιαδήποτε πληροφορία διαθέτει από την οποία προκύπτει ότι οι επιχειρηματικές πρακτικές που είναι αντίθετες με τον ανταγωνισμό και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου, εφαρμόζονται στο έδαφος του άλλου μέρους. Η αρχή ανταγωνισμού κάθε μέρους αποφασίζει τη μορφή της ανταλλαγής πληροφοριών σύμφωνα με τις βέλτιστες πρακτικές της. Κάθε αρχή ανταγωνισμού μπορεί επίσης να ενημερώνει τις άλλες αρχές ανταγωνισμού για οποιαδήποτε διαδικασία εφαρμογής ακολουθείται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- i) η δραστηριότητα που διερευνάται πραγματοποιείται εξ ολοκλήρου ή σε σημαντικό βαθμό στο πεδίο δικαιοδοσίας οποιασδήποτε από τις άλλες αρχές ανταγωνισμού·
- ii) η ενδεχομένη επιβαλλόμενη θεραπεία θα απαιτήσει την απαγόρευση συμπεριφοράς στο έδαφος του άλλου μέρους ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM·
- iii) η δραστηριότητα που διερευνάται εμπεριέχει συμπεριφορά η οποία θεωρείται ότι έχει ζητηθεί, ενθαρρυνθεί ή εγκριθεί από το άλλο μέρος ή από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

Άρθρο 129

Δημόσιες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες έχουν παραχωρηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα, συμπεριλαμβανομένων των μονοπωλίων

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει μέρος ή υπογράφον κράτος CARIFORUM να παραχωρεί ή να διατηρεί δημόσια ή ιδιωτικά μονοπώλια σύμφωνα με την αντίστοιχη νομοθεσία του.

2. Όσον αφορά δημόσιες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις στις οποίες έχουν παραχωρηθεί ειδικά ή αποκλειστικά δικαιώματα, τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι, μετά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, δεν θεσπίζεται ούτε διατηρείται σε ισχύ μέτρο που στρεβλώνει τις συναλλαγές στον τομέα των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών μεταξύ των μερών, σε βαθμό αντίθετο προς τα συμφέροντα των μερών και ότι τέτοιες

επιχειρήσεις υπόκεινται σε κανόνες ανταγωνισμού, στο μέτρο που η εφαρμογή των εν λόγω κανόνων δεν εμποδίζει την εκτέλεση, κατά νόμο ή στην πράξη, των ιδιαίτερων καθηκόντων που τους έχουν ανατεθεί.

3. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 2, τα μέρη συμφωνούν ότι, στην περίπτωση που δημόσιες επιχειρήσεις στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM υπόκεινται σε ειδικούς τομεακούς κανόνες, όπως ορίζονται από τα αντίστοιχα ρυθμιστικά τους πλαίσια, οι εν λόγω δημόσιες επιχειρήσεις δεν δεσμεύονται ούτε διέπονται από τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

4. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προσαρμόζουν προοδευτικά, υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων που υπέχουν δυνάμει της συμφωνίας του ΠΟΕ, τυχόν κρατικά μονοπώλια εμπορικής φύσης ή εμπορικού χαρακτήρα, ώστε να εξασφαλίσουν ότι, έως το τέλος του πέμπτου έτους μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, καμία διάκριση όσον αφορά τους όρους σύμφωνα με τους οποίους τα εμπορεύματα και οι υπηρεσίες πωλούνται ή αγοράζονται, δεν υφίσταται μεταξύ εμπορευμάτων και υπηρεσιών, καταγωγής του μέρους EK και εκείνων καταγωγής των κρατών CARIFORUM, ή μεταξύ των υπηκόων των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των υπηκόων των κρατών CARIFORUM, εκτός εάν οι εν λόγω διακρίσεις είναι εγγενείς με την ύπαρξη του υπό εξέταση μονοπωλίου.

5. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης EK-CARIFORUM ενημερώνεται σχετικά με τη θέσπιση των τομεακών κανόνων που προβλέπονται στην παράγραφο 3 και με τα μέτρα που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παραγράφου 4.

Άρθρο 130

Συνεργασία

1. Τα μέρη συμφωνούν ως προς τη σημασία που έχει η παροχή τεχνικής βοήθειας και η ανάπτυξη της σχετικής ικανότητας για την ευχερέστερη υλοποίηση των δεσμεύσεων και την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου, και ιδίως την εξασφάλιση αποτελεσματικών και υγιών πολιτικών για τον ανταγωνισμό και την επιβολή των κανόνων, συγκεκριμένα κατά την περίοδο ανάπτυξης σχέσεων εμπιστοσύνης που αναφέρεται στο άρθρο 127.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, διευκολύνοντας μεταξύ άλλων την παροχή στήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) αποτελεσματική λειτουργία των αρχών ανταγωνισμού CARIFORUM·
- β) συνδρομή κατά την κατάρτιση κατευθυντήριων γραμμών, εγχειριδίων και, όπου κρίνεται αναγκαίο, νομοθεσίας·
- γ) παροχή ανεξάρτητων εμπειρογνομημόνων· και
- δ) παροχή κατάρτισης για στελέχη που δραστηριοποιούνται στην εφαρμογή και την επιβολή της εφαρμογής της πολιτικής ανταγωνισμού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Συνεργασία στον τομέα της διανοητικής ιδιοκτησίας

Άρθρο 131

Πλαίσιο

1. Τα μέρη συμφωνούν ότι η ενθάρρυνση της καινοτομίας και της δημιουργικότητας βελτώνει την ανταγωνιστικότητα και αποτελεί ζωτικό στοιχείο για την οικονομική συνεργασία, για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης, για την προώθηση του εμπορίου μεταξύ τους και για την εξασφάλιση της σταδιακής ενσωμάτωσης των κρατών CARIFORUM στην παγκόσμια οικονομία.

2. Επίσης, αναγνωρίζουν ότι η προστασία και η επιβολή της εφαρμογής της διανοητικής ιδιοκτησίας διαδραματίζει βασικό ρόλο στην ενθάρρυνση της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, και είναι αποφασισμένα να εξασφαλίσουν αυξανόμενα επίπεδα προστασίας προσαρμοσμένης στα επίπεδα ανάπτυξης τους.

Άρθρο 132

Στόχοι

Στόχοι του παρόντος κεφαλαίου είναι:

- α) η προώθηση της διαδικασίας καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της οικολογικής καινοτομίας, στο πλαίσιο των επιχειρήσεων που βρίσκονται στα μέρη·
- β) η ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας των επιχειρήσεων, και ιδίως των μικροεπιχειρήσεων, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων των μερών·
- γ) η διευκόλυνση της παραγωγής και της εμπορευματοποίησης των καινοτόμων και δημιουργικών προϊόντων μεταξύ των μερών·
- δ) η επίτευξη επαρκούς και αποτελεσματικού επιπέδου προστασίας και η επιβολή της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·
- ε) η συμβολή στην προώθηση της τεχνολογικής καινοτομίας και στη μεταφορά και τη διάδοση της τεχνολογίας και της τεχνολογίας·
- στ) η ενθάρρυνση, η ανάπτυξη και η διευκόλυνση δραστηριοτήτων ερευνητικής και αναπτυξιακής συνεργασίας στους τομείς της επιστήμης και της τεχνολογίας μεταξύ των μερών, καθώς και η ανάπτυξη διαρκών σχέσεων μεταξύ των επιστημονικών κοινοτήτων των μερών·
- ζ) η ενθάρρυνση, η ανάπτυξη και η διευκόλυνση δραστηριοτήτων παραγωγικής και αναπτυξιακής συνεργασίας στους δημιουργικούς τομείς μεταξύ των μερών, καθώς και η ανάπτυξη μόνιμων σχέσεων μεταξύ των δημιουργικών κοινοτήτων των μερών·
- η) η προώθηση και η ενίσχυση των δραστηριοτήτων περιφερειακής συνεργασίας με τη συμμετοχή των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, ώστε να δίδεται η δυνατότητα στις εν λόγω περιοχές και τα κράτη CARIFORUM να επωφελούνται αμοιβαία από την εγγύτητά τους και την κατάσταση γειτνίασης με την ανάπτυξη ενός καινοτομικού και ανταγωνιστικού περιφερειακού χώρου.

Τμήμα 1

Καινοτομία

Άρθρο 133

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι τα μέτρα και οι πολιτικές προς εφαρμογή σε περιφερειακό επίπεδο είναι απαραίτητα για την πλήρη επίτευξη των στόχων του παρόντος τμήματος. Τα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να αυξήσουν τις ενέργειες, στο περιφερειακό επίπεδο, ώστε να παρασχεθεί στις επιχειρήσεις ένα ρυθμιστικό και πολιτικό πλαίσιο το οποίο συμβάλλει στην ενθάρρυνση της ανταγωνιστικότητας μέσω της καινοτομίας και της δημιουργικότητας.

Άρθρο 134

Συμμετοχή σε προγράμματα-πλαίσια

1. Η συμμετοχή των μερών και των υπογράφωντων κρατών CARIFORUM διευκολύνεται και προωθείται στο πλαίσιο των υφιστάμενων και των μελλοντικών προγραμμάτων-πλαίσια, των ειδικών προγραμμάτων και άλλων δραστηριοτήτων του άλλου μέρους, εφόσον επιτρέπεται από τους εσωτερικούς κανόνες κάθε μέρους που δίνουν την πρόσβαση στα σχετικά προγράμματα και τις δραστηριότητες.

2. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί να διατυπώνει συστάσεις προκειμένου να διευκολύνεται η συμμετοχή των δεσμικών οργάνων και των επιχειρήσεων CARIFORUM στα προγράμματα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και επανεξετάζει τακτικά την εν λόγω συμμετοχή.

Άρθρο 135

Συνεργασία στον τομέα της ανταγωνιστικότητας και της καινοτομίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι η προώθηση της δημιουργικότητας και της καινοτομίας είναι ουσιώδης για την ανάπτυξη του επιχειρηματικού πνεύματος και της ανταγωνιστικότητας, καθώς για την επίτευξη των γενικών στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 7 και 134, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων, με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) προώθηση της καινοτομίας, της διαφοροποίησης, του εκσυγχρονισμού, της ανάπτυξης και της ποιότητας των προϊόντων και της επεξεργασίας στον τομέα των επιχειρήσεων·
- β) προώθηση της δημιουργικότητας και του σχεδιασμού, ιδίως στις μικροεπιχειρήσεις, στις μικρές και στις μεσαίες επιχειρήσεις και ανταλλαγές μεταξύ δικτύων κέντρων συνδυασμού που βρίσκονται στο μέρος ΕΚ και τα κράτη CARIFORUM·
- γ) προώθηση του διαλόγου και των ανταλλαγών εμπειρίας και πληροφοριών μεταξύ δικτύων οικονομικών φορέων·

- δ) τεχνική βοήθεια, διασκέψεις, σεμινάρια, επισκέψεις ανταλλαγής με την προοπτική βιομηχανικών και τεχνικών ευκαιριών, συμμετοχή σε συζητήσεις στρογγυλής τραπέζης και διοργάνωση γενικών εμπορικών εκθέσεων και εμπορικών εκθέσεων ανά τομέα·
- ε) προώθηση επαφών και βιομηχανικής συνεργασίας μεταξύ των οικονομικών φορέων, ενθάρρυνση κοινών επενδύσεων, επιχειρήσεων και δικτύων μέσω των υφιστάμενων και μελλοντικών προγραμμάτων·
- στ) προώθηση εταιρικών σχέσεων για δραστηριότητες έρευνας και ανάπτυξης στα κράτη CARIFORUM με σκοπό τη βελτίωση των συστημάτων καινοτομίας τους· και
- ζ) εντατικοποίηση δραστηριοτήτων για την προώθηση των διασυνδέσεων, της καινοτομίας και της μεταφοράς τεχνολογίας μεταξύ των εταιρών CARIFORUM και των εταιρών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·
- θ) ανταλλαγή πληροφοριών σε περιφερειακό επίπεδο για περιφερειακά προγράμματα επιστήμης και τεχνολογίας·
- ι) συμμετοχή στις κοινότητες γνώσης και καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας·

2. Δίδεται ιδιαίτερη έμφαση στην ανάπτυξη ανθρώπινου δυναμικού που θα αποτελέσει την πραγματική μακράς διάρκειας βάση επιστημονικής και τεχνολογικής αρτιότητας και στη δημιουργία βιώσιμων δεσμών μεταξύ των επιστημονικών και των τεχνολογικών κοινοτήτων, τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο.

3. Τα ερευνητικά κέντρα, τα ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και οι άλλοι ενδιαφερόμενοι φορείς, συμπεριλαμβανομένων των μικροεπιχειρήσεων, των μικρών και των μεσαίων επιχειρήσεων που δραστηριοποιούνται στα μέρη, συμμετέχουν στην εν λόγω συνεργασία κατά περίπτωση·

4. Τα μέρη ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των σχετικών φορέων τους στα αντίστοιχα επιστημονικά και τεχνολογικά προγράμματα κατά την επιδίωξη αμοιβαία επωφελούς επιστημονικής αρτιότητας και σύμφωνα με τις οικείες διατάξεις που διέπουν τη συμμετοχή νομικών οντοτήτων από τρίτες χώρες·

Άρθρο 136

Επιστημονική και τεχνολογική συνεργασία

1. Τα μέρη ενθαρρύνουν τη συμμετοχή των οικείων φορέων έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης στις δραστηριότητες συνεργασίας σύμφωνα με τις εσωτερικές τους διατάξεις. Οι δραστηριότητες συνεργασίας μπορούν να λαμβάνουν τις ακόλουθες μορφές·

- α) κοινές πρωτοβουλίες για την αύξηση της προβολής των προγραμμάτων ανάπτυξης δυνατοτήτων της επιστήμης και της τεχνολογίας της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, συμπεριλαμβανομένης της διεθνούς διάστασης του 7ου προγράμματος-πλαisiού έρευνας και τεχνολογικής ανάπτυξης (FP7) και των δυναμικών διάδοχων προγραμμάτων κατά περίπτωση·
- β) κοινά δίκτυα έρευνας σε τομείς κοινού ενδιαφέροντος·
- γ) ανταλλαγές ερευνητών και εμπειρογνομόνων για την προώθηση της εκπόνησης σχεδίων και της συμμετοχής στο FP7, καθώς και σε άλλα ερευνητικά προγράμματα της Ευρωπαϊκής Κοινότητας·
- δ) κοινά επιστημονικά συνέδρια για την ενθάρρυνση της ανταλλαγής πληροφοριών και της αλληλεπίδρασης και για τον προσδιορισμό τομέων κοινής έρευνας·
- ε) προώθηση προηγμένων μελετών επιστήμης και τεχνολογίας που συμβάλλουν στη μακροπρόθεσμη αιχμόρο ανάπτυξη αμφοτέρων των μερών·
- στ) ανάπτυξη σχέσεων μεταξύ του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·
- ζ) αξιολόγηση του κοινού έργου και της διάδοσης των αποτελεσμάτων·
- η) διάλογος πολιτικής και ανταλλαγές επιστημονικών και τεχνολογικών πληροφοριών και εμπειρίας σε περιφερειακό επίπεδο·

Άρθρο 137

Συνεργασία για την κοινωνία της πληροφορίας και τις τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν ότι οι τεχνολογίες της πληροφορίας και της επικοινωνίας (ΤΠΕ) αποτελούν βασικούς τομείς σε μια σύγχρονη κοινωνία και έχουν ζωτική σημασία για την ενθάρρυνση της δημιουργικότητας, της καινοτομίας και της ανταγωνιστικότητας, καθώς για την ομαλή μετάβαση στην κοινωνία της πληροφορίας·

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 7 και 134, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων, με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς·

- α) διάλογος για τις διάφορες πτυχές πολιτικής που αφορούν την προώθηση και την παρακολούθηση της κοινωνίας της πληροφορίας·
- β) ανταλλαγή πληροφοριών για ρυθμιστικά θέματα·
- γ) ανταλλαγή πληροφοριών για θέματα προτύπων και διαλειτουργικότητας·
- δ) προώθηση της συνεργασίας στον τομέα της έρευνας και της ανάπτυξης ΤΠΕ και στον τομέα των υποδομών έρευνας βάσει ΤΠΕ·
- ε) ανάπτυξη εφαρμογών μη εμπορικού περιεχομένου και πιλοτικών εφαρμογών σε τομείς με υψηλό αντίκτυπο στην κοινωνία· και
- στ) αύξηση των δυνατοτήτων των ΤΠΕ, συγκεκριμένα με την προώθηση της δικτύωσης, της ανταλλαγής και της κατάρτισης ειδικών, ειδικότερα στο ρυθμιστικό τομέα·

Άρθρο 138

Συνεργασία στους τομείς της οικολογικής καινοτομίας και της ανανεώσιμης ενέργειας

1. Με σκοπό την επίτευξη αειφόρου ανάπτυξης και τη συμβολή στη μεγιστοποίηση οιωνόδηποτε θετικών και στην πρόληψη οιωνόδηποτε αρνητικών περιβαλλοντικών συνεπειών που προκύπτουν από την παρούσα συμφωνία, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της ενθάρρυνσης μορφών καινοτομίας που ωφελούν το περιβάλλον σε όλους τους τομείς της οικονομίας τους. Οι εν λόγω μορφές οικολογικής καινοτομίας περιλαμβάνουν την ενεργειακή απόδοση και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας.
2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων των άρθρων 7 και 134, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:
 - α) σχέδια που αφορούν προϊόντα, τεχνολογίες, παραγωγικές διαδικασίες, υπηρεσίες, μεθόδους διαχείρισης και επιχειρηματικές μεθόδους, με φιλικότητα προς το περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν τις κατάλληλες εφαρμογές εξοικονόμησης ύδατος και το μηχανισμό καθαρής ανάπτυξης·
 - β) σχέδια που αφορούν την ενεργειακή απόδοση και την ανανεώσιμη ενέργεια·
 - γ) προώθηση δικτύων και ομίλων οικολογικής καινοτομίας, μέσω των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα·
 - δ) ανταλλαγές πληροφοριών, τεχνογνωσίας και εμπειρογνομώνων·
 - ε) δραστηριότητες προβολής και κατάρτισης·
 - στ) εκπόνηση μελετών και παροχή τεχνικής βοήθειας·
 - ζ) συνεργασία στους τομείς της έρευνας και της ανάπτυξης και
 - η) πιλοτικά σχέδια και σχέδια επίδειξης.

Τμήμα 2

Διανοητική-ιδιοκτησία

Ενότητα 1

Αρχές

Άρθρο 139

Φύση και πεδίο εφαρμογής των υποχρεώσεων

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν την κατάλληλη και αποτελεσματική εφαρμογή των διεθνών συνθηκών που αφορούν τη διανοητική ιδιοκτησία στις οποίες είναι μέρη και της Συμφωνίας για τις εμπορικές πτυχές των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα ΙΓ της Συμφωνίας για την ίδρυση του Παγκόσμιου Οργανισμού Εμπορίου (εφεξής «συμφωνία TRIPS»).
2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν ότι οι αρχές που προβλέπονται στο άρθρο 8 της συμφωνίας TRIPS εφαρμόζονται στο παρόν τμήμα. Τα μέρη

συμφωνούν επίσης ότι η κατάλληλη και αποτελεσματική επιβολή της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας πρέπει να λαμβάνει υπόψη τις αναπτυξιακές ανάγκες των κρατών CARIFORUM, να προβλέπει την εξισορρόπηση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων μεταξύ των κατόχων και των χρηστών των δικαιωμάτων, καθώς και να προσφέρει τη δυνατότητα για προστασία της υγείας και της διατροφής στο μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι παρεμποδίζει την ικανότητα των μερών και των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM, όσον αφορά την πρόσβαση σε φάρμακα.

3. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας περιλαμβάνουν τα δικαιώματα του δημιουργού (συμπεριλαμβανομένων των δικαιωμάτων για προγράμματα υπολογιστών και των συγγενών δικαιωμάτων)· τα μοντέλα χρήσεων, τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας, μεταξύ άλλων, για τις βιοτεχνολογικές εφευρέσεις· την προστασία των ποικιλιών φυτών· τις σχέδια· τις διατάξεις (τοπογραφίες ολοκληρωμένων κυκλωμάτων)· τις γεωγραφικές ενδείξεις· τα εμπορικά σήματα για αγαθά ή υπηρεσίες· την προστασία των βάσεων δεδομένων· την προστασία κατά του αθέμιτου ανταγωνισμού, όπως αναφέρεται στο άρθρο 10α της Συνθήκης των Παρισίων για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και των εμπιστευτικών πληροφοριών για τη τεχνογνωσία που δεν δημοσιοποιούνται.

4. Επιπλέον και υπό την επιφύλαξη των ισχυουσών και των μελλοντικών διεθνών δεσμεύσεών τους, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM θέτουν σε εφαρμογή τις διατάξεις του παρόντος τμήματος και εξασφαλίζουν την κατάλληλη και αποτελεσματική εφαρμογή τους το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2014, εκτός εάν η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK ορίσει άλλως, λαμβάνοντας υπόψη τις αναπτυξιακές προτεραιότητες και τα επίπεδα ανάπτυξης των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είναι ελεύθερα να επιλέξουν τη μέθοδο που κρίνουν κατάλληλη για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος τμήματος στο πλαίσιο της εσωτερικής τους ένωσης τάξης και πρακτικής.

5. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δύνανται, χωρίς όμως να υποχρεούνται, να παρέχουν στην εσωτερική τους ένωση τάξη μεγαλύτερο βαθμό προστασίας από αυτόν που εμβάλλεται βάσει του παρόντος τμήματος, υπό την προϋπόθεση ότι η εν λόγω προστασία δεν αντιβαίνει στις διατάξεις του παρόντος τμήματος.

Άρθρο 140

Λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες

Παρά το άρθρο 139 παράγραφοι 1 και 4, οι λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες που είναι μέρη στην παρούσα συμφωνία υποχρεούνται να εφαρμόζουν τις ακόλουθες διατάξεις μόνον όπως ορίζεται στο παρόν τμήμα:

- α) υποχρεώσεις στο πλαίσιο της συμφωνίας TRIPS σε ισότιμη βάση με τις ενδεχόμενες απαιτήσεις σε ό,τι αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας TRIPS στο πλαίσιο των σχετικών αποφάσεων του Συμβουλίου για τη συμφωνία TRIPS ή άλλων αποφάσεων που εφαρμόζονται από το Γενικό Συμβούλιο του ΠΟΕ·

β) υποχρεώσεις στο πλαίσιο των εννοτήτων 2 και 3 του παρόντος τμήματος, το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2021, εκτός εάν η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK ορίσει άλλως, λαμβάνοντας υπόψη τις σχετικές αποφάσεις που αναφέρονται στο στοιχείο α).

Άρθρο 141

Περιφερειακή ολοκλήρωση

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αναλαμβάνουν να συνεχίσουν να εξετάζουν περαιτέρω μέτρα για τη μεγαλύτερη ολοκλήρωση των αντίστοιχων περιφερειών τους στον κλάδο των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας. Η εν λόγω διαδικασία καλύπτει την περαιτέρω εναρμόνιση των νόμων και κανονισμών για τη διανοητική ιδιοκτησία, την περαιτέρω πρόοδο για την περιφερειακή διαχείριση και την επιβολή της εφαρμογής των εθνικών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, καθώς και τη δημιουργία και τη διαχείριση περιφερειακών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, κατά περίπτωση.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αναλαμβάνουν να προωθήσουν ένα εναρμονισμένο επίπεδο προστασίας της διανοητικής ιδιοκτησίας στις αντίστοιχες περιφέρειές τους.

Άρθρο 142

Μεταφορά τεχνολογίας

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν ως προς την ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών για τις πρακτικές και τις πολιτικές τους που επηρεάζουν τη μεταφορά της τεχνολογίας, τόσο εντός των αντίστοιχων περιφερειών τους όσο και με τρίτες χώρες. Ειδικότερα, περιλαμβάνονται μέτρα για τη διευκόλυνση των ροών πληροφοριών, των επιχειρηματικών κοινοπραξιών, της αδειοδότησης και της υπερβολαβίας. Δίδεται ιδιαίτερη προσοχή στις απαιτούμενες προϋποθέσεις για τη δημιουργία κατάλληλου και ευνοϊκού περιβάλλοντος για τη μεταφορά τεχνολογίας στις χώρες υποδοχής, συμπεριλαμβανομένων ζητημάτων όπως η ανάπτυξη του ανθρώπινου δυναμικού και το νομικό πλαίσιο.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα, για την πρόληψη ή τον έλεγχο των πρακτικών ή των συνθηκών αδειοδότησης που αφορούν δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας, οι οποίες ενδέχεται να έχουν αρνητικές συνέπειες στη διεθνή μεταφορά τεχνολογίας και οι οποίες συνεπάγονται κατάχρηση των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας από κατόχους δικαιωμάτων ή κατάχρηση εμφανών δυσαναλογιών στον τομέα της πληροφορικής κατά τη διαπραγμάτευση αδειών.

3. Το μέρος ΕΚ διευκολύνει και προωθεί τη χρήση κινήτρων που χορηγούνται σε ιδρύματα και επιχειρήσεις στο έδαφός του για τη μεταφορά τεχνολογίας σε ιδρύματα και επιχειρήσεις των κρατών CARIFORUM ώστε να παρέχεται η δυνατότητα στα κράτη CARIFORUM να συγκροτήσουν μια βιώσιμη τεχνολογική βάση. Τα μέλη ΕΚ καταβάλλουν προσπάθειες να φέρουν εις γνώση της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK οιαδήποτε γνώση για μελέτη και επανεξέταση.

Ενότητα 2

Πρότυπα για τα δικαιώματα διανοητικής ιδιοκτησίας

Άρθρο 143

Δικαίωμα δημιουργού και συγγενή δικαιώματα

A. Διεθνείς συμφωνίες

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμμορφώνονται με

α) τη Συνθήκη του Παγκόσμιου Οργανισμού Πνευματικής Ιδιοκτησίας (WIPO) για τα δικαιώματα δημιουργού (Γενεύη, 1996) και

β) τη Συνθήκη WIPO για τις ερμηνείες/εκτελέσεις και τις φωνογραφικές εγγραφές (Γενεύη, 1996).

2. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθειες να προσχωρήσουν στη Σύμβαση της Ρώμης για την προστασία των καλλιτεχνών, ερμηνευτών ή εκτελεστών των παραγωγών φωνογραφημάτων και οργανισμών ραδιοφωνικής μετάδοσης (1961).

B. Συνεργασία για τη συλλογική διαχείριση των δικαιωμάτων

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM διευκολύνουν τη θέσπιση διευθετήσεων μεταξύ των αντίστοιχων οικείων εταιρειών κοινωνικής διαχείρισης με στόχο την αμοιβαία εξασφάλιση της ευκολότερης πρόσβασης και χορήγησης αδειών για τη χρήση του περιεχομένου σε περιφερειακό επίπεδο στην επικράτεια του μέρους ΕΚ και των υπογραφομένων κρατών CARIFORUM, με σκοπό την επαρκή αμοιβή των κατόχων δικαιωμάτων για τη χρήση του εν λόγω περιεχομένου.

Άρθρο 144

Εμπορικά σήματα

A. Διαδικασία καταχώρησης

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προβλέπουν σύστημα καταχώρησης των εμπορικών σημάτων, σύμφωνα με το οποίο κάθε τελική απόφαση που λαμβάνει η αρμόδια διοικητική αρχή των σημάτων είναι αιτιολογημένη και υποβάλλεται γραπτώς. Ο αιτών έχει την ευκαιρία να προσβάλει την απόφαση καταχώρησης του εμπορικού σήματος και να ασκήσει προσφυγή κατά της τελικής απόρριψης ενώπιον δικαστηρίου. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εισάγουν επίσης τη δυνατότητα ένστασης κατά της καταχώρησης εμπορικών σημάτων μετά τη δημοσίευση των αιτήσεων. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM παρέχουν πρόσβαση στο κοινό σε ηλεκτρονικές βάσεις δεδομένων με τις αιτήσεις και τις καταχωρήσεις των εμπορικών σημάτων.

B. Γνωστά εμπορικά σήματα

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επισημαίνουν την υποχρέωση στο πλαίσιο της συμφωνίας TRIPS για την εφαρμογή της έννοιας των γνωστών σημάτων στα σήματα υπηρεσιών. Κατά τον προσδιορισμό του εάν ένα εμπορικό σήμα είναι γνωστό, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθειες να εφαρμόζουν την κοινή ούσαση που

εγκρίθηκε από τη Συνέλευση της Ένωσης του Παρισιού για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και από τη Γενική Συνέλευση του WIPO κατά την τριακοστή τέταρτη σειρά συνεδριάσεων των συνελεύσεων των κρατών μελών του WIPO, από τις 20 έως τις 29 Σεπτεμβρίου 1999.

Γ. Χρήση διαδικτύου

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αναγνωρίζουν την ανάγκη για ένα σαφές νομικό πλαίσιο για τους ιδιοκτήτες εμπορικών σημάτων που επιθυμούν να χρησιμοποιήσουν τα εμπορικά σήματά τους στο διαδίκτυο και να συμμετάσχουν στην ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, το οποίο περιλαμβάνει διατάξεις για τη διαπίστωση εάν η χρήση σήματος στο διαδίκτυο έχει συμβάλει στην απόκτηση ή την παραποίηση εμπορικού σήματος ή εάν η εν λόγω χρήση αποτελεί πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού, καθώς και καθορισμό των μέτρων αποκατάστασης. Προς αυτή την κατεύθυνση, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθειες να εφαρμόζουν την κοινή σύσταση σχετικά με την προστασία των εμπορικών σημάτων, και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας σε επισήμανση, στο διαδίκτυο, όπως εγκρίθηκε από τον WIPO κατά την τριακοστή έκτη σειρά συνεδριάσεων των συνελεύσεων των κρατών μελών του WIPO, από τις 24 Σεπτεμβρίου έως τις 3 Οκτωβρίου 2001.

Δ. Άδειες εμπορικών σημάτων

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθειες να εφαρμόζουν τις κοινές συστάσεις που αφορούν τις άδειες εμπορικών σημάτων οι οποίες εγκρίθηκαν από τη συνέλευση της Ένωσης του Παρισιού για την προστασία της βιομηχανικής ιδιοκτησίας και από τη γενική συνέλευση του WIPO κατά την τριακοστή πέμπτη σειρά συνεδριάσεων των συνελεύσεων των κρατών μελών του WIPO, από τις 25 Σεπτεμβρίου έως τις 3 Οκτωβρίου 2000.

Ε. Διεθνείς συμφωνίες

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθειες να προσχωρήσουν στο πρωτόκολλο της συμφωνίας της Μαδρίτης σχετικά με τη διεθνή καταχώρηση των σημάτων (1989) και στην αναθεωρημένη Συνθήκη για το δικαίωμα των σημάτων (2006).

ΣΤ. Εξαίρεσεις στα δικαιώματα που απορρέουν από εμπορικό σήμα

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν για τη θεμιτή χρήση των περιγραφικών όρων, συμπεριλαμβανομένων των γεωγραφικών ενδείξεων, ως περιορισμένη εξαίρεση στα δικαιώματα που απορρέουν από ένα εμπορικό σήμα. Η εν λόγω περιορισμένη εξαίρεση λαμβάνει υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα του ιδιοκτήτη του εμπορικού σήματος και των τρίτων μερών.

Άρθρο 145

Γεωγραφικές ενδείξεις

Α. Προστασία της χώρας καταγωγής

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να

προστατεύουν στο έδαφός τους τις γεωγραφικές ενδείξεις που δεν προστατεύονται στη χώρα καταγωγής τους.

2. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM θεσιάζουν σύστημα προστασίας των γεωγραφικών ενδείξεων στο έδαφός τους το αργότερο μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2014. Τα μέρη συνεργάζονται μέσω της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 164 παράγραφος 2 στοιχείο γ) ως προς την ανάπτυξη των γεωγραφικών ενδείξεων στην επικράτεια των κρατών CARIFORUM. Για τον σκοπό αυτό και εντός έξι μηνών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας, τα κράτη CARIFORUM υποβάλουν, στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, κατάλογο δυνητικών γεωγραφικών ενδείξεων, καταγωγής κρατών CARIFORUM, προς εξέταση και διατύπωση παρατηρήσεων.

3. Τα μέρη συζητούν στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK την αποτελεσματική εφαρμογή του παρόντος άρθρου και ανταλλάσσουν πληροφορίες για τις νομοθετικές εξελίξεις και τις εξελίξεις πολιτικής σχετικά με τις γεωγραφικές ενδείξεις.

Β. Όροι προστασίας

1. Η προστασία που παρέχεται στο μέρος ΕΚ και στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM όσον αφορά τις γεωγραφικές ενδείξεις, χορηγείται σύμφωνα με το νομικό σύστημα και την πρακτική του μέρους ΕΚ ή του οικείου υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, ανάλογα με την περίπτωση, και είναι αόριστης διάρκειας (1).

2. Η εν λόγω προστασία εξασφαλίζει ότι η χρησιμοποίηση των γεωγραφικών ενδείξεων των εμπορευμάτων που προστατεύονται σύμφωνα με την παράγραφο 1 περιορίζεται αποκλειστικά στο μέρος ΕΚ και στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM για εμπορεύματα που παράγονται από τη σχετική γεωγραφική περιοχή και που παράγονται σύμφωνα με σχετικές προδιαγραφές προϊόντων.

3. Όσον αφορά την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM απαγορεύουν και προλαμβάνουν, αυτεπαγγέλτως ή κατόπιν αιτήματος ενδιαφερόμενου μέρους, τα εξής:

- α) ανεξάρτητα από την κατηγορία προϊόντος επί του οποίου χρησιμοποιείται, τη χρησιμοποίηση στο έδαφός τους οποιουδήποτε μέσου κατά τον καθορισμό ή την περιγραφή εμπορεύματος, με το οποίο δηλώνεται ή υπονοείται ότι το εν λόγω εμπόρευμα κατάγεται από γεωγραφική περιοχή που δεν συμπίπτει με τον πραγματικό τόπο καταγωγής του, εφόσον με τον τρόπο αυτό το κοινό σχηματικά εσφαλμένη αντίληψη όσον αφορά τη γεωγραφική καταγωγή του εμπορεύματος· κάθε άλλη χρησιμοποίηση που συνιστά πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού κατά την έννοια του άρθρου 10α της Σύμβασης των Παρισίων (1967)·
- β) οιαδήποτε χρησιμοποίηση των προστατευόμενων ονομασιών για εμπορεύματα της ίδιας κατηγορίας προϊόντος με τη γεωγραφική ένδειξη που δεν κατάγονται από τη γεωγραφική περιοχή που επισημαίνεται, ακόμη και στις περιπτώσεις που:
 - ι) αναφέρεται η πραγματική καταγωγή του εμπορεύματος,

(1) Για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, η χρήση ανεπιόριστου αριθμού ανανεώσιμων περιόδων όχι μικρότερων από δέκα έτη θεωρείται αόριστης διάρκειας.

- ii) χρησιμοποιείται η σχετική γεωγραφική ένδειξη σε μετάφραση,
- iii) η ονομασία συνοδεύεται από όρους, όπως «είδος», «τύπου», «με χαρακτηριστικά», «απομίμηση», «μέθοδος» ή άλλες ανάλογες εκφράσεις.

4. Είναι δυνατή η ανάκληση της καταχώρησης της γεωγραφικής ένδειξης. Η διαδικασία προς τον σκοπό αυτό προβλέπει τη συμμετοχή οποιουδήποτε φυσικού ή νομικού προσώπου με νόμιμα συμφέροντα.

Γ. Γενικοί όροι, φυτικές ποικιλίες, ζωικές φυλές

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεν υποχρεούνται να εφαρμόζουν την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που αναφέρεται στο τμήμα Β όσον αφορά τα εμπορεύματα για τα οποία η σχετική ένδειξη ταυτίζεται με τον όρο που χρησιμοποιείται συνήθως στην καθομιλουμένη και αποτελεί την κοινή ονομασία των εν λόγω εμπορευμάτων στο αντίστοιχο έδαφος τους.

2. Καμία διάταξη του παρόντος τμήματος δεν υποχρεώνει το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να εφαρμόζουν την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων που αναφέρεται στο τμήμα Β σε ό,τι αφορά τα προϊόντα που προέρχονται από είδος αιγέλου, φυτά ή ζώα για τα οποία η σχετική ένδειξη ταυτίζεται με την ονομασία ποικιλίας σταφυλιών, φυτικής ποικιλίας ή ζωικής φυλής που βρίσκεται στο έδαφος του μέρους ΕΚ ή ενδιαφερόμενου υπογράφοντος κράτους CARIFORUM κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

3. Οι ομώνυμες γεωγραφικές ενδείξεις προστατεύονται από το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, εφόσον υπάρχει επαρκής διαχωρισμός στην πράξη μεταξύ της γεωγραφικής ένδειξης που προστατεύεται στην αρχή και της ομώνυμης ονομασίας που προστατεύεται στη συνέχεια, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη οι ενδιαφερόμενοι παραγωγοί να αντιμετωπίζονται ισότιμα και να μην παραπλανώνται οι καταναλωτές. Ομώνυμη-ονομασία που παραπλανά τον καταναλωτή ώστε να θεωρήσει ότι τα προϊόντα προέρχονται από άλλο έδαφος δεν προστατεύεται από το μέρος ΕΚ ή από το ενδιαφερόμενο υπογράφον κράτος CARIFORUM.

4. Αν μια γεωγραφική ένδειξη του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM είναι ομώνυμη με τη γεωγραφική ένδειξη τρίτης χώρας, εφαρμόζεται, τηρουμένων των αναλογιών, το άρθρο 23 παράγραφος 3 της συμφωνίας TRIPS.

Δ. Σχέση μεταξύ των γεωγραφικών ενδείξεων και των εμπορικών σημάτων

1. Μία γεωγραφική ένδειξη δεν καταχωρείται στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, όταν, λαμβάνοντας υπόψη τη φήμη ενός εμπορικού σήματος, το γεγονός ότι είναι ευρύτατα γνωστό και τη διάρκεια χρησιμοποίησής του, η καταχώρηση θα μπορούσε να παραπλανήσει τον καταναλωτή ως προς την πραγματική ταυτότητα του προϊόντος.

2. Από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η καταχώρηση ενός εμπορικού σήματος που είναι ταυτόσημο με, παρόμοιο με ή περιέχει γεωγραφική ένδειξη που προστατεύεται

αντίστοιχα στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM σύμφωνα με το τμήμα Β και αφορά την ίδια κατηγορία προϊόντος, απορρίπτεται, αντίστοιχα, στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM. Επιπλέον, η καταχώρηση εμπορικού σήματος υπό τέτοιες συνθήκες απορρίπτεται, αντίστοιχα, στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, εφόσον η αίτηση καταχώρησης εμπορικού σήματος υποβλήθηκε μετά την ημερομηνία της αίτησης για την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης στο σχετικό έδαφος με αποτέλεσμα την επακόλουθη προστασία της γεωγραφικής ένδειξης.

3. Τα εμπορικά σήματα που έχουν καταχωρηθεί κατά παράβαση της προηγούμενης παραγράφου ακυρώνονται.

4. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι, με την επιφύλαξη των διατάξεων του τμήματος Δ, παράγραφοι 1, 2 και 3, ένα εμπορικό σήμα, η χρησιμοποίηση του οποίου αντιστοιχεί σε μία από τις καταστάσεις που αναφέρονται στο τμήμα Β, παράγραφος 3, και το οποίο έχει κατατεθεί, καταχωρηθεί ή, στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την σχετική νομοθεσία, καθιερωθεί με τη χρησιμοποίηση, καλή τη πίστη, στο έδαφος του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, και πριν από την ημερομηνία εφαρμογής των υποχρεώσεων του ΠΟΕ στο μέρος ΕΚ ή στο υπογράφον κράτος CARIFORUM, ή πριν από την ημερομηνία της αίτησης για την προστασία της γεωγραφικής ένδειξης στο αντίστοιχο έδαφος τους, μπορεί να συνεχίσει να χρησιμοποιείται παρά την καταχώρηση γεωγραφικής ένδειξης, εφόσον δεν υπάρχει λόγος ακυρότητας ή ανάκλησης του εμπορικού σήματος κατά τα οριζόμενα στη νομοθεσία του μέρους ΕΚ ή του ενδιαφερόμενου υπογράφοντος κράτους CARIFORUM. Στην εν λόγω περίπτωση, επιτρέπεται η χρησιμοποίηση της γεωγραφικής ένδειξης μαζί με το σχετικό εμπορικό σήμα.

Ε. Μελλοντική συμφωνία προστασίας

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αρχίζουν διαπραγματεύσεις, το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2014, με σκοπό τη σύναψη συμφωνίας για την προστασία των γεωγραφικών ενδείξεων στις αντίστοιχες επικράτειες τους, είναι η επιφύλαξη οιασδήποτε μεμονωμένων αιτήσεων προστασίας που ενδέχεται να έχουν υποβληθεί απευθείας.

ΣΤ. Χρήση διαδικτύου

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αναγνωρίζουν την ανάγκη σαφούς νομικού πλαισίου για τους κατόχους γεωγραφικών ενδείξεων που επιθυμούν να χρησιμοποιούν τις γεωγραφικές τους ενδείξεις στο διαδίκτυο και να συμμετέχουν στην ανάπτυξη του ηλεκτρονικού εμπορίου, το οποίο περιλαμβάνει διατάξεις σχετικά με το ενδεχόμενο η χρησιμοποίηση εμπορικού σήματος στο διαδίκτυο να συμβάλει στην ιδιοποίηση, επίκληση, απόκτηση κακή τη πίστη ή παραποίηση γεωγραφικής ένδειξης ή εάν η εν λόγω χρήση αποτελεί πράξη αθέμιτου ανταγωνισμού, καθώς και καθορισμό των μέτρων αποκατάστασης, συμπεριλαμβανομένης της ενδεχόμενης μεταφοράς ή ανάκλησης του ονόματος τομέα. Προς αυτή την κατεύθυνση, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιχειρούν να εφαρμόζουν την κοινή σύσταση σχετικά με την προστασία των εμπορικών σημάτων, και άλλων δικαιωμάτων βιομηχανικής ιδιοκτησίας σε επισήμανση στο διαδίκτυο, όπως εγκρίθηκε από τον WIPO κατά την τριακοστή έκτη σειρά συνεδριάσεων των συνελεύσεων των κρατών μελών του WIPO, από τις 24 Σεπτεμβρίου έως τις 3 Οκτωβρίου 2001.

Άρθρο 146

Βιομηχανικά σχέδια

Α. Διεθνείς συμφωνίες

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM επιχειρούν να προσχωρήσουν στον κανονισμό της Χάγης για την καταχώρηση των βιομηχανικών σχεδίων και υποδειγμάτων (1999).

Β. Απαιτήσεις σχετικά με την προστασία

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM θεσπίζουν ρυθμίσεις για την προστασία νέων ή πρωτότυπων βιομηχανικών σχεδίων που έχουν δημιουργηθεί κατά τρόπο ανεξάρτητο και που έχουν ιδιαίτερο χαρακτήρα.

2. Ένα σχέδιο θεωρείται νέο, εάν δεν έχει δημοσιοποιηθεί ταυτόσημο σχέδιο.

3. Ένα σχέδιο θεωρείται ότι διαθέτει ιδιαίτερο χαρακτήρα, εφόσον η συνολική εντύπωση που προκαλεί στον ενημερωμένο χρήστη διαφέρει από τη συνολική εντύπωση που προκαλεί στον ανάλογο χρήστη κάθε σχέδιο ή υπόδειγμα που έχει δημοσιοποιηθεί.

4. Η εν λόγω προστασία παρέχεται με καταχώρηση και χορηγεί στους κατόχους αποκλειστικά δικαιώματα σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου. Τα μη καταχωρημένα σχέδια χορηγούν τα ίδια αποκλειστικά δικαιώματα, αλλά μόνον εφόσον η προσβαλλόμενη χρήση προκύπτει από αντιγραφή του προστατευμένου σχεδίου. Τα μη καταχωρημένα σχέδια και τα σχέδια κλωστοϋφαντουργίας μπορούν να προστατεύονται από δικαίωμα σχεδίου ή δικαίωμα δημιουργού.

Γ. Εξαίρεσεις

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να προβλέπουν εξαίρεσεις περιορισμένης έκτασης για την προστασία των βιομηχανικών σχεδίων, υπό τον όρο ότι οι εξαίρεσεις αυτές δεν συνεπάγονται υπέρμετρους περιορισμούς για την κανονική εκμετάλλευση των προστατευόμενων βιομηχανικών σχεδίων και δεν θίγουν σε υπερβολικό βαθμό τα νόμιμα συμφέροντα του κατόχου του προστατευόμενου σχεδίου, λαμβάνοντας υπόψη τα νόμιμα συμφέροντα τρίτων μερών.

2. Η προστασία σχεδίων δεν επεκτείνεται σε σχέδια που στην ουσία αποτελούν απόρροια τεχνικών ή λειτουργικών παραμέτρων.

3. Η καταχώρηση σχεδίου δεν παρέχει δικαιώματα επί σχεδίου που αναβαίνει προς τη δημόσια τάξη ή τα χρηστά ήθη.

Δ. Παρεχόμενα δικαιώματα

1. Ο κάτοχος ενός προστατευόμενου βιομηχανικού σχεδίου έχει το δικαίωμα να εμποδίζει τρίτα μέρη να προβαίνουν, χωρίς τη

συγκατάθεσή του, στην παραγωγή, την προσφορά, την πώληση την εισαγωγή, την αποθήκευση ή τη χρήση ειδών που φέρουν ή ενσωματώνουν το προστατευόμενο σχέδιο, υπό την προϋπόθεση ότι οι προαναφερθείσες πράξεις επιχειρούνται για εμπορικούς σκοπούς ή βλάπτουν παράνομα τη συνήθη εκμετάλλευση του σχεδίου ή δεν είναι συμβατές με τις θεμιτές εμπορικές πρακτικές.

2. Σε ό,τι αφορά τα μη καταχωρημένα σχέδια, δεν θεωρείται ότι η προσβαλλόμενη χρήση απορρέει από αντίγραφο προστατευμένου σχεδίου, εάν το αντίγραφο προέκυψε από ανεξάρτητη δημιουργική εργασία δημιουργού για τον οποίο εύλογο είναι να θεωρείται ότι δεν γνώριζε το σχέδιο ή το υπόδειγμα που ο κάτοχος διέθεσε στο κοινό.

Ε. Διάρκεια της προστασίας

1. Η αρχική διάρκεια της προστασίας που διατίθεται στο μέρος ΕΚ και στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM ανέρχεται σε τουλάχιστον μία πενταετία από την ημερομηνία καταχώρησης. Κατόπιν αιτήματος του κατόχου του δικαιώματος, η καταχώρηση ανανεώνεται για μία ή περισσότερες περιόδους πέντε ετών με όριο 25 έτη από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης, εφόσον έχει καταβληθεί το τέλος ανανέωσης.

2. Η διάρκεια της προστασίας που παρέχεται στο μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM για τα μη καταχωρημένα σχέδια ανέρχεται σε τουλάχιστον μία τρίετία από την ημερομηνία κατά την οποία δημοσιοποιήθηκε για πρώτη φορά στο αντίστοιχο έδαφος.

ΣΤ. Σχέση με το δικαίωμα δημιουργού

Το σχέδιο που προστατεύεται από δικαίωμα σχεδίου, το οποίο έχει καταχωρηθεί σε ένα από τα μέρη ή σε υπογράφον κράτος CARIFORUM σύμφωνα με το παρόν άρθρο, είναι επίσης επιλέξιμο για προστασία βάσει της νομοθεσίας περί διανοητικής ιδιοκτησίας του εν λόγω μέρους ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM από την ημερομηνία κατά την οποία δημιουργήθηκε ή αποτυπώθηκε το σχέδιο σε οποιαδήποτε μορφή.

Άρθρο 147

Διπλώματα ευρεσιτεχνίας

Α. Διεθνείς συμφωνίες

1. Το μέρος ΕΚ συμμορφώνεται με τα εξής:

α) Συνθήκη συνεργασίας όσον αφορά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (Ουάσιγκτον 1970, όπως τροποποιήθηκε τελευταία το 1984),

β) Συνθήκη για το δικαίο ευρεσιτεχνίας (Γενεύη 2000),

γ) Συνθήκη της Βουδαπέστης για τη διεθνή αναγνώριση της κατάθεσης μικροοργανισμών με στόχο τις διαδικασίες ευρεσιτεχνίας (1977, όπως τροποποιήθηκε το 1980).

2. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προσχωρούν στα εξής:

- α) Συνθήκη συνεργασίας όσον αφορά τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας (Ουάσιγκτον 1970, όπως τροποποιήθηκε τελευταία το 1984),
- β) Συνθήκη της Βουδαπέστης για τη διεθνή αναγνώριση της κατάθεσης μικροοργανισμών με στόχο τις διαδικασίες ευρεσιτεχνίας (1977, όπως τροποποιήθηκε το 1980).

3. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM καταβάλλουν προσπάθεια να προσχωρήσουν στη Συνθήκη για το δικαίο ευρεσιτεχνίας (Γενεύη, 2000).

B. Διπλώματα ευρεσιτεχνίας και δημόσια υγεία

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αναγνωρίζουν τη σημασία της δήλωσης της Ντόχα σχετικά με τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία, η οποία υιοθετήθηκε στις 14 Νοεμβρίου 2001 από την Υπουργική Διάσκεψη του ΠΟΕ, και της απόφασης του γενικού Συμβουλίου του ΠΟΕ της 30ής Αυγούστου 2003 σχετικά με την παράγραφο 6 της δήλωσης της Ντόχα για τη συμφωνία TRIPS και τη δημόσια υγεία, και συμφωνούν να λάβουν τα απαιτούμενα μέτρα όσον αφορά την αποδοχή του πρωτοκόλλου για την τροποποίηση της συμφωνίας TRIPS, το οποίο έγινε στην Γενεύη στις 6 Δεκεμβρίου 2005.

Άρθρο 148

Πρότυπα χρήσεων

A. Απαιτήσεις σχετικά με την προστασία

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να παρέχουν προστασία για οιοδήποτε προϊόν ή διαδικασία σε οιοδήποτε κλάδο της τεχνολογίας, εφόσον είναι νέα, διαθέτουν σε ορισμένο βαθμό μη πρόδηλο χαρακτήρα και προσφέρονται για βιομηχανικές εφαρμογές.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να εξαιρούν από το πλαίσιο προστασίας όλα τα προϊόντα και τις διαδικασίες, των οποίων η παρεμπόδιση εμπορικής εκμετάλλευσης στο εδαφός τους επιβάλλεται για λόγους προστασίας της δημόσιας τάξης ή ηθικής, συμπεριλαμβανομένης της ανάγκης προστασίας της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων και των φυτών ή της απτροπής πρόκλησης σοβαρής ζημίας στο περιβάλλον, υπό την προϋπόθεση ότι η άρνηση αυτή δεν στηρίζεται αποκλειστικά και μόνο στο γεγονός ότι η εκμετάλλευση απαγορεύεται βάσει του δικαίου τους.

3. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν επίσης να εξαιρούν από το πεδίο προστασίας:

- α) διαγνωστικές, θεραπευτικές και χειρουργικές μεθόδους, για τη θεραπεία ανθρώπων ή ζώων·
- β) με την επιφύλαξη του άρθρου 150, φυτά και ζώα, εκτός των μικροοργανισμών, και βιολογικές κατά βάση μεθόδους για την παραγωγή φυτών ή ζώων, εκτός των μη βιολογικών και των μικροβιολογικών μεθόδων.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου ισχύουν με την επιφύλαξη ισχύουσας νομοθεσίας στο μέρος ΕΚ ή στα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

B. Διάρκεια προστασίας

Η προστασία που χορηγείται έχει ελάχιστη διάρκεια πέντε και μέγιστη διάρκεια δέκα ετών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης αρχαιοδητήσης, ή, αν διεκδικείται προτεραιότητα, από την ημερομηνία προτεραιότητας.

Γ. Σχέση με τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας

1. Όλοι οι υπόλοιποι όροι και η ευελιξία που προβλέπονται στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας στο τμήμα 5 της συμφωνίας TRIPS ισχύουν, τριουμένων των αναλογιών, για τα πρότυπα χρήσης, και συγκεκριμένα για αυτά που απαιτούνται για την εξασφάλιση της δημόσιας υγείας.

2. Μια αίτηση για χορήγηση διπλώματος ευρεσιτεχνίας μπορεί να μετατραπεί σε αίτηση για προστασία προτύπου χρήσης, εφόσον η αίτηση μετατροπής υποβάλλεται πριν από τη χορήγηση του διπλώματος ευρεσιτεχνίας.

Άρθρο 149

Φυτικές ποικιλίες

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM έχουν το δικαίωμα να προβλέπουν εξαιρέσεις σε αποκλειστικά δικαιώματα που χορηγούνται σε δημιουργούς φυτικών ποικιλιών προκειμένου να μπορούν οι καλλιεργητές να εξοικονομήσουν, να χρησιμοποιούν και να ανταλλάσσουν προστατευόμενους σπόρους ή πολλαπλασιαστικό υλικό που διατηρούνται στο αγρόκτημα.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προβλέπουν την προστασία των φυτικών ποικιλιών σύμφωνα με τη συμφωνία TRIPS. Στο εν λόγω πλαίσιο, εξετάζουν την προσχώρηση στη διεθνή Σύμβαση για την προστασία των νέων φυτικών ποικιλιών — UPON (Πράξη του 1991).

Άρθρο 150

Γενετικοί πόροι, παραδοσιακές γνώσεις και λαϊκή παράδοση

1. Με την επιφύλαξη της εθνικής τους νομοθεσίας, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM τηρούν, προστατεύουν και διατηρούν τις γνώσεις, τις καινοτομίες και τις πρακτικές των αυτοχθόνων και ντόπιων κοινοτήτων που αναπτύσσουν παραδοσιακούς τρόπους ζωής, σε ό,τι αφορά τη διατήρηση και την αυτοσυντηρούμενη χρήση της βιολογικής ποικιλομορφίας και προάγουν την ευρύτερη εφαρμογή τους με την εμπλοκή και τη συγκατάθεση των κατόχων των εν λόγω γνώσεων, των καινοτομιών και των πρακτικών και ενθαρρύνουν την ισόρροπη κατανομή των πλεονεκτημάτων που προκύπτουν από τη χρησιμοποίηση των εν λόγω γνώσεων, καινοτομιών και πρακτικών.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αναγνωρίζουν τη σημασία της λήψης κατάλληλων μέτρων, με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας, για τη διατήρηση των παραδοσιακών γνώσεων και συμφωνούν να συνεχίσουν τις προσπάθειες για την ανάπτυξη διεθνώς συμφωνημένων προτύπων sui generis για τη νομική προστασία των παραδοσιακών γνώσεων.

3. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν ότι οι διατάξεις της παρούσας ενότητας για τα διπλώματα ευρεσιτεχνίας και η σύμβαση για τη βιολογική ποικιλομορφία εφαρμόζονται βάσει αμοιβαίας υποστήριξης.

4. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, στο πλαίσιο των διοικητικών απαιτήσεων για τις αιτήσεις για διπλώματα ευρεσιτεχνίας σχετικά με εφεύρεση που χρησιμοποιεί βιολογικό υλικό ως απαραίτητο στοιχείο της εφεύρεσης, μπορούν να απαιτήσουν από τον αιτούντα να προσδιορίσει τις πηγές του βιολογικού υλικού που χρησιμοποιείται από τον αιτούντα και περιγράφεται ως μέρος της εφεύρεσης.

5. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν στην τακτική ανταλλαγή απόψεων και πληροφοριών σχετικά με πολυμερείς συζητήσεις:

- α) στο πλαίσιο του WIPO, για θέματα που καλύπτονται από τη διακυβερνητική επιτροπή γενετικών πόρων, παραδοσιακών γνώσεων και λαϊκής παράδοσης· και,
- β) στο πλαίσιο του ΠΟΕ, για θέματα που αφορούν τη σχέση μεταξύ της συμφωνίας TRIPS και της Σύμβασης για τη βιολογική ποικιλομορφία, την προστασία των παραδοσιακών γνώσεων και της λαϊκής παράδοσης.

6. Μετά την ολοκλήρωση των σχετικών πολυμερών συζητήσεων που αναφέρονται στην παράγραφο 5, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, κατόπιν αιτήματος του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, συμφωνούν επί της αναθεώρησης του παρόντος άρθρου στο πλαίσιο του κοινού συμβουλίου CARIFORUM-ΕΚ, λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα ανάλογων πολυμερών συζητήσεων.

Ενότητα 3

Επιβολή της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας

Άρθρο 151

Γενικές υποχρεώσεις

1. Με την επιφύλαξη των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεών τους στο πλαίσιο της συμφωνίας TRIPS, και ιδίως του μέρους III, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν για τα μέτρα, τις διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης που απαιτούνται για την εξασφάλιση της επιβολής της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας που καλύπτονται από το παρόν τμήμα. Τα εν λόγω μέτρα, οι διαδικασίες και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει να είναι θεμιτά και δίκαια, να μην είναι περίπλοκα και δαπανηρά άνευ λόγου και να μην προβλέπουν παράλογες προθεσμίες ούτε να συνεπάγονται αδικαιολόγητες καθυστερήσεις.

2. Τα εν λόγω μέτρα και τα μέτρα αποκατάστασης πρέπει επίσης να είναι αποτελεσματικά, αναλογικά και αποτρεπτικά και να εφαρμόζονται κατά τρόπο ώστε να αποτρέπεται η δημιουργία εμποδίων στο θεμιτό εμπόριο και να προβλέπονται εγγυήσεις κατά της κατάχρησής τους.

Άρθρο 152

Επιλέξιμοι αιτούντες

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM αναγνωρίζουν ως πρόσωπα που έχουν δικαίωμα να ζητούν την εφαρμογή των μέτρων, των διαδικασιών και των μέτρων

αποκατάστασης που αναφέρονται στο παρόν τμήμα και στο μέρος III της συμφωνίας TRIPS:

- α) τους κατόχους των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος δικαίου·
- β) κάθε άλλο πρόσωπο που έχει εξουσιοδοτηθεί να χρησιμοποιεί τα εν λόγω δικαιώματα, ιδίως οι κάτοχοι άδειας εκμετάλλευσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ισχύοντος δικαίου·
- γ) τους οργανισμούς διαχείρισης συλλογικών δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας στους οποίους αναγνωρίζεται τακτικά το δικαίωμα να εκπροσωπούν κατόχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις του ισχύοντος δικαίου και σύμφωνα με αυτές·
- δ) τους οργανισμούς πρόασης επαγγελματικών συμφερόντων στους οποίους αναγνωρίζεται το δικαίωμα να εκπροσωπούν τους δικαιούχους δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, εφόσον το επιτρέπουν οι διατάξεις του ισχύοντος δικαίου και σύμφωνα με αυτές.

Άρθρο 153

Αποδεικτικά στοιχεία

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM λαμβάνουν τα απαιτούμενα μέτρα ώστε, σε περίπτωση παραποίησης δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας σε εμπορική κλίμακα, να μπορούν οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, εφόσον ενδείκνυται και κατόπιν αίτησης, να διατάξουν την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων που ευρίσκονται υπό τον έλεγχο του αντιδίκου, με την επιφύλαξη ότι διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

Άρθρο 154

Μέτρα προστασίας των αποδεικτικών στοιχείων

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, ακόμη και πριν από την εξέταση της αγωγής επί της ουσίας, μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν, κατόπιν αίτησης του μέρους που—προσκόμισε ευλόγως διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία προς τεκμηρίωση των ισχυρισμών του περί προσβολής ή επικείμενης προσβολής του δικαιώματός του διανοητικής ιδιοκτησίας, να μπορούν να διατάξουν την άμεση και αποτελεσματική λήψη προσωρινών μέτρων για την προστασία των σχετικών αποδεικτικών στοιχείων που αφορούν την εικαζόμενη προσβολή, με την επιφύλαξη ότι διασφαλίζεται η προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών. Τα εν λόγω μέτρα μπορούν να περιλαμβάνουν τη λεπτομερή περιγραφή, με ή χωρίς λήψη δειγμάτων, ή την πραγματική κατάσχεση των παράνομων εμπορευμάτων και, εφόσον ενδείκνυται, των υλικών και εργαλείων που χρησιμοποιήθηκαν για την παραγωγή ή/και τη διανομή των εμπορευμάτων αυτών καθώς και των σχετικών εγγράφων.

Άρθρο 155

Δικαίωμα ενημέρωσης

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε, στο πλαίσιο διαδικασίας που αφορά προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας και κατόπιν αιτιολογημένου

και αναλογικού αιτήματος του προσφεύγοντος, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάσσουν την παροχή πληροφοριών για την προέλευση και για τα δίκτυα διανομής των εμπορευμάτων ή υπηρεσιών που προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας από τον παραβάτη ή/και οποιοδήποτε άλλο πρόσωπο, το οποίο:

- α) βρέθηκε να κατέχει τα παράνομα εμπορεύματα σε εμπορική κλίμακα·
- β) βρέθηκε να χρησιμοποιεί τις παράνομες υπηρεσίες σε εμπορική κλίμακα·
- γ) διαπιστώθηκε ότι παρέχει, σε εμπορική κλίμακα, υπηρεσίες χρησιμοποιούμενες για την προσβολή δικαιώματος, ή
- δ) υποδείχθηκε, από το πρόσωπο των στοιχείων α), β) ή γ), ως εμπλεκόμενο στην παραγωγή, κατασκευή ή διανομή των εμπορευμάτων ή στην παροχή των υπηρεσιών.

2. Οι πληροφορίες της παραγράφου 1 περιλαμβάνουν, εφόσον ενδείκνυται:

- α) τα ονοματεπώνυμα και τις διευθύνσεις των παραγωγών, κατασκευαστών, διανομέων, παρόχων και άλλων προηγούμενων κατόχων των προϊόντων ή των υπηρεσιών, καθώς και των παραληπτών χονδρεμπόρων και των εμπόρων λιανικής·
- β) πληροφορίες για τις ποσότητες που παρήχθησαν, κατασκευάστηκαν, παραδόθηκαν, παραλήφθηκαν ή παραγγέλθηκαν, καθώς και για το τίμημα που εισπράχθηκε για τα εν λόγω εμπορεύματα ή υπηρεσίες.

3. Οι παράγραφοι 1 και 2 εφαρμόζονται με την επιφύλαξη άλλων κανονιστικών διατάξεων, οι οποίες:

- α) παρέχουν στον δικαιούχο δικαιώματα πληρέστερης ενημέρωσης·
- β) διέπουν τη χρήση, στο πλαίσιο αστικής ή ποινικής διαδικασίας, των πληροφοριών που γνωστοποιούνται βάσει του παρόντος άρθρου·
- γ) διέπουν την ευθύνη για καταχρηστική άσκηση του δικαιώματος ενημέρωσης·
- δ) παρέχουν τη δυνατότητα άρνησης της παροχής πληροφοριών που θα υποχρέωναν το πρόσωπο που αναφέρεται στην παράγραφο 1 να παραδεχθεί τη συμμετοχή του ίδιου ή στενών συγγενών του στην προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, ή
- ε) διέπουν την προστασία της εμπιστευτικότητας των πηγών πληροφοριών ή την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

Άρθρο 156

Προσωρινά και προληπτικά μέτρα

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε οι δικαστικές αρχές να μπορούν, κατόπιν αιτήματος

του προσφεύγοντος, να εκδίδουν προσωρινή διαταγή, με σκοπό να προλάβουν κάθε επικείμενη προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας ή να απαγορεύσουν, προσωρινά και εφόσον απαιτείται υπό την προϋπόθεση επαναληπτικής καταβολής προστίμου, τις περυστώσεις που προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, τη συνέχιση των προσβολών του εν λόγω δικαιώματος ή να εξαρτήσουν τη συνέχιση της εν λόγω προσβολής από την παροχή εγγύησης με σκοπό να διασφαλιστεί η αποζημίωση του δικαιούχου· μπορεί επίσης να εκδίδεται προσωρινή διαταγή υπό τους ίδιους όρους κατά ενδιαμέσου, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτον για την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. Προσωρινή διαταγή μπορεί επίσης να εκδίδεται με σκοπό την κατάσχεση ή την απόδοση των εμπορευμάτων για τα οποία υπάρχουν υπόνοιες ότι προσβάλλουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας, προκειμένου να εμποδιστεί η είσοδος ή η κυκλοφορία τους στους εμπορικούς διαύλους.

3. Σε περίπτωση προσβολής που διαπράττεται σε εμπορική κλίμακα, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάξουν, εφόσον ο προσφεύγων αποδεικνύει την ύπαρξη περιστάσεων που είναι δυνατόν να θέσουν σε κίνδυνο την καταβολή της αποζημίωσης, την προληπτική κατάσχεση των κινητών και ακίνητων περιουσιακών στοιχείων του κατ' ισχυρισμόν παραβάτη, συμπεριλαμβανομένης της δέσμευσης των τραπεζικών του λογαριασμών και των λοιπών περιουσιακών του στοιχείων. Προς το σκοπό αυτό, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να ζητούν την κοινοποίηση τραπεζικών, χρηματοοικονομικών ή εμπορικών εγγράφων ή την απαιτούμενη πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες.

Άρθρο 157

Διορθωτικά μέτρα

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε οι αρμόδιες δικαστικές αρχές, κατόπιν αιτήματος του προσφεύγοντος και με την επιφύλαξη της αποζημίωσης που οφείλεται στο δικαιούχο λόγω της παράβασης και αυτό χωρίς οιαδήποτε αποζημίωση, να διατάσσουν την απόσυρση από τους εμπορικούς διαύλους ή την καταστροφή των προϊόντων για τα οποία διαπιστώθηκε ότι παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν για την εφαρμογή ανάλογων μέτρων με δαπάνη του παραβάτη, εκτός εάν συντρέχουν ειδικοί λόγοι για το αντίθετο.

Άρθρο 158

Δικαστικές διαταγές

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε, όταν έχει εκδοθεί δικαστική απόφαση με την οποία διαπιστώνεται προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές να μπορούν να απαγορεύουν στον παραβάτη τη συνέχιση της εν λόγω προσβολής στο μέλλον. Εφόσον τούτο προβλέπεται από το εθνικό δίκαιο, η μη συμμόρφωση προς την απαγόρευση αυτή υπόκειται, εφόσον απαιτείται, σε

επαναλαμβανόμενες χρηματικές ποινές, προκειμένου να διασφαλιστεί η συμμόρφωση. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν επίσης ότι οι κάτοχοι δικαιωμάτων μπορούν να στραφούν κατά ενδιάμεσου, οι υπηρεσίες του οποίου χρησιμοποιούνται από τρίτο για την προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας.

Άρθρο 159

Εναλλακτικά μέτρα

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να προβλέπουν ότι, εφόσον ενδείκνυται και κατόπιν αίτησης του προσώπου έναντι του οποίου ενδέχεται να ληφθούν τα μέτρα που προβλέπονται στο μέρος III της συμφωνίας TRIPS και στο παρόν κεφάλαιο, οι αρμόδιες δικαστικές αρχές μπορούν, αντί της εφαρμογής των προβλεπομένων στο μέρος III της συμφωνίας TRIPS μέτρων, να διατάξουν την καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα, εάν το εν λόγω πρόσωπο ενήργησε χωρίς δόλο ή αμέλεια, εφόσον η εκτέλεση των εν λόγω μέτρων θα του προκαλούσε δυσανάλογη ζημία και εφόσον η καταβολή χρηματικής αποζημίωσης στον ζημιωθέντα διάδικο κρίνεται επαρκώς ικανοποιητική.

Άρθρο 160

Αποζημίωση

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε, όταν οι δικαστικές αρχές καθορίζουν την αποζημίωση:

- α) να λαμβάνουν υπόψη όλα τα σχετικά ζητήματα, όπως τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες, συμπεριλαμβανομένης της απώλειας κερδών, τις οποίες υφίσταται ο ζημιωθείς διάδικος, και τα τυχόν αδικαιολόγητα κέρδη που αποκόμισε ο παραβάτης και, εφόσον ενδείκνυται, άλλα στοιχεία, εκτός των οικονομικών παραγόντων, ή
- β) εναλλακτικά προς το στοιχείο α), να μπορούν, εφόσον ενδείκνυται, να καθορίζουν την αποζημίωση ως κατ' αποκοπή ποσό βάσει στοιχείων, όπως τουλάχιστον το ύψος των δικαιωμάτων ή λοιπών αμοιβών που θα οφειλόταν αν ο παραβάτης είχε ζητήσει την άδεια να χρησιμοποιεί το επίμαχο δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας.

2. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες ο παραβάτης προέβη στην προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας εν αγνοία του ή επειδή δεν είχε βάσιμους λόγους να το γνωρίζει, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέπουν τη δυνατότητα των δικαστικών αρχών να διατάξουν την ανάκτηση των κερδών ή την καταβολή αποζημίωσης, η οποία μπορεί να είναι προκαθορισμένη.

Άρθρο 161

Δικαστικά έξοδα

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε το εθνικό δικαίό τους να περιλαμβάνει μέτρα για την κατανομή των δαπανών, τα οποία γενικά προβλέπουν ότι ο ηττηθείς διάδικος

βαρύνεται με τις δαπάνες, εκτός εάν για λόγους δικαίου οι δαπάνες κατανέμονται διαφορετικά.

Άρθρο 162

Δημοσίευση δικαστικών αποφάσεων

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε, στις δικαστικές προσφυγές που ασκούνται για προσβολή δικαιώματος διανοητικής ιδιοκτησίας, οι δικαστικές αρχές να μπορούν να διατάξουν, κατόπιν αίτησης του προσφευγόντος και με δαπάνες του παραβάτη, ενδεδειγμένα μέτρα για τη διάδοση των πληροφοριών σχετικά με την απόφαση, συμπεριλαμβανομένης της ανάρτησης της απόφασης καθώς και της πλήρους ή της μερικής δημοσίευσής της. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να προβλέπουν και άλλα πρόσθετα μέτρα δημοσιότητας, τα οποία ενδείκνυται για τις συγκεκριμένες περιστάσεις, συμπεριλαμβανομένης της εμφανούς διαφήμισης.

Άρθρο 163

Συνοριακά μέτρα

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, εκτός εάν προβλέπεται άλλως από το παρόν τμήμα, υιοθετούν διαδικασίες ⁽¹⁾ ώστε να παρέχουν τη δυνατότητα στον κάτοχο του δικαιώματος, ο οποίος έχει βάσιμους λόγους να υποπίπτει ότι είναι πιθανή η εισαγωγή, η εξαγωγή, η επανεξαγωγή, η είσοδος ή η έξοδος από το τελωνειακό έδαφος, η υπαγωγή σε καθεστώς αναστολής ή η υπαγωγή σε τελωνειακή ελεύθερη ζώνη ή τελωνειακή ελεύθερη αποθήκη προϊόντων που παραβιάζουν δικαίωμα διανοητικής ιδιοκτησίας ⁽²⁾, να μπορεί να υποβάλλει γραπτή αίτηση στις αρμόδιες διοικητικές ή δικαστικές αρχές για την αναστολή εκ

⁽¹⁾ Θεωρείται ότι δεν υφίσταται υποχρέωση εφαρμογής των εν λόγω διαδικασιών για τις εισαγωγές προϊόντων που κυκλοφορούν στην αγορά άλλης χώρας εκ μέρους ή με τη συγκατάθεση του κατόχου του δικαιώματος.

⁽²⁾ Για τους σκοπούς του παρόντος τμήματος, νοούνται ως «εμπορεύματα που παραβιάζουν το δικαίωμα πνευματικής ιδιοκτησίας», α) τα «εμπορεύματα παραποίησης/απομίμησης» ιδίως:

- i) τα εμπορεύματα, συμπεριλαμβανομένης της συσκευασίας τους, τα οποία φέρουν χωρίς άδεια εμπορικό σήμα ίδιο με το εμπορικό σήμα που έχει δέοντως καταχωρηθεί για τους ίδιους τύπους εμπορευμάτων ή που δεν μπορεί να διακριθεί ως προς τα βασικά χαρακτηριστικά του από το εν λόγω εμπορικό σήμα και το οποίο, ως εκ τούτου, παραβιάζει τα δικαιώματα του κατόχου του εμπορικού σήματος·
- ii) κάθε στοιχείο εμπορικού σήματος (λογότυπος, ετικέτα, αυτοκόλλητο, φυλλάδιο, οδηγίες χρήσης ή έγγραφο εγγύησης), ακόμα κι αν παρουσιάζεται χωριστά, υπό τους ίδιους όρους με εκείνους που ισχύουν για τα εμπορεύματα που αναφέρονται στο σημείο i)·
- iii) οι συσκευασίες που φέρουν εμπορικά σήματα εμπορευμάτων παραποίησης/απομίμησης και παρουσιάζονται χωριστά ή όχι με τα εμπορεύματα που αναφέρονται στο σημείο i)·

- β) τα «πειρακτικά εμπορεύματα» δηλαδή τα εμπορεύματα που είναι ή περιέχουν αντίγραφα κατασκευασμένα χωρίς τη συγκατάθεση του κατόχου, ή προσώπου δέοντως εξουσιοδοτημένου από τον κάτοχο στη χώρα της παραγωγής, δικαιωμάτων δημιουργού ή σχετικού δικαιώματος ή δικαιώματος σχεδίου, ανεξάρτητα από το εάν έχει καταχωρηθεί ή όχι στο εθνικό δίκαιο·

- γ) τα εμπορεύματα τα οποία, σύμφωνα με το δικαίωμα του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, στα οποία υποβάλλεται η αίτηση παρέμβασης των τελωνειακών αρχών, παραβιάζουν:

- i) σχέδιο·
- ii) γεωγραφική ένδειξη.

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να συνεργάζονται για την επέκταση του πεδίου του παρόντος ορισμού ώστε να καλύπτονται εμπορεύματα που προσβάλλουν όλα τα δικαιώματα πνευματικής ιδιοκτησίας.

μέρους των τελωνειακών αρχών της θέσης σε ελεύθερη κυκλοφορία ή της κατάσχεσης των εν λόγω εμπορευμάτων.

2. Εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 52 έως 60 της Συμφωνίας TRIPS. Τυχόν δικαιώματα ή υποχρεώσεις που θεσπίζονται με τις εν λόγω διατάξεις και αφορούν τον εισαγωγέα, εφαρμόζονται επίσης στον εξαγωγέα ή στον κάτοχο των εμπορευμάτων.

Ενότητα 4

Συνεργασία

Άρθρο 164

Συνεργασία

1. Η συνεργασία αφορά την υποστήριξη της εφαρμογής των δεσμεύσεων και των υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι δραστηριότητες συνεργασίας είναι ιδιαίτερα σημαντικές κατά τη μεταβατική περίοδο που αναφέρεται στα άρθρα 139 και 140.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

α) Ενίσχυση των περιφερειακών πρωτοβουλιών, των οργανισμών και γραφείων στον τομέα των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης του προσωπικού και της ανάπτυξης δημόσια διαθέσιμων βάσεων δεδομένων, με σκοπό την αναβάθμιση της περιφερειακής ρυθμιστικής ικανότητας, των περιφερειακών νόμων και κανονισμών, καθώς και περιφερειακή εφαρμογή, σε ότι αφορά τις δεσμεύσεις που έχουν αναληφθεί για τη διανοητική

ιδιοκτησία, οι οποίες διατυπώθηκαν στο πλαίσιο του παρόντος τμήματος, συμπεριλαμβανομένης της επιβολής. Συγκεκριμένα, καλύπτεται η υποστήριξη προς τις χώρες που δεν είναι μέρη, αλλά οι οποίες επιθυμούν να προσχωρήσουν σε περιφερειακές πρωτοβουλίες, καθώς και η περιφερειακή διαχείριση των δικαιωμάτων δημιουργού και των σχετικών δικαιωμάτων.

β) Υποστήριξη για την κατάρτιση των εθνικών νομοθετικών και των κανονιστικών διατάξεων όσον αφορά την προστασία και την επιβολή των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, τη σύσταση και την ενίσχυση εθνικών γραφείων και άλλων φορέων στον κλάδο των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας, συμπεριλαμβανομένης της κατάρτισης του προσωπικού σχετικά με την επιβολή της εφαρμογής· επίσης, υποστήριξη για τη θέσπιση μέσω συνεργασίας μεταξύ των εν λόγω φορέων των μερών και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, με σκοπό επίσης τη διευκόλυνση της προσχώρησης και της συμμόρφωσης των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM στις Συνθήκες και τις Συμβάσεις που αναφέρονται στο παρόν τμήμα.

γ) Προσδιορισμός των προϊόντων που θα μπορούσαν να απολαύσουν προστασίας ως γεωγραφικές ενδείξεις και οποιεσδήποτε άλλες ενέργειες που στοχεύουν στην επίτευξη της προστασίας για τα εν λόγω προϊόντα ως γεωγραφικές ενδείξεις. Με αυτόν τον τρόπο, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δίνουν ιδιαίτερη προσοχή στην προώθηση και τη διατήρηση των τοπικών παραδοσιακών γνώσεων της βιοποικιλότητας μέσω της θέσπισης γεωγραφικών ενδείξεων.

δ) Εκπόνηση κωδίκων καλής συμπεριφοράς από εμπορικές ή επαγγελματικές ενώσεις ή οργανώσεις με σκοπό τη συνεισφορά στην επιβολή της εφαρμογής των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας σε διαβούλευση με τις αρμόδιες αρχές των μερών και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Δημόσιες συμβάσεις

Άρθρο 165

Γενικός στόχος

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της διαφάνειας των διαδικασιών με ανταγωνιστικές προσφορές για την οικονομική ανάπτυξη, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση των οικονομιών των κρατών CARIFORUM.

Άρθρο 166

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, νοούνται ως:

1. «δημόσιες συμβάσεις», κάθε είδος σύμβασης για προμήθεια εμπορευμάτων, υπηρεσιών ή συνδυασμού αυτών, συμπεριλαμβανομένων των εργασιών που αναλαμβάνουν οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων, οι οποίοι απαρτίζονται στο παράρτημα VI, για κυβερνητικούς σκοπούς, χωρίς να αποβλέπουν σε εμπορική μεταπώληση ούτε στην εφαρμογή τους για την παραγωγή εμπορευμάτων ή την παροχή

υπηρεσιών για εμπορική πώληση, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά. Οι δημόσιες συμβάσεις περιλαμβάνουν συμβάσεις που συνάπτονται υπό μορφή αγοράς, χρηματοδοτικής μίσθωσης, μίσθωσης ή πώλησης με δόσεις, με ή χωρίς προαίρεση αγοράς·

2. «φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων», οι φορείς των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM και του μέρους ΕΚ που απαρτίζονται στο παράρτημα VI και που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου·

3. «πάροχος», κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο ή δημόσιος φορέας ή ομάδα τέτοιων προσώπων ή φορέων υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή του μέρους ΕΚ που μπορεί να παρέχει εμπορεύματα, υπηρεσίες ή να εκτελεί εργασίες. Ο όρος αφορά επίσης τους παρόχους εμπορευμάτων και υπηρεσιών ή τους εργολήπτες·

4. «εξουσιοδοτημένος πάροχος», ο πάροχος που αναγνωρίζεται από φορέα που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης ότι έχει ικανοποιήσει τις προϋποθέσεις συμμετοχής·

5. «επιλέξιμος πάροχος», ο πάροχος που μπορεί να συμμετέχει στις ευκαιρίες ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων μέρους ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο και την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου·
6. «κατάλογος πολλαπλής χρήσης», κατάλογος των παρόχων για τους οποίους ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης έχει καταλήξει ότι πληρούν τους όρους για συμμετοχή στον εν λόγω κατάλογο, τον οποίο ο προβαίνων στη σύναψη σύμβασης φορέας προτίθεται να χρησιμοποιήσει περισσότερες από μία φορές·
7. «νομικό πρόσωπο», κάθε νομική οντότητα που έχει δεόντως συσταθεί ή με άλλο τρόπο οργανωθεί, βάσει του ισχύοντος δικαίου, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα, η οποία ανήκει στον ιδιωτικό ή στο δημόσιο τομέα, συμπεριλαμβανομένων των εταιρειών, των οικονομικών συνασπισμών μεγάλων επιχειρήσεων, των προσωπικών εταιρειών, των κοινών επιχειρήσεων, των ατομικών επιχειρήσεων ή των ενώσεων·
8. «νομικό πρόσωπο μέρους», κάθε νομικό πρόσωπο του οποίου η σύσταση ή η κατ' άλλο τρόπο οργάνωση διέπεται από το δίκαιο του μέρους ΕΚ ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM. Σε περίπτωση που τέτοιο νομικό πρόσωπο έχει μόνον την επίσημη έδρα ή την κεντρική διοίκησή του στο έδαφος ενός από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM ή του μέρους ΕΚ, δεν μπορεί να θεωρείται ως νομικό πρόσωπο μέρους, εκτός αν έχει αναλάβει ουσιαστικές επιχειρηματικές δραστηριότητες στο εν λόγω έδαφος·
9. «φυσικό πρόσωπο», υπήκοος κράτους μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, ανάλογα με την αντίστοιχη νομοθεσία·
10. «υπηρεσίες», μεταξύ άλλων οι κατασκευαστικές εταιρείες, εκτός εάν ορίζεται άλλως·
11. «γραπτά», κάθε διατύπωση πληροφορίας με λέξεις, αριθμούς, ή άλλα σύμβολα συμπεριλαμβανομένων των ηλεκτρονικών μέσων, που είναι δυνατό να αναγνωθούν, να αναπαραχθούν και να αποθηκευθούν·
12. «προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού», η προκήρυξη που δημοσιεύεται από φορέα που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης, με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλλουν αίτηση συμμετοχής, προσφορά, ή και τα δύο·
13. «διαγωνισμοί με ανοικτές διαδικασίες», οι διαγωνισμοί στο πλαίσιο των οποίων όλοι οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι μπορούν να υποβάλλουν προσφορά·
14. «διαγωνισμοί με κλειστές διαδικασίες», οι διαγωνισμοί στο πλαίσιο των οποίων σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου μπορούν να υποβάλλουν προσφορά μόνον οι εξουσιοδοτημένοι πάροχοι που καλούνται από τον προβαίνοντα στη σύναψη σύμβασης φορέα·
15. «διαδικασίες με διαπραγμάτευση», οι διαδικασίες στο πλαίσιο των οποίων οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων διαβουλεύονται με τους οικονομικούς φορείς της επιλογής τους και διαπραγματεύονται τους όρους της σύμβασης με έναν ή περισσότερους από αυτούς·
16. «τεχνικές προδιαγραφές», οι προδιαγραφές που καθορίζουν τα χαρακτηριστικά των προϊόντων ή των υπηρεσιών που πρόκειται να αποτελέσουν αντικείμενο προμήθειας, όπως η ποιότητα, η απόδοση, η ασφάλεια και οι διαστάσεις, τα σύμβολα, η ορολογία, η συσκευασία, η σήμανση και η τοποθέτηση ετικετών, ή οι διεργασίες και μεθόδους για την παραγωγή τους και οι απαιτήσεις σχετικά με τις διαδικασίες διαπίστωσης της συμμόρφωσης που προβλέπονται από τους φορείς που προβαίνουν στην προμήθεια, οι οποίοι καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο·
17. «αντισταθμιστικές ρήτρες» στις δημόσιες συμβάσεις, οιοδήποτε προϋποθέσεις ή δεσμεύσεις που ενθαρρύνουν την τοπική ανάπτυξη ή και τη βελτίωση του ισοζυγίου πληρωμών, όπως η χρήση τοπικού περιεχομένου, η χορήγηση αδειών εκμετάλλευσης τεχνολογίας, οι επενδύσεις, το αντισταθμιστικό εμπόριο και οι παρόμοιες ενέργειες.

Άρθρο 167

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου εφαρμόζονται μόνο στους φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων, οι οποίοι παρατίθενται στο παράρτημα VI και σε σχέση με τις προμήθειες άνω των ορίων που καθορίζονται στο εν λόγω παράρτημα.

2. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε η προμήθεια από τους οικείους φορείς που καλύπτεται στο παρόν κεφάλαιο να πραγματοποιείται με διαφάνεια σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος κεφαλαίου και των σχετικών παραρτημάτων με ίση μεταχείριση οποιουδήποτε επιλέξιμου παρόχου είτε από τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM είτε από το μέρος ΕΚ σύμφωνα με την αρχή του ανοικτού και αποτελεσματικού ανταγωνισμού.

Α. Υποστήριξη της δημιουργίας περιφερειακών αγορών δημοσίων συμβάσεων

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν την οικονομική σημασία της εδραίωνης ανταγωνιστικών περιφερειακών αγορών δημοσίων συμβάσεων.

2. α) Σε ό,τι αφορά κάθε μέτρο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις καλυπτόμενων μερών, κάθε υπογράφον κράτος CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένων των οικείων φορέων που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων, καταβάλλει προσπάθειες να μη μεταχειρίζεται πάροχο με έδρα σε κράτος CARIFORUM λιγότερο ευνοϊκά από άλλο πάροχο με τοπική έδρα.

β) Σε ό,τι αφορά κάθε μέτρο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις καλυπτόμενων μερών, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένων των οικείων φορέων που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων:

i) καταβάλλουν προσπάθειες να μην εφαρμόζουν διακριτική μεταχείριση έναντι παρόχου με έδρα σε οποιοδήποτε από τα μέρη λόγω του γεγονότος ότι τα εμπορεύματα ή οι υπηρεσίες που παρέχονται από τον εν λόγω πάροχο στο πλαίσιο συγκεκριμένης σύμβασης αποτελούν εμπορεύματα ή υπηρεσίες του άλλου μέρους·

ii) δεν επιφυλάσσουν σε πάροχο με τοπική έδρα μεταχείριση λιγότερο ευνοϊκή από αυτήν που έχουν σε άλλο πάροχο με τοπική έδρα ανάλογα με το βαθμό ξένης

συμμετοχής ή ιδιοκτησίας από φορείς ή υπηκόους οιοδήποτε υπογράφοντος κράτους CARIFORUM ή του μέρους ΕΚ.

3. Με την επιφύλαξη της παραγράφου Α.4, κάθε μέρος, συμπεριλαμβανομένων των οικείων φορέων που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων, επιφυλάσσει, σε ό,τι αφορά κάθε μέτρο σχετικά με τις δημόσιες συμβάσεις καλυπτόμενων μερών, για τα εμπορεύματα και τις υπηρεσίες του άλλου μέρους και για τους παρόχους του άλλου μέρους που διαθέτει τα εμπορεύματα ή τις υπηρεσίες οιοδήποτε μέρους, μεταχείριση η οποία δεν είναι λιγότερο ευνοϊκή με τη μεταχείριση του μέρους, συμπεριλαμβανομένων των οικείων φορέων που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων, ως προς τα εγχώρια αγαθά, τις υπηρεσίες και τους παρόχους.

4. Τα μέρη δεν υποχρεούνται να παρέχουν τη μεταχείριση που προβλέπεται στην παράγραφο Α.3, εκτός αν έχει ληφθεί σχετική απόφαση από το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-ΕΚ. Η εν λόγω απόφαση μπορεί να καθορίζει σε ποιες δημόσιες συμβάσεις και υπό ποιες συνθήκες μπορεί να εφαρμόζεται η αναφερόμενη στην παράγραφο Α.3 μεταχείριση από κάθε μέρος.

Β. Κανόνες αποτίμησης

Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων δεν προβαίνουν σε μέθοδο αποτίμησης, ούτε σε καταμερισμό της δημόσιας σύμβασης, με σκοπό να αποφύγουν την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου. Η αποτίμηση λαμβάνει υπόψη όλες τις μορφές αποζημίωσης, όπως ασφάλιστρα, τέλη, προμήθειες και τόκους.

Γ. Εξαιρέσεις

1. Καμία διάταξη του παρόντος κεφαλαίου δεν θεωρείται ότι εμποδίζει υπογράφων κράτος CARIFORUM ή το μέρος ΕΚ από την επιβολή ή την επιβολή της εφαρμογής μέτρων που αφορούν εμπορεύματα ή υπηρεσίες ατόμων με αναπηρία, φιλικών προς τα άτομα με αναπηρία ή εργασιών στις φυλακές.

2. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στις ακόλουθες πράξεις:

- α) για την απόκτηση ή μίσθωση γηπέδων, υφιστάμενων κτιρίων ή άλλης ακίνητης περιουσίας ή των σχετικών δικαιωμάτων·
- β) εξωσυμβατικές συμφωνίες ή οποιαδήποτε μορφή ενίσχυσης που παρέχεται από μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM, συμπεριλαμβανομένων των συμφωνιών συνεργασίας, των επιχορηγήσεων, των δανείων, της εισφοράς στο κεφάλαιο, των εγγυήσεων και των φορολογικών κινήτρων·
- γ) προμήθεια ή αγορά των υπηρεσιών για φορολογικές υπηρεσίες ή το θεματοφυλάκιο, υπηρεσιών εκκαθάρισης και διαχείρισης για δημοσιονομικούς οργανισμούς, ή υπηρεσίες που αφορούν την πώληση, την απόσβεση και τη διανομή τίτλων δημοσίου χρέους, συμπεριλαμβανομένων των δανείων και των κρατικών ομολόγων, των εντόκων γραμματίων, και άλλων τίτλων·
- δ) αγορά, ανάπτυξη, παραγωγή ή συμπαραγωγή προγραμμάτων που προορίζονται για μετάδοση από ραδιοηλεκτρικούς οργανισμούς καθώς και συμβάσεις για τον χρόνο μετάδοσης·
- ε) υπηρεσίες διατήρησης και συμβιβασμού·

- στ) δημόσιες συμβάσεις εργασίας·
- ζ) υπηρεσίες έρευνας και ανάπτυξης·
- η) προμήθεια γεωργικών προϊόντων στο πλαίσιο προγραμμάτων γεωργικής στήριξης και προγραμμάτων επιστημονικής βοήθειας·
- θ) διακυβερνητική προμήθεια·
- ι) προμήθεια:
 - i) με άμεσο στόχο την παροχή διεθνούς ενίσχυσης, συμπεριλαμβανομένης της αναπτυξιακής βοήθειας·
 - ii) που προβλέπεται στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας ή προϋπόθεσης διεθνούς συμφωνίας που αφορά τη στάθμευση στρατιωτικών δυνάμεων ή την κοινή εφαρμογή σχεδίων μέρους ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM με μη μέρος·
 - iii) προς υποστήριξη των στρατιωτικών δυνάμεων που βρίσκονται εκτός του εδάφους ενδιαφερομένου μέρους ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM·
 - iv) στο πλαίσιο συγκεκριμένης διαδικασίας ή προϋπόθεσης διεθνούς οργανισμού που χρηματοδοτείται από διεθνείς επιχορηγήσεις, δάνεια, ή άλλη μορφή ενίσχυσης, εφόσον η διαδικασία ή η προϋπόθεση που εφαρμόζεται δεν συνάδει με το παρόν κεφάλαιο.

Άρθρο 168

Διαφάνεια των δημόσιων συμβάσεων

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 180 παράγραφος 4, κάθε μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δημοσιεύει εγκαίρως όλους τους νόμους, κανονισμούς, τις δικαστικές αποφάσεις, τις διοικητικές αποφάσεις γενικής ισχύος και τις διαδικασίες που αφορούν τις δημόσιες συμβάσεις που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, καθώς και τις μεμονωμένες εταιρείες δημοσίων συμβάσεων, στις κατάλληλες δημοσιεύσεις που αναφέρονται στο παράρτημα VII, συμπεριλαμβανομένων των επίσημα αναγνωρισμένων ηλεκτρονικών μέσων. Κάθε μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM δημοσιεύει έγκαιρα κατά τον ίδιο τρόπο όλες τις τροποποιήσεις στα λόγω μέτρα, και, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, ενημερώνει τα άλλα μέρη για τυχόν τροποποιήσεις.

2. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM υποχρεούνται να διασφαλίζουν ότι οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη σύμβασης πραγματοποιούν αποτελεσματική ενημέρωση σχετικά με τις ευκαιρίες υποβολής προσφορών στο πλαίσιο των σχετικών διαδικασιών, παρέχοντας στους επιλέξιμους παρόχους όλες τις πληροφορίες που απαιτούνται για τη συμμετοχή στην εν λόγω διαδικασία. Κάθε μέρος συγκροτεί και διατηρεί ιδιαίτερη κατάλληλη διευκόλυνση σε απευθείας σύνδεση για την προώθηση της αποτελεσματικής διάδοσης των ευκαιριών για δημόσιες συμβάσεις.

- α) Η τεκμηρίωση υποβολής προσφορών που παρέχεται στους παρόχους περιλαμβάνει όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που τους επιτρέπουν να υποβάλλουν τις κατάλληλες προσφορές.

β) Στις περιπτώσεις που οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων δεν προσφέρουν ελεύθερη άμεση πρόσβαση σε όλα τα έγγραφα για την υποβολή προσφορών και σε άλλα δικαιολογητικά έγγραφα με ηλεκτρονικά μέσα, οι φορείς παρέχουν αμέσως την τεκμηρίωση για την υποβολή προσφορών κατόπιν αίτησης οιασδήποτε επιπέδου παρόχου των μερών.

3. Για κάθε σύμβαση που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων, εκτός αν προβλέπεται άλλως, δημοσιεύουν εκ των προτέρων προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού. Διατίθεται πρόσβαση σε κάθε προκήρυξη καθόλη τη διάρκεια της προθεσμίας που καθορίζεται για την υποβολή προσφορών σχετικά με το συγκεκριμένο διαγωνισμό.

4. Κάθε προκήρυξη σχεδιαζόμενου διαγωνισμού περιλαμβάνει τουλάχιστον τις εξής πληροφορίες:

- α) επωνυμία, ταχυδρομική διεύθυνση, αριθμό φαξ, ηλεκτρονική διεύθυνση (εφόσον διατίθεται) του φορέα που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης και, εφόσον διαφέρει, διεύθυνση στην οποία μπορούν να αποστέλλονται όλα τα έγγραφα σχετικά με το διαγωνισμό·
- β) την επιλεγείσα διαδικασία διαγωνισμού και το είδος της σύμβασης·
- γ) περιγραφή του προβλεπόμενου διαγωνισμού, καθώς και τις ουσιώδεις προϋποθέσεις που πρέπει να πληροί η σύμβαση·
- δ) κάθε όρο που πρέπει να πληρούν οι πάροχοι για συμμετοχή στο διαγωνισμό·
- ε) προθεσμίες υποβολής προσφορών και, κατά περίπτωση, τυχόν προθεσμίες υποβολής αιτήσεων συμμετοχής στο διαγωνισμό·
- στ) όλα τα κύρια κριτήρια για την ανάθεση της σύμβασης, και
- ζ) εάν είναι δυνατόν, τους όρους πληρωμής και κάθε άλλο όρο.

5. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων ενθαρρύνονται να δημοσιεύουν όσο το δυνατόν νωρίτερα κάθε δημοσιονομικό έτος ανακοίνωση σχετικά με τους προβλεπόμενους διαγωνισμούς. Η ανακοίνωση αυτή θα πρέπει να περιλαμβάνει το αντικείμενο του διαγωνισμού και την προβλεπόμενη ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης του προβλεπόμενου διαγωνισμού.

6. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων και λειτουργούν στο πλαίσιο των επιχειρήσεων κοινής ωφελείας μπορούν να χρησιμοποιούν την εν λόγω ανακοίνωση σχετικά με τον προγραμματισμό τους για τους διαγωνισμούς ως ανακοίνωση προβλεπόμενου διαγωνισμού, με την προϋπόθεση ότι περιλαμβάνει όσο το δυνατόν περισσότερες από τις πληροφορίες που παρατίθενται στην παράγραφο 4, καθώς και δήλωση σύμφωνα με την οποία οι πάροχοι πρέπει να εκφράζουν το ενδιαφέρον τους για το διαγωνισμό στο σχετικό φορέα.

2. Τα μέρη ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε οι οικείες νομικές και κανονιστικές διατάξεις να περιγράφουν σαφώς τους όρους σύμφωνα με τους οποίους οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη δημοσίων συμβάσεων μπορούν να εφαρμόζουν διαδικασίες προσφοράς με διαπραγμάτευση. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων δεν εφαρμόζουν τις εν λόγω μεθόδους με σκοπό τον περιορισμό της αδιαφανούς συμμετοχής στη διαδικασία του διαγωνισμού.

3. Κατά τη διεξαγωγή διαγωνισμού με ηλεκτρονικά μέσα, ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης:

- α) εξασφαλίζει ότι ο διαγωνισμός διεξάγεται με τη χρήση γενικά διαθέσιμων και διαλειτουργικών προϊόντων και λογισμικού τεχνολογίας της πληροφορίας, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αφορούν την επαλήθευση και την κρυπτογράφηση των πληροφοριών· και
- β) διατηρούν μηχανισμούς που εξασφαλίζουν την προστασία και την πρόληψη της μη ενδεδειγμένης πρόσβασης στις αιτήσεις συμμετοχής και στις προσφορές.

Άρθρο 170

Διαγωνισμοί με κλειστές διαδικασίες

1. Στις περιπτώσεις που εφαρμόζονται κλειστές διαδικασίες προσφοράς, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων:

- α) δημοσιεύουν προκηρύξεις προβλεπόμενου διαγωνισμού·
- β) με την προκήρυξη του προβλεπόμενου διαγωνισμού, καλούν τους επιλέξιμους παρόχους να υποβάλουν αίτηση συμμετοχής·
- γ) επιλέγουν τους παρόχους προς συμμετοχή στο διαγωνισμό με κλειστές διαδικασίες με δίκαιο τρόπο· και
- δ) επισημαίνουν την προθεσμία για την υποβολή αιτήσεων συμμετοχής.

2. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη σύμβασης αναγνωρίζουν ως εξουσιοδοτημένους παρόχους όλους τους παρόχους που καλύπτουν τους όρους συμμετοχής στο συγκεκριμένο διαγωνισμό, εκτός αν ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης δηλώσει στο πλαίσιο της προκήρυξης ή, εφόσον διατίθενται δημοσίως, στην τεκμηρίωση για το διαγωνισμό, κάθε περιορισμό στον αριθμό των παρόχων που μπορούν να υποβάλλουν προσφορά και τα αντικειμενικά κριτήρια για τον εν λόγω περιορισμό.

3. Στις περιπτώσεις που η τεκμηρίωση για το διαγωνισμό δεν διατίθεται δημόσια από την ημερομηνία δημοσίευσης της προκήρυξης που αναφέρεται στην παράγραφο 1, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μεριμνούν ώστε τα εν λόγω έγγραφα να διατίθενται ταυτόχρονα σε όλους τους εξουσιοδοτημένους επιλέξιμους παρόχους.

Άρθρο 169

Μέθοδοι σύναψης συμβάσεων

1. Με την επιφύλαξη της μεθόδου σύναψης δημοσίων συμβάσεων που εφαρμόζεται για οποιοδήποτε συγκεκριμένο διαγωνισμό, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μεριμνούν ώστε οι εν λόγω μέθοδοι να καθορίζονται στην προκήρυξη του σχεδιαζόμενου διαγωνισμού ή στα έγγραφα υποβολής προσφορών.

Άρθρο 171

Διαγωνισμοί με διαδικασίες με διαπραγμάτευση

1. Κατά την εφαρμογή των διαδικασιών με διαπραγμάτευση, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη σύμβασης μπορούν να επιλέγουν να μην εφαρμόζουν το άρθρο 168, το άρθρο 169 παράγραφοι 1 και 3, το άρθρο 170, το άρθρο 173 παράγραφος 1 και τα άρθρα 174, 175, 176 και 178.

2. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μπορούν να αναθέτουν τις δημόσιες συμβάσεις με διαδικασίες με διαπραγμάτευση, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

- α) όταν δεν έχουν υποβληθεί κατάλληλες προσφορές στο πλαίσιο διαγωνισμού με ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες, υπό τον όρο ότι οι απαιτήσεις της αρχικής προσφοράς δεν έχουν τροποποιηθεί ουσιαστικά·
- β) όταν, για λόγους τεχνικούς, καλλιτεχνικούς ή σχετικούς με την προστασία αποκλειστικών δικαιωμάτων, η σύμβαση μπορεί να εκτελεσθεί μόνον από συγκεκριμένο πάροχο και δεν υπάρχει λογική εναλλακτική λύση ή υποκατάστατο·
- γ) όταν, για λόγους εξαιρετικά έκτακτης ανάγκης που προκύπτει λόγω απρόβλεπτων για το φορέα γεγονότων, τα προϊόντα ή οι υπηρεσίες δεν μπορούσαν να παρασχεθούν εμπρόθεσμα μέσω διαγωνισμών με ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες·
- δ) για συμπληρωματικές παραδόσεις εμπορευμάτων ή υπηρεσιών από τον αρχικό πάροχο, όταν η αλλαγή του παρόχου θα υποχρέωνε το φορέα να προβεί στη σύναψη σύμβασης για να προμηθευτεί εξοπλισμό ή υπηρεσίες που δεν πληρούν τις απαιτήσεις αμοιβαίας αντικατάστασης με τον ήδη υπάρχοντα εξοπλισμό, ή υπηρεσίες που εντάσσονται στο πλαίσιο της αρχικής προσφοράς και ο εν λόγω διαχωρισμός θα προκαλούσε σημαντικές δυσλειτουργίες ή ουσιαστική αλληλεπικάλυψη του κόστους για το φορέα που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης·
- ε) όταν κάποιος φορέας προμηθεύεται πρωτότυπα ή το πρώτο αντίγραφο προϊόντος ή υπηρεσίας, που έχουν αναπτυχθεί μετά από αίτησή του κατά τη διάρκεια και για το σκοπό συγκεκριμένης σύμβασης για έρευνα, πείραμα, μελέτη ή πρωτότυπη ανάπτυξη·
- στ) όταν πρόσθετες υπηρεσίες που δεν περιλαμβάνονταν στην αρχική σύμβαση αλλά που βρίσκονταν εντός των στόχων των αρχικών εγγράφων του διαγωνισμού, έχουν καταστεί, λόγω απρόβλεπτων περιστάσεων, αναγκαίες για την ολοκλήρωση των υπηρεσιών που περιγράφονται σε αυτήν· Ωστόσο, η συνολική αξία των συμβάσεων που ανατίθενται για τις πρόσθετες υπηρεσίες δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50 % του ποσού της κύριας σύμβασης·
- ζ) για νέες υπηρεσίες που συνίστανται στην επανάληψη παρόμοιων υπηρεσιών, οι οποίες συμμορφώνονται με βασικό σχέδιο για το οποίο ανατέθηκε η αρχική σύμβαση μετά από ανοικτές ή κλειστές διαδικασίες διαγωνισμού, και για τις οποίες ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης είχε επισημάνει στην προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού ότι ενδέχεται να εφαρμοσθούν διαδικασίες με διαπραγμάτευση κατά την ανάθεση συμβάσεων για τις εν λόγω νέες υπηρεσίες·
- η) για προϊόντα που αγοράζονται από αγορά εμπορευμάτων·
- θ) στην περίπτωση συμβάσεων που ανατίθενται σε νικητή διαγωνισμού σχεδίου· όταν υπάρχουν αρκετοί επιτυχείς υποψήφιοι, καλούνται να συμμετάσχουν στις διαπραγματεύσεις σύμφωνα με την προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού ή τα έγγραφα του διαγωνισμού· και
- ι) για αγορές που πραγματοποιούνται υπό εξαιρετικά ευνοϊκές προϋποθέσεις, οι οποίες προκύπτουν μόνον εντός πολύ

σύντομου χρονικού διαστήματος στην περίπτωση ασυνήθιστης διάθεσης π.χ. από εκκαθάριση, διαχείριση περιουσίας ή πτώχευση και όχι για συνήθεις αγορές από τακτικούς παρόχους.

Άρθρο 172

Κανόνες καταγωγής

Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεν εφαρμόζουν τους κανόνες καταγωγής σε εμπορεύματα ή υπηρεσίες που εισάγονται ή παρέχονται από το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, καθώς ενδέχεται να διαφέρουν από τους κανόνες καταγωγής που εφαρμόζονται παράλληλα στο κανονικό πλαίσιο του εμπορίου σε εισαγωγές ή προμήθειες των ιδίων εμπορευμάτων ή υπηρεσιών από το ίδιο υπογράφον κράτος CARIFORUM ή το μέρος ΕΚ.

Άρθρο 173

Τεχνικές προδιαγραφές

1. Για τους σκοπούς του παρόντος κεφαλαίου, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μεριμνούν ώστε οι τεχνικές προδιαγραφές που εφαρμόζονται ή προβλέπονται προς εφαρμογή σε διαδικασία διαγωνισμού, η οποία καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο, να καθορίζονται στις προκηρύξεις προβλεπόμενου διαγωνισμού ή/και στα έγγραφα του διαγωνισμού.
2. Φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης δεν αναζητά ή δεν αποδέχεται, κατά τρόπο που να παρακωλύει τον ανταγωνισμό, συμβουλές που ενδέχεται να χρησιμοποιηθούν κατά την εκπόνηση ή τη θέσπιση οποιασδήποτε τεχνικής προδιαγραφής για συγκεκριμένο διαγωνισμό από πρόσωπο που μπορεί να έχει εμπορικό συμφέρον από το διαγωνισμό.
3. Κατά τον καθορισμό των τεχνικών προδιαγραφών για τα παρεχόμενα εμπορεύματα ή τις παρεχόμενες υπηρεσίες, ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης, κατά περίπτωση:
 - α) καθορίζει τις τεχνικές προδιαγραφές, σε σχέση με τις επιδόσεις και τις λειτουργικές απαιτήσεις, και δεν επικεντρώνεται στο σχέδιο ή τα περιγραφικά πρότυπα· και
 - β) βασίζει τις τεχνικές προδιαγραφές στα διεθνή πρότυπα, εφόσον υπάρχουν· σε διαφορετική περίπτωση, επιλέγει εθνικούς τεχνικούς κανονισμούς, αναγνωρισμένα εθνικά πρότυπα ή κώδικες κατασκευής.
4. Στις περιπτώσεις που χρησιμοποιούνται σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά για τις τεχνικές προδιαγραφές, ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης, κατά περίπτωση, περιλαμβάνει σχετική διατύπωση όπως π.χ. «ή ισοδύναμο» στις τεχνικές προδιαγραφές και εξετάζει προσφορές που καλύπτουν με πρόδηλο τρόπο τα απαιτούμενα σχεδιαστικά ή περιγραφικά χαρακτηριστικά και που είναι κατάλληλα για τον προβλεπόμενο σκοπό.
5. Κάθε φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης δεν καθορίζει τεχνικές προδιαγραφές που απαιτούν ή αναφέρονται σε συγκεκριμένο εμπορικό σήμα ή εμπορική ονομασία, δίπλωμα ευρεσιτεχνίας, δικαίωμα δημιουργού, σχέδιο ή τύπο, συγκεκριμένη

καταγωγή, παραγωγή ή προμηθευτή, εκτός αν δεν υπάρχει άλλος αρκετά ακριβής ή κατανοητός τρόπος περιγραφής των απαιτήσεων του διαγωνισμού και υπό την προϋπόθεση ότι διατυπώσεις όπως π.χ. «ή ισοδύναμο» περιλαμβάνονται στα έγγραφα διαγωνισμού.

Άρθρο 174

Προεπιλογή των παρόχων

1. Σε ό,τι αφορά τους διαγωνισμούς που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μεριμνούν ώστε κάθε όρος και κριτήριο συμμετοχής σε διαδικασία ανάθεσης δημόσιας σύμβασης να κοινοποιούνται εκ των προτέρων με την προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού ή τα έγγραφα του διαγωνισμού. Οι εν λόγω όροι και τα κριτήρια περιορίζονται στα ουσιώδη ώστε να εξασφαλιστεί ότι ο υποψήφιος πάροχος έχει τη δυνατότητα να εκτελέσει την εν λόγω σύμβαση.

2. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM και το μέρος ΕΚ δεν μπορούν να θέτουν ως προϋπόθεση συμμετοχής παρόχου σε διαγωνισμό την απαίτηση να έχουν ανατεθεί στον εν λόγω πάροχο στο παρελθόν μία ή περισσότερες συμβάσεις από φορέα του εν λόγω μέρους ή του κράτους ή να διαθέτει ο πάροχος προηγούμενη επαγγελματική πείρα στο έδαφος του εν λόγω μέρους. Η παρούσα παράγραφος δεν εφαρμόζεται για τους διαγωνισμούς που αφορούν έρευνες και μελέτες κοινωνικού αντίκτυπου.

3. Ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης βασίζει την αξιολόγηση του ως προς τις χρηματοοικονομικές, τις εμπορικές ή τις τεχνικές ικανότητες του παρόχου στους όρους που έχει καθορίσει εκ των προτέρων σε προκηρύξεις ή έγγραφα διαγωνισμού.

4. Καμία διάταξη του παρόντος άρθρου δεν εμποδίζει την εξαίρεση οιοσδήποτε παρόχου για λόγους όπως η πτώχευση ή οι ψευδείς δηλώσεις ή η καταδίκη για σοβαρό έγκλημα.

5. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μπορούν να διατηρούν κατάλογο πολλαπλής χρήσης με την προϋπόθεση ότι η σχετική ανακοίνωση με την οποία καλούνται οι ενδιαφερόμενοι πάροχοι να υποβάλλουν αίτηση για συμπερίληψη στον κατάλογο:

α) δημοσιεύεται ετησίως και

β) εφόσον δημοσιεύεται με τα ηλεκτρονικά μέσα, διατίθεται σε συνεχή βάση με ένα από τα κατάλληλα μέσα που απαριθμούνται στο παράρτημα VII.

6. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μεριμνούν ώστε οι πάροχοι να μπορούν να υποβάλλουν αίτηση προσπαλογής ανά πάσα στιγμή με βάση τη δημοσίευση ανακοίνωσης με την οποία καλούνται οι πάροχοι να υποβάλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν στον κατάλογο, η οποία περιέχει τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) περιγραφή των εμπορευμάτων και των υπηρεσιών, ή των κατηγοριών τους, που καθιστούν δυνατή τη χρήση του καταλόγου·

β) τους όρους συμμετοχής που πρέπει να πληρούν οι πάροχοι και τις μεθόδους που πρέπει να εφαρμόσει ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης ώστε να εξακριβώσει ότι ένας πάροχος καλύπτει τους όρους·

γ) την επωνυμία και τη διεύθυνση του φορέα που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης, καθώς και άλλες απαιτούμενες πληροφορίες επαφής με το φορέα για τη διαβίβαση όλων των σχετικών εγγράφων που αφορούν τον κατάλογο· και

δ) την περίοδο ισχύος του καταλόγου και τα μέσα για την ανανέωση ή τη λήξη ισχύος του, ή εφόσον δεν προβλέπεται περίοδος ισχύος, επισήμανση του τρόπου με τον οποίο θα ανακοινωθεί η λήξη ισχύος του καταλόγου.

Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων περιλαμβάνουν στον κατάλογο όλους τους εξουσιοδοτημένους παρόχους εντός εύλογα σύντομου χρονικού διαστήματος.

7. Στην περίπτωση που μη εξουσιοδοτημένος πάροχος υποβάλλει αίτηση συμμετοχής και όλα τα σχετικά απαιτούμενα έγγραφα εντός της σχετικής προθεσμίας, ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης, ανεξάρτητα από το γεγονός εάν χρησιμοποιεί κατάλογο πολλαπλής χρήσης, εξετάζει και κάνει δεκτή την αίτηση του παρόχου για συμμετοχή, εκτός εάν, λόγω της πολυπλοκότητας του διαγωνισμού, ο φορέας δεν μπορεί να διεκπεραιώσει την εξέταση της αίτησης. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων μεριμνούν ώστε ο πάροχος που έχει υποβάλει αίτηση για να συμπεριληφθεί στον κατάλογο να ενημερώνεται έγκαιρα για τη σχετική απόφαση.

8. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων και λειτουργούν στον τομέα των επιχειρήσεων κοινής ωφέλειας μπορούν να χρησιμοποιούν προκήρυξη με την οποία καλούνται οι πάροχοι να υποβάλλουν αίτηση για να συμπεριληφθούν σε κατάλογο πολλαπλής χρήσης ως προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού και μπορούν να απορρίπτουν τις αιτήσεις συμμετοχής υποψηφίων που δεν έχουν λάβει ακόμα επιβεβαίωση της επιλεξιμότητας συμμετοχής στο διαγωνισμό, καθώς ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης δεν είχε αρκετό χρόνο στη διάθεσή του ώστε να εξετάσει την αίτηση.

Άρθρο 175

Διαπραγματεύσεις

1. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM και το μέρος ΕΚ μπορούν να προβλέπουν τη διεξαγωγή διαπραγματεύσεων από τους οικείους φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων:

α) στο πλαίσιο προμηθειών για τις οποίες έχει επισημανθεί τέτοιου είδους πρόθεση στην προκήρυξη του προβλεπόμενου διαγωνισμού· ή

β) όταν από την αξιολόγηση προκύπτει ότι καμία προσφορά δεν διαθέτει σαφώς τα περισσότερα πλεονεκτήματα όσον αφορά τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη του προβλεπόμενου διαγωνισμού ή στα έγγραφα του διαγωνισμού.

2. Ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης:

α) εξασφαλίζει ότι κάθε αποκλεισμός παρόχων στο πλαίσιο διαπραγματεύσεων διενεργείται σύμφωνα με τα κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού ή στα έγγραφα του διαγωνισμού· και

β) όταν ολοκληρώνονται οι διαπραγματεύσεις, ορίζει κοινή προθεσμία για τους υπόλοιπους παρόχους ώστε να υποβάλλουν τυχόν νέες ή αναθεωρημένες προσφορές.

Άρθρο 176

Άνοιγμα προσφορών και ανάθεση συμβάσεων

1. Όλες οι προσφορές στο πλαίσιο ανοιχτών ή κλειστών διαδικασιών από φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων

παραλαμβάνονται και ανοίγονται σύμφωνα με διαδικασίες και προϋποθέσεις που εξασφαλίζουν την αμεροληψία και τη διαφάνεια της διαδικασίας.

2. Εκτός εάν ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης αποφασίσει ότι δεν είναι προς το δημόσιο συμφέρον η ανάθεση της σύμβασης, αναθέτει τη σύμβαση στον πάροχο για το οποίο έχει προσδιορισθεί, βάσει των πληροφοριών που υποβλήθηκαν, ότι είναι πλήρως ικανός να αναλάβει τη σύμβαση και του οποίου η προσφορά είναι είτε η χαμηλότερη προσφορά είτε η προσφορά που σύμφωνα με τα συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης που περιλαμβάνονται στην προκήρυξη ή στα έγγραφα του διαγωνισμού θεωρείται η πλέον συμφέρουσα. Η ανάθεση πραγματοποιείται σύμφωνα με τα κριτήρια και τις βασικές προϋποθέσεις που καθορίζονται στην προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού ή στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Άρθρο 177

Ενημέρωση σχετικά με την ανάθεση συμβάσεων

1. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε οι οικείοι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων να προβλέπουν την αποτελεσματική διάδοση των αποτελεσμάτων των διαδικασιών ανάθεσης δημοσίων συμβάσεων.

2. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη σύμβασης ενημερώνουν άμεσα τους παρόχους σχετικά με αποφάσεις που αφορούν την ανάθεση της σύμβασης και, κατόπιν αιτήματος, γραπτά. Κατόπιν αιτήματος, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων ενημερώνουν κάθε μη επιλέξιμο πάροχο για τους λόγους απόρριψης της προσφοράς του και για τα σχετικά πλεονεκτήματα της προσφοράς του επιλέξιμου παρόχου.

3. Οι φορείς μπορούν να αποφασίζουν να μην κοινοποιούν ορισμένες πληροφορίες για την ανάθεση των συμβάσεων σε περίπτωση που τούτο θα παρακώλυε την εφαρμογή της νομοθεσίας ή θα έβλαπτε το δημόσιο συμφέρον ή θα έδιγε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα των παρόχων ή το δεμιτό ανταγωνισμό μεταξύ τους.

4. Με την επιφύλαξη του άρθρου 180 παράγραφος 4, το αργότερο εβδομήντα δύο (72) ημέρες μετά την ανάθεση κάθε σύμβασης που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο, ο φορέας που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης δημοσιεύει σχετική ανακοίνωση στο κατάλληλο έντυπο ή το ηλεκτρονικό μέσο που παρατίθεται στο παράρτημα VII. Όταν χρησιμοποιείται μόνο ηλεκτρονικό μέσο, οι πληροφορίες παραμένουν άμεσα προσβάσιμες για εύλογη χρονική περίοδο. Η εν λόγω ανακοίνωση περιλαμβάνει τουλάχιστον τις παρακάτω πληροφορίες:

- α) περιγραφή των εμπορευμάτων ή των υπηρεσιών που παρασχέθηκαν·
- β) επωνυμία και διεύθυνση του φορέα που προβαίνει στη σύναψη σύμβασης·
- γ) επωνυμία και διεύθυνση του επιλέξιμου παρόχου·
- δ) αξία της επιλέξιμης προσφοράς ή υψηλότερη και χαμηλότερη προσφορά που ελήφθησαν υπόψη για την ανάθεση της σύμβασης·
- ε) ημερομηνία ανάθεσης· και
- στ) μέθοδος σύναψης σύμβασης που χρησιμοποιήθηκε και στις περιπτώσεις που εφαρμόστηκαν διαδικασίες με διαπραγμα-

τευση, περιγραφή των περιστάσεων που δικαιολογούν την εφαρμογή της εν λόγω διαδικασίας.

Άρθρο 178

Προθεσμίες

1. Κατά τον καθορισμό οιασδήποτε προθεσμίων προς εφαρμογή στο πλαίσιο του διαγωνισμού που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο, οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων σύμφωνα με τις δικές τους εύλογες ανάγκες, λαμβάνουν υπόψη παράγοντες όπως η πολυπλοκότητα του προβλεπόμενου διαγωνισμού και ο συνήθης απαιτούμενος χρόνος διαβίβασης των προσφορών.

2. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM εξασφαλίζουν ότι οι εν λόγω φορείς λαμβάνουν δεδντως υπόψη τις καθυστερήσεις της δημοσίευσης, όταν καθορίζουν την καταληκτική ημερομηνία για την παραλαβή των προσφορών ή των αιτήσεων συμμετοχής ή προεπιλογής για έγγραφη στον κατάλογο προμηθευτών. Οι εν λόγω προθεσμίες, συμπεριλαμβανομένης οιασδήποτε παράτασης, είναι κοινές για όλους τους ενδιαφερόμενους συμμετέχοντες παρόχους.

3. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων καθορίζουν σαφώς τις προθεσμίες που εφαρμόζονται σε κάθε συγκεκριμένο διαγωνισμό στην προκήρυξη προβλεπόμενου διαγωνισμού και/ή στα έγγραφα του διαγωνισμού.

Άρθρο 179

Διαδικασίες προσφυγών

1. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προβλέπουν διαφανείς, έγκαιρες, αμερόληπτες και αποτελεσματικές διαδικασίες ώστε να μπορούν οι πάροχοι να θέτουν υπό αμφισβήτηση εγχώρια μέτρα εφαρμογής του παρόντος κεφαλαίου στο πλαίσιο διαγωνισμών επί των οποίων έχουν ή είχαν, νόμιμο εμπορικό συμφέρον. Προς το σκοπό αυτό, κάθε μέρος ή υπογράφον κράτος CARIFORUM, επιλέγει, προσδιορίζει ή ορίζει τουλάχιστον μια αμερόληπτη διοικητική ή δικαστική αρχή που είναι ανεξάρτητη από τους οικείους φορείς, για την παραλαβή και την εξέταση προσφυγής από πάροχο που προκύπτει στο πλαίσιο κλειστών διαδικασιών διαγωνισμού.

2. Σε κάθε πάροχο χορηγείται επαρκής χρονική περίοδος για την προετοιμασία και την υποβολή προσφυγής από τη στιγμή που η βάση της προσφυγής έχει γίνει γνωστή ή θα πρέπει εύλογα να έχει γίνει γνωστή στον πάροχο. Η παρούσα παράγραφος δεν εμποδίζει τα μέρη ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να υποχρεώνουν τους ενάγοντες να υποβάλλουν τις καταγγελίες τους εντός εύλογης χρονικής περιόδου εφόσον η διάρκεια της λόγω περιόδου κοινοποιείται εκ των προτέρων.

3. Οι φορείς που προβαίνουν στη σύναψη συμβάσεων εξασφαλίζουν τη δυνατότητά τους να ανταποκριθούν σε αιτήσεις επανεξέτασης με τη διατήρηση σχετικού αρχείου για κάθε διαδικασία διαγωνισμού που καλύπτεται από το παρόν κεφάλαιο.

4. Οι διαδικασίες προσφυγής προβλέπουν αποτελεσματικά άμεσα ενδιάμεσα μέτρα για τη διόρθωση παραβάσεων των εθνικών μέτρων για την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 180

Περίοδος εφαρμογής

1. Προκειμένου τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να ευθυγραμμίσουν τα μέτρα τους με κάθε διαδικαστική υποχρέωση του παρόντος κεφαλαίου, έχουν στη διάθεσή τους περίοδο εφαρμογής δύο ετών από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

2. Σε περίπτωση που στο πλαίσιο επανεξέτασης από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK κατά τη λήξη της περιόδου εφαρμογής διαπιστώνεται ότι ένα ή περισσότερα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM χρειάζονται ένα επιπλέον έτος για την ευθυγράμμιση των μέτρων τους με τις υποχρεώσεις του παρόντος κεφαλαίου, η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί να παρατείνει την περίοδο εφαρμογής που αναφέρεται στην παράγραφο 1 κατά ένα επιπλέον έτος για τα συγκεκριμένα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM.

3. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2, η Αντίγκουα και Μπαρμπούντα, το Μπελίτζε, η Κοινοπολιτεία της Δομίνικα, η Γρενάδα, η Δημοκρατία της Αϊτής, ο Άγιος Χριστόφορος και Νέβις, η Αγία Λουκία και ο Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες διαθέτουν περίοδο εφαρμογής πέντε (5) ετών.

4. Οι απαιτήσεις που ορίζονται στο άρθρο 168 παράγραφος 1 και παράγραφος 2 τελευταία φράση, στο άρθρο 170 παράγραφος 1 στοιχείο α) και στο άρθρο 177 παράγραφος 4 τίθενται σε ισχύ για τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, μόνον εφόσον έχει αναπτυχθεί η απαιτούμενη ικανότητα εφαρμογής τους, αλλά όχι αργότερα από 5 έτη μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 181

Ρήτρα επανεξέτασης

Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK επανεξετάζει την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου ανά τριετία, μεταξύ άλλων,

σε ό,τι αφορά τυχόν τροποποιήσεις της κάλυψης και μπορεί να απευθύνει τις απαιτούμενες σχετικές συστάσεις στο κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK κατά περίπτωση. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων αυτών, η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί, με την επιφύλαξη του άρθρου 182, να προβαίνει επίσης στις απαιτούμενες συστάσεις σχετικά με την περαιτέρω συνεργασία των μερών σε ό,τι αφορά τη σύναψη συμβάσεων και την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου.

Άρθρο 182

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας με σκοπό τη διευκόλυνση της εφαρμογής των δεσμεύσεων και την επίτευξη των στόχων του παρόντος κεφαλαίου.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με τη διευκόλυνση της υποστήριξης και τον καθορισμό των κατάλληλων σημείων επαφής, στους ακόλουθους τομείς:

- α) ανταλλαγή εμπειρίας και πληροφοριών για τις βέλτιστες πρακτικές και τα ρυθμιστικά πλαίσια·
- β) δημιουργία και συντήρηση των κατάλληλων συστημάτων και μηχανισμών για τη διευκόλυνση της συμμόρφωσης με τις υποχρεώσεις του παρόντος κεφαλαίου· και
- γ) δημιουργία διευκόλυνσης σε απευθείας σύνδεση σε περιφερειακό επίπεδο για την αποτελεσματική διάδοση πληροφοριών σχετικά με τις ευκαιρίες διαγωνισμών, με σκοπό η διευκόλυνση της εξοικείωσης όλων των επιχειρήσεων με τις διαδικασίες σύναψης συμβάσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Περιβάλλον

μεταξύ άλλων, μέσω πολυμερών και περιφερειακών περιβαλλοντικών συμφωνιών στις οποίες είναι μέρη.

Άρθρο 183

Στόχοι και πλαίσιο της αειφόρου ανάπτυξης

1. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν ότι οι αρχές βιώσιμης διαχείρισης των φυσικών πόρων και του περιβάλλοντος εφαρμόζονται και εντάσσονται σε κάθε επίπεδο της εταιρικής τους σχέσης, ως μέρος της γενικότερης δέσμευσής τους για την αειφόρο ανάπτυξη, όπως καθορίζεται στα άρθρα 1 και 2 της Συμφωνίας του Κοτονού.

2. Τα μέρη επισημαίνουν ότι το άρθρο 32 της Συμφωνίας του Κοτονού περιλαμβάνει το περιβάλλον και τους φυσικούς πόρους ως θεματικά και οριζόντια ζητήματα, και ότι οι θεμελιώδεις αρχές της ιδιοκτησίας, της συμμετοχής, του διαλόγου και της διαφοροποίησης, όπως καθορίζονται στο άρθρο 2 της Συμφωνίας του Κοτονού, είναι συνεπώς ιδιαίτερα σημαντικές.

3. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεσμεύονται να διατηρούν, να προστατεύουν και να βελτιώνουν το περιβάλλον,

4. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους να προαγάγουν την ανάπτυξη του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η βιώσιμη και υγιής διαχείριση του περιβάλλοντος, σύμφωνα με τις διεθνείς συμβάσεις και δεσμεύσεις στον τομέα αυτό, λαμβάνοντας δεόντως υπόψη τα αντίστοιχα επίπεδα ανάπτυξης τους.

5. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεσμεύονται να καταβάλλουν προσπάθειες για τη διευκόλυνση του εμπορίου εμπορευμάτων και υπηρεσιών που τα μέρη θεωρούν ότι ωφελούν το περιβάλλον. Τα εν λόγω προϊόντα μπορούν να περιλαμβάνουν περιβαλλοντικές τεχνολογίες, αγαθά και υπηρεσίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και ενεργειακής απόδοσης, καθώς και εμπορεύματα με οικολογικό σήμα.

Άρθρο 184

Επίπεδα προστασίας και δικαίωμα ρύθμισης

1. Με την αναγνώριση του δικαιώματος των μερών και των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM να προβαίνουν σε ρυθμίσεις με σκοπό την επίτευξη του δικού τους επιπέδου εγχώριας προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και των δικών τους προτεραιοτήτων για την αειφόρο ανάπτυξη, καθώς και να θεσπίζουν ή να τροποποιούν αναλόγως τους περιβαλλοντικούς τους νόμους και πολιτικές, κάθε μέρος και υπογράφων κράτος CARIFORUM επιδιώκει να εξασφαλίσει ότι οι οικείες νομοθετικές διατάξεις και πολιτικές για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία προβλέπουν και ενθαρρύνουν υψηλά επίπεδα προστασίας του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και μεριμνά για τη συνέχεια της βελτίωσης των εν λόγω νομοθετικών διατάξεων και πολιτικών.

2. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι ειδικές ανάγκες και οι απαιτήσεις των κρατών CARIFORUM λαμβάνονται υπόψη κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή των μέτρων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας, τα οποία επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των μερών.

3. Με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τρόπο που θα αποτελούσε μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διάκρισης μεταξύ των μερών ή συγκεκριμένου περιορισμού στο εμπόριο, καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν θεωρείται ότι παρακωλύει οιοδήποτε μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM από τη θέσπιση ή τη διατήρηση των μέτρων που απαιτούνται για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών σε σχέση με τη διατήρηση των φυσικών πόρων ή την προστασία του περιβάλλοντος.

Άρθρο 185

Περιφερειακή ολοκλήρωση και χρήση διεθνών περιβαλλοντικών προτύπων

Λαμβάνοντας υπόψη τις περιβαλλοντικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αντίστοιχες περιοχές τους, και με σκοπό την προώθηση του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο ώστε να εξασφαλίζεται η βιώσιμη και υγιεινή διαχείριση του περιβάλλοντος, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της θέσπισης αποτελεσματικών στρατηγικών και μέτρων στο περιφερειακό επίπεδο. Τα μέρη συμφωνούν ότι ελλείψει των σχετικών περιβαλλοντικών προτύπων στην εθνική ή την περιφερειακή νομοθεσία, πρέπει να επιδιώκουν να θεσπίζουν ή να εφαρμόζουν τα σχετικά διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές ή τις συστάσεις, όπου είναι εφικτό και σκόπιμο.

Άρθρο 186

Επιστημονικές πληροφορίες

Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία, κατά την κατάρτιση και την εφαρμογή των μέτρων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος και στη δημόσια υγεία και τα οποία επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των μερών, να λαμβάνουν υπόψη τις επιστημονικές και τεχνικές πληροφορίες, την αρχή της προφύλαξης, καθώς και τα σχετικά διεθνή πρότυπα, τις κατευθυντήριες γραμμές ή τις συστάσεις.

Άρθρο 187

Διαφάνεια

Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεσμεύονται ως προς την ανάπτυξη, τη θέσπιση και την εφαρμογή οιοδήποτε μέτρων που στοχεύουν στην προστασία του περιβάλλοντος και της δημόσιας υγείας και τα οποία επηρεάζουν το εμπόριο μεταξύ των μερών κατά τρόπο διαφανή, με έγκαιρη κοινοποίηση και δημόσια αμοιβαία διαβούλευση, καθώς και με την κατάλληλη και έγκαιρη επικοινωνία και διαβούλευση με μη κρατικούς φορείς, συν τοις άλλοις από τον ιδιωτικό τομέα. Τα μέρη συμφωνούν ότι η τήρηση των διατάξεων για τη διαφάνεια που περιλαμβάνονται στα κεφάλαια 6 και 7 του τίτλου I, θεωρείται ότι συνάδει και με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 188

Διατήρηση επιπέδων προστασίας

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 184 παράγραφος 1, τα μέρη συμφωνούν να μην ενθαρρύνουν εμπόριο ή ξένες άμεσες επενδύσεις για την επέκταση ή τη διατήρηση ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος με

- α) μείωση του επιπέδου προστασίας που προβλέπεται από την εγχώρια νομοθεσία για το περιβάλλον και τη δημόσια υγεία·
- β) παρέκκλιση από ή αδυναμία εφαρμογής της εν λόγω νομοθεσίας.

2. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεσμεύονται να μην θεσπίζουν ή να μην εφαρμόζουν περιφερειακή ή εθνική νομοθεσία για το εμπόριο και τις επενδύσεις ή άλλα σχετικά διοικητικά μέτρα, καθώς ενδέχεται να προκληθεί ακύρωση των μέτρων που προορίζονται για να ωφελήσουν, να προστατεύσουν ή να διατηρήσουν το περιβάλλον ή τους φυσικούς πόρους ή να προστατεύσουν τη δημόσια υγεία.

Άρθρο 189

Διαδικασία διαβούλευσης και παρακολούθησης

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της παρακολούθησης και της αξιολόγησης του αντίκτυπου της εφαρμογής της συμφωνίας για την αειφόρο ανάπτυξη μέσω των αντίστοιχων συμμετοχικών διαδικασιών και θεσμών και μέσω αυτών που θεσπίζονται σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία.

2. Τα μέρη μπορούν να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις μεταξύ τους και με τη συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK για τα περιβαλλοντικά θέματα που καλύπτονται από τα άρθρα 183 έως 188. Τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής CARIFORUM-EK μπορούν να υποβάλλουν προφορικές ή γραπτές συστάσεις στα μέρη για τη διάδοση και την από κοινού αξιοποίηση των βέλτιστων πρακτικών που αφορούν θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.

3. Σε ό,τι αφορά κάθε θέμα που καλύπτεται από τα άρθρα 183 έως 188, τα μέρη μπορούν να συμφωνούν να ζητούν συμβουλές από τους αρμόδιους διεθνείς φορείς όσον αφορά τις βέλτιστες πρακτικές, τη χρήση των αποτελεσματικών εργαλείων πολιτικής για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων που συνδέονται με

το εμπόριο, καθώς και τον προσδιορισμό οποιωνδήποτε εμποδίων που ενδέχεται να παρακωλύσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των περιβαλλοντικών προτύπων στο πλαίσιο των σχετικών πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον.

4. Μέρος μπορεί να ζητά διαβουλεύσεις με το άλλο μέρος για θέματα που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 183 έως 188. Οι διαβουλεύσεις δεν υπερβαίνουν τους τρεις μήνες. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, κάθε μέρος μπορεί ανεξάρτητα να ζητά συμβουλές από τους αρμόδιους διεθνείς φορείς. Στην εν λόγω περίπτωση, η διάρκεια των διαβουλεύσεων παρατείνεται για άλλους τρεις μήνες.

5. Εάν δεν επιτευχθεί ικανοποιητική λύση του ζητήματος μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των μερών σύμφωνα με την παράγραφο 3, κάθε μέρος μπορεί να ζητεί τη σύγκληση επιτροπής εμπειρογνομόνων για την εξέταση του εν λόγω θέματος.

6. Η επιτροπή εμπειρογνομόνων απαρτίζεται από τρία μέλη με εξειδικευμένη εμπειρία στα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Ο πρόεδρος δεν είναι υπήκοος κανενός από τα μέρη. Η επιτροπή εμπειρογνομόνων υποβάλλει στα μέρη έκθεση εντός τριών μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση κοινοποιείται στη συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK.

Άρθρο 190

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας για περιβαλλοντικά θέματα με σκοπό την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

Κοινωνικές πτυχές

Άρθρο 191

Στόχοι και πολυμερείς δεσμεύσεις

1. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους έναντι των διεθνώς αναγνωρισμένων θεμελιωδών κανόνων εργασίας, όπως αυτοί ορίζονται στις σχετικές συμβάσεις της Διεθνούς Οργάνωσης Εργασίας (ΔΟΕ), και ιδίως όσον αφορά την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και το δικαίωμα της συλλογικής διαπραγμάτευσης, την κατάργηση της καταναγκαστικής εργασίας, την εξάλειψη των χειρότερων μορφών παιδικής εργασίας και τη μη εφαρμογή διακρίσεων στον τομέα της απασχόλησης. Τα μέρη επίσης επαναβεβαιώνουν τις υποχρεώσεις τους ως μελών της ΔΟΕ και τις δεσμεύσεις στο πλαίσιο της δήλωσης της ΔΟΕ για τις θεμελιώδεις αρχές και τα δικαιώματα κατά την εργασία και της συνέχειάς της (1998).

2. Τα μέρη επαναβεβαιώνουν τη δέσμευσή τους στην Υπουργική Διακήρυξη του Οικονομικού και Κοινωνικού Συμβουλίου του ΟΗΕ του 2006 για την πλήρη απασχόληση και την αξιοπρεπή εργασία, ως προς την προώθηση της ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου κατά τρόπο ώστε να προάγεται η πλήρης και παραγωγική απασχόληση και η αξιοπρεπή εργασία για όλους, συμπεριλαμβανομένων των ανδρών, των γυναικών και των νέων.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) τεχνική βοήθεια προς τους παραγωγούς για την τήρηση των σχετικών προτύπων για τα προϊόντα και άλλων προτύπων που εφαρμόζονται στις αγορές του μέρους ΕΚ·
- β) προώθηση και διευκόλυνση των ιδιωτικών και των δημόσιων εθελοντικών προγραμμάτων και των προγραμμάτων που βασίζονται στην αγορά, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών προγραμμάτων επισημάνσης και διαπίστευσης·
- γ) τεχνική βοήθεια και αύξηση ικανότητας, συγκεκριμένα στο δημόσιο τομέα, κατά την εφαρμογή και την επιβολή της εφαρμογής πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον, μεταξύ άλλων σε σχέση με τις πτυχές που αφορούν το εμπόριο·
- δ) διευκόλυνση του εμπορίου μεταξύ των μερών για τους φυσικούς πόρους, συμπεριλαμβανομένης της ξυλείας και των προϊόντων ξύλου, από νόμιμες και βιώσιμες πηγές·
- ε) ενίσχυση των παραγωγών και την ανάπτυξη ή/και βελτίωση της παραγωγής εμπορευμάτων και υπηρεσιών που τα μέρη θεωρούν ότι ωφελούν το περιβάλλον· και
- στ) προώθηση και διευκόλυνση των προγραμμάτων ευαισθητοποίησης του κοινού και εκπαίδευσης σε ό,τι αφορά τα περιβαλλοντικά εμπορεύματα και τις υπηρεσίες με σκοπό την προώθηση του εμπορίου των εν λόγω προϊόντων μεταξύ των μερών.

3. Τα μέρη αναγνωρίζουν τον ωφέλιμο ρόλο που μπορούν να έχουν τα βασικά πρότυπα εργασίας και η αξιοπρεπής εργασία για την οικονομική αποδοτικότητα, την καινοτομία και την παραγωγικότητα, και τονίζουν την αξία της μεγαλύτερης συναφείας της πολιτικής μεταξύ των εμπορικών πολιτικών, αφενός, και της απασχόλησης και των κοινωνικών πολιτικών, αφετέρου.

4. Τα μέρη συμφωνούν ότι οι κανόνες εργασίας δεν πρέπει να χρησιμοποιούνται για σκοπούς εμπορικού προστατευτισμού.

5. Τα μέρη αναγνωρίζουν τα οφέλη του εμπορίου στα δίκαια και ηθικά εμπορικά προϊόντα και τη σημασία της διευκόλυνσης του εν λόγω εμπορίου μεταξύ τους.

Άρθρο 192

Επίπεδα προστασίας και δικαίωμα κανονιστικής ρύθμισης

Με την αναγνώριση του δικαιώματος των μερών και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM να προβαίνουν σε κανονιστικές ρυθμίσεις με σκοπό την κατάρτιση των οικείων κοινωνικών κανονισμών και των προτύπων εργασίας σύμφωνα με τις οικείες προτεραιότητες κοινωνικής ανάπτυξης, καθώς και τη

θέσπιση ή και την ανάλογη τροποποίηση των σχετικών τους νομοθεσιών και πολιτικών, κάθε μέρος και υπογράφων κράτος CARIFORUM εξασφαλίζει ότι οι οικείες κοινωνικές και εργασιακές ρυθμιστικές διατάξεις και πολιτικές προβλέπουν και ενθαρρύνουν υψηλά επίπεδα κοινωνικών και εργασιακών προτύπων που συμμορφώνονται με τα διεθνώς αναγνωρισμένα δικαιώματα σύμφωνα με το άρθρο 191 και επιδιώκουν τη συνέχιση της βελτίωσης των εν λόγω νόμων και πολιτικών.

Άρθρο 193

Διατήρηση επιπέδου προστασίας

Με την επιφύλαξη του άρθρου 192, τα μέρη συμφωνούν να μην ενθαρρύνουν το εμπόριο ή τις ξένες άμεσες επενδύσεις για την επέκταση ή τη διατήρηση του ανταγωνιστικού πλεονεκτήματός με:

- α) μείωση του επιπέδου προστασίας που παρέχεται από την εγχώρια κοινωνική και εργασιακή νομοθεσία·
- β) παρέκκλιση από, ή αδυναμία εφαρμογής της εν λόγω νομοθεσίας και των προτύπων.

Άρθρο 194

Περιφερειακή ολοκλήρωση

Λαμβάνοντας υπόψη τις κοινωνικές προκλήσεις που αντιμετωπίζουν οι αντίστοιχες περιφέρειες τους και με σκοπό την προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης του διεθνούς εμπορίου, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της κατάρτισης πολιτικών και μέτρων κοινωνικής συνοχής για την προώθηση της αξιοπρεπούς εργασίας σε περιφερειακό επίπεδο.

Άρθρο 195

Διαδικασία διαβούλευσης και παρακολούθησης

1. Σύμφωνα με το άρθρο 191, τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της παρακολούθησης και της αξιολόγησης της λειτουργίας της συμφωνίας ως προς την αξιοπρεπή εργασία και άλλους τομείς της αειφόρου ανάπτυξης μέσω των αντίστοιχων συμμετοχικών διαδικασιών και δεσμών τους, καθώς και μέσων αυτών που θεσπίζονται στην παρούσα συμφωνία.
2. Τα μέρη μπορούν να προβαίνουν σε διαβουλεύσεις μεταξύ τους και με τη συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK για τα κοινωνικά θέματα που καλύπτονται από τα άρθρα 191 έως 194. Τα μέλη της συμβουλευτικής επιτροπής CARIFORUM-EK μπορούν να υποβάλλουν προφορικές ή γραπτές συστάσεις στα μέρη για τη διάδοση και την από κοινού αξιοποίηση των βέλτιστων πρακτικών που αφορούν θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο.
3. Σε ό,τι αφορά κάθε θέμα που καλύπτεται από τα άρθρα 191 έως 194, τα μέρη μπορούν να συμφωνούν να αναζητούν συμβουλές από τους αρμόδιους διεθνείς φορείς όσον αφορά τις βέλτιστες πρακτικές, τη χρήση των αποτελεσματικών εργαλείων πολιτικής για την αντιμετώπιση των περιβαλλοντικών προκλήσεων που συνδέονται με το εμπόριο, καθώς και τον προσδιορισμό οποιωνδήποτε εμποδίων

που ενδέχεται να εμποδίσουν την αποτελεσματική εφαρμογή των περιβαλλοντικών προτύπων στο πλαίσιο των σχετικών πολυμερών συμφωνιών για το περιβάλλον.

4. Μέρος μπορεί να ζητά διαβουλεύσεις με το άλλο μέρος για θέματα που αφορούν την ερμηνεία και την εφαρμογή των άρθρων 191 έως 194. Οι διαβουλεύσεις δεν υπερβαίνουν τους τρεις μήνες. Στο πλαίσιο της εν λόγω διαδικασίας, κάθε μέρος μπορεί ανεξάρτητα να ζητεί συμβουλές από τους αρμόδιους διεθνείς φορείς. Στην εν λόγω περίπτωση, η διάρκεια των διαβουλεύσεων παρατείνεται για άλλους τρεις μήνες.

5. Εάν δεν επιτευχθεί ικανοποιητική λύση του ζητήματος μέσω διαβουλεύσεων μεταξύ των μερών σύμφωνα με την παράγραφο 3, κάθε μέρος μπορεί να ζητεί τη σύγκληση επιτροπής εμπειρογνομόνων για την εξέταση του εν λόγω θέματος.

6. Η επιτροπή εμπειρογνομόνων απαρτίζεται από τρία μέλη με εξειδικευμένη εμπειρία στα θέματα που καλύπτονται από το παρόν κεφάλαιο. Ο πρόεδρος δεν είναι υπήκοος κανενός από τα μέρη. Η επιτροπή εμπειρογνομόνων υποβάλλει στα μέρη έκθεση εντός τριών μηνών από τη σύστασή της. Η έκθεση κοινοποιείται στη συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK.

Άρθρο 196

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία της συνεργασίας για κοινωνικά και εργασιακά θέματα με σκοπό την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων με διευκόλυνση της υποστήριξης, στους ακόλουθους τομείς:

- α) ανταλλαγή πληροφοριών για την αντίστοιχη κοινωνική και εργατική νομοθεσία και τις σχετικές πολιτικές, τους κανονισμούς και άλλα μέτρα·
- β) διατύπωση της εθνικής κοινωνικής και εργατικής νομοθεσίας για ενίσχυση της ισχύουσας νομοθεσίας, καθώς και των μηχανισμών για τον κοινωνικό διάλογο, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων που στοχεύουν στην προώθηση του θεματολογίου αξιοπρεπούς εργασίας, όπως καθορίζεται από την ΠΟΕ·
- γ) εκπαιδευτικά προγράμματα και προγράμματα ευαισθητοποίησης, τα οποία περιλαμβάνουν την κατάρτιση δεξιοτήτων και τις πολιτικές για την προσαρμογή στην αγορά εργασίας, και αύξηση της ευαισθητοποίησης για τις ευθύνες υγείας και ασφάλειας, τα δικαιώματα των εργαζομένων και τις υποχρεώσεις των εργοδοτών και
- δ) επιβολή της εφαρμογής όσον αφορά την τήρηση της εθνικής νομοθεσίας και των εργατικών διατάξεων, συμπεριλαμβανομένων των πρωτοβουλιών κατάρτισης και αύξησης της δυνατότητας των επιδωρητών εργασίας, καθώς και προώθηση της εταιρικής και κοινωνικής ευθύνης μέσω της δημόσιας ενημέρωσης και της υποβολής εκθέσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

Προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα

Άρθρο 197

Γενικός στόχος

1. Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, αναγνωρίζοντας ότι:

- α) είναι κοινό συμφέρον τους να προστατεύονται τα θεμελιώδη δικαιώματα και οι ελευθερίες των φυσικών προσώπων, και ιδίως το δικαίωμά τους στην ιδιωτική ζωή, όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- β) είναι σημαντικό να διατηρούνται αποτελεσματικά συστήματα προστασίας των δεδομένων, ώστε να προστατεύονται τα συμφέροντα των καταναλωτών, να τονωθεί η εμπιστοσύνη των επενδυτών και να διευκολύνονται οι διασυνοριακές ροές δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα,
- γ) η συλλογή και η επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να πραγματοποιούνται με διαφάνεια και με δίκαιο τρόπο, καθώς και στο πλαίσιο του σεβασμού προς το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα,

συμφωνούν να καθιερώσουν κατάλληλα νομικά και ρυθμιστικά συστήματα, και να διαμορφώσουν κατάλληλη διοικητική ικανότητα για την εφαρμογή τους, καθώς και ανεξάρτητες εποπτικές αρχές, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται επαρκής επίπεδο προστασίας των προσώπων όσον αφορά την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με τα υφιστάμενα υψηλά διεθνή πρότυπα (1).

2. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μεριμνούν ώστε να εφαρμόσουν τις διατάξεις της παραγράφου 1 το ταχύτερο δυνατόν και όχι αργότερα από επτά έτη από την έναρξη ισχύος της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 198

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού, νοούνται ως:

- α) «δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα», κάθε πληροφορία που αναφέρεται σε πρόσωπο η ταυτότητα του οποίου είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί («πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα»),
- β) «επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», οποιοδήποτε χειρισμός ή σειρά χειρισμών πραγματοποιείται στα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η

(1) Τέτοια πρότυπα είναι τα πρότυπα που περιλαμβάνονται στα ακόλουθα διεθνή μέσα:

- i) Κατευθυντήριες γραμμές για τη διαχείριση μηχανογραφημένων φακέλων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως τροποποιήθηκαν από τη Γενική Συνέλευση των Ηνωμένων Εθνών στις 20 Νοεμβρίου 1990.
- ii) Σύσταση του Συμβουλίου του ΟΟΣΑ (Οργανισμός Οικονομικής Συνεργασίας και Ανάπτυξης) για τις κατευθυντήριες γραμμές που διέπουν την προστασία της ιδιωτικής ζωής και τις διασυνοριακές ροές των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, της 23ης Σεπτεμβρίου 1980.

καταχώρηση, η οργάνωση, η αποθήκευση, η τροποποίηση, η ανάκτηση, η μελέτη, η χρήση, η δημοσιοποίηση, ο συνδυασμός, η δέσμευση, η διαγραφή ή η καταστροφή, καθώς και η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω εθνικών συνόρων

- γ) «αρμόδιος για την επεξεργασία των δεδομένων», το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, αρχή ή οποιοσδήποτε άλλος φορέας καθορίζει τους σκοπούς και τα μέσα της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Άρθρο 199

Αρχές και γενικοί κανόνες

Τα μέρη συμφωνούν ότι τα νομικά και ρυθμιστικά συστήματα και η διοικητική ικανότητα που θα δημιουργηθούν πρέπει, τουλάχιστον, να περιλαμβάνουν τις ακόλουθες αρχές σχετικά με το περιεχόμενο και τους ακόλουθους μηχανισμούς επιβολής:

- α) Αρχές σχετικά με το περιεχόμενο
 - i) η «αρχή του περιορισμού του σκοπού»: κατά την οποία η επεξεργασία των δεδομένων πρέπει να εξυπηρετεί συγκεκριμένο σκοπό και τα δεδομένα πρέπει, στη συνέχεια, να χρησιμοποιούνται ή να κοινοποιούνται περαιτέρω, μόνον εάν αυτό δεν είναι ασυμβατό με το σκοπό της διαβίβασης. Οι μόνες εξαιρέσεις σε αυτόν τον κανόνα είναι οι εξαιρέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία και είναι αναγκαίες σε μια δημοκρατική κοινωνία για σημαντικά δημόσια συμφέροντα.
 - ii) η «αρχή της ποιότητας και της αναλογικότητας των δεδομένων»: τα δεδομένα πρέπει να είναι επαρκή και, όπου κρίνεται αναγκαίο, επικαιροποιημένα. Τα δεδομένα πρέπει να είναι ακριβή, σχετικά και να μην υπερβαίνουν το σκοπό για τον οποίο διαβιβάζονται ή υφίστανται περαιτέρω επεξεργασία.
 - iii) η «αρχή της διαφάνειας»: τα πρόσωπα πρέπει να ενημερώνονται σχετικά με τον σκοπό της επεξεργασίας και την ταυτότητα του αρμοδίου για την επεξεργασία των δεδομένων στην τρίτη χώρα, καθώς και σχετικά με άλλες πληροφορίες, στο βαθμό που αυτό είναι αναγκαίο για να εξασφαλισθεί η δίκαιη μεταχείριση. Οι μόνες εξαιρέσεις που επιτρέπονται είναι οι εξαιρέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία και είναι αναγκαίες σε μια δημοκρατική κοινωνία για σημαντικά δημόσια συμφέροντα.
 - iv) η «αρχή της ασφάλειας»: κατά την οποία τα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα ασφαλείας που κρίνονται κατάλληλα για την αντιμετώπιση των κινδύνων που ενέχει η επεξεργασία λαμβάνονται από τον αρμόδιο για την επεξεργασία των δεδομένων. Οποιοδήποτε πρόσωπο ενεργεί υπό τον έλεγχο του αρμοδίου για την επεξεργασία των δεδομένων, συμπεριλαμβανομένου του εκτελούντος την επεξεργασία, δεν πρέπει να επεξεργάζεται δεδομένα παρά μόνο κατόπιν εντολών από τον αρμόδιο για την επεξεργασία.

v) τα «δικαιώματα πρόσβασης, διόρθωσης και αντίθεσης»: σύμφωνα με τα οποία το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα έχει το δικαίωμα να λαμβάνει αντίγραφο όλων των δεδομένων που το αφορούν και τα οποία αποτελούν αντικείμενο επεξεργασίας, και έχει το δικαίωμα να διορθώνει τα εν λόγω δεδομένα, όταν αποδεικνύονται ανακριβή. Σε ορισμένες περιπτώσεις το πρόσωπο το οποίο αφορούν τα δεδομένα πρέπει επίσης να έχει το δικαίωμα να προβάλλει αντιρρήσεις ως προς την επεξεργασία των δεδομένων που το αφορούν. Οι μόνες επιτρεπόμενες εξαιρέσεις αυτών των δεδομένων είναι οι εξαιρέσεις που προβλέπονται από τη νομοθεσία και είναι αναγκαίες σε μια δημοκρατική κοινωνία για σημαντικά δημόσια συμφέροντα·

vi) οι «περιορισμοί στις μεταγενέστερες διαβιβάσεις»: σύμφωνα με τους οποίους κατ' αρχήν, οι περαιτέρω διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον παραλήπτη της αρχικής διαβίβασης δεδομένων επιτρέπονται μόνον όταν ο δεύτερος παραλήπτης (δηλαδή ο παραλήπτης της μεταγενέστερης διαβίβασης) υπόκειται και αυτός στους κανόνες που εξασφαλίζουν επαρκές επίπεδο προστασίας·

vii) τα «ειασιθίτα δεδομένα»: όταν υπάρχουν ειδικές κατηγορίες δεδομένων τα οποία αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνοτική προέλευση, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις ή τη συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, δεδομένα που αφορούν την υγεία ή τη σεξουαλική ζωή και δεδομένα σχετικά με αδικήματα, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας, τότε τα δεδομένα δεν μπορούν να τύχουν επεξεργασίας, εκτός εάν το εσωτερικό δικαίω παρέχει πρόσθετες διασφαλίσεις.

β) Μηχανισμοί επιβολής

Πρέπει να εφαρμόζονται κατάλληλοι μηχανισμοί, ώστε να εξασφαλίζεται ότι επιτυγχάνονται οι ακόλουθοι στόχοι:

i) να εξασφαλίζεται ικανοποιητικό επίπεδο συμμόρφωσης με τους κανόνες, καθώς και υψηλός βαθμός ευαισθητοποίησης μεταξύ των αρμοδίων για την επεξεργασία των δεδομένων σχετικά με τις υποχρεώσεις τους, και μεταξύ των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα σχετικά με τα δικαιώματά τους και τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους για να τα ασκούν· να προβλέπονται αποτελεσματικές και αποτρεπτικές κυρώσεις και συστήματα άμεσης επαλήθευσης από τις αρχές, τους αρμόδιους για την επεξεργασία των δεδομένων, ή ανεξάρτητους υπαλλήλους για την προστασία των δεδομένων·

ii) να παρέχεται στήριξη και βοήθεια σε μεμονωμένα πρόσωπα στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα κατά την άσκηση των δικαιωμάτων τους, τα οποία πρέπει να είναι σε θέση να εφαρμόζουν τα δικαιώματά τους άμεσα και αποτελεσματικά, και χωρίς αποτρεπτικό κόστος, καθώς και μέσω κατάλληλων θεσμικών μηχανισμών που

καθιστούν εφικτή την ανεξάρτητη διερεύνηση των καταγγελιών·

iii) να παρέχεται επαρκής επανόρθωση στο ζημιωθέν μέρος όταν οι κανόνες δεν τηρούνται και, ως εκ τούτου, να καθίστανται εφικτές η καταβολή αποζημίωσης και η επιβολή κυρώσεων, όταν κρίνεται σκόπιμο σύμφωνα με τους ισχύοντες εσωτερικούς κανόνες.

Άρθρο 200

Συνοχή με διεθνείς δεσμεύσεις

1. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM ενημερώνονται μεταξύ τους μέσω της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-ΕΚ σχετικά με τις διεθνείς δεσμεύσεις ή ρυθμίσεις με τρίτες χώρες που ενδέχεται να πραγματοποιήσουν, ή σχετικά με οποιαδήποτε υποχρέωση ενδέχεται να έχουν, η οποία μπορεί να είναι σχετική με την εφαρμογή του παρόντος κεφαλαίου, και ιδίως σχετικά με οποιαδήποτε ρύθμιση η οποία προβλέπει την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η αποθήκευση, η πρόσβαση από τρίτους ή η διαβίβαση σε τρίτους δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

2. Από την άποψη αυτή, κατόπιν αιτήματος του μέρους ΕΚ ή των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM, το μέρος ΕΚ ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM προβαίνουν·σε διαβουλεύσεις προκειμένου να αντιμετωπίσουν τυχόν ζητήματα που ενδέχεται να προκύψουν.

Άρθρο 201

Συνεργασία

1. Τα μέρη αναγνωρίζουν τη σημασία που έχουν η συνεργασία για την ευκολότερη διαμόρφωση των κατάλληλων νομοθετικών, δικαστικών και θεσμικών πλαισίων, καθώς και το επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που συνάδει με τους στόχους και τις αρχές του παρόντος κεφαλαίου.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 7, τα μέρη συμφωνούν να συνεργάζονται, μεταξύ άλλων για τη διευκόλυνση υποστήριξης στους ακόλουθους τομείς:

α) ανταλλαγή πληροφοριών και εμπειρογνομών·

β) συνδρομή κατά την κατάρτιση νομοθεσίας, κατευθυντήριων γραμμών και εγχειριδίων·

γ) παροχή κατάρτισης για βασικό προσωπικό·

δ) παροχή βοήθειας για τη δημιουργία και τη λειτουργία σχετικών θεσμικών πλαισίων·

ε) παροχή βοήθειας κατά τον σχεδιασμό και την εφαρμογή πρωτοβουλιών συμμόρφωσης που στοχεύουν σε οικονομικούς φορείς και σε καταναλωτές, προκειμένου να τονώσουν την εμπιστοσύνη των επενδυτών και του κοινού.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ

ΑΠΟΤΡΟΠΗ ΚΑΙ ΔΙΕΥΘΕΤΗΣΗ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Άρθρο 202

Στόχος

Ο στόχος του παρόντος μέρους είναι να αποτρέπει και να διευθετεί τις διαφορές μεταξύ των μερών για την εξεύρεση αμοιβαία αποδεκτών λύσεων.

Άρθρο 203

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν μέρος εφαρμόζεται σε οποιαδήποτε διαφορά που αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 98 της Συμφωνίας του Κοτονού εφαρμόζεται σε περίπτωση διαφοράς όσον αφορά τη συνεργασία και τη χρηματοδότηση της ανάπτυξης, όπως προβλέπεται από τη Συμφωνία του Κοτονού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Διαβουλεύσεις και διαμεσολάβηση

Άρθρο 204

Διαβουλεύσεις

1. Τα μέρη επιδιώκουν τη διευθέτηση οποιασδήποτε διαφοράς που αναφέρεται στο άρθρο 203 με την έναρξη διαβουλεύσεων καλή πίστη και με στόχο την επίτευξη αποδεκτής λύσης.
2. Ένα μέρος επιδιώκει διαβουλεύσεις με την υποβολή γραπτού αιτήματος στο άλλο μέρος και αντίγραφο στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, με επισήμανση του σχετικού μέτρου και των διατάξεων της συμφωνίας με τις οποίες θεωρεί ότι δεν συμμορφώνεται το μέτρο.
3. Οι διαβουλεύσεις διεξάγονται εντός σαράντα (40) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος. Οι διαβουλεύσεις θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός εξήντα (60) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος, εκτός εάν αμφότερα τα μέρη συμφωνήσουν τη συνέχιση των διαβουλεύσεων. Όλες οι πληροφορίες που δημοσιοποιούνται κατά τις διαβουλεύσεις παραμένουν εμπιστευτικές.
4. Οι διαβουλεύσεις για ειπείγοντα θέματα, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων που αφορούν τα αναλώσιμα εποχικά εμπορεύματα, πραγματοποιούνται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος και θεωρείται ότι έχουν ολοκληρωθεί εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής του αιτήματος.
5. Εάν οι διαβουλεύσεις δεν πραγματοποιηθούν εντός των χρονικών προθεσμιών που προβλέπονται στην παράγραφο 3 ή στην παράγραφο 4 αντίστοιχα, ή εάν οι διαβουλεύσεις ολοκληρωθούν χωρίς την επίτευξη συμφωνίας για αμοιβαία αποδεκτή λύση, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας διατησίας σύμφωνα με το άρθρο 206.
6. Ένα μέρος δεν εντάσσει μια διαφορά στο πλαίσιο του παρόντος μέρους σχετικά με την ερμηνεία και την εφαρμογή των κεφαλαίων 4 και 5 του τίτλου IV, εκτός εάν επικαλεστεί τις διαδικασίες του άρθρου 189 παράγραφοι 3, 4 και 5 και του άρθρου 195 παράγραφοι 3, 4 και 5, αντίστοιχα, και το θέμα δεν έχει επιλυθεί ικανοποιητικά εντός εννέα (9) μηνών από την έναρξη των διαβουλεύσεων. Οι διαβουλεύσεις σύμφωνα με τις εν λόγω διατάξεις αντικαθίστανται αυτές που προβλέπονται στο πλαίσιο του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 205

Διαμεσολάβηση

1. Εάν οι διαβουλεύσεις δεν καταλήξουν σε αμοιβαία αποδεκτή λύση, τα μέρη μπορούν βάσει της συμφωνίας να προσφύγουν σε διαμεσολαβητή. Εκτός αν συμφωνήσουν άλλως τα μέρη, οι όροι αναφοράς για τη διαμεσολάβηση αποτελούν το αντικείμενο του αιτήματος διαβουλεύσεων.
2. Εφόσον τα μέρη δεν συμφωνήσουν σχετικά με διαμεσολαβητή εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημερομηνία της συμφωνίας για το αίτημα διαμεσολάβησης, ο πρόεδρος της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK ή αντιπρόσωπός του, επιλέγει με κλήρωση διαμεσολαβητή μεταξύ των ατόμων που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που αναφέρεται το άρθρο 221 και που δεν είναι υπήκοοι μέρους. Η επιλογή πραγματοποιείται εντός είκοσι πέντε (25) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της συμφωνίας για το αίτημα διαμεσολάβησης και παρουσίας αντιπροσώπου κάθε μέρους. Ο διαμεσολαβητής συγκαλεί συνεδρίαση με τα μέρη το αργότερο τριάντα (30) μέρες μετά την επιλογή του. Ο διαμεσολαβητής λαμβάνει τις παρατηρήσεις κάθε μέρους το αργότερο δεκαπέντε (15) ημέρες μετά τη συνεδρίαση και κοινοποιεί γνώμη το αργότερο σαράντα πέντε (45) ημέρες μετά την επιλογή του.
3. Η γνώμη του διαμεσολαβητή μπορεί να περιλαμβάνει σύσταση για τον τρόπο διευθέτησης της διαφοράς σύμφωνα με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας. Η γνώμη του διαμεσολαβητή δεν είναι δεσμευτική.
4. Τα μέρη μπορούν να συμφωνούν στην τροποποίηση των προθεσμιών που αναφέρονται στην παράγραφο 2. Ο διαμεσολαβητής μπορεί επίσης να αποφασίσει την τροποποίηση των εν λόγω προθεσμιών κατόπιν σχετικού αιτήματος από οποιοδήποτε από τα μέρη ή κατόπιν δικής του πρωτοβουλίας, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες δυσκολίες που συναντά το οικείο μέρος ή την πολυπλοκότητα της υπόθεσης.
5. Οι διαδικασίες που συνεπάγονται διαμεσολάβηση και, ιδίως, όλες οι πληροφορίες που διατίθενται και οι θέσεις που λαμβάνονται από τα μέρη στο πλαίσιο των εν λόγω διαδικασιών, παραμένουν εμπιστευτικές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Διαδικασίες διευθέτησης διαφορών

Τμήμα 1

Διαδικασία διαιτησίας

Άρθρο 206

Έναρξη της διαδικασίας διαιτησίας

1. Στην περίπτωση που τα μέρη δεν μπορούν να διευθετήσουν τη διαφορά με διαβουλεύσεις σύμφωνα με το άρθρο 204 ή με διαμεσολάβηση σύμφωνα με το άρθρο 205, το προσφεύγον μέρος μπορεί να ζητήσει τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Το αίτημα για τη σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας υποβάλλεται γραπτά στο μέρος κατά του οποίου απευθύνεται η καταγγελία και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK. Το καταγγέλλον μέρος επισημαίνει στην αίτησή του τα συγκεκριμένα υπό εξέταση μέτρα και τεκμηριώνει τον τρόπο με τον οποίο εν λόγω μέτρα συνιστούν παραβίαση των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 207

Σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Συστήνεται ειδική ομάδα διαιτησίας που απαρτίζεται από τρεις διαιτητές.

2. Εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης για σύσταση ειδικής ομάδας διαιτησίας στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, τα μέρη διαβουλεύονται προκειμένου να επιτευχθεί συμφωνία για τη σύσταση της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

3. Σε περίπτωση που τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν σχετικά με τη σύνθεση της εντός της προθεσμίας που καθορίζεται στην παράγραφο 2, κάθε μέρος μπορεί να ζητήσει από τον πρόεδρο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, ή από τον αντιπρόσωπό του, να επιλέξει και τα τρία μέλη με κλήρωση, από τον κατάλογο που καταρτίζεται σύμφωνα με το άρθρο 221, ένα μεταξύ των προσώπων που προτείνει το καταγγέλλον μέρος, ένα μεταξύ των προσώπων που προτείνει το μέρος εναντίον του οποίου ασκείται η καταγγελία και ένα μεταξύ των διαιτητών που έχουν επιλέξει τα μέρη και ο οποίος εκτελεί χρέη προέδρου. Στην περίπτωση που τα μέρη συμφωνήσουν για ένα ή περισσότερα μέλη της ειδικής ομάδας διαιτησίας, τα υπόλοιπα μέρη επιλέγονται σύμφωνα με την ίδια διαδικασία.

4. Σε περίπτωση διαφοράς που αφορά την ερμηνεία και την εφαρμογή των κεφαλαίων 4 και 5 του τίτλου IV, η ειδική ομάδα περιλαμβάνει τουλάχιστον δύο μέλη από κατάλογο που περιλαμβάνει δεκαπέντε (15) άτομα, ο οποίος έχει καταρτισθεί από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK σύμφωνα με το άρθρο 221.

5. Ο πρόεδρος της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK ή ο αντιπρόσωπός του επιλέγει τους διαιτητές εντός πέντε (5) ημερών από την υποβολή της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 από οποιοδήποτε μέρος και με την παρουσία αντιπροσώπου από κάθε μέρος.

6. Η ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας είναι η ημερομηνία επιλογής των τριών διαιτητών.

Άρθρο 208

Ενδιάμεση έκθεση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

Η ειδική ομάδα διαιτησίας κοινοποιεί στα μέρη ενδιάμεση έκθεση που περιλαμβάνει περιγραφή και συμπεράσματα, γενικά το αργότερο εκατόν είκοσι (120) ημέρες από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας. Τα μέρη μπορούν να υποβάλλουν στην ειδική ομάδα διαιτησίας γραπτές παρατηρήσεις για την ενδιάμεση έκθεσή της, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την κοινοποίηση της έκθεσης αυτής.

Άρθρο 209

Αποφάσεις της ειδικής ομάδας διαιτησίας

1. Η ειδική ομάδα διαιτησίας διαβιβάζει την απόφασή της στα μέρη και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK εντός εκατόν πενήντα (150) ημερών από τη σύστασή της. Όταν θεωρείται ότι η εν λόγω προθεσμία δεν μπορεί να τηρηθεί, ο πρόεδρος της ειδικής ομάδας διαιτησίας πρέπει να ενημερώνει τα μέρη στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK γραπτά, αναφέροντας τους λόγους της καθυστέρησης και την ημερομηνία κατά την οποία η ειδική ομάδα προβλέπει να ολοκληρώσει τις εργασίες της. Σε καμία περίπτωση, η απόφαση δεν μπορεί να ανακοινωθεί αργότερα από εκατόν ογδόντα (180) ημέρες από την ημερομηνία σύστασης της ειδικής ομάδας διαιτησίας.

2. Σε επείγουσες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και στην περίπτωση αλλοιώσιμων και τροφικών αγαθών, η ειδική ομάδα διαιτησίας καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να εκδώσει την απόφασή της εντός εβδομήντα πέντε (75) ημερών από τη σύστασή της. Η προθεσμία αυτή δεν πρέπει, σε καμία περίπτωση, να παρατείνεται πέραν των ενενήντα (90) από τη σύστασή της. Η ειδική ομάδα διαιτησίας μπορεί να εκδίδει προκαταρκτική απόφαση εντός δέκα (10) ημερών από τη σύστασή της, εφόσον κρίνει ότι η συγκεκριμένη υπόθεση είναι επείγουσα.

3. Οποιοδήποτε μέρος μπορεί να ζητήσει από την ειδική ομάδα διαιτησίας να διατυπώσει σύσταση για τους τρόπους συμμόρφωσης του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία. Σε περίπτωση διαφοράς σχετικά με ερμηνεία και την εφαρμογή των κεφαλαίων 4 και 5 του τίτλου IV, η ειδική ομάδα διαιτησίας περιλαμβάνει σύσταση για τους τρόπους εξασφάλισης της συμμόρφωσης με τις σχετικές διατάξεις των εν λόγω κεφαλαίων.

Τμήμα 2

Συμμόρφωση

Άρθρο 210

Συμμόρφωση προς την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας

Κάθε μέρος λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διαιτησίας και τα μέρη επιχειρούν προσπάθειες να συμφωνήσουν όσον αφορά το χρονικό διάστημα που απαιτείται για την εφαρμογή της απόφασης.

Άρθρο 211

Εύλογο χρονικό διάστημα για τη συμμόρφωση

1. Το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίηση της απόφασης της ειδικής ομάδας διατησίας στα μέρη, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ανακοινώνει στο καταγγέλλον μέρος και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK το χρονικό διάστημα που θα απαιτηθεί για την εφαρμογή της (εύλογο χρονικό διάστημα).
2. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών όσον αφορά το εύλογο χρονικό διάστημα για την εφαρμογή της απόφασης της ειδικής ομάδας διατησίας, το καταγγέλλον μέρος ζητά γραπτά από την ειδική ομάδα διατησίας, εντός είκοσι (20) ημερών από την κοινοποίηση που αναφέρεται στην παράγραφο 1, να προσδιορίσει τη διάρκεια του εύλογου χρονικού διαστήματος. Η εν λόγω αίτηση κοινοποιείται ταυτόχρονα στο άλλο μέρος και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK. Η ειδική ομάδα διατησίας κοινοποιεί την απόφασή της στα μέρη και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.
3. Κατά τον καθαρισμό της διάρκειας του εύλογου χρονικού διαστήματος, η ειδική ομάδα διατησίας λαμβάνει υπόψη το χρονικό διάστημα που συνήθως απαιτεί το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία ώστε να θεσπίσει ανάλογες νομοθετικές ή διοικητικές διατάξεις με αυτές που επισημαίνει το εν λόγω μέρος ως απαραίτητες για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης. Η ειδική ομάδα διατησίας λαμβάνει επίσης υπόψη τους διαπιστωμένους περιορισμούς ικανότητας που ενδέχεται να επηρεάσουν τη θέσπιση των απαιτούμενων μέτρων από το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία.
4. Σε περίπτωση που είναι αδύνατη η σύγκληση της αρχικής ειδικής ομάδας διατησίας, ή ορισμένων από τα μέλη της, ισχύουν οι διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 207. Η προθεσμία κοινοποίησης της απόφασης είναι σαράντα πέντε (45) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2.
5. Το εύλογο χρονικό διάστημα μπορεί να παραταθεί με συμφωνία μεταξύ των μερών.

Άρθρο 212

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διατησίας

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο άλλο μέρος και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, πριν από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος, κάθε μέτρο που λαμβάνεται για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διατησίας.
2. Σε περίπτωση διαφωνίας μεταξύ των μερών όσον αφορά τη συμβατότητα κάθε μέτρου που έχει κοινοποιηθεί σύμφωνα με την παράγραφο 1, με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να ζητά γραπτά από την ειδική ομάδα να αποφασίζει σχετικά με το ζήτημα. Στο πλαίσιο της εν λόγω αίτησης, πρέπει να καθορίζεται το συγκεκριμένο μέτρο που εξετάζεται και να διευκρινίζεται ο τρόπος με τον οποίο το συγκεκριμένο μέτρο δεν συμβιβάζεται με τις διατάξεις αυτής της συμφωνίας. Η ειδική ομάδα διατησίας εκδίδει την απόφασή της εντός ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Σε επείγουσες περιπτώσεις, μεταξύ των οποίων και στην περίπτωση αλλοιώσιμων αγαθών, η ειδική ομάδα διατησίας καταβάλλει κάθε προσπάθεια για να εκδώσει την απόφασή της εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

3. Στην περίπτωση που είναι αδύνατη η σύγκληση της αρχικής ειδικής ομάδας διατησίας, ή ορισμένων από τα μέλη της, ισχύουν οι διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 207. Η προθεσμία για την κοινοποίηση της απόφασης είναι εκατόν πέντε (105) ημέρες από την ημερομηνία της υποβολής της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

Άρθρο 213

Προσωρινά μέσα θεραπείας σε περίπτωση μη συμμόρφωσης

1. Εάν το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία παραλείπει να κοινοποιήσει μέτρο που έχει θεσπίσει προκειμένου να συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διατησίας πριν από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος, ή εάν η ειδική ομάδα διατησίας αποφασίσει ότι το κοινοποιηθέν μέτρο βάσει του άρθρου 212 παράγραφος 1 δεν συμβιβάζεται με τις υποχρεώσεις αυτού του μέρους δυνάμει της παρούσας συμφωνίας, το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία παρουσιάζει προσφορά για προσωρινή αποζημίωση, αν το ζητήσει το καταγγέλλον μέρος. Καμία διάταξη της συμφωνίας δεν υποχρεώνει το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία να προσφέρει χρηματοοικονομική αποζημίωση.
2. Σε περίπτωση που δεν επιτευχθεί συμφωνία για την αποζημίωση εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη του εύλογου χρονικού διαστήματος ή από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης της ειδικής ομάδας διατησίας βάσει του άρθρου 212 ότι το μέτρο που λαμβάνεται για τη συμμόρφωση δεν συμβιβάζεται με τη συμφωνία, το καταγγέλλον μέρος δικαιούται μετά από ανακοίνωση στο άλλο μέρος, να θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα. Κατά τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων το καταγγέλλον μέρος επιδιώκει να επιλέγει μέτρα που επηρεάζουν στο ελάχιστο την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας και λαμβάνει υπόψη τον αντίκτυπο τους στην οικονομία του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία και στα μεμονωμένα κράτη CARIFORUM. Επιπλέον, εφόσον το μέρος EK έχει αποκτήσει το δικαίωμα για τη θέσπιση των εν λόγω μέτρων, επιλέγει μέτρα που στοχεύουν συγκεκριμένα στη συμμόρφωση του κράτους ή των κρατών CARIFORUM τα μέτρα του οποίου ή των οποίων διαπιστώθηκε ότι παραβιάζουν την παρούσα συμφωνία. Τα υπόλοιπα κράτη CARIFORUM διευκολύνουν τη θέσπιση των μέτρων για τη συμμόρφωση με την απόφαση της ειδικής ομάδας διατησίας από το κράτος ή τα κράτη CARIFORUM που προβαίνουν σε παράβαση. Στις περιπτώσεις διαφοράς στο πλαίσιο των κεφαλαίων 4 και 5 του τίτλου IV, τα κατάλληλα μέτρα δεν περιλαμβάνουν την αναστολή των εμπορικών παραχωρήσεων σύμφωνα με την παρούσα συμφωνία. Το καταγγέλλον μέρος μπορεί να θεσπίσει τα απαιτούμενα μέτρα εντός δέκα (10) ημερών από την ημερομηνία της κοινοποίησης.

3. Το μέρος EK επιδεικνύει την αρμόζουσα μετριότητα όταν ζητά την παροχή αποζημίωσης ή τη θέσπιση κατάλληλων μέτρων σύμφωνα με τις παραγράφους 1 ή 2.

4. Τα μέτρα αποκατάστασης ή τα κατάλληλα μέτρα έχουν προσωρινό χαρακτήρα και εφαρμόζονται μόνον έως ότου το μέτρο που έχει κριθεί ότι παραβιάζει τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας αρθεί ή τροποποιηθεί ώστε να συμμορφωθεί με τις εν λόγω διατάξεις, ή έως ότου τα μέρη καταλήξουν σε συμφωνία για τη διευθέτηση της διαφοράς.

Άρθρο 214

Επανεξέταση των μέτρων που ελήφθησαν για τη συμμόρφωση μετά τη θέσπιση των κατάλληλων μέτρων

1. Το μέρος κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία κοινοποιεί στο άλλο μέρος και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, όλα τα μέτρα που λαμβάνει προκειμένου να

συμμορφωθεί με την απόφαση της ειδικής ομάδας διατιθσίας και την αίτησή του για τη λήξη της εφαρμογής των κατάλληλων μέτρων από το καταγγέλλον μέρος.

2. Εάν τα μέρη δεν καταλήξουν σε συμφωνία σχετικά με τη συμβατότητα του κοινοποιηθέντος μέτρου με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, εντός τριάντα (30) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της κοινοποίησης, το καταγγέλλον μέρος μπορεί να ζητεί γραπτώς από τον πρόεδρο της αρχικής ειδικής ομάδας διατιθσίας να αποφασίσει σχετικά με το ζήτημα. Η εν λόγω αίτηση κοινοποιείται στο άλλο μέρος και στην επιτροπή εμπορίου κατάρτισης CARIFORUM-EK. Η απόφαση της ειδικής ομάδας διατιθσίας κοινοποιείται στα μέρη και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK εντός σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Εάν η ειδική ομάδα διατιθσίας αποφασίσει ότι κάθε μέτρο που λαμβάνεται για τη συμμόρφωση, δεν συνάδει με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, η ειδική ομάδα διατιθσίας καθορίζει εάν το καταγγέλλον μέρος μπορεί να συνεχίσει να εφαρμόζει τα κατάλληλα μέτρα. Εάν η ειδική ομάδα διατιθσίας αποφασίσει ότι κάθε μέτρο που λαμβάνεται για τη συμμόρφωση, συνάδει με τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, λήγει η ισχύς των κατάλληλων μέτρων.

3. Στην περίπτωση που είναι αδύνατη η σύγκληση της αρχικής ειδικής ομάδας διατιθσίας, ή ορισμένων εκ των μελών της, ισχύουν οι διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 207. Η προθεσμία για την κοινοποίηση της απόφασης είναι εξήντα (60) ημέρες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης που αναφέρεται στην παράγραφο 2.

Τμήμα 3

Κοινές διατάξεις

Άρθρο 215

Αμοιβαία αποδεκτή λύση

Τα μέλη μπορούν να καταλήγουν σε αποδεκτή λύση για τη διαφορά στο πλαίσιο του παρόντος μέρους, ανά πάσα στιγμή. Ενημερώνουν σχετικά την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK για οποιαδήποτε τέτοια λύση. Με τη θέσπιση αμοιβαία αποδεκτής λύσης, η διαδικασία ολοκληρώνεται.

Άρθρο 216

Εσωτερικός κανονισμός

1. Οι διαδικασίες διευθέτησης διαφορών σύμφωνα με το κεφάλαιο 2 του παρόντος μέρους διέπονται από τον εσωτερικό κανονισμό που εγκρίνεται από το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK εντός τριών (3) μηνών από την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.
2. Οι ακροάσεις της ειδικής ομάδας διατιθσίας είναι ανοιχτές στο κοινό, σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό, εκτός αν η ειδική ομάδα διατιθσίας αποφασίσει άλλως είτε αυτεπάγγελτα είτε κατόπιν αίτησης των μερών.

Άρθρο 217

Πληροφορίες και τεχνικές συμβουλές

Κατόπιν σχετικού αιτήματος ενός μέρους, ή με δική της πρωτοβουλία, η ειδική ομάδα διατιθσίας μπορεί να λαμβάνει πληροφορίες από άλλη πηγή, συμπεριλαμβανομένων των μερών

που εμπλέκονται στη διαφορά, την οποία θεωρεί κατάλληλη για τη διαδικασία της ειδικής ομάδας διατιθσίας. Η ειδική ομάδα διατιθσίας έχει επίσης το δικαίωμα να ζητεί τη σχετική γνώμη εμπειρογνομόνων, εφόσον το θεωρεί σκόπιμο. Τα ενδιαφερόμενα μέρη μπορούν να υποβάλλουν φιλικές παρατηρήσεις στην ειδική ομάδα διατιθσίας σύμφωνα με τον εσωτερικό κανονισμό. Κάθε πληροφορία που συγκεντρώνεται κατ' αυτό τον τρόπο, γνωστοποιείται σε έκαστο των μερών για τη διατύπωση παρατηρήσεων.

Άρθρο 218

Γλώσσες υποβολής παρατηρήσεων

1. Οι γραπτές και προφορικές παρατηρήσεις των μερών υποβάλλονται σε οποιαδήποτε επίσημη γλώσσα των μερών.
2. Τα μέρη επιχειρούν να συμφωνήσουν σε κοινή γλώσσα εργασίας για οποιαδήποτε συγκεκριμένη διαδικασία στο πλαίσιο του παρόντος μέρους. Εάν τα μέρη αδυνατούν να συμφωνήσουν σε μια κοινή γλώσσα εργασίας, κάθε μέρος προβαίνει στις σχετικές διευθετήσεις και επιβαρύνεται με τις δαπάνες μετάφρασης των γραπτών παρατηρήσεων του και διερμηνείας κατά τις ακροάσεις στην γλώσσα επιλογής του μέρους κατά του οποίου στρέφεται η καταγγελία, εκτός αν η εν λόγω γλώσσα είναι η επίσημη γλώσσα του εν λόγω μέρους (*).

Άρθρο 219

Κανόνες ερμηνείας

Οι ειδικές ομάδες διατιθσίας εφαρμόζουν και ερμηνεύουν τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας σύμφωνα με τους συνήθεις κανόνες για την ερμηνεία του δημοσίου διεθνούς δικαίου, συμπεριλαμβανομένης της Σύμβασης της Γενεύης περί του δικαίου των Συνθηκών. Οι αποφάσεις της ειδικής ομάδας διατιθσίας δεν είναι δυνατόν να αυξάνουν ή να μειώνουν τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 220

Αποφάσεις της ειδικής ομάδας διατιθσίας

1. Η ειδική ομάδα διατιθσίας καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια να λαμβάνει κάθε απόφαση με συναίνεση. Σε περίπτωση που δεν είναι δυνατό να ληφθεί απόφαση με συναίνεση, η σχετική απόφαση λαμβάνεται με πλειοψηφία. Ωστόσο, σε καμία περίπτωση δεν δημοσιεύονται οι γνώμες μειοψηφίας των διατιτητών.
2. Στην απόφαση αναφέρονται τα πραγματικά περιστατικά, η δυνατότητα εφαρμογής των σχετικών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και η βασική αιτιολόγηση των διαπιστώσεων και των συμπερασμάτων τα οποία διατυπώνει. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK δημοσιοποιεί τις αποφάσεις της ειδικής ομάδας διατιθσίας, εκτός αν αποφασίσει άλλως.

Άρθρο 221

Κατάλογος διατιτητών

1. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK, το αργότερο εντός τριών μηνών από την έναρξη προσωρινής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, καταρτίζει κατάλογο δεκαπέντε (15) ατόμων που είναι πρόθυμα και ικανά να εργασθούν ως διατιτητές. Καθένα από τα μέρη, επιλέγει πέντε άτομα ως διατιτητές. Τα δύο μέρη

(*). Για του σκοπούς του παρόντος άρθρου, οι επίσημες γλώσσες των κρατών CARIFORUM είναι η ολλανδική, η αγγλική, η γαλλική και η ισπανική, ενώ οι επίσημες γλώσσες του μέρους EK αναγράφονται στο άρθρο 249.

συμφωνούν επίσης ως προς πέντε πρόσωπα που δεν είναι υπήκοοι κανενός από τα μέρη που θα εκτελέσουν χρέη προέδρου της ειδικής ομάδας διατησίας. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μεριμνά ώστε ο κατάλογος να διατηρείται πάντα σε αυτό το επίπεδο.

2. Οι διατητές διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις ή σχετική εμπειρία στους τομείς του διεθνούς εμπορικού δικαίου. Είναι ανεξάρτητοι, συμμετέχουν σε ατομική βάση, δεν λαμβάνουν οδηγίες από κάποιον οργανισμό ή δημόσια αρχή, ούτε συνδέονται με τη δημόσια αρχή οιαδήποτε από τα μέρη και συμμορφώνονται με τον κώδικα δεοντολογίας που προσαρτάται στον εσωτερικό κανονισμό.

3. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί να καταρτίσει συμπληρωματικό κατάλογο δεκαπέντε (15) ατόμων με εξειδικευμένη εμπειρογνωμοσύνη σε συγκεκριμένα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία. Στην περίπτωση που εφαρμόζεται η διαδικασία επιλογής του άρθρου 207, ο πρόεδρος της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί να χρησιμοποιεί τον εν λόγω τομεακό κατάλογο με τη συμφωνία αμφοτέρων των μερών. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK καταρτίζει συμπληρωματικό κατάλογο δεκαπέντε (15) ατόμων με εμπειρογνωμοσύνη στα συγκεκριμένα θέματα που καλύπτονται από τα κεφάλαια 4 και 5 του τίτλου IV.

Άρθρο 222

Σχέση με τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο του ΠΟΕ

1. Οι φορείς διατησίας που θεσπίζονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, δεν εκδικάζουν διαφορές σχετικά με τα δικαιώματα και υποχρεώσεις κάθε μέρους ή των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, δυνάμει της Συμφωνίας για την ίδρυση του ΠΟΕ.

2. Η προσφυγή στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας για τη διευθέτηση διαφορών ισχύει υπό την επιφύλαξη τυχόν δράσης στο

πλαίσιο του ΠΟΕ, συμπεριλαμβανομένης της δράσης για τη διευθέτηση των διαφορών. Ωστόσο, εάν μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM έχει κινήσει διαδικασία διευθέτησης διαφορών, όσον αφορά ένα συγκεκριμένο θέμα, είτε δυνάμει του άρθρου 206 παράγραφος 1 του παρόντος μέρους είτε δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ, δεν κινεί διαδικασία διευθέτησης των διαφορών όσον αφορά το ίδιο θέμα στο πλαίσιο του άλλου φόρουμ πριν να ολοκληρωθεί η πρώτη διαδικασία. Για τους σκοπούς της παρούσας παραγράφου, θεωρείται ότι οι διαδικασίες διευθέτησης διαφορών δυνάμει της συμφωνίας ΠΟΕ κινούνται όταν ένα μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM ζητήσει τη συγκρότηση ειδικής ομάδας διατησίας δυνάμει του άρθρου 6 του μνημονίου κατανόησης του ΠΟΕ σχετικά με τους κανόνες και τις διαδικασίες που διέπουν τη διευθέτηση των διαφορών.

3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν αποκλείει τη δυνατότητα μέρους ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM να εφαρμόζει την αναστολή των υποχρεώσεων που εγκρίνεται από το όργανο διευθέτησης διαφορών ΠΟΕ. Καμία διάταξη της συμφωνίας ΠΟΕ δεν αποκλείει τη δυνατότητα των μερών για αναστολή των οφελών στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 223

Προδεσμίες

1. Όλες οι προδεσμίες που προβλέπονται στο παρόν μέρος, συμπεριλαμβανομένων των προδεσμιών κοινοποίησης των αποφάσεων από τις ειδικές ομάδες διατησίας, υπολογίζονται σε ημερολογιακές ημέρες από την ημέρα που έπεται της πράξης ή του γεγονότος που αφορούν.

2. Κάθε προδεσμία που αναφέρεται στο παρόν μέρος μπορεί να παρατείνεται με αμοιβαία συμφωνία των μερών.

ΜΕΡΟΣ IV

ΓΕΝΙΚΕΣ ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Άρθρο 224

Γενική ρήτρα εξαιρέσεως

1. Με την προϋπόθεση ότι τα εν λόγω μέτρα δεν εφαρμόζονται κατά τέτοιο τρόπο ώστε να συνιστούν μέσο αυθαίρετης ή αδικαιολόγητης διακριτικής μεταχείρισης μεταξύ των μερών στα οποία επικρατούν παρόμοιες συνθήκες ή συγκεκριμένο περιορισμό των συναλλαγών στον τομέα των υπηρεσιών, των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών ή της εγκατάστασης, καμία από τις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας δεν μπορεί να ερμηνευθεί κατά την έννοια ότι εμποδίζει τη θέσπιση ή την επιβολή της εφαρμογής από το μέρος ΕΚ, τα κράτη CARIFORUM ή υπογράφων κράτος CARIFORUM, μέτρων που:

α) είναι απαραίτητα για την προστασία της δημόσιας ασφάλειας και της δημόσιας ηθικής⁽¹⁾ ή τη διατήρηση της δημόσιας τάξης

(1) Τα μέρη συμφωνούν ότι, σύμφωνα με το κεφάλαιο 5 του τίτλου IV, τα μέτρα που απαιτούνται για την καταπολέμηση της παιδικής εργασίας, θεωρείται ότι περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των μέτρων που απαιτούνται για την προστασία της δημόσιας ηθικής ή των μέτρων που απαιτούνται για την προστασία της υγείας.

β) είναι απαραίτητα για την προστασία της ζωής ή της υγείας των ανθρώπων, των ζώων ή των φυτών

γ) είναι απαραίτητα για την εξασφάλιση της συμμόρφωσης προς νόμους και κανονισμούς που δεν αντιβαίνουν στις διατάξεις της παρούσας συμφωνίας, συμπεριλαμβανομένων αυτών που αναφέρονται:

i) στην πρόληψη δόλιων και απατηλών πρακτικών ή στην αντιμετώπιση των επιπτώσεων της πλημμελούς εκτέλεσης συμβάσεων

ii) στην προστασία της ιδιωτικής ζωής των ατόμων, όσον αφορά την επεξεργασία και τη διάδοση προσωπικών στοιχείων, και στην προστασία του εμπιστευτικού χαρακτήρα ατομικών στοιχείων και λογαριασμών

iii) ασφάλεια

iv) στην επιβολή τελωνειακών ρυθμίσεων ή

Άρθρο 225

v) στην προστασία των δικαιωμάτων διανοητικής ιδιοκτησίας·

Εξαιρέσεις για λόγους ασφαλείας

δ) αφορούν την εισαγωγή ή την εξαγωγή χρυσού ή αργύρου·

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι:

ε) είναι αναγκαία για την προστασία εθνικών θησαυρών με καλλιτεχνική, ιστορική ή αρχαιολογική αξία·

a) το μέρος ΕΚ ή το υπογράφον κράτος CARIFORUM είναι υποχρεωμένο να καθιστά γνωστή οποιαδήποτε πληροφορία, όταν κατά την άποψη του η αποκάλυψη της πληροφορίας αυτής αντιβαίνει σε θεμελιώδη συμφέροντα ασφαλείας αυτού·

στ) αφορούν τη διατήρηση εξαντλήσιμων φυσικών πόρων σε περίπτωση που τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται σε συνδυασμό με περιορισμούς για την εγχώρια παραγωγή ή κατανάλωση υπηρεσιών ή εγχώριων επενδύσεων·

β) το μέρος ΕΚ ή το υπογράφον κράτος CARIFORUM δεν μπορεί να λαμβάνει μέτρα τα οποία κρίνει απαραίτητα για την προάσπιση των θεμελιωδών συμφερόντων ασφαλείας του, και συγκεκριμένα:

ζ) αφορούν προϊόντα που προέρχονται από εργασία φυλακισμένων ή

i) που αφορούν οχήματα ή συντήξεμα υλικά ή τα υλικά από τα οποία αυτά παράγονται·

η) είναι αντίθετα με το στόχο των άρθρων 68 και 77, υπό τον όρο ότι η διαφορά στη μεταχείριση αποσκοπεί στην εξασφάλιση της δικαιοσύνης ή αποτελεσματικής επιβολής ή συλλογής άμεσων φόρων, όσον αφορά τις υπηρεσίες ή τους φορείς παροχής υπηρεσιών του μέρους ΕΚ ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM⁽¹⁾.

ii) σχετικά με την άμεση ή έμμεση παροχή υπηρεσιών με στόχο τον εφοδιασμό στρατιωτικών εγκαταστάσεων·

iii) που αφορούν την παραγωγή ή το εμπόριο όπλων, πολεμοφοδίων και πολεμικού υλικού·

2. Οι διατάξεις του τίτλου II και του παραρτήματος IV δεν εφαρμόζονται στα αντίστοιχα συστήματα κοινωνικής ασφάλισης του μέλους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM ή στις δραστηριότητες που αναπτύσσονται στο έδαφος καθενός από τα μέρη και οι οποίες συνδέονται, έστω και παρεμπιπτόντως, με την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

iv) που αφορούν δημόσιες συμβάσεις αναγκαίες για την εθνική ασφάλεια ή την εθνική άμυνα· ή

v) που λαμβάνονται σε καιρό πολέμου ή άλλης έκτακτης κατάστασης στις διεθνείς σχέσεις· ή

(¹) Τα μέτρα που αποσκοπούν στην εξασφάλιση της δικαιοσύνης ή αποτελεσματικής επιβολής ή συγκέντρωσης άμεσων φόρων περιλαμβάνουν μέτρα τα οποία λαμβάνονται από το μέρος ΕΚ ή υπογράφον κράτος CARIFORUM, στο πλαίσιο του δικού του συστήματος φορολογίας, τα οποία: i) εφαρμόζονται σε παρόχους υπηρεσιών, που δεν έχουν μόνιμη κατοικία σ' αυτό, αναγνωρίζοντας το γεγονός ότι η φορολογική υποχρέωση των μη μόνιμων κατοίκων καθορίζεται βάσει των στοιχείων φορολόγησης που προέρχονται από το έδαφος του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM· ή ii) εφαρμόζονται σε μη μόνιμους κατοίκους προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιλογή ή η συγκέντρωση φόρων στο έδαφος του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM· ή iii) εφαρμόζονται σε μόνιμους ή μη μόνιμους κατοίκους προκειμένου να αποφευχθεί η φοροαποφυγή ή η φοροδιαφυγή, συμπεριλαμβανομένων των μέτρων συμμόρφωσης ή iv) εφαρμόζονται σε χρήστες υπηρεσιών που παρέχονται στο ή από το έδαφος του άλλου κράτους μέλους προκειμένου να εξασφαλιστεί η επιβολή ή συγκέντρωση φόρων στους εν λόγω χρήστες για στοιχεία που προέρχονται από το έδαφος του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, ή v) διακρίνουν παρόχους υπηρεσιών που υπόκεινται σε φορολογία για διεθνή στοιχεία φορολόγησης από άλλους παρόχους υπηρεσιών, αναγνωρίζοντας τη διαφορά που υφίσταται μεταξύ τους ως προς τη φύση της φορολογικής βάσης, ή vi) καθορίζουν, χορηγούν ή διανέμουν τα εισοδήματα, τα κέρδη, τις ζημιές, τις εκπτώσεις ή πιστώσεις των μόνιμων κατοίκων ή κλάδων υποκαταστημάτων ή μεταξύ προσώπων ή υποκαταστημάτων που συνδέονται με το ίδιο νομικό πρόσωπο προκειμένου να διασφαλιστεί η φορολογική βάση του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM. Οι όροι ή οι έννοιες φορολογίας που αναφέρονται στο στοιχείο η) της παρούσας διάταξης καθορίζονται ανάλογα με τους ορισμούς και τις έννοιες φορολογίας ή με ισοδύναμους ή παρεμφερείς ορισμούς και έννοιες, βάσει του εσωτερικού δικαίου του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, που λαμβάνει το συγκεκριμένο μέτρο.

γ) το μέρος ΕΚ ή το υπογράφον κράτος CARIFORUM δεν μπορεί να λαμβάνει μέτρα για την εκτέλεση υποχρεώσεων που έχει αναλάβει για τη διατήρηση της διεθνούς ειρήνης και ασφαλείας.

2. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-ΕΚ ενημερώνεται όσο το δυνατόν πληρέστερα, σχετικά με τα μέτρα που λαμβάνονται βάσει της παραγράφου 1 στοιχεία β) και γ) καθώς και σχετικά με τη λήξη της ισχύος αυτών.

Άρθρο 226

Φορολογία

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας, ή οποιαδήποτε άλλη ρύθμιση που έχει θεσπισθεί βάσει αυτής, δεν ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι εμποδίζει το μέρος ΕΚ ή υπογράφον κράτος CARIFORUM να κάνει διάκριση, κατά την εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της φορολογικής του νομοθεσίας, μεταξύ φορολογουμένων που δεν ευρίσκονται στην ίδια κατάσταση, ιδίως όσον αφορά τον τόπο διαμονής τους, ή τον τόπο όπου επενδύουν τα κεφάλαιά τους.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας, ή οποιαδήποτε άλλη ρύθμιση που έχει θεσπισθεί βάσει της παρούσας συμφωνίας, δεν ερμηνεύεται κατά την έννοια ότι εμποδίζει τη θέσπιση ή την εφαρμογή μέτρων που στοχεύουν στην πρόληψη της φοροαποφυγής

ή της φοροδιαφυγής, κατ' εφαρμογή φορολογικών διατάξεων που περιέχονται σε συμφωνίες για την αποφυγή της διπλής φορολόγησης, σε άλλες φορολογικές ρυθμίσεις ή στην εθνική φορολογική νομοθεσία.

3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν επηρεάζει τα δικαιώματα και υποχρεώσεις του μέρους ΕΚ ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, που υπέχει βάσει φορολογικής σύμβασης. Σε περίπτωση ασυνέπειας της παρούσας συμφωνίας με οιαδήποτε τέτοια σύμβαση, η εν λόγω σύμβαση υπερισχύει όσον αφορά την συνέπεια.

ΜΕΡΟΣ V

ΘΕΣΜΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 227

Κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK

1. Ιδρύεται κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK, το οποίο επιβλέπει την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK συνέρχεται σε υπουργικό επίπεδο σε τακτά διαστήματα που δεν υπερβαίνουν τη διετία και, εκτάκτως, όταν το απαιτούν οι περιστάσεις και συμφωνούν τα μέρη.

συμβούλιο υπουργών, που έχει συγκροτηθεί σύμφωνα με το άρθρο 15 της Συμφωνίας του Κοτονού.

5. Τα μέλη του κοινού συμβουλίου CARIFORUM-EK είναι δυνατό να εκπροσωπούνται, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό του.

Άρθρο 229

Εξουσίες και διαδικασίες λήψης αποφάσεων

2. Με την επιφύλαξη των καθηκόντων του Συμβουλίου Υπουργών, όπως καθορίζονται στο άρθρο 15 της Συμφωνίας του Κοτονού, το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK είναι γενικά υπεύθυνο για τη λειτουργία και την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και παρακολουθεί την επίτευξη των στόχων της. Επίσης, εξετάζει κάθε σημαντικό θέμα που προκύπτει στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, καθώς και κάθε άλλο διμερές, πολυμερές ή διεθνές θέμα κοινού ενδιαφέροντος το οποίο επηρεάζει το εμπόριο μεταξύ των μερών.

1. Για την επίτευξη των στόχων της παρούσας συμφωνίας, το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK έχει την εξουσία να λαμβάνει αποφάσεις για όλα τα θέματα που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

3. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK εξετάζει, επίσης, προτάσεις και συστάσεις των μερών για την αναθεώρηση της παρούσας συμφωνίας.

2. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται είναι δεσμευτικές για τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, τα οποία λαμβάνουν όλα τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή τους σύμφωνα με την εσωτερική νομοθεσία κάθε μέρους και υπογράφοντος κράτους CARIFORUM.

3. Επίσης, το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK μπορεί να προβαίνει στις κατάλληλες συστάσεις.

Άρθρο 228

Σύνθεση και κανονισμός λειτουργίας

1. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK αποτελείται, αφενός, από τα μέλη του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μέλη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και, αφετέρου, από τους εκπροσώπους των κυβερνήσεων των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM.

4. Σε ό,τι αφορά τα θέματα για τα οποία τα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να ενεργήσουν συλλογικά, το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK θεσπίζει αποφάσεις και συστάσεις με αμοιβαία συμφωνία μεταξύ των μερών. Σε ό,τι αφορά τα θέματα για τα οποία τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεν έχουν συμφωνήσει να ενεργήσουν συλλογικά, η θέσπιση οποιασδήποτε απόφασης απαιτεί τη συμφωνία του ενδιαφερόμενου υπογράφοντος κράτους ή των ενδιαφερομένων υπογράφοντων κρατών CARIFORUM.

2. Τα κράτη CARIFORUM εξουσιοδοτούν έναν από τους εκπροσώπους τους να ενεργεί εξ ονόματός τους για όλα τα θέματα που υπάγονται στην παρούσα συμφωνία, για τα οποία έχουν συμφωνήσει να ενεργήσουν συλλογικά.

Άρθρο 230

Επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK

3. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό του.

4. Η προεδρία του κοινού συμβουλίου CARIFORUM-EK ασκείται εκ περιτροπής από αντιπρόσωπο του μέρους ΕΚ και αντιπρόσωπο CARIFORUM, σύμφωνα με τις διατάξεις του εσωτερικού κανονισμού του. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK υποβάλλει περιοδικές εκθέσεις για την εκτέλεση της παρούσας συμφωνίας στο

1. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του, το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK επικουρείται από την επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK που αποτελείται από αντιπροσώπους των μερών, κατά κανόνα σε επίπεδο ανώτερων υπαλλήλων. Τα κράτη CARIFORUM εξουσιοδοτούν έναν από τους αντιπροσώπους τους να ενεργεί εξ ονόματός τους για όλα τα θέματα στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας για τα οποία έχουν συμφωνήσει να ενεργήσουν συλλογικά. Κάθε μέρος ή υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορεί

να θέσει υπόψη της επιτροπής κάθε θέμα που αφορά την εφαρμογή της συμφωνίας ή την επίτευξη των στόχων της.

2. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK. Η προεδρία της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK ασκείται εκ περιτροπής από αντιπρόσωπο καθενός από τα μέρη για θητεία ενός έτους. Υποβάλλει ετήσια έκθεση στο κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK.

3. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK ασκεί συγκεκριμένα τα ακόλουθα καθήκοντα:

α) Στον τομέα του εμπορίου:

- i) εποπτεύει και είναι υπεύθυνη για την υλοποίηση και την ορθή εφαρμογή των διατάξεων της συμφωνίας, και αναλύει και συνιστά προτεραιότητες συνεργασίας από αυτή την άποψη·
- ii) παρακολουθεί την περαιτέρω επεξεργασία των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και αξιολογεί τα αποτελέσματα που προκύπτουν από την εφαρμογή της·
- iii) αναλαμβάνει δράση για την αποφυγή και τη διευθέτηση διαφορών που ενδέχεται να προκύψουν σχετικά με την ερμηνεία ή την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του μέρους III·
- iv) συνδράμει το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του·
- v) παρακολουθεί την ανάπτυξη της περιφερειακής ολοκλήρωσης και των οικονομικών και εμπορικών σχέσεων μεταξύ των μερών·
- vi) παρακολουθεί και αξιολογεί τον αντίκτυπο της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας στην αειφόρο ανάπτυξη των μερών·
- vii) αναλύει και αναλαμβάνει ενέργειες που μπορούν να διευκολύνουν το εμπόριο, τις επενδύσεις και τις επιχειρηματικές ευκαιρίες μεταξύ των μερών· και
- viii) αναλύει οιαδήποτε θέματα που εντάσσονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας και κάθε θέμα που ενδέχεται να επηρεάσει την επίτευξη των στόχων.

β) Στον τομέα της ανάπτυξης:

- i) συνδράμει το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK στην εκτέλεση των καθηκόντων του για θέματα αναπτυξιακής εργασίας που υπάγονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας·
- ii) παρακολουθεί την παραγωγή των διατάξεων συνεργασίας που προβλέπονται από την παρούσα συμφωνία και συντονίζει τις σχετικές ενέργειες με τρίτα μέρη — δωρητές·
- iii) διατυπώνει τις κατάλληλες συστάσεις για την εμπορική συνεργασία μεταξύ των μερών·

iv) υποβάλλει σε περιοδική αναθεώρηση τις προτεραιότητες συνεργασίας που προβλέπονται στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, και προβαίνει σε συστάσεις για τη συμπλήρωση των νέων προτεραιοτήτων κατά περίπτωση· και

v) αναθεωρεί και αναλύει θέματα συνεργασίας που αφορούν την περιφερειακή ολοκλήρωση για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

4. Κατά την εκτέλεση των καθηκόντων της, η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK μπορεί:

- a) να συγκροτεί και να εποπτεύει ειδικές επιτροπές ή όργανα για την εξέταση θεμάτων της αρμοδιότητάς της και να καθορίζει τη σύνθεσή, τα καθήκοντα, καθώς και τους κανόνες λειτουργίας τους·
- β) να συνεδριάζει ανά πάσα στιγμή με συμφωνία των μερών·
- γ) να εξετάζει κάθε σχετικό θέμα στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας και να λαμβάνει κατάλληλα μέτρα κατά την άσκηση των καθηκόντων της· και
- δ) να λαμβάνει αποφάσεις ή να διατυπώνει συστάσεις στις περιπτώσεις που προβλέπονται από την παρούσα συμφωνία ή όταν της έχει ανατεθεί η σχετική εκτελεστική αρμοδιότητα από το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK. Στις εν λόγω περιπτώσεις, η επιτροπή λαμβάνει αποφάσεις ή διατυπώνει συστάσεις σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 229 παράγραφος 4.

5. Η επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK συνεδριάζει γενικώς μια φορά το έτος με αντικείμενο τη συνολική εξέταση της εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, σε ημερομηνία και με ημερήσια διάταξη που συμφωνούνται εκ των προτέρων από τα μέρη, εκ περιτροπής στο μέρος EK το ένα έτος και στο κράτος CARIFORUM το επόμενο. Η επιτροπή διεξάγει συγκεκριμένες συνόδους εργασίας για την εκτέλεση των καθηκόντων που προβλέπονται στην παράγραφο 3 στοιχεία α) και β).

Άρθρο 231

Κοινοβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK

1. Συγκροτείται κοινοβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK. Αποτελεί για τα μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και των νομοθετικών σωμάτων των κρατών CARIFORUM, φόρουμ συνάντησης και ανταλλαγής απόψεων. Συνεδριάζει κατά διαστήματα τα οποία καθορίζει η ίδια. Συνεργάζεται με την κοινοβουλευτική συνέλευση ίσης εκπροσώπησής που προβλέπεται από το άρθρο 17 της Συμφωνίας του Κοτονού.

2. Η κοινοβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK αποτελείται από μέλη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, αφενός, και από μέλη των νομοθετικών σωμάτων των κρατών CARIFORUM, αφετέρου. Οι αντιπρόσωποι των μερών μπορούν παρίστανται σε συνεδριάσεις της κοινοβουλευτικής επιτροπής CARIFORUM-EK.

3. Η κοινοβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό της και ενημερώνει σχετικά το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK.

4. Η προεδρία της κοινοβουλευτικής επιτροπής CARIFORUM-EK ασκείται εκ περιτροπής από αντιπρόσωπο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και από αντιπρόσωπο του κράτους CARIFORUM, σύμφωνα με τις διατάξεις του κανονισμού λειτουργίας της.

5. Η κοινοβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK μπορεί να ζητά από το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK σχετικές πληροφορίες για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK παρέχει στην επιτροπή τις ζητούμενες πληροφορίες.

6. Η κοινοβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK ενημερώνεται για τις αποφάσεις και τις συστάσεις του κοινού συμβουλίου CARIFORUM-EK.

7. Η κοινοβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK μπορεί να διατυπώνει συστάσεις στο κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

Άρθρο 232

Συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK

1. Συγκροτείται συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK με έργο να συνδράμει το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK στην προώθηση του διαλόγου και της συνεργασίας μεταξύ των αντιπροσώπων των οργανισμών της κοινωνίας των πολιτών,

συμπεριλαμβανομένης της ακαδημαϊκής κοινότητας, και των κοινωνικών και οικονομικών εταιριών. Ο εν λόγω διάλογος και η συνεργασία περιλαμβάνουν όλα τα οικονομικά, κοινωνικά περιβαλλοντικά θέματα των σχέσεων μεταξύ του μέρους EK και των υπογράφοντων κρατών CARIFORUM, που απορρέουν από την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας.

2. Η συμμετοχή στη συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK αποφασίζεται από το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK, με σκοπό την εξασφάλιση ευρείας εκπροσώπησης όλων των ενδιαφερόμενων μερών.

3. Η συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK εκτελεί τις δραστηριότητες της βάσει διαβουλεύσεων με το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK ή με δική της πρωτοβουλία, και προβαίνει σε συστάσεις στο κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK. Οι αντιπρόσωποι των μερών παρίσταται στις συνεδριάσεις της συμβουλευτικής επιτροπής CARIFORUM-EK.

4. Η συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK καταρτίζει τον εσωτερικό κανονισμό της σε συμφωνία με το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK.

5. Η συμβουλευτική επιτροπή CARIFORUM-EK διατυπώνει συστάσεις στο κοινό συμβούλιο CARIFORUM-EK και στην επιτροπή εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-EK.

ΜΕΡΟΣ VI

ΓΕΝΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 233

Ορισμός των μερών και τήρηση των υποχρεώσεων

1. Τα συμβαλλόμενα μέρη στην παρούσα συμφωνία είναι η Αντίγκουα και Μπαρμπάντα, η Κοινοπολιτεία των Μπαχάμας, το Μπαρμπάντος, το Μπελιζε, η Κοινοπολιτεία της Δομίνικα, η Δομινικανή Δημοκρατία, η Γρενάδα, η Δημοκρατία της Γουιάνας, η Δημοκρατία της Αϊτής, η Τζαμάικα, ο Άγιος Χριστόφορος και Νέβις, η Αγία Λουκία, ο Άγιος Βικέντιος και οι Γρεναδίνες, η Δημοκρατία του Σουρινάμ και η Δημοκρατία του Τρινιδάδ και Τομπάγκο, εφεξής «κράτη CARIFORUM», αφενός, και η Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή τα κράτη μέλη της ή η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα κράτη μέλη της, εντός των ορίων των αντιστοίχων αρμοδιοτήτων τους, όπως απορρέουν από τη Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, εφεξής «μέρος EK», αφετέρου.

2. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, τα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να ενεργούν συλλογικά.

3. Για τους σκοπούς της παρούσας συμφωνίας, ο όρος «μέρος» αναφέρεται στα κράτη CARIFORUM που λειτουργούν συλλογικά ή στο μέρος EK, κατά περίπτωση. Ο όρος «μέρη» αναφέρεται στα κράτη CARIFORUM που ενεργούν συλλογικά και στο μέρος EK.

4. Στις περιπτώσεις που προβλέπεται ή απαιτείται επιμέρους δράση για την άσκηση των δικαιωμάτων ή τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, γίνεται αναφορά στα «υπογράφοντα κράτη CARIFORUM».

5. Τα μέρη ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM, κατά περίπτωση, θεσπίζουν κάθε γενικό ή ειδικό μέτρο που απαιτείται για την εκπλήρωση των υποχρεώσεών τους βάσει της παρούσας συμφωνίας και μεριμνούν για τη συμμόρφωσή τους με τους στόχους που ορίζονται από την παρούσα συμφωνία.

Άρθρο 234

Συντονιστές και ανταλλαγή πληροφοριών

1. Για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας και την εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας, το μέρος EK, τα κράτη CARIFORUM συλλογικά και κάθε υπογράφον κράτος CARIFORUM μπορούν να ορίσουν συντονιστή για την προσωρινή εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας. Ο ορισμός των συντονιστών πραγματοποιείται με την επιφύλαξη συγκεκριμένου ορισμού των αρμοδίων αρχών στο πλαίσιο συγκεκριμένων διατάξεων της παρούσας συμφωνίας.

2. Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε μέρους, ο συντονιστής του άλλου μέρους ή υπογράφοντος κράτους CARIFORUM επισημαίνει την υπηρεσία ή τον υπάλληλο που ευθύνονται για κάθε θέμα που αφορά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας και παρέχει την απαιτούμενη στήριξη για τη διευκόλυνση της επικοινωνίας με το αιτούν μέρος.

3. Κατόπιν αιτήματος οποιουδήποτε μέρους και στο βαθμό που επιτρέπεται από νομική άποψη, κάθε μέρος και τα υπογράφοντα

κράτη CARIFORUM, μέσω των συντονιστών τους, παρέχουν πληροφορίες και άμεσες απαντήσεις σε κάθε θέμα που αφορά ισχύον ή προτεινόμενο μέτρο, το οποίο ενδέχεται να επηρεάσει το εμπόριο μεταξύ των μερών. Τα μέρη συμφωνούν να διοχετεύουν τις ανταλλαγές πληροφοριών τους μέσω του συντονιστή CARIFORUM στο μέγιστο δυνατό βαθμό.

Άρθρο 235

Διαφάνεια

1. Κάθε μέρος και υπογράφων κράτος CARIFORUM εξασφαλίζει ότι, οι νόμοι, οι κανονισμοί, οι διαδικασίες και οι διοικητικές αποφάσεις της εφαρμογής, καθώς και οιοδήποτε διεθνείς δεσμεύσεις που αφορούν οιοδήποτε εμπορικό θέμα που καλύπτεται από την παρούσα συμφωνία δημοσιεύονται αμέσως ή τίθενται στη διάθεση του κοινού και επιστρέφεται η προσοχή του άλλου μέρους.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων της παρούσας συμφωνίας για τη διαφάνεια, οι πληροφορίες που αναφέρονται στο παρόν άρθρο θεωρείται ότι παρέχονται όταν τίθενται μέσω της κατάλληλης κοινοποίησης στη διάθεση του ΠΟΕ ή όταν αναγράφονται στον επίσημο και δημόσιο διαδικτυακό τόπο του μέρους ή του υπογράφοντος κράτους CARIFORUM, στον οποίο υπάρχει δημόσια πρόσβαση ατελώς.

3. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει μέρος ή υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να παρέχουν εμπιστευτικές πληροφορίες, η αποκάλυψη των οποίων θα εμπόδιζε την επιβολή της εφαρμογής των νόμων ή θα ήταν αντίθετη προς το δημόσιο συμφέρον, ή θα έβλαπτε τα νόμιμα εμπορικά συμφέροντα συγκεκριμένα δημοσίων ή ιδιωτικών επιχειρήσεων, εκτός αν θεωρείται απαραίτητο στο πλαίσιο διευθέτησης διαφοράς σύμφωνα με το μέρος III της παρούσας συμφωνίας. Στις περιπτώσεις που η εν λόγω αποκάλυψη πληροφοριών θεωρείται απαραίτητη από ειδική ομάδα που συγκροτείται σύμφωνα με το άρθρο 207, η ειδική ομάδα εξασφαλίζει την πλήρη προστασία των εμπιστευτικών πληροφοριών.

Άρθρο 236

Διάλογος για χρηματοοικονομικά θέματα

Τα μέρη και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να ενθαρρύνουν το διάλογο, τη διαφάνεια και την από κοινού αξιοποίηση των βέλπτων πρακτικών στον τομέα της φορολογικής πολιτικής και της διοίκησης.

Άρθρο 237

Συνεργασία για την καταπολέμηση παράνομων οικονομικών δραστηριοτήτων

Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM δεσμεύονται ως προς την πρόληψη και την καταπολέμηση των παράνομων και δόλιων δραστηριοτήτων, καθώς και των δραστηριοτήτων διαφθοράς, της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και της χρηματοδότησης τρομοκρατίας και λαμβάνουν όλα τα απαραίτητα νομοθετικά και διοικητικά μέτρα για τη συμμόρφωση με τα διεθνή πρότυπα, συμπεριλαμβανομένων αυτών που προβλέπονται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών κατά της διαφθοράς, τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την καταπολέμηση της διεθνώς οργανωμένης εγκληματικότητας και τα πρωτόκολλα της και στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για την εξάλειψη της χρηματοδότησης τρομοκρατών. Το μέρος ΕΚ και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν στην ανταλλαγή πληροφοριών και τη συνεργασία στους εν λόγω τομείς.

Άρθρο 238

Περιφερειακή προτίμηση

1. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει μέρος να επιφυλάσσει στο άλλο μέρος της παρούσας συμφωνίας τυχόν ευνοϊκότερη μεταχείριση, η οποία εφαρμόζεται σε κάθε ένα από τα μέρη στο πλαίσιο της αντίστοιχης διαδικασίας του για την περιφερειακή ολοκλήρωση.

2. Κάθε ευνοϊκότερη μεταχείριση και πλεονέκτημα που ενδέχεται να χορηγηθεί στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας από οποιοδήποτε υπογράφων κράτος CARIFORUM προς το μέρος ΕΚ, χορηγείται επίσης σε κάθε υπογράφων κράτος CARIFORUM.

3. Παρά την παράγραφο 2:

- i) κάθε ευνοϊκότερη μεταχείριση και πλεονέκτημα εφαρμόζονται άμεσα με την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας για όλα τα προϊόντα που επιδέχονται μηδενικό συντελεστή δασμού, κατά τα οριζόμενα στο παράρτημα III·
- ii) κάθε ευνοϊκότερη μεταχείριση και πλεονέκτημα εφαρμόζονται ένα έτος μετά την υπογραφή της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ των κρατών CARIFORUM που αποτελούν τις «πλέον ανεπτυγμένες χώρες» της Κοινότητας της Καραϊβικής (Κοινοπολιτεία των Μπαχάμας, Μπαρμίντος, Δημοκρατία της Γουιάνας, Τζαμάικα, Δημοκρατία του Σουρινάμ και Δημοκρατία του Τρινιδάδ και Τομπάγκο) και της Δομινικανής Δημοκρατίας σε ό,τι αφορά όλα τα υπόλοιπα προϊόντα που περιλαμβάνονται στο παράρτημα III και στις διατάξεις του παραρτήματος IV·
- iii) κάθε ευνοϊκότερη μεταχείριση για πλεονέκτημα εφαρμόζονται δύο έτη μετά την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας, μεταξύ των κρατών CARIFORUM που αποτελούν τις «λιγότερο ανεπτυγμένες χώρες» της Καραϊβικής κοινότητας (Αντίγκουα και Μπαρμπούντα, Μπελίτζε, Κοινοπολιτεία της Δομίνικα, Γρενάδα, Άγιος Χριστόφορος και Νέβις, Αγία Λουκία, Άγιος Βικέντιος και Γρεναδίνες) και της Δομινικανής Δημοκρατίας σε σχέση με όλα τα υπόλοιπα προϊόντα που παραρτήματος IV. Η Δημοκρατία της Αϊτής δεν υποχρεούται να επιφυλάσσει την εν λόγω ευνοϊκότερη μεταχείριση και πλεονέκτημα προς τη Δομινικανή Δημοκρατία πριν από την πάροδο πέντε ετών από την ημερομηνία υπογραφής της παρούσας συμφωνίας.

Άρθρο 239

Εξόχως απόκεντρες περιοχές της Ευρωπαϊκής Κοινότητας

1. Λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική εγγύτητα των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και των κρατών CARIFORUM και με σκοπό την ενίσχυση των οικονομικών και των κοινωνικών δεσμών μεταξύ των εν λόγω περιοχών και των κρατών CARIFORUM, τα μέρη επιδιώκουν συγκεκριμένα να διευκολύνουν τη συνεργασία σε όλους τους τομείς που διέπονται από την παρούσα συμφωνία καθώς και να διευκολύνουν το εμπόριο σε εμπορεύματα και υπηρεσίες, να προωθούν τις επενδύσεις και να ενθαρρύνουν τις μεταφορές για την επικοινωνία μεταξύ των εξόχως απόκεντρων περιοχών και των κρατών CARIFORUM.

2. Οι στόχοι που περιλαμβάνονται στην παράγραφο 1 επιλέγονται επίσης, στο μέτρο του δυνατού, μέσω της ενθάρρυνσης της συμμετοχής των κρατών CARIFORUM και των εξόχως απόκεντρων περιοχών στο πλαίσιο συγκεκριμένων προγραμμάτων της Ευρωπαϊκής Κοινότητας σε τομείς που καλύπτονται από την παρουσία συμφωνία.

3. Το μέρος ΕΚ μεριμνά για την εξασφάλιση συντονισμού μεταξύ των διαφόρων χρηματοοικονομικών μέσων των πολιτικών συνοχής και ανάπτυξης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας με σκοπό την ενθάρρυνση της συνεργασίας μεταξύ των κρατών CARIFORUM και των εξόχως απόκεντρων περιοχών της Ευρωπαϊκής Κοινότητας στους τομείς που καλύπτονται από την παρούσα συμφωνία.

4. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν εμποδίζει το μέρος ΕΚ από την εφαρμογή των ισχυόντων μέτρων που αφορούν την κάλυψη της διαρθρωτικής, κοινωνικής και οικονομικής κατάστασης των εξόχως απόκεντρων περιοχών σύμφωνα με το άρθρο 299 παράγραφος 2 της Συνθήκης περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

Άρθρο 240

Δυσχέρειες σχετικά με το ισοζύγιο πληρωμών

1. Σε περίπτωση που υπογράφον κράτος CARIFORUM ή το μέρος ΕΚ αντιμετωπίζει ή ενδέχεται να αντιμετωπίσει σοβαρές δυσχέρειες σχετικά με το ισοζύγιο πληρωμών και εξωτερικές οικονομικές δυσχέρειες, έχει δυνατότητα να θεσπίσει ή να διατηρήσει περιοριστικά μέτρα σχετικά με τις συναλλαγές στον τομέα των εμπορευμάτων, των υπηρεσιών και της εγκατάστασης.

2. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM και το μέρος ΕΚ μεριμνούν για την αποφυγή της εφαρμογής των περιοριστικών μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1.

3. Κάθε περιοριστικό μέτρο που θεσπίζεται ή διατηρείται βάσει του παρόντος άρθρου απαιτείται να μη δημιουργεί διακριτική μεταχείριση, να έχει περιορισμένη διάρκεια και να μην υπερβαίνει το απολύτως αναγκαίο για την αποκατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών και της εξωτερικής δημοσιονομικής κατάστασης. Πρέπει να είναι σύμφωνο με τους όρους που καθορίζονται στις συμφωνίες του ΠΟΕ και να συνάδει με τις διατάξεις της συμφωνίας για το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο, ανάλογα με την περίπτωση.

4. Κάθε υπογράφον κράτος CARIFORUM ή το μέρος ΕΚ που διατηρεί ή θεσπίζει περιοριστικά μέτρα ή τροποποιήσεις αυτών, ενημερώνει αμέσως το άλλο μέρος και υποβάλλει, το συντομότερο δυνατόν, χρονοδιάγραμμα για την κατάργησή τους.

5. Στο πλαίσιο της επιτροπής εμπορίου και ανάπτυξης CARIFORUM-ΕΚ, διεξάγονται άμεσα διαβουλεύσεις. Στο πλαίσιο των εν λόγω διαβουλεύσεων, εκτιμάται η κατάσταση του ισοζυγίου πληρωμών των ενδιαφερόμενων υπογραφότων κρατών CARIFORUM ή του μέρους ΕΚ και οι περιορισμοί που θεσπίζονται ή διατηρούνται βάσει του παρόντος άρθρου, λαμβανομένων υπόψη, μεταξύ άλλων, παραγόντων, όπως:

- α) η φύση και η έκταση των προβλημάτων του ισοζυγίου πληρωμών, καθώς και των εξωτερικών δημοσιονομικών δυσχερειών·
- β) το εξωτερικό οικονομικό και εμπορικό περιβάλλον·
- γ) τα εναλλακτικά διορθωτικά μέτρα που είναι δυνατόν να ληφθούν.

Οι διαβουλεύσεις αφορούν τη συμμόρφωση κάθε περιοριστικού μέτρου με τις παραγράφους 3 και 4. Γίνονται αποδεκτά όλα τα πορίσματα και όλα τα υπόλοιπα στοιχεία που υποβάλλονται από το Διεθνές Νομισματικό Ταμείο για το συνάλλαγμα, τα νομισματικά αποθεματικά και τα ισοζύγια πληρωμών. Τα συμπεράσματα

βασίζονται στην εκτίμηση του Ταμείου όσον αφορά το ισοζύγιο πληρωμών και την εξωτερική δημοσιονομική κατάσταση του ενδιαφερόμενου κράτους CARIFORUM ή του μέρους ΕΚ.

Άρθρο 241

Σχέσεις με τη Συμφωνία του Κοτονού

1. Εξαιρουμένων των διατάξεων αναπτυξιακής συνεργασίας που περιλαμβάνονται στον τίτλο II του μέρους 3 της Συμφωνίας του Κοτονού, σε περίπτωση ασυνέπειας μεταξύ των διατάξεων της παρούσας συμφωνίας και των διατάξεων του τίτλου II του μέρους 3 της Συμφωνίας του Κοτονού, υπερισχύουν οι διατάξεις της παρούσας συμφωνίας.

2. Καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν ερμηνεύεται κατά τρόπο ώστε να αποτρέψει τη θέσπιση από το μέρος ΕΚ ή υπογράφον κράτος CARIFORUM, μέτρων, συμπεριλαμβανομένων μέτρων που αφορούν το εμπόριο, στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας, το οποίο θεωρείται κατάλληλο, σύμφωνα με το άρθρο 11 στοιχείο β) και τα άρθρα 96 και 97 της Συμφωνίας του Κοτονού και σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπουν τα λόγω άρθρα.

Άρθρο 242

Σχέσεις με τη Συμφωνία ΠΟΕ

Τα μέρη συμφωνούν ότι καμία διάταξη της παρούσας συμφωνίας δεν υποχρεώνει αυτά ή τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM να ενεργήσουν κατά τρόπο που δεν συνάδει με τις υποχρεώσεις τους έναντι του ΠΟΕ.

Άρθρο 243

Έναρξη ισχύος

1. Η παρούσα συμφωνία αρχίζει να ισχύει την πρώτη ημέρα του μήνους που έπεται της ημερομηνίας κατά την οποία τα μέρη θα έχουν κοινοποιήσει εκατέρωθεν την ολοκλήρωση των διαδικασιών που απαιτούνται για τον σκοπό αυτό.

2. Οι κοινοποιήσεις αποστέλλονται στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι ο Θεματοφύλακας της παρούσας συμφωνίας.

3. Εκκρεμούσης της έναρξης ισχύος της παρούσας συμφωνίας, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM συμφωνούν να εφαρμόσουν προσωρινά την παρούσα συμφωνία, εν όλω ή εν μέρει. Τούτο είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί με την προσωρινή εφαρμογή σύμφωνα με τη νομοθεσία του υπογράφοντος μέρους ή με την επικύρωση της παρούσας συμφωνίας. Η προσωρινή εφαρμογή κοινοποιείται στο Θεματοφύλακα. Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται προσωρινά δέκα (10) μέρες μετά την παραλαβή της επιστολής κοινοποίησης της προσωρινής εφαρμογής από την Ευρωπαϊκή Κοινότητα ή από όλα τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM. Η προσωρινή εφαρμογή αρχίζει να ισχύει όσο το δυνατόν συντομότερα, αλλά όχι αργότερα από τις 31 Οκτωβρίου 2008.

4. Παρά την παράγραφο 3, η Ευρωπαϊκή Κοινότητα και τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM μπορούν να λαμβάνουν μέτρα για την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, πριν από την προσωρινή εφαρμογή της, στο μέτρο του εφικτού.

Άρθρο 244**Διάρκεια**

1. Η παρούσα συμφωνία είναι αορίστου χρόνου.
2. Οποιοδήποτε μέρος ή υπογράφων κράτος CARIFORUM μπορεί να προειδοποιήσει εγγράφως τα άλλα μέρη για την πρόθεσή του να καταγγείλει την παρούσα συμφωνία.
3. Η καταγγελία αρχίζει να ισχύει έξι μήνες μετά την κοινοποίηση.

Άρθρο 245**Εδαφική εφαρμογή**

Η παρούσα συμφωνία εφαρμόζεται, αφενός, στα εδάφη στα οποία εφαρμόζεται η Συνθήκη περί ιδρύσεως της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, υπό τους όρους που προβλέπονται στην εν λόγω Συνθήκη και, αφετέρου, στο έδαφος των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM. Οι παραπομπές στο πλαίσιο της παρούσας συμφωνίας στο «έδαφος» νοούνται με αυτή την έννοια.

Άρθρο 246**Ρήτρα αναθεώρησης**

1. Τα μέρη μπορούν να συμφωνήσουν να επεκτείνουν την παρούσα συμφωνία με στόχο τη διεύρυνση και τη συμπλήρωση του πεδίου εφαρμογής της σύμφωνια με την αντίστοιχη νομοθεσία τους, δια τροποποιήσεως ή με τη σύναψη συμφωνιών επί ειδικών τομέων ή δραστηριοτήτων στο πλαίσιο της πείρας που αποκτάται κατά την εφαρμογή της. Τα μέρη μπορούν επίσης να εξετάζουν την αναθεώρηση της παρούσας συμφωνίας προκειμένου να ενταχθούν, οι υπερπόντιες χώρες και τα εδάφη που συνδέονται με την Ευρωπαϊκή Κοινότητα στο πεδίο εφαρμογής της παρούσας συμφωνίας.
2. Όσον αφορά την εφαρμογή της παρούσας συμφωνίας, οποιοδήποτε από τα μέρη μπορεί να διατυπώσει προτάσεις για την επέκταση της συνεργασίας σε όλους τους τομείς, λαμβάνοντας υπόψη την πείρα που αποκτάται κατά την εφαρμογή της.
3. Τα μέρη συμφωνούν ότι η παρούσα συμφωνία μπορεί ενδεχομένως να αναθεωρηθεί ενόψει της λήξης ισχύος της Συμφωνίας του Κοτονού.

Άρθρο 247**Προσχώρηση νέων κρατών μελών στην ΕΕ**

1. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-ΕΚ ενημερώνεται για κάθε αίτηση προσχώρησης που υποβάλλει τρίτη χώρα για να καταστεί μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Κατά τις διαπραγματεύσεις μεταξύ της ΕΕ και του αιτούντος κράτους, το μέρος ΕΚ παρέχει στα

υπογράφοντα κράτη CARIFORUM όλες τις σχετικές πληροφορίες και αυτά με τη σειρά τους αποστέλλουν τα σχόλιά τους στο μέρος ΕΚ, έτσι ώστε αυτό να τα λάβει πλήρως υπόψη. Τα υπογράφοντα κράτη CARIFORUM ενημερώνονται από το μέρος ΕΚ για οιαδήποτε προσχώρηση στην ΕΕ.

2. Κάθε νέο κράτος μέλος της ΕΕ προσχωρεί στην παρούσα συμφωνία από την ημερομηνία της προσχώρησής του στην ΕΕ, μέσω σχετικής ρήτηρας στην Πράξη Προσχώρησης. Σε περίπτωση που η Πράξη Προσχώρησης στην ΕΕ δεν προβλέπει την αυτόματη προσχώρηση του κράτους μέλους ΕΕ στην παρούσα συμφωνία, το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος της ΕΕ προσχωρεί στην παρούσα συμφωνία, καταθέτοντας πράξη προσχώρησης στη Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, η οποία διαβιβάζει κυρωμένα αντίγραφα στα κράτη CARIFORUM.

3. Τα μέρη εξετάζουν τις επιπτώσεις της προσχώρησης νέων μελών ΕΕ στην παρούσα συμφωνία. Το κοινό συμβούλιο CARIFORUM-ΕΚ μπορεί να θεσπίζει τα μεταβατικά μέτρα ή τα μέτρα τροποποίησης, τα οποία τυχόν κρίνονται αναγκαία.

Άρθρο 248**Προσχώρηση**

1. Κάθε κράτος της Καραϊβικής μπορεί να προσχωρήσει στην παρούσα συμφωνία με την επιφύλαξη των όρων και των προϋποθέσεων, όπως ενδεχομένως συμφωνούνται μεταξύ του εν λόγω κράτους και του μέρους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, κατόπιν εγκρίσεως σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές διαδικασίες του μέρους ΕΚ και των υπογραφόντων κρατών CARIFORUM, καθώς και της προσχωρούσας χώρας.
2. Το έγγραφο προσχώρησης κατατίθεται στο Θεματοφύλακα.

Άρθρο 249**Αυθεντικά κείμενα**

Η παρούσα συμφωνία συντάσσεται σε δύο αντίτυπα στην αγγλική, βουλγαρική, γαλλική, γερμανική, δανική, ελληνική, εσθονική, ισπανική, ιταλική, λεττονική, λιθουανική, μαλτέζικη, ολλανδική, ουγγρική, πολωνική, πορτογαλική, ρουμανική, σλοβακική, σλοβενική, σουηδική, τσεχική και φινλανδική γλώσσα. Όλα τα κείμενα είναι εξίσου αυθεντικά.

Άρθρο 250**Παραρτήματα**

Τα παραρτήματα, τα πρωτόκολλα και οι υποσημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας συμφωνίας. Το προσάρτημα I στο παράρτημα III συντάσσεται μόνο στην αγγλική.

Съставено в Бриджтаун, Барбадос на петнадесети октомври две хиляди и осма година.

Hecho en Bridgetown, Barbados, el quince de octubre de dosmille ocho.

V Bridgetownu na Barbadosu dne patnáctého října dva tisíce osm.

Udfærdiget i Bridgetown, Barbados, den femtende oktober to tusind og otte.

Geschehen zu Bridgetown, Barbados, am fünfzehnten Oktober zweitausendacht.

Kahe tuhande kaheksanda aasta oktoobrikuu viieteistkümnendal päeval Bridgetownis Barbadosel.

Έγινε στο Bridgetown των Μπαρμπάντος, στις δέκα πέντε Οκτωβρίου δύο χιλιάδες οκτώ.

Done at Bridgetown, Barbados on the fifteenth day of October in the year two thousand and eight.

Fait à Bridgetown, la Barbade, le quinze octobre deux mille huit.

Fatto a Bridgetown, Barbados, addì quindici ottobre duemilaotto.

Bridžtaunā, Barbadosā, divtūkstoš astotā gada piecpadsmitajā oktobrī.

Priimta Bridžtaune, Barbadosē, du tūkstančiai astuntų metų spalio penkioliką antrą dieną.

Kelt Bridgetownban, Barbadoson a kétézer-nyolcadik év október tizenötödik napján.

Magħmul fi Bridgetown, il-Barbados fil-ħmistax-il jum ta' Ottubru tas-sena elfejn u tmienja.

Gedaan te Bridgetown, Barbados, de vijftiende oktober tweeduizend acht.

Sporządzono w Bridgetown na Barbadosie dnia piętnastego października roku dwa tysiące ósmego.

Feito em Bridgetown, Barbados, em quinze de Outubro de dois mil e oito.

Înceiat la Bridgetown, Barbados, la cincisprezece octombrie două mii opt.

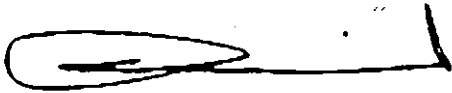
V Bridgetowne na Barbadosē dņa pātnāsteho oktōbra dvetisīcosem.

V Bridgetowniu, Barbados, dne petnajstega oktobra leta dva tisoč osem.

Tehty Bridgetownissa Barbadoksessa viidentenätoista päivänä lokakuuta vuonna kaksituhattakahdeksan.

Utfärdad i Bridgetown, Barbados, den femtonde oktober tjugohundraåtta.

For Grenada

For the Republic of Guyana

Thomas. BRUSSELS, 20 Oct. 2008.

Pour la République d'Haïti

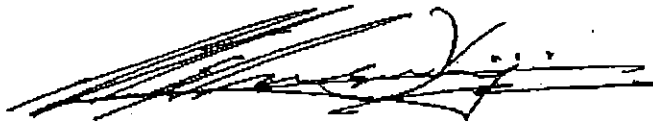
For Jamaica

For Saint Christopher and Nevis

For Saint Lucia

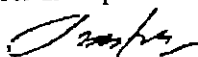
For Saint Vincent and the Grenadines

Voor de Republiek Suriname

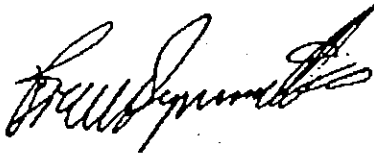
For the Republic of Trinidad and Tobago

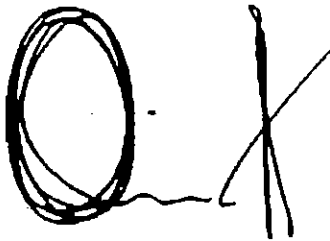
For Antigua and Barbuda

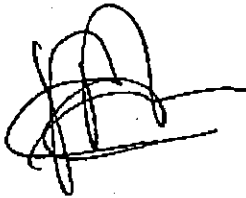
For the Commonwealth of the Bahamas

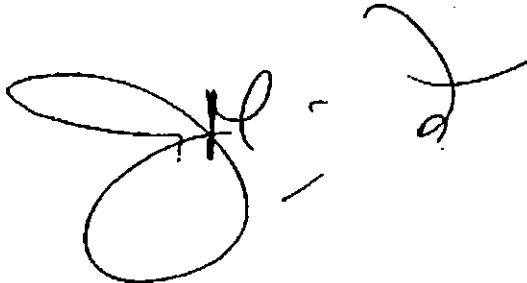
For Barbados

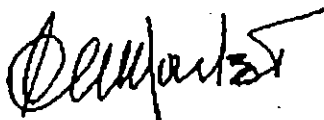
For Belize

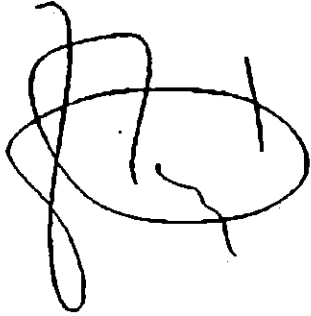
For the Commonwealth of Dominica

Por la República Dominicana

Voor het Koninkrijk België
 Pour le Royaume de Belgique
 Für das Königreich Belgien

Deze handtekening verbindt eveneens de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap, de Duitstalige Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, het Waalse Gewest en het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

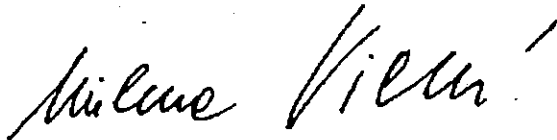
Cette signature engage également la Communauté française, la Communauté flamande, la Communauté germanophone, la Région wallonne, la Région flamande et la Région de Bruxelles-Capitale.

Diese unterschrift bindet zugleich die Deutschsprachige Gemeinschaft, die Flämische Gemeinschaft, die Französische Gemeinschaft, die Wallonische Region, die Flämische Region und die Region Brüssel-Hauptstadt.

За Република България

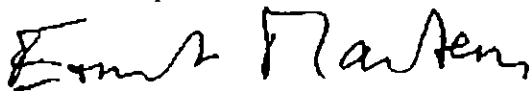
Za Českou republiku

På Kongeriget Danmarks vegne

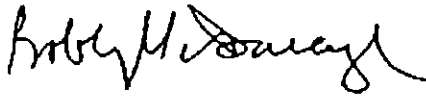
Für die Bundesrepublik Deutschland

Eesti Vabariigi nimel

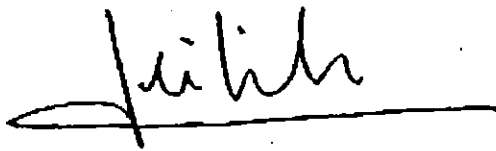
Thar cheann Na hÉireann
For Ireland

Για την Ελληνική Δημοκρατία

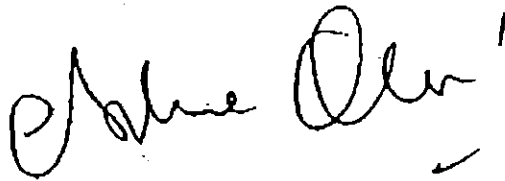
Por el Reino de España

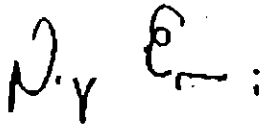
Pour la République française

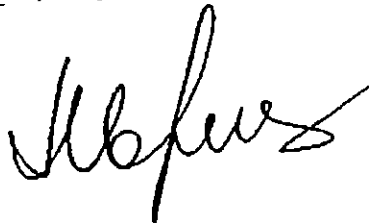
Per la Repubblica italiana

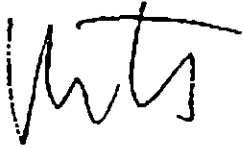
Για την Κυπριακή Δημοκρατία,

Latvijas Republikas vārdā

Lietuvos Respublikos vardu

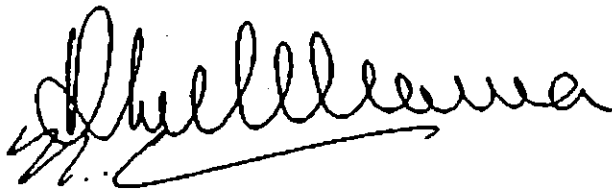
Pour le Grand-Duché de Luxembourg

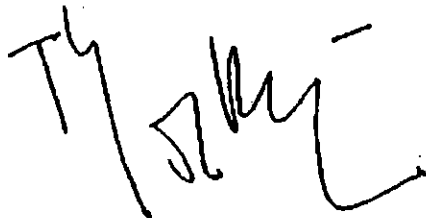
A Magyar Köztársaság részéről

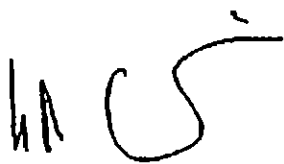
Għall-Malta

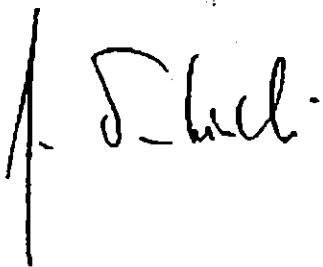
Voor het Koninkrijk der Nederlanden

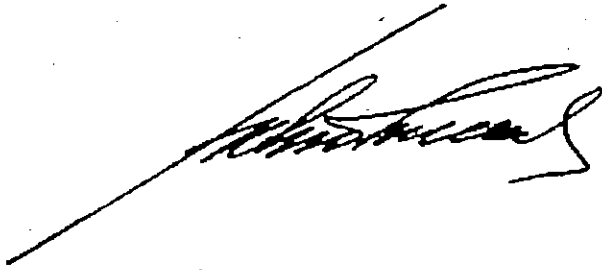
Für die Republik Österreich

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

Pela República Portuguesa

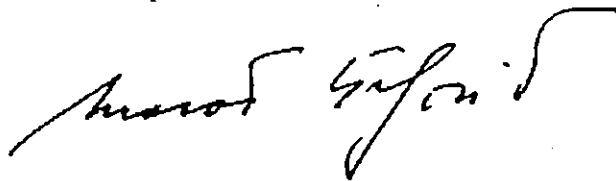
Pentru România

Za Republiko Slovenijo

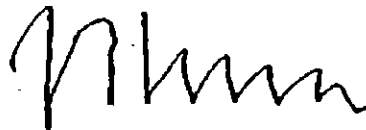

Za Slovenskú republiku

Suomen tasavallan puolesta

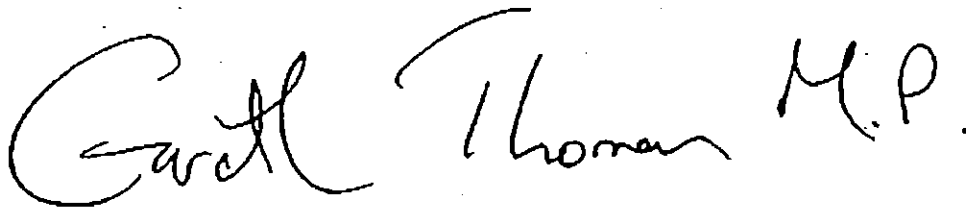
För Republiken Finland

För Konungariket Sverige

For the United Kingdom of Great Britain and Northern Ireland

Za Evropskú obšnosť
Por la Comunidad Europea
Za Evropské společenství
For Det Europæiske Fællesskab
Für die Europäische Gemeinschaft
Euroopa Ühenduse nimel
Για την Ευρωπαϊκή Κοινότητα
For the European Community
Pour la Communauté européenne
Per la Comunità europea
Eiropas Kopienas vārdā
Europos bendrijos vardu
az Európai Közösség részéről
Għall-Komunità Ewropea
Voor de Europese Gemeenschap
W imieniu Wspólnoty Europejskiej
Pela Comunidade Europeia
Pentru Comunitatea Europeană
Za Európske spoločenstvo
za Evropsko skupnost
Euroopan yhteisön puolesta
På Europeiska gemenskapens vägnar

